A DESCRIPTIVE CATALOGUE

OF THE

SANSKRIT MANUSCRIPTS

IN THE

GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS LIBRARY, MADRAS

BY

S KUPPUSWAMI SASTRI, M A,

CURATOR, GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS LIBRARY, AND
PROFESSOR OF SANSKRIT AND COMPARATIVE PHILOLOGY,
PRESIDENCY COLLEGE, MADRAS

Prepared under the orders of the Government of Madras

VOL. XXIII—Medicine

MADRAS:
PRINTED BY THE SUPERINTENDENT, GOVERNMENT PRESS

1918

ADDENDA AND CORRIGENDA

Page	Line		
8793	21	Add 'Vaidyagrantha 90*a*,	Rasādiyogagrantha 108*a*
8824	2	For 58*a*	Read 59*b*
8828	10	Add 'Vaidyagrantha 1*a*'	
„	„	For Ayurvēda 1*a*	Read Āyurvēda 4*b*
8830	20	„ Cikitsāsarasangraha	Read Vaidyacintāmani
8832	21	Add 'Basavarājiya with Telugu meaning 21*a*'	
8865	34	„ 'Madanavinōdananighantu 18*a*'	
8867	Last	For परिच्छेद्	Read परिच्छेद्.
8879	5	„ सामनाथ	„ सोमनाथ
„	7	„ यागरत्नावली	„ योगरत्नावली
„	9	„ तद्रसन्द्रं	„ तद्रसेन्द्रं
8927	21	„ सङ्गहे	„ सङ्ग्रहे

CONTENTS

CLASS XIV —MEDICINE

A —Complete systems

B —Treatises on special subjects

C—*Materia Medica*

A DESCRIPTIVE CATALOGUE
OF THE
SANSKRIT MANUSCRIPTS
VOLUME XXIII

CLASS XIV.—MEDICINE.
(A) COMPLETE SYSTEMS

No **13069** अश्विनीसहिता, कर्णाटकटीकासहिता

ASVINISAMHITĀ WITH KANARESE MEANING

Substance, palm-leaf Size, 18 × $1\frac{7}{8}$ inches Pages, 20 Lines, 11 on a page Character, Kanarese Condition, injured Appearance, old

Wants the beginning and the end

A treatise on medicine said to have been revealed by the celestial twin brothers Asvins Contains Kanarese meaning for the stanzas

Beginning.

अश्वगन्धा वचा कुष्ठ गजापिप्पलिका समम् ।
महिर्षानवनीतेन लेपात्कर्णौ विवर्धते ॥
गुञ्जामूल फल चूर्ण महिषीक्षीरसयुतम ।
प्रातर्दधि तत कुर्यात् नवनीत तदुत्थितम् ॥
कर्णयोर्लेपन योज्य वर्धते नात्र संशय ।
वराहोत्थेन तैलेन लेपात्कर्णौ विवर्धते ॥

* * *

परमायुरिति प्रोक्त म्रियते तत्क्षणादपि ॥

Colophon

इत्यश्विनीसहिताया सन्निपातप्रकरणम् ॥

End:

उपक्षेपस्ततो दाह देहे तिष्ठन् मदात्ययम ।
विषम वा ज्वर कुर्यात् मृत्यु व्यापदमेव च ॥

No **13070.** अष्टाङ्गसङ्ग्रह.

ASTĀNGASANGRAHAH

Substance, palm leaf (Śrītāla) Size, $20\frac{3}{4}$ × 2 inches Pages, 122 Lines, 9 on a page Character, Kanarese Condition, injured Appearance, old

Contains 15 stanzas of the 4th Adhyāya, some stanzas of the 1st Adhyāya, and from the 4th Adhyāya to the 37th Adhyāya excepting

Adhyāyas 6 and 7, and bieaks off in the 38th Adhyāya of the Sūtrasthāna

A treatise on medicine in six Sthānas The author is Vāgbhata. The scope of this treatise is the same as that of Astāngahrdaya which is considered by some to have been based upon this woik

Beginning:

गद्यवाहटप्रस्ताव' ऋतुचर्यायाम्—कालो हि नाम भगवाननादिनिधन' यथोपचितकर्मानुसारी . . . . तथा विपरिणमन्तो जन्मवता जन्ममरणस्य ऋतुरसवीर्यदोषदेहवलसम्पद्व्यापत्सम्पदा च प्रत्ययतां प्रतिपद्यन्ते ।

* * *

धूमधूम्ररजोमन्दस्तुषाराविलमण्डला ।
दिगादित्यामरुच्छैत्यादुत्तरो रोमहर्षण ॥

अथ रोगोत्पत्तिस्थान प्रथमम्—

वायु पित्त कफश्चेति त्रयो दोषास्समासत ।
प्रत्येकं ते त्रिधा वृद्धिक्षयसाम्यविभेदत ॥
उत्कृष्टमध्याल्पतया त्रिधा वृद्धिक्षयावपि ।

* * *

धीधैर्यात्मादिविज्ञानं मनोदोषौषध परम् ॥

अथ रोगानुत्पादनीयाध्याय व्याख्यास्याम —

वेगान्न धारयेद्वातविण्मूत्रक्षवतृट्क्षुधान् ।
निद्राकासश्रमश्वासजृम्भाश्रुच्छर्दिरेतसाम् ॥

End:

अथातः शस्त्रकर्मविधिमध्याय व्याख्यास्याम इति । द्विविधेऽपि हि व्याधावुपायापेक्षे निज आगन्तौ वा भेषजविषयातीते शस्त्रकर्म प्रयुज्यते ।

* * * *

समातीतशालिषष्टिकयवगोधूमान्यतम मुद्गमसूराढकीसतीनयूषजाङ्गलरसोपेत जीवन्तीसुनिषण्णतण्डुलीयकवास्तुक ।

No 13071. अष्टाङ्गसङ्ग्रहव्याख्या.

ASTANGASANGRAHAVYĀKHYĀ

Substance, Śrītāla Size, 21¼ × 2 inches Pages, 151 Lines, 11 on a page Character, Kanarese Condition, injured Appearance, old

Begins on fol 77*a* The other work heiein is Carakasamhitāvyākhyā 1*a*

Incomplete, wants the beginning

A commentary on the Astāngasangraha described above Reference is herein made to the commentary on the Carakasamhitā by Hariścandra As there are very many gaps in almost every line of the work and as there are numerous scribe's errors it is difficult to identify completely the portion contained in the work

Beginning:

वातोत्कर्षेण क्रूर पित्तोत्कर्षेण मृदुः श्लेष्मोत्कर्षेण मध्यसमदोषैश्च मध्यमध्य स्यादित्यवादीत् ।

* * *

हरिश्चन्द्रकृता व्याख्या विना चरकसमतम् ।
यस्तृणोत्यकृतप्रज्ञः वातुमीहति सोऽम्बुधिम् ॥

* * *

आयुर्वेदवाङ्मय शिष्योपाध्यायकेन लोकेऽनासादितसूत्ररत्नाकर . . . . आलोकयितुमपि न पार्यते । तत्र च कानिचित् समुपादाय सोऽय वाहटनामा शास्त्रकारश्च शास्त्रगर्भगौरववशात् स्वतन्त्र प्रायुक्षत्तदस्य यथा सन्निवेशादुनिर्व्यूढार्थिव्याधिविशेषैरपि नावभासन्ते । तस्मादष्टाङ्गसग्रहे तत् कथमित्याह । रागेत्यादि । रागादिरोगास्सहजा इत्यवादीत् । तत्र प्रतिज्ञा विरोध । तत् कथम् ? सहजा इत्यनुपपन्नम् , बालाना रागासम्भवात् ।

End:

अथातो गर्भावक्रान्तीय शारीर व्याख्यास्याम इत्यत्र शुक्लशोणितानुप्राविष्टस्य . . स्थाया गर्भसज्ञा ।

क्रमीव क्रान्ते पूर्व गर्भस्य शरीरसज्ञा । अत्र यदाहु —

तेजो यथार्करश्मीनां स्फटिकेन तिरस्कृतम् ।
नेन्धनं दृश्यते गच्छेत् सत्त्वो गर्भाशयस्तथा ॥

* * *

कर्तृक्रियाप्रवृत्तिनिमित्तस्य कार्यस्य कर्मक्लेशाबोधामपि नास्य शरीरानुप्रवेश । अशरीरिणः कर्म

No 13072. अष्टाङ्गहृदयम्

ASTĀNGAHRDAYAM

Substance, palm leaf (Śrītāla) Size, 13¾ × 1¾ inches Pages, 668 Lines, 9 on a page Character, Malayālam Condition, good Appearance, old

Complete

653-A

A well-known work on medical science: by Vāgbhata, son of Vaidyapati Simhagupta According to a stanza in the Uttarasthāna of the Astāngasangraha of Vāgbhata, he was the grandson of Vāgbhata and was born in the Sindhu country There is difference of opinion as to whether he was a Brahman or a Bauddha The work is so called because it deals with eight topics or eight classes of treatment of diseases as may be evident from the fifth stanza thereof The work is divided into the following six Sthānas —

१ सूत्रस्थान.	४. चिकित्सास्थान.
२. शारीरस्थान.	५. कल्पस्थान.
३. निदानस्थान	६. उत्तरस्थान.

The work has been printed with the commentary Sarvāngasundarī of Arunadatta in the Nirnayasāgara Press

Beginning.

रागादिरोगान् सततानुषक्तानशेषकायप्रसृतानशेषान् ।
औत्सुक्यमोहारतिदान् जघान योऽपूर्ववैद्याय नमोऽस्तु तस्मै ॥

अथात आयुष्कामीय नामाध्याय व्याख्यास्याम'— इति ह स्माहु आत्रेयादयो महर्षयः ।

आयुष्कामयमानेन धर्मार्थसुखसाधनम् ।
आयुर्वेदोपदेशेषु विधेय परमादर ॥
ब्रह्मा स्मृत्वायुषो वेद प्रजापतिमजिग्रहत् ।
सोऽश्विनौ तौ सहस्राक्ष सोऽत्रिपुत्रादिकान् मुनीन् ॥
तेऽग्निवेशादिकास्ते तु पृथक् तन्त्राणि तेनिरे ।
तेभ्योऽत्र विप्रकीर्णेभ्य प्रायस्सारतरोच्चयः ॥
क्रियतेऽष्टाङ्गहृदय नातिसङ्क्षेपविस्तरम् ।
कायबालग्रहोर्ध्वाङ्गशल्यदंष्ट्राजरावृषान् ॥
अष्टावङ्गानि तस्याहुश्चिकित्सा येषु सश्रिता ।
वायु. पित्त कफश्चेति त्रयो दोषाः समासत ॥
विकृताविकृता देहा घ्नन्ति ते वर्तयन्ति च ।

* * *

समाप्यते स्थानमिद हृदयस्य रहस्यवत् ।
अत्रार्थाः सूत्रिताः सूक्ष्माः प्रतन्यन्ते हि सर्वत ॥

Colophon:

इति सूत्रस्थाने त्रिंशोऽध्यायः ॥

End

वाते पित्ते श्लेष्मशान्तौ च पथ्य तैल सर्पिर्माक्षिक च क्रमेण ।
एतद्ब्रह्मा भाषते ब्रह्मजो वा का निर्मन्त्रे वक्तृभेदोक्तिशक्ति ॥
अभिधातृवशात् किं वा द्रव्यशक्तिर्विशिष्यते ।
अतो मत्सरमुत्सृज्य माध्यस्थ्यमवलम्ब्यताम् ॥
ऋषिप्रणीते प्रीतिश्चेन्मुक्त्वा चरकसुश्रुतौ ।
भेडाद्या किं न पठ्यन्ते तस्माद् ग्राह्य सुभाषितम् ॥
हृदयमिव हृदयमेतत्सर्वायुर्वेदवाङ्मयपयोधे ।
दृष्ट्वा यच्छुभमाप्त शुभमस्तु पर ततो जगत ॥

Colophon

इत्युत्तरे चत्वारिंशोऽध्यायः ॥
इति वैद्यपतिसङ्गुप्तस्य सूनोर्वाहटस्य कृतावष्टाङ्गहृदयसाहितायामुत्तर स्थान षष्ठ समाप्तम् ॥

No 13073 अष्टाङ्गहृदयम्.

ASTĀNGAHRDAYAM

Substance, palm-leaf Size, 15 × $1\frac{1}{8}$ inches Pages, 190 Lines, 6 on a page Character, Telugu Condition, much injured Appearance, old

Begins on fol 67*a* The other work herein is Āyurvēda 1*a*

Contains the Śārīrasthāna complete, and Adhyāyas 1 to 14 (14th incomplete) of the Nidānasthāna

Same work as the above

No 13074. अष्टाङ्गहृदयम्.

ASTĀṄGAHRDAYAM

Substance, palm-leaf Size, $13\frac{3}{8}$ × $1\frac{5}{8}$ inches Pages, 18 Lines, 10 on a page Character, Grantha Condition, injured Appearance, old

Begins on fol 1*a* The other works herein are Parāśaryasamhitā 11*a*, Kriyākramadyōtikāvyākhyā 35*a*

Contains the Śārīrasthāna which breaks off in the third Adhyāya

Same work as the above.

No 13075. अष्टाङ्गहृदयम्.

ASTĀNGAHRDAYAM

Substance, palm-leaf Size, $17\frac{3}{8}$ × $1\frac{1}{2}$ inches Pages, 53 Lines, 6 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old.

Begins on fol 60*a* The other work herein is Nrsimhanidāna 1*a*
Contains the Adhyāyas one to six of the Śārīrasthāna
Same work as the above

No 13076 अष्टाङ्गहृदयम्, आन्ध्रटीकासहितम्.
ASTĀNGAHRDAYAM WITH TELUGU MEANING

Pages, 24 Lines, 22 on a page

Begins on fol 154*a* of the MS described under No 1800
Contains the 15th Adhyāya of the Sūtrasthāna incomplete
Same work as the above and with Telugu meaning

No 13077. अष्टाङ्गहृदयम्.
ASTĀNGAHRDAYAM

Substance, palm-leaf Size, $16\frac{7}{8} \times 1\frac{7}{8}$ inches Pages, 38 Lines, 6 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Begins on fol 26*a* The other works herein are Cikitsāsarasangraha 1*a*, Rudantyādikalpa 16*a*, Āyurvēdārthasārasya 21*a*, Vaidyayantravisaya 45*a*
Contains the Adhyāyas one to six in the Śārīrasthāna.
Same work as the above

No 13078. अष्टाङ्गहृदयम्.
ASTĀNGAHRDAYAM

Substance, paper Size, $12\frac{3}{4} \times 8\frac{3}{8}$ inches Pages, 51 Lines, 20 on a page Character, Grantha Condition, good Appearance, new

Begins on fol 165*b* The other works herein are Bhēsajakalpa 1*a*, Vaidyasāstra (with Tamil meaning) 83*a*, Dvādaśārthanirūpana (with Tamil meaning) 141*a* and 190*b*
Contains the Śārīrasthāna complete
Same work as the above

No. 13079. अष्टाङ्गहृदयम्
ASTĀNGAHRDAYAM

Substance, palm leaf Size, $11\frac{5}{8} \times 1\frac{1}{4}$ inches Pages, 31 Lines, 5 on a page Character, Kanarese Condition slightly injured Appearance, old

Begins on fol 1*a* The other work herein is Pramēhacikitsā 18*a*
Contains the 15th chapter of the Sūtrasthāna complete, with Kanarese Tīkā
Same work as the above.

No 13080. अष्टाङ्गहृदयम्
ASTĀNGAHRDAYAM

Substance, paper Size, $13\frac{1}{4} \times 8\frac{3}{8}$ inches Pages, 328 Lines, 20 on a page Character, Grantha Condition, good Appearance, new

Contains the Sūtrasthāna, the Śārīrasthāna, the Nidānasthāna and the Cikitsāsthāna (Adhyāyas one to seven)

Same work as the above

No 13081. अष्टाङ्गहृदयम्.
ASTĀNGAHRDAYAM

Substance, paper Size, $12\frac{3}{4} \times 7\frac{3}{4}$ inches Pages, 213 Lines, 35 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Contains the Sūtrasthāna, the Śarīrasthāna, the Nidānasthāna and the Cikitsāsthāna complete and again the Sūtrasthāna

Same work as the above

No 13082. अष्टाङ्गहृदयम्.
ASTĀNGAHRDAYAM

Substance, palm leaf Size, $18\frac{3}{8} \times 1\frac{5}{8}$ inches Pages, 101 Lines, 7 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old.

Begins on fol 1*a* The other works herein are Rōgasankhyānidāna 52*a*, Vaidyasangraha 71*a*, Chāyāpurusalaksana 80*b*, Svasthāristanidāna 81*a*, Nādīlaksana 85*a*, Yantraprakāra 104*a*, Rasanighantu 106*b*, Nādīnidāna-vyākhyā 135*a*

Contains the Adhyāyas 1 to 15, the last being without end, and 23 to 26, of which the 23rd wants the beginning and the 26th the end, in the Sūtrasthāna

Same work as the above.

No 13083. अष्टाङ्गहृदयम्, आन्ध्रटीकासहितम्
ASTĀNGAHRDAYAM WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, $15\frac{5}{8} \times 1\frac{1}{4}$ inches Pages, 19 Lines, 5 on a page Character, Telugu Condition, slightly injured Appearance, old

Begins on fol. 14*a* The other works herein are Vaidyacintāmani 1*a*, Nādīśāstra 25*a*, Śataślōkī 29*a*, Cūrnalēhyakrama 38*a*, Dravyanighantu 44*a*

Contains 25 stanzas in the 15th Adhyāya of the Sūtrasthāna

Same work as the above, and with Telugu meaning

No **13084.** अष्टाङ्गहृदयव्याख्या —सर्वाङ्गसुन्दरी

ASTĀNGAHRDAYAVYĀKHYĀ SARVĀNGASUNDARĪ

Substance, palm leaf Size, 13⅜ × 1⅞ inches Pages, 140 Lines, 5 on a page Character, Telugu Condition, injured Appearance, old

Breaks off in the 29th stanza of the 2nd Adhyāya in the Sūtrasthāna

Same work as that described under R No 37 of the Triennial Catalogue, Vol I, Part I-A By Arunadatta

---

No **13085.** अष्टाङ्गहृदयव्याख्या—सर्वाङ्गसुन्दरी

ASTĀNGAHRDAYAVYĀKHYĀ SARVANGASUNDARĪ

Substance, palm-leaf (Śrītāla) Size, 21½ × 2⅛ inches Pages, 154 Lines 10 on a page Character, Telugu Condition, injured Appearance, old

Contains the Nidānasthāna from the 3rd Adhyāya to the 13th Adhyāya complete and the 14th incomplete and contains also the Cikitsāsthana which breaks off in the 22nd Adhyāya Wants 14 leaves in the beginning

Same work as the above

Beginning:

यथा भृशो[नित्यु]ष्णादीन्यतिशयेन पित्त रक्त च कोपयति न तथान्यानि व्रीहिप्रभृतीन्यत एव कोद्रवोद्दालकौ शीतवीर्यावपि भृशोष्णादिद्रव्ययुक्तपित्तस्य कर्तारौ भवत

* * * *

तस्मात्त कास त्वरया शीघ्रमेव हि(ज)येत् । आदिशब्देनात्र पीनसादयो यक्ष्मनिदानोक्ता दृश्यन्ते ॥

Colophon:

इति निदानस्थाने तृतीयोपदेश (ऽध्यायः) ॥

* * * *

ऽश्च प्रकर्षेणातिशयेन क्लिन्नास्तथा शवगन्धय कुणपगन्धतुल्या तेऽप्यसाध्या । शवस्येव गन्धो येषामिति उपमानाच्चेत्यना(तीदा)देश ।

Colophon.

इति निदाने त्रयोदशोऽध्याय. ॥

विसर्पिनिदानानन्तर तुल्यहेतुत्वात् कुष्ठनिदानमारभ्यते ।

* * * *

एके बाह्या केशवस्त्रादिजा' यूकालिक्षादय । अन्ये चान्तरा यथान्त्रत इत्यादयः। तम(जन्म)भेदेन चतु प्रकारा. कथमित्याह— बहिरित्यादि। बहिर्मलजन्मान ।

अथेदानी चिकित्सितस्थानारम्भ । तस्य चाय सम्बन्ध रोगपरीक्षानिदानस्थाने निगदिता । साम्प्रत चिकित्सा वक्तु युक्ता ।

End :

अथवा पित्त रूप दर्शयेत् । त कफपित्त वा वस्तिभिर्विवर्जयेत् ।

Colophon

इत्येकविंशोऽध्याय॰ ।

* * * *

यष्टिमध्वादिभि परिषे(घृतेन क्षीरे)ण हित पञ्चमूलकाथेनैव शीतो हिता हिमजलेन वा . . . . . तेवयान्नाद या हिता कफपित्ताभ्या ससृष्टे सति प्राकृत विनिर्जयेत् । रक्तससृष्टमरुचि वात.

No **13086.** आयुर्वेद

ĀYURVĒDAH

Substance, paper Size, 10⅜ × 1⅛ inches Pages, 11 Lines, 24 on a page Character, Telugu Condition, slightly injured Appearance, old

Begins on fol 1*a* The other works herein are Gadasañjīvana 7*a*, Ausadhayōgādikamulu 38*a*, Bhiṣaksāramu 80*a*, Bāhata (with Telugu meaning) 84*a*, Vranacikitsā 122*b*

Incomplete.

A treatise purporting to give the symptoms, the diagnosis and the treatment of diseases The science of Āyurvēda is here stated to be an appendage of the Rgvēda and to have been revealed by God Parama-Śiva to Goddess Pārvatī

Beginning

कैलासशिखरे रम्ये पार्वतीपरमेश्वरौ ।
अन्योन्यसुखलीलाया प्रमथादिमहागणे ॥
मृदङ्गषण्मुख चैव ताल चाजगजाननै. ।
नाट्य च भृङ्गी नन्दी च दृष्ट्वा प्रीत्यातिशङ्करे ॥
देवदेव महादेव सर्वज्ञ सकलेश्वर ।
आदिमध्यान्तरहित मम प्राणाहि(ति)वल्लभ ॥
सर्वतत्त्वार्थविस्तारैर्बोद्धु श्रोतुं ममार्हसि ।
कच्चिद्गोप्यमिद तत्त्व सर्वलोकोपकारणम् ॥
पूर्व विष्णुकृत विश्व निर्मित च तथा क्रमम् ।
मोहित सर्वभूताना स्थावर जङ्गमात्मकम् ॥

भूगोलपिण्डगोल च ब्रह्मनिर्माणलक्षणम् ।
उत्पत्तिस्थितिसहार त्वया प्रासादसर्वेश ॥
श्रोतुमानन्ददेवेश कच्चिद्रोप्यमिद श्रृणु ।
विद्याविद्य त हेतुमविद्यामायतक्रमम् ॥
किंविध पापहेतूना कि पाप व्याधिरूपकम् ।
कि व्याधिर्मरणे हेतु. मरण नरक तथा ॥
किंविध नरक तत्र सर्वजन्तुसमाश्रितम् ।
ऋग्वेदाङ्ग(ङ्ग वे)दरूप चायुर्वेद च नामत ॥
तत्त्वार्थं श्रोतुमिच्छामि करामलकसन्निभम् ।

सर्वभूतहित गोप्य ऋग्वे(वे)दाङ्ग(ङ्ग वे)दरूपकम् ।
आयुर्वेदमिद नाम सर्वजन्तु(न्तो)श्च जीवनम् ॥
. . . . . . सङ्काश प्रोक्तोऽय श्रृणु पार्वति ।
आदान च निदान च चिकित्सा त्रीणि रूपकम् ॥
कालज कर्मज रोगत्रितय रूपलक्षणम् ।
सर्वतन्त्र च विविध दर्पण मुखमाकृति ॥

* * *

Colophon

इति व्याधिरूप समाप्त(प्तम्) ॥

End :

चयप्रकोपप्रशमा वायोर्ग्रीष्मादिषु त्रिषु ।
वर्षादिषु च पित्तस्य श्लेष्मणः शिशिरादिषु ॥
अग्रे पैत्यगतिर्नाडी मध्ये मारुत जायते ।
अन्त्ये श्लेष्म च विज्ञेय कोविदै शास्त्रपारगै ॥

No **13087.** आयुर्वेद.

ĀYURVEDAH

Pages, 64 Lines, 27 on a page

Begins on fol 1*a* of the MS described under No 1331

Contains the Prasnas 1 to 17 complete.

Similar to the above It is written in prose in the form of Sūtras. The work appears to be the same as that described on page 63 of Dr Burnell's Catalogue

Beginning

अथातो धातुस्थदोषगत्यति(विकार)हेतुभूतार्थवाधिकद्रव्याण्यद्यात् । चिरायुरिच्छेत्प्रवृत्तिरायुर्वेदार्थपुरुषार्थोपपादिका । तद्धेतु भूतार्थ रक्षेत । नेन्द्रिया(णि)नियता(नि) । (नेद याति लोल)नातिपिधा(पीड)नौ । दोषवृद्धिक्षयाद्यपि दक्षिणान्यपादषोडशतया । योगैस्ताश्च निवृ त(वर्त)येत् । अनाम(य)पालन कुर्यात् । आमह्(य)स्सर्वरोगाणाम् आधिभूतमहाब्रह्मा । तन्निवृत्तिरनामयम् । अनामयादात्मान मन्यते अहप्रत्यय । कर्मकर्ता

* * * *

य कर्ता कर्मभोगकर्ता शरीरी अशरीरी नान्नमत्ति न केवल शरीर भोगयोग्यमात्मनोऽयोगात् ।

* * * *

Colophon.

इत्यायुर्वेद् प्रथमपन्न समाप्तम् ॥

End

आर्द्रकादिव(द)शद्रव्य काथलेहरूप ग्रहणीरोगनिवर्तकम् । लशुनादिद्वादशद्रव्यं चूर्णकाथलेहघृतरूप मन्दानलरोगनिवर्तकम् । एलादिषट्पदार्थाः चूर्णकाथविकारभूता मन्दानलरोगनिवर्तका ।

आयुषा(ष्का)मयमानेन धर्मार्थसुखसाधनम् ।
आयुर्वेदोपदेशेषु विधेय परमादरः ॥

* * +

ऋ(वृ)द्धिस्समानैस्सर्वेषा विपरीते विपर्ययः ।
चय प्रकोपप्रशमौ वायोर्ग्रीष्मादिषु त्रिषु ॥

Colophon:

इत्यायुर्वेदस्य सप्तदशपन्न समाप्तम् ॥

No. **13088** आयुर्वेदः.

ĀYURVĒDAH.

Pages, 131 Lines, 5 on a page

Begins on fol 1*a* of the MS described under No 13073

Contains the Prasnas 1 to 17 complete

Same work as the above

Name of the copyist—Kōlacalli Vēnkatapati Date of transcription—15th day of the bright fortnight of the Vaisakha month in the year Aksaya

No 13089 आयुर्वेदार्थसारस्यम्

ĀYURVĒDĀRTHASĀRASYAM

Pages, 10 Lines, 6 on a page

Begins on fol 21*a* of the MS described under No 13077

Incomplete

This work purports to give the essence of what is found in the Āyurvēda regarding the symptoms, the diagnosis and the treatment of diseases, etc The author salutes Vēnkatācala, son of Rāmana, and quotes from Bāhata

Beginning:

अघोरेश कविश्रेष्ठ गोपाल भुवनेश्वरम् ।
गणाधिप गुरु लक्ष्मी नमामि सतत गुरुम् ॥
चेतु षष्टे कदाध्यक्ष(?) सर्वविद्याविशारदम् ।
वेङ्कटाचलनामाख्य रामनाह्वयनन्दनम् ॥
आयुर्वेदार्थसारस्यमाकृष्य ग्रन्थमुत्तमम् ।
आदान च निदान च चिकित्सा सहृता यदि ॥
साध्यासाध्यविधि वक्ष्ये सवायुरुजनिर्णयम् ।
भिषक्सर्वसमालोक्य जनाना हिनकारणम ॥

अथ नानाविधस(र्व)वायु व्याख्यास्यामः—

वसन्त आमकालेषु मन्मथोद्दीपितो यथा ।
श्री(स्त्री)पुससङ्गमेनैव उल्बण भर्म वारिणा ॥

सङ्गमपरहित बाहटे—

त्रिपाद्वसन्तशरदो पक्षौ प्रेष्ठ निदाघयो ।
सेवेत कामत काम तृषावाजिकृता हिमौ ॥
रोगिणा सङ्गम मेद्यद्रार्घीभवति तत्क्षणात् ।
स्पर्शवेदिरस स्पृष्ट्वा अयने स्वर्नतानिता ।

End:

समगरलतरुणार्कम्—

गोदन्तहिङ्गुल तुल्य द्वयोस्तुल्य हलाहलम् ॥
सर्वतुल्य सर्वविष मर्दन दिवसत्रयम् ।
जम्बीरवारिणा ह्येष आर्द्रकस्वरसेन च ॥

तरुणार्करसो नाम नित्यनाथेन निर्मितम् ।
व्रीहिमात्रप्रयोगेण सर्वदोषहर परम् ॥

No 13090. चरकसंहिता.
CARAKASAMHITĀ

Substance, palm-leaf Size, 16⅝ × 1⅜ inches Pages, 42 Lines, 7 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Begins on fol 1*a* The other works herein are Nidanavisaya 22*a*, Sadvaidyajīvana 29*a*, Prasnōttararatnamālā 42*a*, Cidambarastuti 62*a*, Vādaprakriyā (Kanarese Vaidya) 70*a*

Breaks off in the fifth Adhyāya of the Sūtrasthāna

Same work as that described under No 52 on pages 25, 26, 159 and 160 of M Seshagiri Sastri's Report No 1 A complete system of medicine by Caraka

No 13091. चरकसंहिताव्याख्या—पञ्चिका.
CARAKASAMHITĀVYĀKHYĀ PAÑCIKĀ

Substance, (Śrītāla) palm-leaf Size, 21⅛ × 2 inches Pages, 77 Lines, 9 on a page Character, Kanarese Condition, injured Appearance, old

Breaks off in the second Adhyāya of the Sūtrasthāna

A commentary on the Carakasamhitā of Carakācārya The commentary is called Pañcikā By Ācāryasvāmi-Kumāra

Beginning:

शक्ते प्रपश्चोद्भवभङ्गहेतो परशिव पूर्णसुखार्णवो य ।
ससाररोगापनुद पुराण भिषक्तमन्त भिषज नमामि ॥
यश्चित्ते निभृश त(त नि)चाय्य बहिरप्यानन्दबुक्तो(तृप्त्यो)द्यत
भक्तानामपि दर्श . . भ्राग्रहारे हरम् ।
वाच व्याकरणेन शुद्धिकर(म)करोद्योगेन चित्तस्य यत्
त वन्दे चरकसंहितायां व्याख्यातवैद्यागमम् ॥
ब्रह्माणमादौ तदनु प्रजापति तथाश्विनौ नाकसता च नायकम ।
नत्वा भरद्वाजमथात्रिनन्दन तथाग्निवेशप्रभृतीन् मुनीनपि ॥
मुनि हरिश्चन्द्रमृषि विपश्चिता प्रकाशितार्थं च कथ चकार य ।
कस्याद्भुतार्थो (च) श्रुति प्रमाद. (?) परीक्ष्य कुर्मः चरकस्य पञ्चिका ॥

* * * *

तस्मादेतादृशाः पतितसमस्तदोषपरिजिहीर्षया तन्त्रार्थतत्त्वव्याख्याने सर्वलोकोपकाराय प्रेक्षावद्भिर्मे . . . . तत्र तन्त्राण्यतन्त्रमित्युक्तमाचार्येण । अस्यायमर्थ —

अनेनायुर्वेदेन स्वास्थ्यानुत्पत्ति कुर्वता दोषाश्च निघ्नता तन्त्यते धार्यते शरीरमिति तच्च तन्त्रं समासत. षट् पदार्था । तत्प्रतिपादकत्वात्

* * * *

तन्त्राधिकरण नाम यन्निमित्तमधिकृत्य प्रवर्तते कर्ता

विघ्नभूता यदा रोगाः प्रादुर्भूताश्शरीरिणाम् । इत्यादि तदेतन्निमित्तीकृत्य जगदनुकम्पया महर्षिरयमन्तेवासिनामायुर्वेदोपदेशाय प्रवृत्त इति । योगो नाम योजना ग्रन्थानाम् । यथा धीधृतिस्मृतिविभ्रंश सम्प्राप्ति कालकर्मणाम् । इत्यस्य सूत्रस्य भाष्यं

* * * *

तत्रेदमाचार्यसूत्रम्—अथातो दीर्घ जीवितीयमध्याय व्याख्यास्याम इति अष्टपद चेद सूत्रम् । अथ, अत , दीर्घ, जीवितीयम्, अधि, आय. वि, आख्यास्याम, इति पदव्याख्या । अतः पर पदार्थव्याख्या, किमयमथशब्दो गवाश्वादिपदार्थशब्दवदर्थवान् ? उत डित्थडिमित्थादिवदपदार्थक ? अर्थवत्त्वेऽपि दध्यक्षादिपदपङ्क्तिवन्मङ्गलार्थवाची ? कि वा क्षामनष्टहतदग्धादिपदवदमङ्गलार्थ इति सशये अर्थवान् मङ्गलार्थश्चेति ब्रूमः ।

* * *

अन्विच्छन्निति अनुशब्दस्सादृश्यवाची, तेनायमर्थस्सपद्यते, निरतायुषा (त)दनुरूप रसरसायनाभिवृद्धमरोग(मि)च्छन्निति । भरद्वाज इति गोत्रनाम, उपागमत् समीप गतवान् ।

End:

पूर्वमर्थस्येद निगमनम, तदेतानर्थानखिलान् यत सूत्रकारस्य न्याय्या सग्रहप्रवृत्तिरिति ॥

Colophon

इत्याचार्यस्वामिकुमारविरचितायां चरकपञ्चिकायां श्लोकस्थाने भेषज इव चतुष्के दीर्घजीवितीयो नाम प्रथमोऽध्याय ॥

अथातोऽपामार्गतण्डुलीय नामाध्याय व्याख्यास्याम इति हस्माह भगवानात्रेय ।

यथाहायमथशब्द आनन्तर्यार्थे दीर्घजीवितीयानन्तरमपामार्गतण्डुलीयं नामाध्याय व्याख्यास्याम इति ।

* * * *

तेषु पञ्चत्वव्यवहारस्यैव सभवः, न पञ्चाशद्व्यवहारः, पञ्चशतव्यवहारो वा तदाश्रितेषु तु द्रव्येषु कषाय ।

No 13092. चरकसहिताव्याख्या.
CARAKASAMHITAVYĀKHYĀ

Pages, 151 Lines, 11 on a page

Begins on fol 1*a* of the MS. described under No 13071

Contains the third Adhyaya of the Sūtrasthāna

Similar to the above By Hariscandra

Beginning :

स्वयन्भुवे प्राणभृदन्तरात्मने जगत्प्रदीपाय महद्धितैषिणे ।
विवस्वते दीप्तसहस्ररश्मये सुरोत्तमायामिततेजसे नम ॥
अजाय प्रोक्तमवद् . . . . ।
. . . . ॥
. . . . . . मान भिन्नकर्म[व]हतमप्यभिक विरुद्धम् ।
अत्यर्थविस्तरसमासमहेतुक वा ग्रन्थेन यश्य व . . . . . ॥
. . . . . विशेषयुक्तमोज निर्हेतुकमुदाहरणोपपन्नम् ।
कार्यक्रमोपहितसङ्ग्रहसूत्रभाष्य यो दृष्टवान् त्रिविधशिष्यहिताय तन्त्रम् ॥
त्यक्त्वा प्रसङ्गविषय सुपरीक्ष . . . . ।
. . परीक्ष्य खलु येन तदेव शास्त्रम् सज्ञा च गम विशेषतोऽर्थ (?) ॥
लोकोपकार . . कविसत्तमाय भक्त्या प्रणम्य महते चरकाय तस्मै ।
वक्तु . . . मार्ग इव प्रणष्ट नैतर्हि वस्तु कथचदपि तद्विशिष्टम् ॥
बीजश्रियान्न हि फलम . . . .
. . . . पदार्थमात्रम् ।
श्रेष्ठास्त एव खलु यैस्त्रयमर्थमार्ग
प्राग्दर्शित प्रणितमन्येषु चाथाभिधातुमह प्रवृत्त (?) ॥
कार्यं कृते खलु बुधैः प्रथमं पय न्दनि कुष्ठ . . . घ कथंनु पश्येत् ।
अर्थं तमेव तु पुराणमुनिप्रजगतोऽस्य विलस्य शास्त्र . . . . . ॥

वाक्यप्रकरणाध्यायचतुष्कस्थानान्तन्त्रावयवानां तत्र समुदायानां

अत्र पदसमुदायस्सूत्रम् । सूत्रसमुदायो वाक्यम् । (वाक्य) समुदायः प्रकरणम् । प्रकरणसमुदायोऽध्याय ।

* * *

स्वाभिप्रायकृताया व्याख्यायामेवावतरोऽस्तीति नस्तत्र तन्त्रकारणोपाय इति अत एव तदपवदामहे ।

तन्त्रयुक्तिस्समाप्त (प्ता) ॥

अत परितन्त्रं यथा प्रकृतमेव तन्त्रा(मु)द्भावयिष्याम । तत्र च अथातो दीर्घं जीवितीयमध्यायं व्याख्यास्याम इति तन्त्रादावुपदिश्यते । अत्र च सम्बन्धादयो धर्मास्समुपादेया. । तत् कस्मादभिव्यक्ति ॥

* * * *

सूत्रकारस्य न्याय्या सङ्ग्रहप्रवृत्तिरिति ।

Colophon:

इति आचार्यहरिश्चन्द्रकृतौ प(प्र)शिष्योपाध्यायकीयन्यासे भेषजचतुष्के दीर्घजीवितीय प्रथमोऽध्याय ।

आहापामार्गतण्डुलीयस्य दीर्घजीवतीयादनन्तरमभिधाने कस्सम्बन्ध ।

End:

विस्तरोऽपि अकृशबुद्धिनिर्णेतुमर्थपिण्डप्रत्ययादतस्साधीयो द्विविधव्याख्यायोजनमिति ॥

Colophon

(आ)रग्वधीयो नाम तृतीयोऽध्याय ॥

No 13093. द्वादशार्थनिरूपणम्, द्राविडटीकासहितम्.

DVĀDAŚĀRTHANIRŪPANAM WITH TAMIL MEANING

Pages, 62 Lines, 19 on a page

Begins on foll 141*a* and 190*b* of the MS described under No 13078

Complete

Similar to the above It is accompanied by meaning in Tamil.

Deals with the following subjects --

१. दोषनिरूपणम्.
२. प्रकृतिनिरूपणम्.
३. अग्निनिरूपणम्.
४ सप्तधातुनिरूपणम्
५. सत्त्वनिरूपणम्.
६ बलनिरूपणम्.

७. वयोनिरूपणम्.	१०. सात्म्यनिरूपणम्
८. देशनिरूपणम्.	११. आहारनिरूपणम्.
९. कालनिरूपणम्.	१२. भेषजनिरूपणम्.

Beginning

आयुर्वेदार्थकर्पूरं चामीकरकरण्डकम् ।
वन्देऽहं वाक्पटुच्चा(ग्भटाचा)र्यं विद्वद्वैद्यशिखामणिम् ॥

दोषाः प्रकृतयो वह्निर्दूष्यं सत्त्व बल वय ।
देशकालौ तथा सात्म्यमाहारो भेषजानि च ॥
एतानि सर्वदा नित्य वीक्ष्य द्वादश तत्त्वत. ।
चिकित्सा योजयेत्प्राज्ञो न योगैरेव केवलम् ॥

End:

अग्निमान्द्यप्रलाप च निद्रानासा अस्रुक्कम् ।
किञ्चिच्छ्वासतृषातन्द्रा शीतिकाज्वरलक्षणम् ॥

Colophon

अथ ग्रन्थस्समाप्त ॥

No 13094. द्वादशार्थनिरूपणम्.
DVĀDAŚĀRTHANIRŪPANAM

Substance, palm-leaf (Śrītāla) Size, $20\frac{5}{8} \times 1\frac{7}{8}$ inches Pages, 8 Lines, 12 on a page Character, Telugu Condition, fair Appearance, old

Begins on fol 1*a* The other works herein are Mādhavanidāna 3*b*, Rasakacchaputa 27*b*, Rasabhēṣajakalpadīpikā 92*b*, Siddhayōga 99*a*, Kailāsakāraka 141*a*.

Complete

A treatise in medical science dealing with 12 topics as mentioned below in its 12 chapters They give the origin and nature of diseases, the general condition of the body during health and disease and the principles of medical treatment

१. दोषाधिकार.	७. वयोऽधिकार.
२. प्रकृत्यधिकार	८. देशाधिकार.
३. वह्न्यधिकार.	९. कालाधिकार.
४. दूष्याधिकार.	१०. सात्म्याधिकार .
५. सत्त्वभेदाधिकार.	११ आहाराधिकार.
६. बलाधिकार.	१२. भेषजाधिकार.

Beginning:

. . . . तथा मिथ्योपचारतः ।

* * *

स्तम्भः कषायारसता वर्णस्यावारुणोद्भवा ।
कर्माणि वायो. पित्तस्य दाहरोगोष्मव . . . ॥
. . . . वर्णपाण्डुरारुणवर्जित ।
श्लेष्मण स्नेहकाठिन्य कण्डूशीतत्वगौरवम् ॥

* * *

अशीतिर्वातजा रोगाश्चत्वारिंशच्च पित्तजा ।
विंशतिः श्लेष्मजा रोगा . . . ग्विधाः ॥
आद्यं पादतलो वायुः पादाक्षेपस्त्वनन्तरम् ।

Colophon:

इति द्वादशार्थनिरूपणे दोषाधिकारो नाम प्रथमः पटल ॥

End.

भिषग्द्रव्याण्युपस्थातरोगी दोषचतुष्टयम् ।
चकितं च विनिर्दिष्ट प्रत्येक तच्चतुर्गुणम् ॥
शास्त्रेषु श्रमवान् क्रियासु कुशल प्राज्ञ कृतज्ञः शुचिः
धीरो रोगनिरूपणक्षमकल पीयूषहस्तस्पृहा ।
द्रव्याणा रसवीर्यकार्यमखिलं वेत्ता च यो धीरधी
निर्णीतानलदेशकालवयसो मात्राधिकारी भिषक् ॥
चण्ड . . . . . कृतघ्न दुष्टकर्मकम् ।
हीनोपकरणं व्यग्रमाविधेयं गतायुषम् ॥
विकृते विकृतोक्ताना सार्वकाल विवर्जयेत् ।
इति ज्ञात्वा क्रियां कुर्यात् स वैद्यः श्रेष्ठतां भजेत् ॥

Colophon:

इति द्वादशार्थनिरूपणे चिकित्साधिकारो नाम द्वादश पटलः ॥

No 13095. वैद्यचिन्तामणि., आन्ध्रटीकासहित.

VAIDYACINTĀMANIH WITH TELUGU MEANING.

Substance, palm-leaf Size, $10\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{8}$ inches Pages, 156 Lines, 4 on page Character, Kanarese. Condition, injured Appearance, old. Incomplete, breaks off in the portion relating to the Daśakaṣāya.

A treatise on medicine dealing with the diagnosis of diseases, with the purifications of substances for being used in medicinal preparations, with mercurial compounds and with the preparation of drugs, decoctions, etc for the curing of diseases The author is Vallabhēndra, son of Amarēśvarabhatta of Śrīvatsagōtra and of Āpastambasūtra. He belonged to the Indrakanthī family (vide R No 928)

Beginning :

श्रीनाथ पार्वतीनाथ वाणीनाथ सरस्वतीम् ।
दुर्गावय(द्व)कहेरम्ब(म्बान) नमस्ते सतता (सतत च नमाम्यहम्) ॥
श्रीवत्सगोत्रतिलक जगद्वैद्यपितामहम् ।
अमरेश्वरभट्टस्य प्रियसूनु गुणोत्तमम् ।
वल्लभेन्द्र वि(न्द्रेण)रचित जनाना हितकारणम् ॥
वैद्यचिन्तामणिर्नाम भैषज्यग्रन्थमुत्तमम् ।
निदान द्रव्यशुद्धि च रसयोगान् कषायकान् ॥
वक्ष्यते वैद्यलाभाय एतत्सर्वं सविस्तरम् ।
निदानं द्रव्यशुद्ध च (तथा) योगान् कषायकम् ।
ययोर्मध्ये पुरा वक्ष्ये निदान शास्त्रसंमतम् ॥
आदौ समस्तरोगेषु अ(ह्य)ष्टस्थानं परीक्षयेत् ।
नाडी स्पर्श च रूप च शब्द नेत्रे पुरीषकम् ॥
मूत्रवर्ण च जिह्वां च एतान् द्दश्यन् भिषग्वरै (पश्येद्भिषग्वर)

* * * *

Colophon

इति श्रीमदापस्तम्बकुलसुधार्णवपूर्णसुधाकरश्रीवत्सगोत्रतिलकसमस्तविद्याधुरीणश्रीअमरेश्वरभट्टारकप्रियतनूजभैषज्यविद्यापारीणसकलविद्याकलाप्रवीणश्रीमदिन्द्रकण्ठीवल्लभार्यविरचित वैद्यचिन्तामणिज्वरसन्निपातदोषातिसारनिदान नाम प्रथमो विलास' ॥

End·

जीरक त्रिकटुं चार्द्रं निर्गुण्डीवह्निभृङ्गरात ।
वशागलूचीशिग्रुत्वक् नागवल्लिदलानि च ॥
शर्करातुलसीचोललवङ्गं लशुन घनम् ।
य इद चानुपानेन ज्वराणा सेवते भिषक् ॥

* * *

Colophon :

इति श्रीमदापस्तम्बकुलसुधार्णवपूर्णसुधाकरश्रीवत्सगोत्रतिलकसमस्तविद्याधुरीणश्रीविद्याकलाप्रवीणश्रीवल्लभेन्द्रविरचितवैद्यचिन्तामणौ रसयोगनस्याञ्जनधूपमन्वानु . यविलास ॥

श्रीखण्डममृतामुस्ता नागरं च . . . . . ।
क्राथो वातज्वर हन्यादशानि . . . . . . ॥

* * *

अथ अतिसारकषायाणि वक्ष्यन्ते ।
क्राथ सर्वज्वरं हन्ति . . . . ॥

No **13096.** वैद्यचिन्तामणि', आन्ध्रटीकासहित..

VAIDYACINTĀMANIH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, 18¾ × 1⅝ inches Pages, 30 Lines, 5 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, new

Begins on fol 1*a* The other works herein are Cikitsāsārasangraha (with Telugu meaning) 18*a*, Lūtādhyāyamu 39*a*, Vaidyayōgasangrahamu 42*a*

Contains the Rasayōga and the Atisāracikitsā

Similar to the above

Beginning :

श्रीनाथपार्वतीनाथवाणीनाथसरस्वती ।
दुर्गावटुकहेरम्बान् समस्तसन्तता(स्तान् सनमा)म्यहम् ॥

* * *

अथ रसयोगा वक्ष्यन्ते—

भूपतिर्नवलोहाख्या रत्नसिद्धा लघुर्महत् ।
प्रतापप्राणा दिव्याख्या उत्तमाः कथिता दश ॥

End :

पथ्यादोषपुनर्नवाम्बुधनिकापूतिक्तयुग्माजटा
'पाटाबिल्वगुणप्रियोरलु कणामूभ्रगन्धादिभि. ।
चव्यादित्यकबाणपङ्क्तिसहितैर्वर्तै प्रसिद्ध जल

No 13097 वैद्यचिन्तामणिः, आन्ध्रटीकासहित.

VAIDYACINTĀMANIH WITH TELUGU MEANING

Pages, 29 Lines, 22 on a page

Begins on fol 156*a* of the MS described under No 160 of the D C of Telugu MSS

Contains the Rasayōga and the Atisāracikitsā

Same work as the above

No 13098. वैद्यचिन्तामणि.

VIADYACINTĀMANIH

Pages, 26 Lines, 5 on a page

Begins on fol 1*a* of the MS described under No 13083

Contains the first Vilāsa complete

Same work as the above

Colophon:

इति श्रीमदापस्तम्बकुलसुधार्णवसुन्दरा(धा)करश्रीवत्सगोत्रतिलकसमस्तविद्याधुरीणश्रीअमरेश्वरभट्टवरप्रियतनूजभैषज्यविद्यापारीणसकलकलाप्रवीणश्रीइन्द्रकरवल्लभनामविरचितवैद्यचिन्तामणौ ज्वरसन्निपातदोषातिसारनिदान नाम प्रथमविलास.॥

No 13099. वैद्यशास्त्रम्, द्राविडटीकासहितम्.

VAIDYAŚĀSTRAM WITH TAMIL MEANING

Pages, 117 Lines, 19 on a page

Begins on fol 83*a* of the MS described under No 13078

A treatise in medicine dealing with the development of fœtus in the womb and with symptoms of diseases and the curative medicines to be administered in each case

Contains the following subjects —

१. पिण्डोत्पत्ति.
२. दशवायुस्थानम्.
३. अग्निप्रकरणम्.
४. नाडीनिदानम्.
५. रोगलक्षणम्.
६. औषधविधानम् (with Tamil meaning)

Beginning:

धात्रीज्योतिर्नभस्समीरमुदक वातादि पैत्त्य कफ
धातू चर्ममलादि वायुदशभि सप्ताशित स्नायुतम् ।

सूक्ष्मस्त्वायुतलक्षलक्षगुणित स्थौले चतुर्विंशतिः
कूटेष्वत्र य(च)रोमकूपनिचय साष्टाशत शल्यकम् ॥

* * *

षण्णवत्यङ्गुल काय भूभाग पतन तथा ।
एतद्विध क्रमेणैव पिण्डोत्पत्ति प्रकाशयेत् ॥
प्रथमे कलले मासे द्वितीये च घन भवेत् ।
तृतीयेऽङ्कुरतद्भाव चतुर्थेऽस्थिसमायुतम् ॥

End:

पलाशवृक्षमूल च रम्भाकन्द जलच्युतम् ।
मेहारिराजवृक्ष च कारवल्ली च . . . . ॥

No **13100.** शास्त्रदीपिका.
ŚĀSTRADĪPIKĀ

Substance, paper Size, $11\frac{1}{8} \times 8\frac{7}{8}$ inches Pages, 392 Lines, 18 on a page Character, Dēvanāgarī Condition, good Appearance, new

A treatise on the diagnosis and treatment of various maladies.

The following topics are dealt with in this work ,—

१. ज्वरसन्निपातनिदानम्.
२. राजयक्ष्मप्रकरणम्.
३. विषूचीमन्दाग्निचिकित्सा.
४. जङ्गमविषप्रकरणम्.

Beginning:

गण्डस्थलप्रविलसन्मदवारिधारागन्धभ्रमद्भ्रमरविभ्रमलोलकर्णम् ।
गन्धर्वसिद्धसुरकिन्नरगीयमानं गङ्गाधरस्य तनय शरण प्रपद्ये ॥
दोषकोप क्षय काल पञ्चवायोश्च लक्षणम् ।
अनूपादिग(म)देशाना बाल्यादिवयसां तथा ॥
कार्यादि(दी)नस्थिसङ्ख्या च शरीरस्य च लक्षणम् ।
पापकर्म च रोगाणां देवब्राह्मणपूजनम ॥
दिनचर्या समारभ्य चौषधं गणसङ्ग्रह(म्) ।

* * *

पेयाकल्पनमुख्यं च चिकित्सासारमुत्तमम् ॥
अथातो रोगसङ्ख्या च सङ्ग्रहेण यथाक्रमम् ।
ज्वरादिवृष्यपर्यन्तं वक्ष्यते च यथामति ॥

ज्वरौषधा(धं) समुद्दिष्ट'(ष्ट) सन्निपातास्त्रयोदश ।
रक्तपित्तस्य भेदास्तु त्रिधा काशस्तु पञ्चधा ॥

* * *

Colophon·

इति शास्त्रदीपिकाया ज्वराणां सन्निपाताना च निदानप्रकरणम् ॥

* * *

इति शास्त्रदीपिकाया राजयक्ष्मप्रकरणम् ॥

* * *

इति शास्त्रादर्शे विषूचीमन्दाग्निचिकित्सा ॥

End:

पुनर्नवौ बृहत्यौ च शारिबे कटुकत्रयम् ।
यवागुरेषा निष्काथे कृता हन्ति विषाद्भयम् ॥
दिवास्वप्नं व्यवायं च व्यायाम क्रोधमातपम् ।
सुरातिलकुलुत्थांश्च वर्जयेच्च विषातुर ॥
निम्बशिग्रुकयोः पत्र बृहतीफलमेव च ।
तैलाभ्यञ्जनपानाभ्या(द्यान्)वर्जयेच्च विषातुर ॥

Colophon:

इति शास्त्रदीपिकायां जङ्गमविषप्रकरण समाप्तम् ॥
शास्त्रादर्शमिद सम्यक् सर्वशास्त्रकलाविद' ।
श्रीतिर्मलार्यविदुष दर्शनीयमिदं सताम् ॥

No 13101. सुश्रुतम्.
SUŚRUTAM.

Substance, paper Size, 13 × 8⅝ inches Pages, 90 Lines, 16 on a page Character, Telugu Condition, fair Appearance, old

Contains the following Adhyāyas of the Śārīrasthāna —

१. सर्वभूतचिन्ताशारीरम्.
२. शुक्रशोणितशुद्धिशारीरम्.
३ गर्भावक्रान्तिशारीरम्.
४. गर्भव्याकरणशारीरम्.
५. शरीरसङ्ख्याव्याकरणम्.
६. प्रत्येकमर्मनिर्देश .
७ सिरावर्णनविभक्तिः.
८ सिराव्यधविधि .
९ धमनीव्याकरणशारीरम्.
१०. गर्भिणीव्याकरणशारीरम्.

A well-known complete system of medicine in six Sthānas, viz, Sūtra, Nidāna, Śārīra, Cikitsā, Kalpa, and Uttara by Susruta The work has been printed in Calcutta

Beginning:

अथात सर्वभूतचिन्ताशारीर व्याख्यास्याम । सर्वभूतानां कारणमकारणं सत्त्वरजस्तमोलक्षणमष्टरूपमखिलस्य जगत संभवहेतुरव्यक्तं नाम । तदेव बहूना क्षेत्रज्ञानामधिष्ठानम् ।

* * *

अन्योन्यानुप्रविष्टानि सर्वाण्येतानि निर्दिशेत् ।
स्वे स्वे द्रव्ये तु सर्वेषां युक्त लक्षणमिष्यते ॥
अष्टौ प्रकृतय प्रोक्ताः विकारा षोडशैव तु ।
क्षेत्रज्ञाश्च समासेन स्वतन्त्रपरतन्त्रयोः ॥

Colophon:

इति सर्वभूतचिन्ताशारीर प्रथमोऽध्याय ॥

End

सौवर्ण सुकृत चूर्ण कुष्ठ मधु घृत वचा ।
मत्स्याक्षक शङ्खपुष्पी मधु सर्पिस्सकाञ्चनम् ॥
अर्कपुष्पी मधु घृत चूर्णित कनकं वचा ।
हेमचूर्णानि कैडर्य. श्वेता दूर्वा घृत मधु ॥
चत्वारोऽभिहिता प्राणाः श्लोकार्धेषु चतुर्ष्वपि ।
कुमाराणा वपुर्मेधाबलबुद्धिविवर्धना ॥

Colophon·

इति सुश्रुते आयुर्वेदशास्त्रे शारीरस्थाने गर्भिणीव्याकरणशारीर नाम दशमोऽध्याय ॥

शारीरस्थान समाप्तम् ॥

(B) TREATISES ON SPECIAL SUBJECTS

No 13102 अक्षिरोगनिर्मूलनम्.

AKSIRŌGANIRMŪLANAM

Substance, palm-leaf Size, $11\frac{1}{8} \times 1\frac{1}{4}$ inches Pages, 17 Lines, 6 on a page Character, Grantha Condition, injured Appearance, old

Begins on fol 1*a* The other work herein is Acāranavanītam 10*a*. Complete

This is stated to form the 94th Adhyāya of the Sanatkumārasamhitā of the Pāñcarātrāgama and deals with the treatment of eye-diseases. It is said to have been originally revealed by Sanatkumāra to Nārada The kind of treatment explained herein is said to have met with success in the case of Bṛhadratha, son of Pāribhadra, king of Kāśī (vide R No 1327*a*)

Beginning .

शुक्लाम्बरधर विष्णु . विष्वक्सेन तमाश्रये ॥
सनत्कुमार योगीन्द्र सिद्धाश्रमनिवासिनम् ।
नारद प्रणिपत्याथ वचन चेदमब्रवीत् ॥
भगवन् योगिना श्रेष्ठ सर्वतन्त्रविशारद ।
सर्वरोगहरास्त्वत्त कल्पाश्च विविधा· श्रुता ॥
इदानीमक्षिरोगस्य शान्ति ब्रूहि तपोधन ।
इत्युक्तस्स मुनिश्रेष्ठस्सिद्धार्थस्सर्वमन्त्रवित् ॥

सनत्कुमारः—

श्रृणु नारद धर्मज्ञ कल्पनारायणाख्यकम् ।
अक्षिरोगहर पुण्यमायुष्यं पापनाशनम् ॥

नारदः—

इम कल्प पुरा लोके य कृत्वा सुखमाप्नुयात् ।
तमह श्रोतुमिच्छामि भवान्वक्तुमिहार्हसि ॥

सनत्कुमार —

काशीपुर्या पुरा ब्रह्मन् आसीद्राजा सुधार्मिक· ।
पारिभद्र इति ख्यात· तस्य पुत्रो बृहद्रथ ॥

* * *

भगवन् मम पुत्रस्य अक्षिरोगो भयावह· ।
तस्य शान्तिर्भवेत्केन तत्त्वं ब्रूहि महामुने ॥
मध्वक्तै· तिन्त्रिणीपुष्पै· चक्रगायत्रिया हुनेत् ।
खर्जूरं[1] नालिकेर च द्राक्षा धात्रीं हरीतकीम् ॥

* * *

Colophon:

इति पाञ्चरात्रे महोपनिषदि सनत्कुमारसंहिताया शान्तितन्त्रे अमृतकनारायणा . . नाम चतुर्नवतितमोऽध्याय ॥

End:

किमत्र बहुनोक्तेन सर्वसिद्धिकरो ह्यसौ ।
आचार्यादनभिप्राप्त प्राप्तश्चादत्तदक्षिण ॥

---

[1] मातुलङ्गम् इति पाठान्तरम्

अभ्यस्तोऽपि सदा मन्त्रः श्रेयसे नात्र कल्पते ।
इति गुह्यतम प्रोक्तं रहस्यमतिदुर्बल(र्लभ)म् ॥
एव ज्ञात्वा भवेत्स्वस्थ किंपुन. पाठतो जना. ।

No 13103. औषधयोगग्रन्थः, आन्ध्रटीकासहित .

AUSADHAYŌGAGRANTHAH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, 15¾ × 1¼ inches Pages, 203 Lines, 5 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, new

A big treatise dealing with the characteristics of diseases, with the purification of substances for being used for medicinal purposes and with the preparation of medicines of different kinds, such as powders, oils, ghees, decoctions, etc

Name of the copyist Mājēti Sarvēśalinga Date of transcription Thursday, the ‹rd day of the dark fortnight of the Āsvija month in the year Tārana

Deals with the following topics —

१ त्रयोदशरोगलक्षण.
२ ताम्रशुद्धि (भस्म).
३. लोहशुद्धिः (भस्म).
४. लोहसिन्दूर.
५ नागवङ्गशुद्धिभस्मसिन्दूर.
६. अभ्रकसाधन
७ वज्रमूषलक्षण.
८. रसभेदा .
९. सप्तकञ्चुकदोषाः.
१०. गन्धकशुद्धिः.
११. उल्लीपाषाण (सशुद्धि).
१२. गौरीपाषाण (सशुद्धि)
१३. दोड्डिपाषाण (सशुद्धि).
१४. कर्पूरशिलाजित.
१५. कम्बुशुद्धि. (भस्म).
१६ सत्तुभस्म.
१७. तालकशुद्धिभस्म.
१८. धुत्तूरशुद्धि.
१९. कङ्कणशुद्धि सभस्म.
२०. गुल्मशूलवज्रायुधरस.
२१. गजाङ्कुश.
२२. भृङ्गामलकतैल
२३. तिक्तकोशादितैल.
२४. महाविषतैल.
२५. ज्वरान्तकघृत.
२६ पाण्डुनिदानाचिकित्सा.
२७. ज्वराङ्कुश.
२८. बालसूर्योदय.
२९. पूर्णचन्द्रोदय.
३०. अतिसारकुठार.
३१. रोगविदारण.
३२. तरुणज्वरगजकेसरी.
३३. रसप्रतापमार्ताण्ड.
३४. मृतोद्धारणरस.

३५. मृत्युञ्जयरस.
३६. मृतसञ्जीवरस.
३७. आनन्दभैरव.
३८. स्वयमाग्निरस.
३९. सिन्दूरयोग'.
४०. हनुमन्तसञ्जीवनरस.
४१. तरुणार्कमृत्युञ्जय
४२. नारसिंहरस.
४३ अघोरास्त्ररस.
४४. रामबाणरस.
४५. सन्निपातभैरव.
४६. ज्वरफणिगरुड.
४७. कंटुकरोहिणीमहत्त्व.
४८. नागार्जुनरस.
४९. अष्टमूर्तिरस.
५०. प्राणेश्वररस.
५१. नीलकण्ठरस.
५२. गण्डबेरुण्डरस.
५३. धन्वन्तरिरस.
५४. रसराजमृगाङ्क.
५५. राजमृगाङ्क.
५६ भैरवत्रयोद्वशनामानि.
५७ योगराजगुग्गलु.
५८. महिसाक्षिशुद्धि.
५९. सपूर्णचन्द्रोदय.
६०. वसन्तकुसुमाकर.
६१. प्रलयानलरुद्ररस.
६२. वातपित्तकफनिदान.
६३. चिन्तामणियोग .
६४ पुटलक्षण.
६५. सन्निपातगण्डौषध.
६६. सोमनाथताम्र.
६७. क्षुद्रादितैल.
६८ क्षयकुठारः
६९. दिव्याञ्जन.
७० कषाय.
७१. खर्जूरादिचूर्ण.
७२. सूचिकाभरण.
७३. मण्डूर.
७४. सञ्जीवकालाग्निमात्रा.
७५ लताकस्तूरीलोहद्रावक.
७६. रसायनभेदाः.

Beginning

त्रयोदश स वा रोगान् वक्ष्यते भिषजोत्तमम् ।
आदौ द्रवव्रण चैव द्वितीय ग्रन्थिनाडिकम् ॥
तृतीय वायुरूपेण चतुर्थ पिटकाव्रणम् ।
पञ्चम रोमनाश च षष्ठमं दद्रुमेव च ॥
सप्तमं शक्तिरूपेण अष्टम श्वेतरूपकम् ।
नवम तु विसर्पि स्यात् दशम कास उच्यते ॥
एकादश शिरस्तोद शल्यग्रन्थिस्तु द्वादश ।
पादौ व्रणस्त्रयोदश्या क्रमाद्येषु विलक्षणम् ॥

नात्र॰नासौ कपालस्य शल्यमध्ये च कर्णयो ।
पाणिपादोदरग्रीवो व्याप्यते सर्वदेहिषु ॥

ताम्रशुद्धि भस्मम्—

तिलतैलेन गोमूत्रे आरनालकुलुत्थके ।
स्वर्णादिसर्वलोहानां शुद्धिर्भवति निश्चयम् ॥

End.

नालिकेरफलस्थाता साङ्गशीतं पिबेज्जलम् ।
इक्षुपाने फल[य']भक्ष्य तक्रभुक्त यदिष्टितम् ॥
ब्रह्मास्त्रसूतविख्यातं ब्रह्मणा योगजीवित' ।

No **13104** औषधयोगग्रन्थ', आन्ध्रटीकासहित'.

AUSADHAYOGAGRANTHAH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, $11\frac{7}{8} \times 1\frac{1}{4}$ inches Pages, 116 Lines, 8 on a page. Character, Telugu Condition, good Appearance, new Incomplete

Similar to the above In the beginning three leaves are found to contain some information relating to medicine

Beginning

अक्षयस्य लघुद्राविं तेजस्वी निर्मलोत्थितम् ।
आधार पुनरावृत्तिबद्धसूतस्य लक्षणम् ॥

* * *

त्रिफल च वचामोद पत्रिकण्टकटङ्कणम् ।
नागर ब्रह्मबीज च त्रिफलादिकचूर्णकः ॥

* * *

पारदस्य पल शुद्ध लोह खल्वे विनिक्षिपेत् ।
वृश्चिकाक्षीरसमर्द्य नारीस्तन्येन सयुतम् ॥
आत(पे)शोषयित्वा तु रस दत्वा पुन पुन ।
एकविंशतिवाराणि मर्दयित्वा विचक्षण' ॥
दत्त्वा गन्धस्य तगिले(?) समाश मर्दयेत् दृढम् ।
तद्रस लोहपात्रेषु क्षिप्त्वा मन्दाग्निना पचेत् ॥
अरुणोदयसङ्काश रस बन्धूकपुष्पवत् ।
सिद्धयोगमिद दिव्यं स्थलसिन्दूरमेव च ॥

शतवेधस्य ताराणि निर्बीज कनक भवेत् ॥

*   *   *

हरीतक्या फले तोय गन्धक शतभावितम ।
ताम्रपत्रविलेपेन पुटी भवति काञ्चनम् ॥

End

शृङ्गी कटुत्रयफलत्रयकण्टकारि भार्गेन पुष्करजटा लवणानुशेषान् ।
चूर्ण पिबेद्धिमलमुष्णजलेन युक्त श्वासोक्तवातकफकाशविनाशनेषु ॥

No 13105 औषधयोगग्रन्थ, द्राविडटीकासहित.
AUSADHAYOGAGRANTHAH WITH TAMIL MEANING

Substance, palm-leaf Size, 16⅛ × 1⅛ inches Pages, 176 Lines, 7 on a page Character, Grantha and Tamil Condition, injured Appearance, old

Incomplete

Similar to the above, but with Tamil meaning

Beginning:

घातकीवत्सनाभश्च पारद हिङ्गुलस्य च ।
नवसारश्च तालश्च तुत्थ टङ्कण . . . . ॥

*   *   *

वज्रवल्ल्यादिकं भृङ्गी कुण्डली च पुनर्णवम् ।
प्रत्येकश्च रसं प्रोक्त बदरश्च पृथक्पृथक् ॥
तत्कषायरसे युक्ते दशमुण्डगुल क्षिपेत् ।
विष्णुक्रान्त्या जटावत्या(प)रम जीरकद्वयम् ॥
मरीच शृङ्गिबेरश्च रजनीकतक फलम् ।
पिप्पली पिप्पलीमूल तच्चूर्ण कुन्तमेव च ॥
आज्यतैलस्य कुडुब प्रत्येकञ्च विनिक्षिपेत् ।
शोभोपाण्डुमय हन्ति ग्रहिण्यादिविनाशनम् ॥
गुल्ममष्टविध चैव क्षयकासान् विनाशयेत् ।

End

अमृतकनकमूलनागराणाम् अमृतनागरदुस्पृहाम्बुदानाम् ।
अनिलज्वरनाशिनौ कषायौ कथितावागमकोविदैर्भिषग्भिः ॥

. . . . चित्रकनागरै ।
पाठाविलङ्गेन्द्रयवाहिङ्गुभार्गवचान्वितैः ॥
सर्वपातिविषाजाजीरेणुका कृष्णजीरकम् ।
गजाह्वा सा . . . . ॥

* * *

हरति दाहत्रयाद्यमम्बाम् ।

No 13106. औषधयोगग्रन्थ, आन्ध्रटीकासहित.

AUSADHAYŌGAGRANTHAH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, 16⅙ × 1⅓ inches Pages, 98 Lines, 5 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Begins on fol 1*a* The other works herein are Dravyagunapātha 50*a* and 111*a*, Jyautisadarpana 103*a*, Pathyāpathyavivēka 105*a*

Incomplete

Similar to the work described above, but with meaning in Telugu

Beginning:

बिन्दव पचि(ति)तास्सप्त शक्रस्य पिबतोऽमृतात् ।
मनुष्याणा हितार्थाय भूमौ जाता हरीतकी ॥
विजया रोहिणी चैव पूतना च मृता तथा ।
जीवन्ती त्रिवृता चैव अभया चेति सप्तधा ॥
मलये विजया चैव रोहिणी सिन्धुदेशके ।
यवन्ती पृथुनामा च श्रीशैले च मृता तथा ॥
जीवन्ती च कुरुक्षेत्र काश्मीर त्रिवृत तथा ।
अभया विन्ध्यदेशेषु इत्येते देशजन्मकाः ॥

End:

आदौ तु सूतक गुह्य रजनीचूर्णसयुतम् ॥
कुमारीद्रवसयुक्त मर्दयित्वा धयेद्बुध. ।
तत्सूतश्च पुनस्सम्यक् त्रिफलाचित्रकेन च ॥
तत्सूतश्च पुनस्सम्यक् कटुत्रयसमन्वितम् ।
कुमारीद्रवसयुक्त सप्तधा मर्दयेत्पुनः ॥
सप्तवार ततस्सूत कुर्यान्मर्दनपातनम् ।
सर्वदोषविनिर्मुक्तो देहलोहे च वेदयेत ॥

No. **13107.** औषधयोगग्रन्थः, आन्ध्रटीकासहितः.

AUSADHAYŌGAGRANTHAH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm leaf Size, 17⅜ × 1¼ inches Pages, 88 Lines, 5 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, new

Incomplete

Similar to the above with meaning in Telugu

Beginning:

हिङ्गुल टङ्कण व्योष जाजीपत्रलवङ्गकम् ।
कुटजस्य च बीजानि इक्षुरस्य तथैव च ॥
शुक्लकन्दामोचरसं धातकीकुसुमानि च ।
समभागानि सर्वाणि शुद्धफेन च तत्समम् ॥

* * *

विषूची आमजीर्णे च गुल्मक्षयहर परम् ।
ग्रहिणीवज्रकवाटोऽयमग्निदीप्तिकर परम् ॥

End:

शूलिनीरससयुक्त ससीत सैन्धवान्वितम् ।
विष्टिकालेपन कृत्वा निगलेन तु बन्धयेत् ॥

No **13108** औषधयोगग्रन्थः.

AUSADHAYŌGAGRANTHAH

Substance, palm leaf Size, 8⅝ × 1 inches Pages, 120 Lines, 4 on a page, Character, Telugu Condition, injured Appearance, old

Begins on fol 1*a* The other work herein is Ratnākaragrantha 61*a*

Incomplete

Same work as the above

No **13109.** औषधयोगग्रन्थः, आन्ध्रटीकासहितः.

AUSADHAYŌGAGRANTHAH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, 15½ × 1¼ inches Pages, 232 Lines, 5 on a page Character, Telugu Condition, injured Appearance, old

Wants the beginning and the end

Similar to the above

Beginning:

शूलदावानलम्—

रामठटङ्कणसैन्धवविश्व भागक्रमसमभागनिरूढम् ।
खल्वमध्यदिवसद्वयमात्र तीक्ष्णमूलरसमर्दनमर्द्यम् ॥

गुञ्जामात्र ये घुटिकाप्रमाण गोघृतमेव अनुपानविशेषम् ।
शूलद्वानलनाम प्रसिद्ध रोगसर्वभयदर्पसुवर्णम् ॥

प्रतापलङ्केश्वरम्—

. . . . . वार्धिकुम्भिकलैकभागक्रमशोभिमिन्द्रैः ।
सूताभ्रगन्धोषणलोहशङ्खैर्वनोत्पलाभस्म विष सुपिष्टम् ॥
प्रसूतिचापानलदन्तबद्धमार्द्राम्बुनाघोरससन्निपाते ।
निजानुपानानिजमध्यसेवा सर्वातिसारे ग्रहिणीविकारे ॥
प्रतापलङ्केश्वरनामधेयो रसप्रयुक्तो गिरिराजपुत्रि ।

End :

शुक्लवृद्धिकर चैव वन्ध्या च लभते सुतम् ॥
वन्ध्यनष्ट वीर्यनष्ट पुष्पनष्टमसृग्दरम् ।
रक्तपित्तश्वाम्लपित्तमस्थिन्यावहलीमकम् ॥
. . . . . भवति प्रियदर्शनम् ।
वीर्यवृद्धिकरं चैव नारीणा रमते शतम् ॥
पञ्चबाणरसो नाम पूज्यपादेन निर्मितम् ॥

No **13110** औषधयोगग्रन्थ, आन्ध्रटीकासहित

AUSADHAYOGAGRANTHAH WITH TELUGU MEANING.

Substance, paper Size, 9⅞ × 6½ inches Pages, 107 Lines, 22 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old.

Begins on fol 211*a* The other works herein are Mādhavanidāna 1*a*, Cikitsāgrantha (with Telugu meaning) 206*b*, Vaidyacintāmani 169*a*, Navanāthasiddhapradīpikā (Telugu) 220*a*

Incomplete

On the preparation of medicines with a statement of the ailments of different kinds cured by the use of such medicines.

Beginning .

पुष्पधन्वादिरसम्—

रसभुजगसलोह चाभ्रक च त्रिभाग कनकविजययष्टिश्शाल्मली नागवल्ली ।
घृतमधुसितदुग्धं पुष्पधन्वादिवल्ली बहयति . . कान्तिमान् वीर्यमाच्य ॥

* * * *

कनकसुन्दररसम्—

हिङ्गुलं मरिच गन्ध पिप्पलीटङ्कणं विषम् ।

भक्षयेद्ग्रहिणीं हन्ति रसः कनकसुन्दर. ॥
अग्निमान्द्यं ज्वरं तीव्रमतिसार च नाशयेत् ।

End

सूचिकाभरणम्—

ह्रियावलीगन्धसूत वत्सनाभ समाशकप् ।
टङ्कण गन्धकार्धं च भृङ्गस्वरसमर्दितम् ॥
नेपालतैलमेतेषां सम विन्यस्य पेषयेत् ।
जिह्वया विन्यसेत्सूच्या सूचिकाभरणाह्वयम् ॥
सन्निपातधनुर्वातडोलासम्पुटबन्धनम् ।
शाखाहोमं च सर्वाङ्गमूर्ध्वश्वास च नाशयेत् ॥

No 13111. औषधयोगग्रन्थः, आन्ध्रटीकासहितः.

AUSADHAYŌGAGRANTHAH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm leaf Size, 11 × 1¼ inches Pages, 130 Lines, 8 on a page Character, Telugu Condition, very much injured Appearance, old

Wants the beginning Incomplete.

Similar to the above The last leaf gives the characteristic symptoms of certain diseases

Beginning.

द्विदल गन्धकं शुद्ध घातयित्वा विनिक्षिपेत् ।
पारद दलमानेन मृतगुल्बायसी पुनः ॥
तालमानेन संमिश्रं . . . . ।
. . . . यसपात्रके ।
चुल्ल्या निवेश्य यत्नेन चालयेन्मृदुवह्निना ।
पात्रमात्रं हि जम्बीररस तत्र प्रजारयेत् ॥

* * *

गुल्मप्लीहमहोदरापहरण. क्रव्यादिनामा रस ॥

End:

मुखे कान्तिस्तथाहीन नेत्रभग्नाथवाक्कृश' ।
नाभिहृन्नासिकापादौ पाणिशैत्य हिमांशुवत् ॥
ऊर्ध्वश्वासं धनुर्वातं हिक्का सर्वाङ्गकम्पनम् ।
शिर.कम्प(मप)स्मारं कफकण्ठ . . . ॥

गन्धं स्वादु न जानाति मलं कपिलवर्णकम् ।
शिथिल चपल चैव नाडी कुटिलसूक्ष्मकः ॥
आदिपित्तगतिर्नाडी ततो वातगतिर्भवेत् ।

No 13112. काश्यपीयरोगनिदानम्.
KĀŚYAPĪYARŌGANIDĀNAM

Substance, paper Size, 9 × 7 inches Pages, 40 Lines, 27 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Begins on fol 189*a* The other works herein are Bhāgavatamu (tenth Skandha) 1*a* (Telugu), Karanisankalanapadakamu 17*a*, Pañcāngamu 177*a*, Kokkōkamu 209*a*

Incomplete

Gives the varieties and the distinguishing characteristics of different maladies, the method of diagnosing them and also the remedial medicines The work is attributed to Kāsyapa

Beginning:

विंशतिश्लेष्मनिदानम्—

पित्तरक्त च शीत च श्वेतग्रन्थि च श्लेष्मकम् ।
. . . . , श्लेष्म दुर्गन्ध जिह्वमूलकम ॥
कासश्लेष्म पार्श्वशीघ्रम् उद्गार श्लैष्मिक विधा ।
दीर्घश्लेष्म सान्द्रश्लेष्म तन्तुश्लेष्म च पूर्वकम् ॥
* * *

पित्तश्लेष्मनिदानम्—

पित्तवर्णं श्लेष्मरूपं . . . . . ग्रन्थिरूपकम् ।
हृद्गूल कण्ठशूल च पित्तश्लेष्मस्य लक्षणम् ॥
* * *

Colophon:

इति विंशतिश्लेष्मनिदान संपूर्णम् ।

End·

शङ्खद्राव शिवक्काथ सर्वरोगेषु योजयेत् ।
कुष्टमष्टादशं चैव लेपमात्रेण नश्यति ।
दुष्टव्रणानि गीर्वाणि . . . मात्राभिशास्यते ॥
शुवानिविविधानं च(?) अनुपानविशेषणम् ।

No 13113. कैलासकारकम्.
KAILĀSAKĀRAKAM

Pages, 82 Lines, 12 on a page

Begins on fol 141*a* of the MS described under No 13094.

Complete

On the purification of mercury and on the method of using it in medicinal preparations In the beginning the legendary account of the origin of mercury is given The work is in the form of a conversation between Śiva and Pārvatī

Beginning:

रसाकाराय शर्वाय नमस्सर्वार्थकारिणे ।
जरामरणदारिद्र्यव्याधिदुःखापहारिणे ॥
कैलासशिखरासीन कान(म)कन्दर्पनाशनम् ।
प्रसन्नं परमेशानं जगदानन्दकारणम् ॥
प्रणम्य परया भक्त्या पार्वती स्तुतिमातनोत् ।

श्रीदेव्युवाच—

देवदेव महादेव जन्मदारिद्र्यनाशन ।
प्रसिद्ध करुणामूर्ते प्रसन्न परमेश्वर ॥
दिव्यागमसहस्राणि मूलकोशादिकानि च ।
ज्ञात तव प्रसादेन मया मङ्गलविग्रह ॥
श्रोतुमिच्छामि सर्वेश ततो दिव्यरसायनम् ।
जराजन्मामयघ्नं च खेचरत्वादिसिद्धिदम् ॥
दारिद्र्यदुःखशमनं ब्रह्मत्वादिसुखप्रदम् ।

ईश्वर उवाच—

साधु साधु महाभागे सर्वलोकोपकारिणम् ।
तत्सर्वं जायते सूत्रा(ता)त् शुद्धात्प्राणवल्लभे ॥
सर्वलोकोपकारोत्थं गुह्याद्गुह्यतमं हितम् ।
रसेन्द्रस्य समुत्पत्ति लक्षणश्च सुरार्चिते ॥
तत्सर्वं सम्प्रवक्ष्यामि शृणु पार्वति सम्प्रति ।
सुरेन्द्रैर्मुनिभिर्दिव्यैः गन्धर्वोरगकिन्नरैः ॥
प्रार्थितोऽहं भवत्यान्तु कुमारोत्पत्तिमीप्सुभिः ।

तदा हिमालयगिरेर्गुहायां सुचिर प्रिये ।
सङ्क्रीडमानयोः काल गतं नौ पुत्रलिप्सया ॥

* * *

तेन दन्दह्यमानोऽग्निर्गङ्गायां च मुमोच तत् ।
तेन गङ्गापि सन्तप्ता तद्बहिर्विससर्ज वै ॥
तद्द्विधाभूद्बहिः प्राप्य चैत स्कन्द प्रसूयते ।
अन्यच्छुद्धरसो जातो ह्यपतद्बहुभारतः ॥
शतयोजननिम्नेषु पञ्चकूटेषु सस्थिता ।
तन्मलाद्धातवो जाता मणयो दिव्यवस्तु च ॥
तत्तत्क्षेत्रविशेषेण नामवर्णादिकान् गुणान् ।
भिन्नान् प्राप्तो रसेन्द्रोऽय जन्मदारिद्र्यभञ्जन ॥
तानि कूपानि मे पञ्च सद्योजातादिशा(का)नि वै ।

* * *

सर्वसिद्धिप्रदो देवि देहलोहादिसिद्धिदः ॥
उत्तरस्यां रसो रक्त सर्वदोषविवर्जित ।
रसायनन्तु तेनैव देवि जन्मजरोग्यतम् (?) ॥
मध्ये तु मिश्रको ज्ञेय सर्ववर्णसमन्वित ।
जटाचन्द्रकसञ्ज्ञो यो दोषादोषसमन्वितः ॥
स चाष्टादशसंस्कारैश्शुद्धसिद्धिप्रदो भवेत् ।
अमर रसकूपन्तु रसेन्द्रान्धु महेश्वरि ॥

End:

पञ्चधैव कषायेण पूर्वपूर्वबलप्रदा ।

* * *

आलम्ब्य दधिकालौ च योज्य तद्वर्शिकल्पनात् ।

Colophon:

इति कैलासकारकः समाप्तः ॥

No 13114. गदासंजीवनी.

GADĀSAÑJĪVANĪ.

Pages, 20 Lines, 21 on a page

Begins on fol. 166*a* of the MS described under No 1800

Incomplete.

On the diagnosis and treatment of maladies by Mādhavapandita of Śrīvatsagōtra and Āpastambasūtra In the beginning he explains in two stanzas the subject-matter of the work which is said to consist of eight topics

Deals with the following subjects —

१. सर्वरोगनिदान, २. चिकित्सासारनाडीनिदान, ३. दोषत्रयप्रकरण.

Beginning:

श्रीनाथ पार्वतीनाथ वाणीनाथ सरस्वती(म्) ।
दुर्गावटुकए(हे)रम्बान् नमस्ते (समस्तान्) सन्नमाम्यहम् ॥

उद्रेककाल..

आषाढे श्रावणे पौष्ये माघे भाद्रपदे ध्रुवम् ।
मार्गशीर्षेति काल च वातरोग प्रकोपयेत् ॥

* * *

श्रीकल्याणगुणाधार श्रीपते पुण्यमूर्तये ।
वन्दे चिकित्सारचित गदासंजीवन तदा ॥
आदौ रोगनिदान च द्वितीयोग्रप्रसातथा. (?) ।
तृतीयौषधकल्प च वक्ष्यते तु महारस ।
चतुर्थं मूलिकाकल्प पञ्चम रक्तमोक्षणम् ॥
अथाग्निरक्षाकर्माणि षट्भेदेन चिकित्सितम् ।
सप्तम शस्त्रकर्माणि मन्त्रमष्टविध भवेत् ॥

* * *

Colophon:

इति श्रीमद्विख्यातचरित्रकापस्तम्बपवित्रकवितावैद्यविद्यात्रिनेत्रमाधवपण्डितविरचिते गदासंजीवनी नाम सर्वरोगनिदान व्याख्यास्यामः ॥

पञ्चभूतात्मको देहस्त्रिदोषस्सप्तधातुकः ।
त्रिगुणानेकविख्यातिरसे कमलसञ्चय ।

See under the next number for the end

No 13115. गदासंजीवनम्, आन्ध्रटीकासहितम्.

GADĀSAÑJĪVANAM WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, 16 × 1¼ inches Pages, 74 Lines, 6 on a page. Character, Telugu Condition, good Appearance, new

Begins on fol 1*a* The other works herein are Cikitsāgrantha (with Telugu meaning) 38*a* and 110*a*, Āyurvēda 58*a*, Nidānamuktāvalī 64*a*, Nidānagrantha (with Telugu meaning) 73*a*, Vastugunakalpavallī (with Telugu meaning) 103*a*, Vaidyacintāmani (with Telugu meaning) 171*a*

Wants the beginning in the Dōsatrayaprakarana, incomplete

Deals with the following subjects —

१. अशीतिवातनिदान.
२ पैत्त्यरोगप्रशसा.
३. श्लेष्मरोगप्रशसन.
४. रोगज्वरनिदान.
५. क्षयरोगनिदान.
६. ग्रहिणीनिदान.
७. मेहनिदान.
८. विषूच्यजीर्णनिदान.

Same work as the above and with Telugu meaning For the beginning see under the work described under the previous number

Name of the copyist—Mājēti Sarvēśalinga Date of transcription—Wednesday, the 7th day of the bright fortnight of the Cittirai month

End:

अथ विषूच्यजीर्णनिदान व्याख्यास्यामः—

यथा आर बलवता यथा वातोल्बणानि च ।
यथा व्यापारशैत्योक्त तथा रोगः प्रजायते ॥
भोजनातिशय गुर्वी तस्याजीर्ण चतुर्विधम् ।
रसशेषण विस्पष्ट विधूमे धूमनामत ॥
जीर्णशेष छर्दिशेष रसशेषाभिधानकम् ।
सर्वे नाजीर्णनामाह विस्पुष्टेन प्रकीर्तित ॥
आम्लोद्गारे च धूमे च विधूमे कर्णनेत्रयो. ।
कण्ठनाभी आदिमध्य तावुद्गारविजृम्भणम् ॥
एव चतुर्विधमिद तस्याजीर्णोग्ररोगज ।
विस्फुष्टस्य च विख्याता विशेषान्मरणं मुखम् ॥

* * * *

मृत्युरोग च विख्याता सद्योमृत्युविषूचिका ॥

* * * *

Colophon:

इति श्रीवत्सगोत्रपवित्रापस्तम्बसूत्रकवितवैद्यविद्यात्रिनेत्रमाधवपण्डितविरचिते गदासजीवनीनामग्रन्थान्तरे विषूचिनिदानमजीर्णानिदानसक्षंपेस्समाप्तः ॥

No 13116. गदासंजीवनी, आन्ध्रटीकासहिता.

GADĀSAÑJĪVANĪ WITH TELUGU MEANING

Pages, 57. Lines, 24 on a page

Begins on fol 7*a* of the MS described under No. 13086

Incomplete

Contains the following topics —

१. सर्वरोगनिदान.
२. नाडीनिदान.
३. दोषत्रयप्रकरण.
४. अशीतिवातनिदान.
५. पैत्त्यरोगनिदान.
६. श्लेष्मरोगनिदान.
७. रोगज्वरनिदान.
८. क्षयरोगनिदान.
९. ग्रहिणीनिदान.
१०. मेहनिदान.
११. विषूच्यजीर्णनिदान.

Same work as the above

Copied on Wednesday, the 8th day of the bright fortnight of the Puṣya month in the year Pramōdūta

---

No 13117. गदासंजीवनी, आन्ध्रटीकासहिता.

GADĀSAÑJĪVANĪ WITH TELUGU MEANING.

Substance, paper Size, 10 × $7\frac{5}{8}$ inches Pages, 15 Lines, 28 on a page
Character, Telugu Condition, slightly injured Appearance, old

Begins on fol 152*a* The other works herein are Dravyaratnāval 1*a*, Ausadhayōgādikamu (Telugu) 69*a*, Pindōtpattilakṣana (with Telugu commentary) 92*a*, Dēhatattvanirnaya (with Telugu meaning) 103*b* Nādīparīkṣā (with Telugu meaning) 109*a*, Nādīvijñāna (with Telugu meaning) 114*a*, Vaidyacintāmani (with Telugu meaning) 120*a*, Vaidya viṣayālu 160*a*, Trailōkyacintāmani (with Telugu meaning) 167*a*

Incomplete.

Same work as the above

No 13118. चिकित्साग्रन्थः, कर्णाटकटीकासहितः.

CIKITSĀGRANTHAH WITH KANARESE MEANING

Pages, 277 Lines, 8 on a page

Begins on fol 1*a* of the MS described under No 11955

A treatise dealing with the treatment of the different kinds diseases by means of appropriate medicines, the preparation of which also indicated It is accompanied by meaning in Kanarese

Beginning:

तन्द्रा मूर्च्छा भ्रमो दाहः प्रलापो हृदि वेदना ।
अपथ्यजनिता दोषा ज्ञेया वैद्यविशारदैः ॥

*   *   *

चिकित्सा—

शार्ङ्गीष्णाम्बुदभूनिम्बकटुको नागरोषणैः ।
कृत्वा क्वाथं पिबेत् सद्य अपथ्याद्भुतदोषनुत् ।

*   *   *

प्रतापलङ्केश्वररसः—

एकेन चन्द्रानलवार्धिकुम्भिकलाष्टभागं क्रमशो नियुञ्ज्यात् ।
सूताभ्रगन्धोषणलोहशङ्खवन्योत्पलाभस्म विषं क्रमेण ॥
व्योषाम्बुनामर्द्य दिनत्रयं तत् गुञ्जाद्वयं चार्द्रकवारिणा हि ।
दद्यादिदं जीरकशर्कराभ्यामपथ्यदोषेऽपि च सूतिकोत्थे ॥

End:

ओष्ठरोगचिकित्सा—

तत्रोष्ठयोर्गदो ज्ञेयो नवदै(धै)व त्रिभिर्मितैः ।
सन्निपातेन रक्तेन मांसेनापि च मेदसा ।
क्षतेनागन्तुकैश्चेति तत्र वातेन कर्कशौ ॥
परुषात् पुटितौ स्यातां पीत्वा निशौ विदाहिनौ ।
पिटकाभिरशीतौ च श्लेष्मणा पिच्छिलौ गुरू ॥
कण्डूयुतौ भवेतां च सन्निपातेन दूषितौ ।
सर्वाकृति तु रक्तेन रक्तच्छायौ सृतासृजे ॥

*   *   *

. . . . . मांसलौ स्थूलौ मांसपिण्डवदुच्छिदौ ।

No **13119.** चिकित्साग्रन्थः, कर्णाटकटीकासहित.

CIKITSĀGRANTHAH WITH KANARESE MEANING

Substance, palm leaf. Size, $15\frac{7}{8} \times 1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 182. Lines, 8 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new.

Contains up to the Aśmarīrōgacikitsā.

Same work as the above.

No **13120.** चिकित्साग्रन्थ, आन्ध्रटीकासहित

CIKITSĀGRANTHAH WITH TELUGU MEANING

Pages, 38 Lines, 5 on a page

Begins on fol 38*a* of the MS described under No 13115

Similar to the above, but with meaning in Telugu

Beginning:

आगामधूम महिषाक्षियुक्त निवाजिगन्धाक(त)तण्डुलीयम् ।
गोमूत्रपिष्ट युगपन्निहन्ति विषाणि शा(च) स्थावरजङ्गमानि ॥
अलाबुबीज सकरञ्जबीज कोशातकीमूलकबीजतुल्यम् ।
गव्येन मूत्रेण च सेव्य दद्ये(द्या)त् विषस्य नाशानि महोरगेन्द्रे ॥

End:

मधुना सहितं सम्यक् खादयेद्दिवसान्तकम् ।
माहिष गव्यमथवा पानक वाथ पाययेत् ॥
स्तम्भन मोहनं पुष्प सर्वषण्डत्वनाशनम् ।
[रमयेद्द] (ऋ)तुकाले तु नारीणामादौ भवति सोदरि ॥
नाभोदरप्रदेशे तु ग्रन्थिर्भवति वेदना ।
सन्तापो योनिशूल च कदाचिद्रक्तमोक्षकम् ।
कदाचित् बहुमूत्रं तु त्रिभिर्लक्षणसयुतम् ॥

No **13121.** चिकित्साग्रन्थ, आन्ध्रटीकासहितः.

CIKITSĀGRANTHAH WITH TELUGU MEANING

Pages, 124 Lines, 5 on a page

Begins on fol 110*a* of the MS described under No 13115

Foll. 110--114 and 146—170 contain the Cikitsābhāga in Telugu language

Similar to the work described above.

Beginning:

. . . . . जाजी अजामूत्रेण पेषयेत् ।
. . . . निशान्धतिमिराननम् ॥
. . . . . . पुष्पलानि पटलानि च ।
अतिरिक्तानि मांसानि नवरात्रं विनश्यति ॥

* * *

आज्येषु पुष्पं मधुनाश्चपेत शृङ्गेण कन्द तिमिरेषु तैलम् ।
रात्र च कासारजनीशरोमा (?) पुनर्नवा नेत्ररुजां दुहन्ति ॥

End :

दोषज्वरकषायम्—

वारुण्यो वह्निशाण्डिल्यकुण्डलीसिन्धुतारकम् ।
ह्रिस्थेरनागसंयुक्तं क्वाथ दोषज्वरापहम् ॥
एवालुकुण्डलीव्याघ्रश्रीपर्णी हसपादिका ।
रविमूल वचाशुण्ठीक्वाथ दोषविनाशनम् ॥

No 13122. चिकित्साग्रन्थ , आन्ध्रटीकासहित..

CIKITSĀGRANTHAH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, 16¾ × 1⅛ inches Pages, 116 Lines, 6 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Begins on fol 48*a* The other works herein are Āyurvēda 1*a*, Nidānamuktāvali 7*a*, Nidānagrantha (with Telugu meaning) 10*a*, Vastugunakalpavallī (with Telugu meaning) 41*a*, Vaidyacintāmani (with Tēlugu meaning) 106*a*.

Foll 48*a*—52*a* contain some Cikitsās in Telugu

Incomplete

Same work as the above

No 13123. चिकित्साग्रन्थ., आन्ध्रटीकासहित .

CIKITSĀGRANTHAH WITH TELUGU MEANING

Pages, 58 Lines, 24 on a page

Begins on fol 38*a* of the MS described under No 13086

Incomplete

Similar to the above At the end 20 pages of matter are found in Telugu dealing with the subject of medicine

Beginning :

लशुनं दीप्यकं शिग्रु कृष्ण ◌िरकनागरम् ।
दीप्यक हिङ्गुसयुक्त क्वाथोऽय सर्वशूलजित् ॥
सूरण लशुन शिग्रु ग्रन्थिकं चित्रक वचा ।
पाठाशुण्ठ्यामलक्वाथं सर्वशूलनिवारणम् ॥

End :

हिङ्गुसौवर्चल पाठा सर्षपाविश्वमेव च ।
आमशूलहर देयं भक्तिहिङ्ग्वादिपञ्चकम् ॥
* + *
अष्टोदराणि हन्त्येन जलकूर्मं तथैव च ॥

No **13124.** चिकित्साग्रन्थ, आन्ध्रटीकासहित.

CIKITSĀGRANTHAH WITH TELUGU MEANING

Substance, paper Size, 11¾ × 8¼ inches Pages, 140 Lines, 21 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Begins on fol 144*b* The other works herein are Hariścandracarita (Dvipada) 1*a*, Cikitsāsārasangraha 126*a*, Dūtādhyāya 142*a*, Madanakāmaratna 216*a*, Vēmanapadyālu 274*b*, Vēnkataramanasataka 332*a*

Foll 144*b*—148*b* and 207—215 contain wholly Telugu passages relating to medicine

Similar to the work described above

Beginning:

षोडशं बिल्वमज्जानि माषचूर्णं तदर्धकम् ।
चत्वारि निम्बबीजानि लशुनं तु पलद्वयम् ॥
हिङ्गुनागरमेकैकपल तु गुडगुग्गुलम् ।
अजाक्षीरेण समिश्रमजाचर्मेण वेष्टितम् ॥
मासमेक धान्यपुटं साक्षा इङ्गुवली अपि ।

End:

अशीतिर्वातजान् रोगान् हन्ति शूलशतत्रयम् ।
विंशतिश्लेष्मरोगेण चतुर्विंशतिपैत्त्यकम् ॥
तत्तद्रोगानुपानेन निहन्ति सकलामयान् ।
क्षयमेकादश चैव ग्रहिणीपाण्डुकामिलाम् ॥
कुम्भकामिलकारोगानुदावर्तमहोदरम् ।
दीपनं परम प्रोक्त सर्वरोगहर परम् ॥
बालाना परम पथ्य दुष्टमायुष्यमुत्तमम् ।
बाहुमात्रकमुक्तेन सर्वरोगहर परम् ॥
बालसूर्यसम तेजो बालसूर्योदयो रस ।

No **13125** चिकित्साग्रन्थः, आन्ध्रटीकासहितः.

CIKITSĀGRANTHAH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, 14⅝ × 1¼ inches Pages, 30 Lines, 7 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Begins on fol. 19*a* The other work herein is Rasapradīpikā 1*a*, (Telugu)

Similar to the above

Beginning

विषटङ्कणनेपाल भागवृद्धिसमाङ्गुलम् ।
रसप्रतापमार्ताण्ड रसज्वरनिवारणम् ॥

* * *

विषताम्र बलि चैव गौरीपाषाणक समम् ।
नाभिसूत द्वयं भागं निर्गुण्डीतुलसीरसम् ॥

* * *

एला जाजिफला शुण्ठी पिप्पलीपस्तुबीजकम् ।
लवङ्गं जाजिपत्र च अन्धेन विजया तिला ॥
यवानीम्लेच्छपैशाचा एतत्सर्वे सम(भवेत्) ।
सर्वे द्विगुणभल्लातफलचूर्णं तु कारयेत् ॥
भक्षयेन्निष्कमात्रेण बहुमूत्रयुवा(रुजा)पहम् ।

End :

शिरश्च म(प)लितं केशं तेन तैल प्रभावति ।
भृङ्गामलकतैलेन आश्विनेयप्रकल्पितम् ॥

No **13126.** चिकित्साग्रन्थः, आन्ध्रटीकासहितः.

CIKITSĀGRANTHAH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, 16¾ × 1⅝ inches Pages, 92 Lines, 7 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Begins on fol 98*a* The other works herein are Cikitsāsārasangraha (with Telugu meaning) 1*a*, Dattātrēyamata 145*a*, Vaidyanighantu 173*a*, Cikitsāsārasangraha 247*a* (different)

Incomplete

Similar to the above

Beginning .

पिप्पल्यादिचूर्णम्—

पिप्पली नागरं पाठा शारिबा बृहतीद्वयम् ।
चित्रक कुटजं बीज क्षारो लवणपञ्चकम् ॥
पूर्णीकृत दधिसुरातन्मन्दोष्णाम्बुकाञ्जिकै ।
पिबेदग्निनिवृत्त्यर्थं कोष्ठवातहरं परम् ॥

End :

स्वापाद्दिवामधुरशीतलमत्स्यमांसैः गुर्वम्लपिच्छिलतरक्षुपयानुकाले. (?) ।
शिम्बादितित्तिरिलवणोदकपानभक्षैः श्लेष्मप्रकोपमुपयाति घनाघनेषु ॥

* * * *

हिमशिशिरवसन्ते ग्रीष्मवर्षाशरत्सौ स्तन . . वनवनाम्भोहर्म्यगोक्षीरपानैः ।
सुखमनुभव राजन् त्वद्विषो यान्तु नाश दिवसकमललज्जाशर्वरीरेणुपङ्क्तैः ॥

No. 13127. चिकित्साग्रन्थ:, आन्ध्रटीकासहित:.

CIKITSĀGRANTHAH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, 17½ × 1⅜ inches Pages, 272 Lines, 5 on a page Character, Telugu Condition, fair Appearance, old

Begins on fol 92a The other works herein are Rasaratnākara 1a (with Telugu meaning), Rasadīpikā 23a (Telugu)

Similar to the above.

Beginning:

स्वस्थास्वस्थमनुष्येषु सम्यङ्नाडी निरीक्ष्यते ।
तत्र पञ्चविधैर्भेदैर्वर्तते युगपद्भृशम् ॥
करे नाभ्योरुकण्ठेषु नासिकायां तथैव च ॥
स्वस्थास्वस्थेषु वहति विक्रिया चेद्विपर्यय ॥

* * *

विरेकसाध्यगुल्मार्शोशोफपाण्डुमहोदर: ।
कामिलामेहकृच्छ्रघ्न नेत्ररोग ज्वरापहम् ॥
आध्मान शूलरोग च कुष्ठपैत्त्यनिवारणम् ।

विरेचनवर्जम्—

क्षयातिसारग्रहिणी अजीर्णतरुणज्वरम् ।
समीरण: श्वासकारी बालवृद्धस्य शोषण ॥
विरेचन न कर्तव्य भिषक्शास्त्र(वि)निश्चयम् ।

End:

बालज्वरेषु सर्वेषु लेपयेद्भिषगुत्तम ।
उष्णाम्बुना . . शुण्ठी वरालकटुदीपकम् ॥
स्तन्येन . . . वराङ्गानां पिबेत् बालाद्यजीर्णके ।
नागरातिविषाहिङ्गुचित्रमूलं वचाभया ॥
चूर्णमुष्णं . . अजीर्णार्ति: पिबेच्छिशु ।

No 13128. चिकित्साग्रन्थ, आन्ध्रटीकासहित.

CIKITSĀGRANTHAH WITH TELUGU MEANING

Pages, 285 Lines, 22 on a page

Begins on fol 26b of the MS described under No 13110

Wants the beginning and the end

Gives the preparation of medicines together with the diseases cured by them

This MS is said to have been copied from the MS. of Mājēti Sarvēśalinga on Monday, the 13th day of the dark fortnight of the Māgha month in the year Yuva

Beginning :

धात्री विलङ्ग त्रिषु गन्धमुस्ताऽयोषं च पथ्या त्रिवृता त्रिभागम् ।
चूर्णं समं शर्करया समेतमुष्णोदकेन पिबते नराणाम् ॥
शूलाग्निमान्द्यग्रहिणीविकारं वात च पित्तं च कृमि च हन्ति ॥
मेह च मेधश्वगल(?) च पाण्डु हृद्रोगनाश हयपतिचूर्णम् ॥

End :

प्रत्येक प्रस्थमात्र तु घृतं प्रस्थ विनिक्षिपेत् ।
अथाय सर्वमेकत्र लेह्य वराधु(साधु) साधयेत् ॥

* * *

योगोऽय पुष्पराजाख्यमस्मभ्यं निर्मित पुर ।

* * +

हृत्कामिलारोगमरोचक च हस्या(न्त्या)न्त्रवृद्धि च करोति वह्नि ।

No **13129.** चिकित्साग्रन्थः, आन्ध्रटीकासहितः.

CIKITSĀGRANTHAH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm leaf Size, 16¾ × 1¼ inches Pages, 184 Lines, 6 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Begins on fol 127*a* The other works herein are Vaidyayōgasangrahamu 1*a*, Vaidyacintamani (with Telugu meaning) 5*a*, Vaidyayōgasangraha (with Telugu meaning) 52*a*, Vētālakavaca 125*a*, Vrsabharājīya (with Telugu meaning) 219*a*, Ausadhayōgamu 243*a*

Incomplete

Similar to the above

Beginning

द्विपल पिप्पलीचूर्णं मिश्रसर्वेश्वरो रस. ।
द्विगुञ्ज लेहयेत् क्षौद्रै सप्तमण्डलकुष्ठनुत् ॥
वाकुची देवदारुं च कर्षमात्र समार्थितम् ।
लिहेदेरण्डतैलेन अनुपानं शुभावहम् ॥

* * *

आयुर्वेदे—

वाकुच्यास्थललेपेन तैलैर्वा राजवृक्षकै ।
पुत्रजीवोत्थतैलैश्च लेपे पाम विनाशयेत् ॥

ग्रन्थान्तरे—

शुद्धसूतं मृतं चाभ्रगन्धक मर्दयेत्समम् ।
दिनं निर्गुण्डिकाद्रावैरुद्धाहो भूधरे पचेत् ॥

End :

कदलीक्षुरसेनैव शुक्रवृद्धिः प्रजायते ।
कासमुद्रकषायेण क्षयकासो विनश्यति ॥
शिलाक्षारोदकेनैव आम्लपित्तविनाशनम् ।
तिलपिष्टेन संमर्द्य क्वाथं मूत्रानिवारणम् ॥
गुळूचिकन्दानिर्यासं गण्डमा(ला)दिक जयेत् ।
एतान्यतिबलान् पुसां कान्तिपुष्टिविवर्धनम् ॥
आयु प्रवर्धन चैव वलीपलितनाशनम् ।
सन्तताभ्यासयोगेन जीवेद्वर्षशत नर. ॥
मधुराहारभोजी च सर्वसिद्धिकर परम् ।

No **13130.** चिकित्साग्रन्थसार., आन्ध्रटीकासहितः.

CIKITSĀGRANTHASĀRAH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, $15\frac{7}{8} \times 1\frac{1}{4}$ inches Pages, 27 Lines, 6 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Begins on fol 1*a* The other works herein are Santānakalpa 15*a* (with Telugu meaning), Cikitsāvisaya 25*a*

On the treatment of maladies of different kinds

Beginning :

रक्तपित्तचिकित्सा—

अष्टद्रव्याम्ललवण कषायक्षारवस्तुभि ।
यकृत्प्लीहाश्रितं रक्तमूर्ध्वं चाध प्रवर्तते ॥

* * *

वातात् श्यामारुण रूक्ष शोणित तनु फेनिलम् ।
कफतः स्निग्धमापाण्डु पिप्पलं बहुलं बहु ॥

* * *

रसावाखरमञ्जर्या वाशाया वाशितोत्कटः ।
निवारयेद्रक्तपित्त मदागं वाति मूर्ध्वं(र्ध्व)गम् ॥

End

पुलकं श्वासकासं च बाह्यावातमिद क्रमात् ।

।चिकित्सा—

कषायं पञ्चकोलेन लिप्यते मधसंयतम ।

No 13131 चिकित्साविषय .

CIKITSAVISAYAH

Substance, palm-leaf Size, 11⅜ × 1⅛ inches Pages, 141 Lines, 4 on a page Character, Grantha and Kanarese Condition, slightly injured Appearance, old

Begins on fol 1*a* The other work herein is Nītiśāstrasamuccaya (with Kanarese meaning) 72*a*

Wants the beginning

Similar to the work described above and with Kanarese meaning

Beginning:

अङ्गुष्ठमूले पीत्येव(पित्ते च) मध्ये वहति श्लेष्मकम् ।
अन्ते प्रभञ्जनो वायु त्रिभिस्स्थानमिति क्रमात् ॥
वातनाडी वक्रगति भेकलावुकसर्पवत् ।
बालस्य डोला च ततो जलूकस्य गतिर्भवेत् ॥

End:

स्तम्बन दीपनं वश्य शुक्लवृद्धिकर परम् ॥
बलवर्णकर चैव शु(तु)ष्टिपूले(र्वे) प्रजायते ।
सर्वरोगहर पथ्यं पूज्यपादेन भाषितम् ॥

No 13132. चिकित्साविषय

CIKITSĀVISAYAH

Substance, palm-leaf Size, 10⅛ × 1¼ inches Pages, 42 Lines, 7 on a page Character, Telugu Condition, slightly injured Appearance, old

Incomplete Wants two leaves in the beginning.

Similar to the work described above

Beginning:

. . . . निष्पावमिष्ट बिल्वमुपोढकी ।
हिमाम्बुसूपमासानि काठिनो . . . . ॥
अश्वाद्यारोहणं स्नानमपथ्य प्राहुरर्शसाम् ।
पटोलकुटजाजाजी शार्ङ्गेरीकदलीफलम् ॥
अजादधि च गाङ्गेरी तैलकैडर्यवास्तुकम् ।

निद्राकरश्च शाकश्च कपित्थन्तु परीरसम् ॥
रम्भापुष्पश्च बिल्वश्च ग्रहिणीमतिसाराजित् ।

मण्डलाख्यं विचर्च्ची च दैवाडिकिटिभ तथा ।
चर्मदद्रू गले सिद्धाश्शतारुस्स्याद्दशाष्टकम् ।
श्वित्रकास्यो विसर्पि च विंशत्येताः प्रकीर्तिता ॥
दाहकण्डूकरस्पर्शाश्वेताश्वेतविवर्णता ।
ततो व्रणाना शूल.

No 13133. चिकित्साविषयः.
CIKITSĀVISAYAH

Substance, palm-leaf Size, $14\frac{1}{8} \times 1\frac{1}{8}$ inches Pages, 46 Lines, 6 on a page Character, Grantha Condition, injured. Appearance, old

Wants the beginning and the end.

Similar to the work described above, but with Telugu meaning

Beginning.

सन्निपातोद्भवा नाडीविज्ञानीयमिदं बुधै· ।

स्पर्शलक्षणम्—

अथ स्पर्शामय वक्ष्ये त्वचि उ(चो)ष्णप्रभञ्जनम् ।
अत्युष्णं पित्तरोगस्तु अथवा(ज्ञाना)मतिशीतकम् ॥
क्वचिश्शीतं श्लेष्मरोगी[नि] द्वन्द्वजाश्च पृथक्पृथक् ।

End:

मत्तकातिविषामुस्ता बालबिल्वं च नागरम् ।
व्याधीत धातकी लोध्रापाठामोशीरदीपकम् ॥
मारिचं शाल्मलं नीपं समभागानि चूर्णयेत् ।
गोदध्ना मिश्रित प्रात पिबेत्सर्वातिसारजित् ॥
धूमरक्तातिसाराणां ग्रहिणी काशु नाश्नीयात् (?) ।

No 13134. चिकित्साविषय., आन्ध्रटीकासहित·.
CIKITSĀVISAYAH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, $15\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{4}$ inches Pages, 13 Lines, 6 on a page. Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Begins on fol 52b The other work herein is Cikitsāsārasangraha 1a.

Similar to the above

Beginning:

शिरोनस्यम्—

एरण्डमूल तगरं च शुण्ठी जीवन्ति रास्ना नच(व)सैन्धवेन ।

भृङ्गं विलङ्ग मधुकं च कु(को)ष्ठ सनागरं गव्यघृतेन पक्कम् ॥

षड्बिन्दवो नासिकन्ध्रमूले शिरोगतं रागेशंत निहन्ति ।

End:

कासश्वासातिसारशमने कायाग्निसन्दीपने

अर्शोऽर्शे ग्रहिणीहरं ज्वरहर तिक्तार्शतच्छोणितम् ।

आनन्द (सततं नृणां)मतिकरं कविता बाला विलासीकर

हन्ते सर्वगुणा निहन्ति मृदुवलीगलित कामेश्वरोऽय सदा ॥

No 13135. चिकित्साविषय', आन्ध्रटीकासहित..

CIKITSĀVISAYAH WITH TELUGU MEANING

Pages, 160. Lines, 6 on a page

Begins on fol 25a of the MS described under No 13130

Similar to the above.

Beginning:

आरनाल प्रियङ्गु च शीतलन्तु न वर्जयेत ।

उपोढकी समायुक्ते रसपं तैलवर्जितम् ॥

अलावूवर्तुलं दैवान्नाशयेन्नात्र संशयः ।

* * *

पटूनि त्रिफलाधार भार्ङ्गी रास्नामयाशसी ।

कटुत्रयं द्विजीराणां भल्लातं चित्रक वचा ॥

द्विक्षारं विवृता क्षुद्रा श्रृङ्गिसर्षपरामठम् ।

* * *

बडबानलनामाय चूर्णोऽय जठराग्निजित् ॥

End:

अमृतं चैकभागं (च) द्विभाग हिङ्गुलस्य च ।

टङ्कणस्य त्रयो भागाः नेपाल चाष्टभागकम् ॥

एष वज्रायुधो नाम सर्वज्वरनिवारणम् ।

सर्वज्वरहरं ज्ञेयं याममात्रेण शाम्यति ॥

No 13136. चिकित्साविषय, आन्ध्रटीकासहितः.
CIKITSĀVISAYAH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm leaf Size, 12 × 1¼ inches Pages, 8 Lines, 5 on a page Character, Telugu Condition, injured Appearance, old.

Begins on fol 1a The other works herein are Kumārāñjana 6a Cintāmanidurgī 10a, Vaidya (Kanarese), Prānapratisthā 31a, Vaidya (Kanarese) 32a, Hanumanmantra 47a, Āñjanēyakavaca 53a

Deals with different kinds of fever, their diagnosis and their treatment also

Beginning:

अथ सप्तविधान् दोषान् वक्ष्यते शास्त्रनिश्चयः ।
तरुणज्वरमध्ये तु अपथ्येन प्रजायते ॥
अतः परं प्रवक्ष्यामि ज्वरसारप्रमाणकम् ।
सप्तरात्रं वातकश्च षड्रात्रं वापि पैत्त्यजे ॥

ज्वरनिदानम्—

ज्वरस्तीक्ष्णोऽथवा शीतमथवाल्पज्वरोऽपि वा ।
नेत्रान्तरक्तरहितं पाणिपादनखे तथा ।
नेत्रे कान्तिविहीने च सागरध्वनिनिश्चवे (?) ॥

End.

ज्वरो गुम्भनहिक्का च मन्दाग्निर्जानुनी व्यथा ।
अम्लस्वभावगन्ध च अजीर्णज्वरलक्षणम् ॥

No 13137. चिकित्सासारसङ्ग्रहः.
CIKITSĀSĀRASANGRAHAH

Substance, palm-leaf Size, 16 × 1⅜ inches. Pages, 121 Lines, 5 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Begins on fol 57a The other works herein are Nighanturājīya 1a, Rasēndracūdāmani 24a, Bhāradvājīya 118a

Contains the first Vilāsa.

A treatise on pathology The eight different ways of diagnosing diseases are explained in the beginning. In the colophon the author is stated to be Dhanvantari

The copying of the MS is said to have been completed on Tuesday, the 2nd day of the dark fortnight of the month of Āṣāḍha in the year Tārana by Mājēti Sarvēśalinga

Beginning:

यस्य द्विरदवक्त्राद्या. . . . .

. . . . विष्वक्सेन तमाश्रये ॥

आदौ समस्तरोगेषु अष्टस्थानं परीक्षयेत् ।

नाडीमूत्रमल जिह्वा शब्दस्पर्श(च)रूपदृक् ॥

नाडीपरीक्षा--

अङ्गुष्ठमूलमाश्रित्य अङ्गुलत्रयपीडनम् ।

आदौ वायुः कफो मध्ये अन्ते पैत्त्यश्च वर्तते

यवस्य बीजमात्र च नाडी सर्वाङ्गसङ्गति ।

नारीणां वामभागे च पुसां दक्षिणशोधयेत् ॥

End:

फलसर्पिश्च कल्याणघृतमत्र प्रदापयेत् ।

ऊर्ध्वमग्निमथो गर्भे मध्ये तु जलसग्रहम् ॥

वायुना किं न नीतोऽसौ कथं गर्भे न जीर्यते ।

नाभिप्रदेशे कमलमष्टकोण तथा भवेत् ॥

तन्मध्ये वीर्यपतन तत्पुष्प मुकुल भवेत् ।

तन्नालमध्ये क्रिमिज तच्छुक्र भक्षित भंवत् ॥

Colophon:

इति श्रीचिकित्सासारसग्रहे धन्वन्तरिकृतौ सर्वरोगनिदान नाम प्रथम विलासः ॥

No **13138.** चिकित्सासारसङ्ग्रहः, आन्ध्रटीकासहित..

CIKITSĀSĀRASANGRAHAH WITH TELUGU MEANING

Pages, 193. Lines, 7 on a page

Begins on fol 247*a* of the MS described under No 13126

Deals with the treatment of three varieties of maladies, viz , अजीर्णविषूचिका (cholera due to indigestion), प्लीहरोग (spleen diseases) and समस्तोदर (diseases relating to the disorder of the stomach)

Beginning·

उष्णाम्बुक्षारलवणैः कटुभि· पित्तदूषणात् ।

यकृत्सिह्वा(प्लीहा)श्रित रक्तमूर्ध्वं चाथ प्रवर्तते ॥

ऊर्ध्वे नासास्यकर्णाक्षिरदे मेढ्रे गुदैरपि ।

ऊर्ध्वसाध्यमधोयाप्यमसाध्यमुभयायनम् ॥

*   *   *

Colophon:

इति सारसङ्ग्रहे अजीर्णविषूचिकाचिकित्सा समाप्ता ॥

वातारितैलसंयुक्त त्रिफलागुग्गुलेन च ।

सूतक गन्धकं चैव ज्वरदारिद्र्यनाशनम् ॥

End:

सशर्कर युवा फेनरक्तान्ददांगोलकृष्णा . . . (?) ।

रसाञ्जन हित युत्त च वेलतालिशतुत्थमधुनाशशुक्रम् (?) ॥

Colophon:

सारसङ्ग्रह. समाप्त' ॥

No **13139.** चिकित्सासारसङ्ग्रहः, आन्ध्रटीकासहित'.

CIKITSASĀRASANGRAHAH WITH TELUGU MEANING

Pages, 102   Lines, 5 on a page

Begins on fol 1*a* of the MS described under No 13134

Seems complete

Similar to the above

Beginning:

नमामि धन्वन्तरिमादिदेव सुरासुरैर्वन्दितपादपद्मम् ।

लोके ज्वरारुग्मत(ग्भय)मृत्युनाशन दातारमीश विविधौषधीनाम् ॥

धर्मो विवर्धति युधिष्ठिरकीर्तनेन पाप प्रणश्यति वृकोदरकीर्तनेन ।

दु.खं विनश्यति धनञ्जयकीर्तनेन माद्रीसुतौ कथयतो न भवन्ति रोगाः ॥

रसवैद्यं भवेद्दैवं मानुष मूलिकादिभिः ।

आसुर शस्त्रवैद्य च सिद्धवैद्यं च मन्त्रकम् ॥

अमृतहस्तम्—

पताक कुम्भपातश्च मच्छपादाङ्कुशादिषु (?) ।

रक्तैरेकग्रहो हस्तो ग्रासस्थामृतहस्तवान् ॥

दग्धहस्तम्—

तस्य स्त्रीसङ्गलोलः कपटपटुखिनो दुर्जनोऽपानजन्मा

दुर्मार्गैकप्रवृत्तः सततधनपरः पानमत्तः प्रमत्त' ॥

क्षुद्रानिद्रसुग(नुष)ङ्गः परधनहरकान् . . . . ॥
तस्य रोग प्रवक्ष्यन्ति पङ्कवत्क्षालिते यथा ।
अर्धरात्रेषु मध्याह्ने पर्वयोस्सन्ध्यवासरे ।
मध्यवारे भिषक् सर्वे ज्वरित नावलोकयेत् ॥

* * *

Colophon:

इति श्रीचिकित्सासारसङ्ग्रहे व्याधिरूपभेदाधिकार प्रथमः स्कन्ध. ॥

* * * *

इति चिकित्सासारसङ्ग्रहे ज्वररूपज्वरागतनक्षत्रपरिमितादिशान्तिदानतर्पण-विधिस्तृतीयोऽध्याय. ॥

End:

जातीफलं दुत्तुमूलं शाल्मल्यपिचवत्सकैः ।
दाडिम नागरं क्वाथं ज्वरातिसारनाशनम् ॥

Colophon.

इति चिकित्सासारसङ्ग्रहाधिकार समाप्तः ॥

No **13140.** चिकित्सासारसङ्ग्रहः, आन्ध्रटीकासहित .

CIKITSĀSĀRASANGRAHAH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, 18 × 1¼ inches Pages, 578 Lines, 7 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Incomplete

Similar to the above

Beginning:

क्षीराब्धिमथने जातमभय दाक्षिणे करे ।
सव्ये च सुधया पूर्णं बिभ्राण कलश शुभम् ॥
नीलाम्बरधर देवं दिव्याभरणभूषितम् ।
रजतासन आसीनं सर्वैर्द्रव्यैरुपाश्रितम् ॥
धन्वन्तरिरिति ख्यातं चिन्तयेत् सुसमाहितः ।
सम्पूर्णचन्द्रसदृशः पुण्डरीकविलोचनः ॥
आजानुबाहुतद्रूप कृष्णसर्पविभूषणम् ।
कुण्डलीकुड्मलादन्तिसर्वालङ्कारशोभितम् ॥

शान्तं कृपाजलनिधिमक्रोध. शास्त्रपारग ।
देवतारक्षकः श्रेष्ठो व्याधिमानविदारण ॥
औषध ग्राह्य कुशल भिषक्छास्त्रविशारदः ।
सर्वज्ञो ज्ञानसम्पन्नः ध्यायेत् धन्वन्तरि तथा ॥
श्रीरामं श्रुतिकीर्तन गुरु(हृदि)सदा श्रीराममुक्तिप्रद
श्रीराम रघुनन्दनं भयहर श्रीरामरक्षामणिम् ।
श्रीराम नवरत्नकुण्डलधर श्रीरामचन्द्रोदय
श्रीरामस्य सहस्रभानुसदृश श्रीरामचन्द्रं भजे ॥
सर्वशास्त्रार्थसम्पन्नस्सर्वैर्द्रव्यैरुपाश्रितम् ।
चिकित्सासारसङ्ग्रोऽयं चिकित्सासारसङ्ग्रहे ॥

रक्तपैत्त्यचिकित्सा—

उष्णाम्ललवणक्षारै. कटुभिस्तिक्तदूषणै ।
यकृत्प्लीहाश्रितं रक्तमूर्ध्वंश्चाध' प्रवर्तते ॥

*　　　　*　　　　*

नवनीतं लाजचूर्णं मत्स्यण्डीसहमाक्षिकम् ।
माक्षिके च घृतं दद्याद्रक्तपित्तहर परम् ॥

End:

त्रिवृता सर्वभागानि सर्वं सर्वं च शर्करा ॥
उष्णोदकानुपानेन इच्छाभेदी रसः स्मृतः ।
अय.पतिरसो नाम अश्विनीदेवनिर्मितम् ॥

मधूकतैलम्—

मधूकयष्टिकल्काभ्यां गुळूच्या स्वरसेन च ।
तैलं हन्ति शिरस्तोदं वातपित्तकफ हरेत् ॥

No **13141.** चिकित्सासारसङ्ग्रहः, आन्ध्रटीकासहित'.
CIKITSĀSĀRASANGRAHAH WITH TELUGU MEANING

Pages, 37　Lines, 21 on a page.

Begins on fol 171*b* of the MS described under No. 160 of the Telugu Descriptive Catalogue of MSS

Similar to the above

Beginning:

व्यायामतीक्ष्णरुक्षाद्या(त्)मद्यमत्स्यादिसेवनात् ।
अजीर्णादतिवेगाच्च मूत्रकृच्छ्रं सदा भवेत् ॥
मूत्रं वेगान्मुहुर्मुक्तं भवेदल्पाल्पमुत्कटम् ।
मेढ्रमध्ये वेदन च कुक्षौ गुल्मविकारकृत् ॥
मूत्रकृच्छ्रमिद ज्ञेय वातज वैद्यपुङ्गवै ॥

* * *

वातजं लिङ्गवैकल्यमल्प पैत्त्य च दाहकृत् ।
कफं च शीतल सान्द्रं दुश्चिकित्स त्रिदोषजम् ॥

* * *

छागयूषं घृत वाथ मुद्गयूषं घृतोदनम् ।
भक्षयेद्वा पिबेद्रात्रौ सघृत सैन्धवं बुधै ॥

End:

मूलिकोत्पाटन कुर्यात् बलिं दद्यात् सुरक्षितम् ।
कृष्णपक्षे चतुर्दश्यां भानुभौमार्यवासरे ॥
पुष्ये पुनर्वसूहस्ते मूले रेवति चाश्विनी ।
अमायां तु रवौ पौर्णे मूलिकोत्पाटन शुभम् ॥

Colophon:

इति श्रीचिकित्सासारसङ्ग्रहे ज्वरचिकित्सायां ज्वरनिवारणबन्धनमूलिकापहरणधारणधूपबलिस्समाप्तः ॥

No **13142.** चिकित्सासारसङ्ग्रहः, आन्ध्रटीकासहितः.

CIKITSĀSĀRASANGRAHAH WITH TELUGU MEANING

Pages, 36 Lines, 21 on a page

Begins on fol 124*a* of the MS described under No 13124

Incomplete

Similar to the above The author says that this work is intended for beginners and that herein he has collected and given the essence of the science of pathology

Beginning:

हरिनीलदलश्यामं हरिद्रावर्णवाससम् ।
हरिं ध्यायेत्पति . . . शुभिस्थि(चिस्मि)तम् ॥

* * *

सारमेव समाहृत्य चिकित्सितमहोदधे ।
क्रियते बालबोधार्थे चिकित्सासारसङ्ग्रह ॥

*   *   *

हीनाहारविहार उच्यते

*   *   *

मात्राशी सर्वकालं स्यान्मात्रा ह्यग्निप्रवर्तिका ।
गुरूणामर्द(र्थ)सौहित्य लघूनां नातितृप्तता ॥
मात्राप्रमाण द्रव्याणां सुख तावद्विजीर्यति ।

*   *   *

भोजनं हीनमात्र तु बलोपचयो(यमो)जसि ।
सर्वेषां वातरोगाणां हिमतां च प्रदच(ख)ते ॥

End :

पाठापीतोष्णपयसा प्रातरेव दिनैस्त्रिभि. ।
सीतिका कम्पबहुलां नाशयेल्लशुनो यथा ॥

*   *   *

काकजङ्घाबलाकान्तातुलसीविश्वसाधितम् ।
जलमुष्णं पिबेत्प्रात. शीतज्वरनिकृन्तनम् ॥

No **13143.** चिकित्सासारसङ्ग्रहः, आन्ध्रटीकासहित'.

CIKITSĀSĀRASANGRAHAH WITH TELUGU MEANING

Substance, paper Size, $14\frac{1}{4} \times 9\frac{5}{8}$ inches Pages, 400 Lines, 32 on a page Character, Telugu Condition, slightly injured Appearance, old

Begins on fol 1*a* The other works herein are Rasaratnākara (with Telugu meaning) 201*a*, Balarāmacaritra (Telugu) 250*a*, Caturvāṭikā-māhātmyamu (Telugu) 272*a*, Sankaragranthamu (Telugu) 313*a*

Complete

Same work as the above

See under the previous number for the beginning.

End:

विषतरुपलमाज्यप्रस्थयुग्मेऽर्कशिग्रुस्वरसलिकुचवारिप्रस्थमेकैकशश्च ।
कनकवरणचित्रापत्रनिर्गुण्डिका स्यात् सुरसतुरगगन्धा वैजयन्ती रसस्य ॥

पृथगिति परिकल्प्य प्रस्थभागेन सर्वं विषतरुफलमज्जातुल्यतैलेन युक्तम् ।
स्वरसमपि च चिश्चापीलुशैलेयकार्द्रांप्रभवमपि च सर्पिःक्षीरचित्रोत्थतैलम् ॥
सकलमपि मिलित्वा तैलतुल्ये विपक्कं लशुनसरलयष्टीकुष्ठसिन्धूत्थयुक्तम् ।
दहनमिलिकणाना(?) चन्दनेतालवङ्ग(?) नतनतशिकिरान्मपालिकाना विपक्वम्(?) ॥
हरति सकलवातान् घोररूपानसाध्यान् प्रतिदिनमनुलेपाद्वात्ययुक्तस्य जन्तु·(न्तोः) ॥

Colophon :

चिकित्सासारसग्रह सपूर्णम् ॥

No **13144.** चिकित्सासारसङ्ग्रह', आन्ध्रटीकासहितः.

CIKITSĀSĀRASAṄGRAHAH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, $18\frac{1}{8} \times 1\frac{1}{8}$ inches Pages, 240 Lines, 8 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Begins on fol 1*a* The other work herein is Rasaratnākara 121*a*

Complete

Same work as the above

No **13145.** चिकित्सासारसङ्ग्रह , कर्णाटकटीकासहित .

CIKITSĀSĀRASANGRAHAH WITH KANARESE MEANING

Substance, palm-leaf Size, $13\frac{3}{4} \times 1\frac{3}{8}$ inches Pages, 166 Lines, 5 on a page Character, Kanarese Condition, injured Appearance, old.

Incomplete

A treatise on pathology The author, in the beginning of the work which is extracted here gives a long list of authors and works consulted by him

Date of copying . 5th day of the bright fortnight of the Jyēsthā month in the year Nandana Former owner of the MS is given as Doḍda Vengayyan

Beginning :

रसार्णव बाहटं(च) पारिजातं च कौमुदीम् ।
नागार्जुन च कापालं दामोदरमतं तथा ॥
रसप्रसिद्धसारं च सूत्रस्थानं च पिल्लटम् ।
कल्याणभेषज कल्प सूत्रस्थान च सङ्ग्रहम् ॥
कायालमिन्दुनाथं च गुणचिन्तामणिं तथा ।
शारीर वीरभद्रीयं वेददीपकमेव च ॥

सोमनाथ महाशास्त्र नन्दनाथं चिकित्सितम् ।
वैद्यमुक्तावलिं सर्वं केरुट चक्रवर्ति च ॥
सोमराजीयदेवेशं चन्द्रज्ञान च चरकम् ।
नैघण्टादीनि शास्त्राणि दृष्ट्वा श्रुत्वा बहूनि शं(च) ॥
पक्षज्वरादितृष्ण्यान्त गुरुनाथप्रसादितम् ।

* * *

आदिवैद्य शिव नत्वा . . . चरकादिभि· ।
प्रायस्सारं समुद्धृत्य चिकित्सासारसङ्ग्रहम् ॥

* * *

स्वयमग्निरसो वाद( ) दान(त)व्यो गदशान्तये ।
दुष्टो वा कथितो ग्रन्थ पादहृन्नाभिवस्तुषु ॥
तद्गुल्म पञ्चधा ख्यातमचल चञ्चल क्वचित् ।

End:

उदरे च चतुष्कं च द्रव्यलाभं सुखं भवेत् ।
नाभिद्वय॰ धन कुर्यात् द्वे गुह्ये तनुनाशनम् ॥
चतु पृष्ठ

No 13146. ज्वरौषधम्.
JVARAUṢADHAM

Pages, 8 Lines, 7 on a page

Begins on fol 19*a* of the MS described under No 429

Incomplete

On the preparation of medicines for the treatment of fevers

Beginning:

चन्द्रहासरसम्—

द्विभागं पारदं दद्यात् षड्भागं शुद्धगन्धकम् ।
दरदेन द्विभागं च चतुर्भाग च टङ्कणम् ॥
अमृतेन द्विभागेन शिलायां च द्वयं तथा ।
सुराकार चतुर्भाग तिकटुं षोडशं तथा ॥
लवङ्गेन द्वय चैव जाजीफलद्विभागिकम् ।
दन्तिबीजसमं चैव जम्बीररसमर्दितम् ॥

भृङ्गराज च निर्गुण्डीनागवल्ल्याद्रकेण च ।
त्रिफलाया रस चैव मर्द्य घटिचतुष्टयम् ॥

End.

निम्बागुलूची भूनिम्बा त्रिफला कटुकत्रयम् ।
मुस्ता पर्पटखर्जूर त्रिजात चव्यशारिबा ॥
एतत्सर्वं सम कृत्वा शर्करा तत्सम भवेत् ।
प्रात.काले पिबेन्नित्य मधुमिश्रन्तु लेह्यया ॥
वर्जयेत्तिलपिण्याक क्षीरान्न पथ्यमाचरेत् ।
जीर्णज्वरे च मन्दाग्नि आध्मान शूलमेव च ॥
अस्थिमज्जाज्वरं दोषं मासमेव गत तथा ।
देहपुष्टिकरं चैव सर्वधातुविवर्धन. ॥

No **13147.** त्रैलोक्यचिन्तामणिरसानिरूपणम्, आन्ध्रटीकासहितम्.

TRAILŌKYACINTĀMANIRASANIRŪPANAM WITH TELUGU MEANING

Pages, 3 Lines, 22 on a page

Begins on fol 167*a* of the MS described under No 13117

Complete

Gives the preparation of the medicine called Trailōkyacintāmanirasa with a list of diseases which it is considered efficacious in curing

Beginning :

रस वज्र हेमतार ताम्रतीक्ष्णाभ्रकान्वितम् ।
गन्धक मौक्तिक शङ्ख प्रवाल तालक शिला ॥
शोधित तु सम सर्वं सप्ताह भावयेत् दृढम् ।
निर्गुण्डी सूरणद्रावै वज्रदुग्धे दिनत्रयम् ॥

* * *

चतुर्गुञ्जामिदं खादेत् सर्वरोगप्रशान्तये ।

End :

वाताविधृतिशूलपाण्डुग्रहिणीरक्तातिसारान् जयेत्
गुल्मप्लीहजलोदराश्मरितृष. शोफा हलीमोदरम् ।
लूताकृच्छ्रभगन्धरज्वरगणानर्शांसि कुष्ठान्यहो
साध्यासाध्यरुजा निहन्ति च रस त्रैलोक्यचिन्तामणिः ॥

No 13148. दत्तात्रेयमतम्, आन्ध्रटीकासहितम्.

DATTĀTRĒYAMATAM WITH TELUGU MEANING

Pages, 55 Lines, 7 on a page

Begins on fol 145*a* of the MS described under No 13126

Incomplete

A treatise dealing with the symptoms, diagnosis and treatment of diseases, and also with the preparation of various medicines, etc

Beginning:

नारायण गुणावास वन्दे षट्त्रिंशक विभुम् ।
नर च जन्तुतत्त्वानां तदांशं पञ्चविंशकम् ॥
नाडीनां लक्षण वक्ष्ये दत्तात्रेयमतानुगम् ।
यदभ्यास न जनाति चित्रां प्राणगति सुधी ॥
पञ्चभूतात्मको देहस्त्रिदोषस्सप्तधातुकः ।
त्रिगुणोऽनेकविकृतिरनेकमलसञ्चय ॥

* * *

स्पर्शनात् पीडनात् घातात् स्वेदनान्मर्दनादपि ।
तासु(च) प्राणसञ्चारं प्रयत्नेन विशोधयेत् ॥
विज्ञेयनाडिका वक्ष्ये सामान्येन मतक्रमात् ।
पादयोर्हस्तयो कण्ठमूलयोर्घ्राणमूलयो ॥
पादयोर्नाडिकास्थानात् गुल्फस्य घ्यङ्गुलित्रयम् ॥

* * *

Colophon:

इति नाडीतत्त्वविधौ दत्तात्रेयमते प्रथमोऽध्याय. ॥

End

आढक सूपपत्य(क) च ताम्बूलं सेवितं नरः
स्त्रीणां च रोगसहारं नानारोगहरं परम् ॥
मृतसूत देवदारु त्रिकटुश्चेन्द्रवारुणी ।
शर्करासहितं खादेच्छ्वासकासहर परम् ॥

* * *

देवदानवगन्धर्वयक्षराक्षसपन्नगा ।
पिशाचादितर चेति भूतग्रहगणोऽष्टधा ॥

No 13149. दूताध्याय.
DŪTĀDHYĀYAH

Pages, 5 Lines, 22 on a page

Begins on fol 142*a* of the MS described under No 13124

Incomplete

On the characteristics of a proper messenger to be sent to a physician and on certain inferences that may be drawn by him regarding the would-be state of health of the patient by observing the bodily movements, etc, of the messenger

Beginning:

पृच्छेदार्तिषु सयुक्तो भुक्तिमष्टविवर्जिते ।
एकादिशून्यहस्ते वा अज्ञान तस्य ता व्रजा(जे)त् ॥
पाषण्डाश्रमवर्णाना सवर्ण कर्मसिद्धये ।
तयोरविपरीतास्तु दूतकर्म विवर्जयेत् ॥
दीन भीत द्दढध्वस्त रूक्षकाष्ठादिभेदिनम् ।
नानुगच्छेद्भिषक् दूतमाह्वयन्त च दूरत. ॥

End:

वज्रदष्ट्रधरारौद्रक्षुरतूणिधनुर्धरा ।
भर्त्सयन्ति पार्श्वचरा दष्टोष्ठो रक्तलोचन. ॥
व्याधयो विविधा ज्ञेया रूपायुधविभूषणै ।
व्याधितस्याकृतीरस्मात्तद्याधीरपि निर्देशेत् ॥

No 13150. देहतत्त्वनिर्णय., आन्ध्रटीकासहित:.
DĒHATATTVANIRNAYAH WITH TELUGU MEANING

Pages, 11 Lines, 24 on a page

Begins on fol 103*b* of the MS. described under No 13117.

Complete.

An explanation of the various parts and functions relating to the body This treatise is probably a compilation from various works from which quotations are given herein

Beginning:

पञ्चभूतात्मको देहस्त्रिदोषस्सप्तधातुकः ।
त्रिगुणोऽनेकविकृतिरनेकमलसञ्चयः ॥

शारीरे—

शब्दस्पर्शश्च रूपं च रसो गन्धः क्रमात् गुणा ।

खानिलाग्नचब्भुवामेकगुणवृद्ध्यन्वया परे ॥

* * *

ग्रन्थान्तरे—

यत्कठिन सा पृथ्वी यद्द्रव जलमुच्यते ।

यदुष्णं च तदा तेजः वायुस्सश्चरति त्वरा ॥

आकाश महदाकाश भूतधर्ममिति स्मृतम् ।

End·

ग्रन्थान्तरे—

भुक्ताहारो द्वितीयेऽह्नि रसत्वमुपपद्यते ।

शोणित तु तृतीयेऽह्नि चतुर्थे मासतामपि ॥

मेदस्त्व पञ्चमे याति अस्थित्व याति षष्ठके ।

* * *

अज्ञान मोहनिद्रां च चापल्य बुद्धिहीनता ।

पाशेष्ट परबाधत्व तामस गुणलक्षणम् ॥

Colophon

देहतत्त्वम् ॥

No **13151.** नाडीनिदानम्, सव्याख्यानम्.

NĀDINIDĀNAM WITH VYĀKHYĀNA

Pages, 10 Lines, 6 on a page

Begins on fol 135*a* of the MS described under No 13082

Incomplete

A commentary on the Nāḍīnidāna which is a treatise on the science of feeling the pulse, said to have been revealed by the twin celestial brothers Aśvins

Beginning.

आदौ समस्तरोगेषु अष्टस्थान परीक्षयेत् ।

नाडीं च स्पर्शरूपं च शब्दनेत्रपुरीषयो ॥

नाभिस्थान च जिह्वा च एता दृश्या भिषग्वरै. ।

आदौ रोगपरीक्ष(ण)स्यादौ समस्तरोगेषु वातश्लेष्मपित्तगतसर्वरोगेषु। अष्टस्थानगतनाडीं परीक्षयेत् शोधयेत् ।

End:

सर्वेषां रोगाणाम् एतत षड्गुणाः शुभा ।

Colophon:

अश्विनीदेवताकृतौ नाडीपरीक्षासप्तविंशतिश्लोकाः समाप्ताः ।
वातानां श्लेष्मपैत्त्यानामाधारैकः प्रजायते ।
नाभ्यादिपादमूलान्तकरमूल तु वर्तते ॥
* * *
सर्वेषां सर्वनाडीनां तथाधारे योजयेत् । तर्जन्याङ्गु.

No 13152. नाडीपरीक्षा, आन्ध्रटीकासहिता.

NĀDĪPARĪKṢĀ WITH TELUGU MEANING

Pages, 10 Lines, 24 on a page

Begins on fol 109a of the MS described under No 13117

On the method of feeling the pulse with a view to ascertain the state of the health of a person and to diagnose his disease Quotations are given herein from different works

Beginning.

श्रीनीलकण्ठ भुजगेन्द्रभूषणं नागाजिनं राजकलाकलापिनम् ।
गौरीश्वर देवमुनीन्द्रसेव्य देवं भजे श्रीगिरिराजनाथम् ॥
निदान संप्रवक्ष्यामि सक्षिप्त सूक्तमुत्तमम् ।
आदौ सर्वेषु रोगेषु स्थानान्यष्टौ परीक्षयेत् ॥
नाडीमूत्रमल जिह्वा शब्दस्पर्शौ च रूपदृक् ।
एताः परीक्ष्य सद्वैद्य. पश्चाद्रोग चिकित्सयेत् ॥
* * *

नाडीपरीक्षा—

मूर्ध्नि कण्ठे करे चैव नाभिपादेषु पञ्चसु ।
एषु सप्तसु नाडीनां करे मुख्यप्रधानत· ॥
* * *

ग्रन्थान्तरे—

द्विसप्ततिसहस्राणां नाडी(?) मुख्याश्चतुर्दश ।
आसां मुख्यतमास्तिस्रस्तिसृष्वेकोत्तमा मता ॥

End.

यत्र सञ्चारयेज्जीव स नाडी प्राणधारकः ।
क्रमनाडी परिज्ञेया हस्तनाडी त्रिवाहिनी ॥
वातपित्तकफाङ्गानि तामसी राजसी तथा ।
सर्वाङ्गलक्षिधामेति ज्ञातव्यं नाडिका ध्रुवम् ॥

No 13153. नाडीलक्षणम्.
NĀDĪLAKSANAM

Pages, 10 Lines, 7 on a page

Begins on fol 85*a* of the MS described under No 13082

A treatise on the science of feeling the pulse for finding out the state of the health of a person, with hints for the diagnosis of diseases

Beginning.

नाडीनिदानम्—

प्रदर्शये(त्) दोषमिद स्वरूप व्यस्तं समस्त युगलीकृत च ।
मूकस्य मुग्धस्य विमोहितस्य दीप' पदार्थाहि(निव)जीवनाडी ॥
सद्यस्स्नातस्य भुक्तस्य क्षुत्तृष्णातपशीलिन ।
व्यायामाक्रान्तदेहस्य सम्यङ् नाडी सुबोधयेत् ॥
हस्तात्ततो दक्षिणत प्रकोष्ठे तज्जीवनाडीव चरत्प्रयत्न ।
अन्ये च पाणि(ण्य)ङ्गुलिकात्रयेण प्राण . मुपागम्य वदेत् त्रिदोषान् ॥
हस्तप्रकोष्ठबाह्वास्यमध्यपार्श्वसमाश्रित ।
जीवनाडीति च प्रोक्त नन्दिना तत्त्ववेदिना ॥

End:

अणुमात्रेण दोषेणन रोगी . . वासरे ।
आम्लतैलगुड क्षौद्र पानगव्यचतुष्टयम् ।
नवज्वरेषु सप्ताह सन्निपातस्य हेतव ॥

No 13154. नाडीविज्ञानम्, आन्ध्रटीकासहितम्.
NĀDĪVIJÑĀNAM WITH TELUGU MEANING

Pages, 10 Lines, 24 on a page

Begins on fol 114*a* of the MS described under No. 13117.

Foll 118*b* to 119*b* contain the meaning in Telugu of certain stanzas in the Sūtrasthāna of the Aṣṭāngahṛdaya

Incomplete

Similar to the above Quotations are given from Gadāsañjīvinī The author salutes Vardhamāna in the beginning

Beginning:

श्रीवर्धमानमानम्य निर्जिताखिलदोषकम् ।
ब्रवीमि नाडीविज्ञानं समस्तजनपूजितम् ॥

* * *

समस्तदेहानुगता नराख्यमिति मानवा ।
तेषु नाडी प्रसिद्ध ते सर्वरूपानुचारिणी ॥

* * *

गदसञ्जीविन्याम्—

नाभिस्था कुण्डली शक्तिर्भुजङ्गाकाररूपिणी ।
ऊर्ध्वगा दश नाड्यस्तु दशैव समधोमुखाः ॥
तिर्यगूर्ध्वमधश्चैव व्याप्तस्ताभिस्तु सर्वदा ।
द्विसप्ततिसहस्राणि नाड्यस्तु वपुषि स्थिता ॥
वातपित्तकफोत्पन्न यथा सञ्चारिणां(?) तथा ।

End

दिनेन बहुला नाडी क्रमेण धातुना सह ।
भूतगुणैर्धातुगुणैः परिज्ञानाभि(?) नाडिभि ॥

* * *

प्रभिन्नभिन्नमेतानि ज्ञातव्यं धातवो गुणा ।

No **13155.** नाडीशास्त्रसङ्ग्रहः, आन्ध्रटीकासहित.

NADĪŚĀSTRASANGRAHAH WITH TELUGU COMMENTARY

Substance, palm-leaf Size, 13¾ × 1½ inches Pages, 28 Lines, 6 on a page. Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Breaks off in the fourth Adhyāya

Similar to the above It is stated herein that this science has been revealed by Paramaśiva to Pārvatī who requested her husband to enlighten her on the nature of pulsation, its differences, number and other details connected with it

Beginning:

श्रीनाथं पार्वतीनाथ वाणीनाथ सरस्वतीम् ।
दुर्गावटुकहेरम्ब(न्) नमस्यामि शुभाय ते ॥
मौलौ मायूरपिञ्छ मृगमदतिलकं फालदेशे च बिभ्रत्
योऽङ्गुल्यग्रैश्चलद्भिर्नवरुचिरुचिरै पीडयन्वंशिकां च ।
गायंस्ता कुञ्चिते(न)स्फुरदधरपुटेनाभिपूर्य प्रमोद
चक्रे गोपाङ्गनानां स वि(दि)शतु सततं बालकृष्णः शुभं नः ॥
गणेश शरदा मातापितरौ च गुरूस्तथा ।
नमामि बाहटाचार्यानायुर्वेदाब्धिपारगान् ॥

कैलासाद्रौ रुचिरभवने पद्मजातादिदेवै.
सर्वाधीशैः परशिवकृपाकाङ्क्षिभि सेव्यमानम् ।
सत्यानन्दं परमपुरुषं दिव्यसिंहासनस्थ
पप्रच्छेशं सकलजगतामीश्वरी सा भवानी ॥

पार्वती—

भगवन् करुणासिन्धो पिण्डोत्पत्त्यादिकं महत् ।
त्वया प्रपञ्चित सम्यक् मयि कारुण्यतः प्रिय ।
नाडीस्वरूपं तत्सङ्ख्या तद्भेदांस्तद्गतीस्तथा ।
तत्तद्गतिवशादायुरेतदायु(शु)वद प्रभो ॥
इति पृष्टो गिरिजया यदुवाच महेश्वरः ।
तच्चान्यच्छास्त्र(च्चात्र)सगृह्य यथाशास्त्र प्रकल्पये ॥

Colophon:

इति नाडीशास्त्रार्थसङ्ग्रहे प्रथमोऽध्याय. ॥

* * *

इति नाडीशास्त्रसारसग्रहे अष्टमुनिभिर्विरचितं नाम तृतीयोऽध्याय. ॥

End

कुंटिल शिथिलं सूक्ष्म मन्द च चलसङ्गतिम् ।
सन्निपातोद्भवा नाडी वैद्यो जानाति निश्चयम् ॥

No **13156** नानाविधौषधकल्प., आन्ध्रटीकासहितः.

NĀNĀVIDHAUSADHAKALPAH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, 17½ × 1½ inches Pages, 244 Lines, 6 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, new

On various details connected with the preparation of medicines including the repetition of the proper Mantras, etc

Beginning:

अथौषधकल्पं लिख्यते—

धुत्तूरकल्पम्—

कृष्णपक्षे चतुर्दश्यां गुरुपुष्येऽथ लक्ष्मणाम् ।
समन्त्रं तु समुच्चार्य सोपचार समुद्धरेत् ॥
ओं सर्वार्थसाधनी लक्ष्मणाय स्वाहा ॥

शुभ्रं तन्मूलमादाय कृष्णोन्मत्तं फले स्थितम् ।
त्रिदिनं च स्वशुक्रेण मन्त्रे चूर्णे तवकृतम् (?) ॥
लोचनालक्ष्मणामूलं चन्दन कुङ्कुमं समम् ।
मुखलेपादित सर्वे विशेषे नरमोहनम् ॥

End:

चित्रमूलकलेह्यानामूर्ध्वश्वासहरं परम् ।
कटुकारी च लेह्य(ह्या)नां क्षयकासनिकृन्तनम् ॥
कुण्डल्यादि च लेह्यानां रक्तकासं च नाशयेत् ।
* * *
व्याघ्रादिलेह्यपानेन दिवाश्लेष्म च नाशनम् ।
भाङ्र्यादिलेह्यपानेन तिमिर श्लेष्मज परम् ॥
पञ्चमूलकलेह्येन दधिश्लेष्महर परम् ॥

No 13157. निदानग्रन्थ , आन्ध्रटीकासहित.

NIDĀNAGRANTHAH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, $15\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{4}$ inches Pages, 448 Lines, 6 on a page Character, Telugu Condition, injured Appearance, old

Begins on fol 47*a*. The other works herein are Vaidyacintāmani 1*a*, Rāmastava 40*a*

On the names of maladies, their forms, characteristics, their symptoms and other details for diagnosing them together with their treatment The authors Śingābhatta and Bāhata are referred to in the beginning

Beginning.

वायुर्व्यायामसंजात पित्त(त्तं)पावकसश्रितम् ।
श्लेष्म सलिलसञ्जात त्रयोदोषमिद भवेत् ॥
अशीतिवातसञ्जातमनुग्रह च लक्षणम् ।
जनन वातरोगाणा दशवातमशीतिगम् ॥
पृथग्रुपाणि नामानि जननी शास्त्रसमतम् ।
निदान भाषित चैव नवशास्त्रविशारद ॥
अशीतिर्वातरोगाणि श्रीगर्भप्रविकासितम् ।
नानाजीवविकारेण नानाशास्त्रेण समतम् ॥
* * * *

अशीतिवातरोगाणां नामानि—

अङ्गुलीपादवातश्च जानुवातोरुजस्तथा ।
कटिवात मेढ्रवात पार्श्वहृत्कुक्षिवातजम् ॥

* * *

एते नामानि वातानि अशीतिर्गुणसयुतम् ॥
बाहटाचार्यवर्येण प्रसाद लोकविश्रुतम् ।
सर्वशास्त्रेषु सर्वज्ञशिङ्गाभट्टीयभाषितम् ॥

* *

Colophon.

इत्यभिवातनिदाने प्रथमोऽध्याय ॥

* *

Colophon:

इति हृद्रोगनिदानचिकित्सा समाप्ता ॥

End:

अथ हलीमुखनिदानचिकित्सामाह—

हरितश्यामपीतत्व पाण्डुरोगे यथा भवेत् ।
वातपित्ताभ्रमस्तृष्णा त्रिष्वहर्षो वमिज्वर. ॥
तन्द्रबलानिलश्रसबोधन तु हलीमुखम् ।
अधिक चैव कण्डूतिस्तेषा पूर्वमुपद्रवा ॥

चिकित्सा—

महिषा हविषा स्निग्ध पिबेद्धात्रीरसेन तु ।

No. **13158.** निदानग्रन्थ—आन्ध्रटीकासहितः

NIDANAGRANTHAH WITH TELUGU MEANING

Pages, 4 Lines, 7 on a page

Begins on fol 82*b* of the MS. described under No 13082.
Incomplete.
Similar to the above

Beginning.

यदैव चन्द्रार्कसुमण्डल महत्‌त्रिखण्डमाखण्डलकार्मुकच्छविः ।
प्रदर्श्यते चित्रसमेतमेव वा न जीवतीक्ष(त्थ) खलु वत्सरं नरः ॥

यस्य॰ चानुगत मर्मं न किञ्चिदपि चेष्टते ।
मासान्ते मरण किञ्चित् गतेनापि विलम्ब्यते ॥

पक्षनाडी—

नाडीस्थान गुद यस्य कुरुते तालुता मुहु ।
छागगन्धि शरीर स्यात् पक्षमेक न जीवति ॥

End:

षण्मासत्रितयैर्द्वये प्रथमत' पश्चाद्दशाह तथा
पश्चाह म्रियते च धूमशिखया सौम्यर्तुकाले रवौ ॥

Colophon:

इति स्वस्थारिष्टनिदान समाप्त ॥

No 13159. निदानग्रन्थः, आन्ध्रटीकासहितः.

NIDĀNAGRANTHAH WITH TELUGU MEANING

Pages, 64 Lines, 7 on a page

Begins on fol 73*a* of the MS described under No 13115

Similar to the above

Beginning:

निषादराजपट्टण विदर्भराजकन्यका हिरण्यगर्भलोषण कुमारिवारिसम्भवम् ।
विराजमानराजराजसोदरीमनोहरं व्यधत्पद द्वितीयक पृथक्पृथक् पल पलम् ॥
कथाष्टमां शिवाह्वयं च सूकरप्रमाणकम् ।
ध्वज' पतत्रिशालिना धनुर्जयप्रवर्धनम् ॥

मेहनिदानम्—

स्वेदोऽङ्गगन्धे शिथिलत्वमङ्गे शय्यासनस्वप्नसुखाभिषङ्गः ।
हृन्नेत्रजिह्वाश्रवणेषु दाहः भिन्नाङ्गतापेजभाज(केशनखाभि)वृद्धि' ॥

End:

शुण्ठीसौवर्चलं हिङ्गु दाडिम चाम्लवेतसम् ।
चूर्णमुष्णाम्बुना पेयं वातहृद्रोगनाशनम् ॥

No 13160. निदानग्रन्थः, आन्ध्रटीकासहित..

NIDĀNAGRANTHAH WITH TFLUGU MEANING

Pages, 59 Lines, 6 on a page

Begins on fol 15*a* of the MS described under No 13122

Wants the beginning and end

Same work as the above

No 13161. निदानमुक्तावली
NIDĀNAMUKTĀVALĪ.

Pages, 4 Lines, 8 on a page

Begins on fol 81a of the MS describel under No 13082

Contains the Kālārista and the Svasthārista

This is a treatise on diagnosis of diseases and was written by Pūjyapāda From a comparison of the colophons given in this MS. as well as in the MSS described under the next two numbers it may be stated that the work is also called Siddhāntibhāṣya and the author Dēvacandra

Beginning:

रिष्ट दोष प्रवक्ष्यामि सर्वशास्त्रेषु सम्मतम् ।
सर्वप्राणिहित दृष्ट्वा कालारिष्ट च निर्णयम् ॥
पादाङ्गुष्ठौ च गुल्फौ च जङ्घमूलौ तु सूक्ष्मत. ।

* * *

कालारिष्टं प्रकुर्वीत मासमेक न सशय ।

* * *

इन्द्र(रन्ध्र)पश्यति मध्यम दशदिन मा(धू)माकुले पश्चम
ज्वाला पश्यति तद्दिने हि मरण ख्यातन्त्विद तद्ध्रुवम् ॥

Colophon

इति पूज्यपादविरचिताया कालारिष्टनिदान समाप्तम् ॥

End:

विज्ञाय यो नर काललक्षणैरेवमादिभिः ।
न भूयो मृत्यवे यस्मात् विद्वान् कर्म समाचरेत् ॥

Colophon:

इति पूज्यपादविरचिताया स्वस्थारिष्टनिदान समाप्तम् ॥

No 13162. निदानमुक्तावली.
NIDĀNAMUKTAVALI

Pages, 8 Lines, 6 on a page

Begins on fol 64a of the MS described under No 13115

Contains the Svasthāriṣṭanidāna and the Kālāristanidāna.

Same work as the above, but with two different colophons which are given below

Foll 67b to 73b contain Sannipātādyanupana, Rasamāhātmya and Nasyāñjana.

न भूयो मृत्यवे यस्मात् विद्वान् कर्म समाचरेत् ॥

Colophon:

(श्री)मज्जठरकौशिकमन्त्रवादषड्भाषाकविचक्रवर्तिश्रीपूज्यपादस्वामिविरचिते सिद्धान्तिभाष्ये अरिष्टनिदानो द्वादशोऽध्याय ॥

Colophon

इति देवचन्द्रभिषग्विरचितायां निदानमुक्तावल्या कालारिष्टनिदानं समाप्तम् ॥

No **13163**. निदानमुक्तावली.

NIDĀNAMUKTĀVALĪ

Pages, 7 Lines, 6 on a page

Begins on fol 7*a* of the MS described under No 13122

Contains the Svasthāriṣṭanidāna and the Kālāriṣṭanidāna

Same work as the above, with colophons

Foll 10 to 14 contain Sannipātādyanupāna, Rasamāhātmya and Kākabinduvādighrta

---

No **13164** निदानयोगरत्नावलि.

NIDĀNAYOGARATNĀVALIH

Substance, palm leaf Size, 18¼ × 1⅝ inches Pages, 302 Lines, 6 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, new

Incomplete

A work on pathology by Telkurāya, son of Śingayadēśika of Pulpāka family The author says that he first explains the origin, the diagnosis and the treatment of fever

Copied by Sarvēśalinga on Saturday, the 3rd day of the bright fortnight of the Mārgaśira month in the year Vyaya

Beginning:

सीताजानिं राक्षसानां विरोधं बद्धाऽध्याप भक्तकल्पं कृपालुम् ।
योगिध्येय चिन्मय सार्वसर्वमिष्टावाप्त्यै रामचन्द्र भजेऽस्मि ॥
घनाघनतिरोधानसौभाग्यच्छाय(विग्रहम्) ।
भक्तानन्दनमीडेऽस्मि दशरथनन्दनम् ॥
सा वामनाम्बा स च शिङ्गयार्यः श्रीरामचन्द्राङ्घ्रिसरोजहंसम् ।
शान्तं दयावन्तमधीतभावं यं तेल्कुरायाख्यमसूत सूनुम् ॥

पुल्पाकवंशमणिशिङ्गयदेशिकस्य सूनुर्विशिष्टगुणभूषितकन् जितात्मा ।
श्रीतेल्कुराय इति विश्रुतनाम सोऽहं लोकोपकारकरणाय फलागमाय ॥

दृष्ट्वा सम्यगशेषवैद्यभणिती पूर्वाश्च सूत्रक्रमात्
तत्तच्छास्त्रगसर्वयोगसमिति सङ्गृह्य योगावलिम् ।
पुल्पाकान्वयदुग्धवारिधिकलानाथ सुधीस्तेल्लय
श्रीनामा रचयामि सर्वभिषजां मत्या च रामाज्ञया ॥

अथादौ सर्वरोगाणामादित ज्वररोगाणामुत्पत्तिलक्षणमारभमाण तस्य रोगनिदानचिकित्सापूर्वक ग्रन्थसन्दर्भं रचयामि ।

चतुर्विधाजीर्णानि—

धूमो विधूमो विस्पष्टो रसशेषस्तथैव च ।
धूमः स्वभावगन्ध स्यात् विधूमश्चाम्लगन्धिक ॥
विस्पष्टे चाङ्गवैकल्यं रसशेषे शिरोव्यथा ।
विबन्धस्तीव्रवृत्तिर्वा ग्लानिर्मारुतमूढता ॥

End:

गान्धारसौभाग्यसमाश्रकान्त चाफेनजाजीफलसम्प्रयुक्तम् ।
द(धु)सूरनीरेण च वोदपेष्य गुञ्जाप्रमाण ह्युचितानुपानम् ॥
दद्यात्प्रपीत त्वतिसारनाश प्रख्यातनामग्रहिणीकवाटम् ॥
लोह टङ्कणसौरभं रसविष व्योष च जाजीफल
चित्रं पत्रमरालदीप्यतिवचाफेनं च दीप्यं समम् ।
एतेषां समभागतुल्यगगन धूर्तत्वचः क्वाथितं
याम मर्द्य मरीचिमानवटकं दद्याद्ग्रहिण्यामपि ॥
कर्पूरेण मधूक . . . . . . भिषग्भिर्भृश
गङ्गातुङ्गतरङ्गदाहमपि सा रुध्येत सत्यं क्षणात् ।

No **13165.** निदानयोगरत्नावलि, आन्ध्रटीकासहिता.

NIDĀNAYŌGARATNĀVALIH WITH TELUGU MEANING

Pages, 297 Lines, 22 on a page

Begins on fol 1*a* of the MS described under No. 160 of the Telugu Descriptive Catalogue of MSS

Incomplete
Same work as the above

No 13166. निदानविषय.
NIDĀNAVIṢAYAH

Pages, 13 Lines, 6 on a page

Begins on fol 22*a* of the MS described under No 13090.

Incomplete

Gives details for diagnosing diseases

Beginning:

श्रीश ससेव्य काश्चीपतिममृतकर प्रासधन्वन्तरीन्दु
वैद्यग्रन्थ विधित्सुर्जगदुपकृतये जन्तु . . ।
आहृत्यायु' श्रुतीनां स्थितिमतिमचिरात्तत्र वक्ष्ये निदान
द्रव्याणां शुद्धिमुद्यत्प्रतिगत . . सूतयोगान् कषायान् ॥
तेषां वक्ष्ये निदा . . . ममव्याधिनिर्धारणान्त
नाडीस्पर्शस्वरूपध्वनिनयनशकृन्मूत्रजिह्वाक्रमेण ।
अष्टस्थान निरीक्ष्य क्षमकृत . . . मूले
ऽयङ्गुल्या स्वान्तदाहुर्यवलवसदृश सर्वदेहानुवृत्तम् ॥

* * * *

हंसीवच्चाश्वरीकी गतिरिव मलबद्धोत्थनाडीव रौति
त्रोटीवत्सन्निपाते प्रभवति धमनी सैव तीव्रातिभङ्गा ।
मन्दा सूक्ष्माचलाभूदसुभृदवयवान् श्लेष्मपित्तासृगा(त्ता)
प्रातर्मध्याह्नसायेष्वभिचरति पृथग्जीवनाडी क्रमेण ॥

End:

आयुर्वेदजबाहटप्रमुखशास्त्रार्थेषु दक्ष शुचि
सद्दृश्य गतमत्सरामृतकर सत्योक्तिमल्पोत्सुकम् ।
शान्त कान्ततनु युवानमरुजं वैद्य चिकित्साचण
निश्वासोपगता मया विनिपदो(?) गच्छन्ति तद्दर्शना ॥

No 13167. नृसिंहनिदानम्.
NṚSIMHANIDĀNAM

Pages, 110 Lines, 6 on a page

Begins on fol 1*a* of the MS described under No 13075

Incomplete

Similar to the work described above In the beginning the author Nrsimha gives detailed instructions for feeling the pulse

Beginning:

आदौ समस्तरोगेषु अष्टस्थानान् परीक्षयेत् ।
नाडीस्पर्शं च(स्व)रूप च शब्दनेत्रपुरीषयो ॥
मूत्रवर्णानि जिह्वा च एतद्दृश्य भिषग्वरैः ।
अङ्गुष्ठमूलमाश्रिव्य अङ्गुलत्रयमात्रकम् ॥
आदौ आ(वा)यु· कफो मध्ये अन्ते पैत्त्य च वर्तते ।
यवस्य बीजमात्र तु नाडी सर्वाङ्गसगति· ॥
नारीणां वामभागे तु पुसां दक्षिणशोष(वाम)यो ।
मण्डूक पिककाकलावृकगति पैत्त्य च हृद्वेगतां
मायूर गजहसकुक्कुटपद गम्य स्थित श्लेष्मजम् ।
कूर्मं सर्पजलूकतां जलचर वक्र गत वातजम्
इत्येव त्रिविध विशेषचलन नाडीपरिज्ञापनम् ॥

हस्तरचितपाशवद्वातनाडी वर्तुला कूलपतितमत्स्यवत्पित्तनाडी चञ्चला ।
दुर्बलस्य यानवत् श्लेष्मनाडी मन्दिता नृत्यकीविलासवत्सन्निनाडी विस्मृता ॥

* * * *

Colophon

इति श्रीप[ति]रहितविष्णुसिद्धान्तसागरादिसूर्यविरचितपण्डितश्रीनृसिंहकृतौ नित्यानन्दनानाशास्त्रसंमताद्यशीतिवातनिदा[ने]न(नाम) प्रथमोऽध्यायः ॥

End:

क्षयरोगाश्मरीकुष्ठा मेहोदरभगन्धराः ।
अर्शांसि ग्रहिणीकुष्ठौ महारोगा· प्रकीर्तिताः ॥
क्षयरोगज्वरो राजा तस्य पत्नी सुकामिला ।
चमूपतिः पाण्डुरोगं(गो) रक्तपित्तास्तु पुत्रका ॥
सख्यः शोभातिसारश्च मन्त्रिणौ श्वासकासकौ ।
गूढचारौ वातपित्तौ वाजिनौ वान्तिकारुची ॥
ग्रहिण्यर्शोगुल्मशूलगायकास्तूर्यवाद्यकम् ।
अनेकरोगानुगतो(ता) बहुरोगपुरस्कृता ।
एवंविधिप्रकारेण क्षयरुग्रोगराड् भवेत् ।

No 13168. नृसिंहनिदानम्
NRSIMHANIDĀNAM

Substance, palm leaf Size, 13¾ × 1⅝ inches Pages, 20 Lines, 5 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Wants the beginning and the end

Same work as the above

No 13169. पथ्यापथ्यविवेक.
PATHYĀPATHYAVIVĒKAH

Pages, 12 Lines, 5 on a page

Begins on fol 105*a* of the MS described under No. 13106

Complete

A treatise on dietetics

Date of transcription Friday, the 3rd day of the dark fortnight of the month of Ādi in the year Nala Name of the scribe, Mājēṭi Vīrēśalingam

Beginning

शालीषष्टिकजीर्णधान्यमुदितं यूषं तु मुद्गोद्भव
रम्भापुष्पपटोलशिग्रुशरसीवार्ताकवास्तूलकम् ।
धात्रीपुष्कर[मूल]बिल्वसूरणबृहत्पूलार्कमाज्य पयः
तक्र च ज्वरमोक्षणं च वपुषः पथ्यं विनान्ते हितम् ॥

अपथ्यम्—

शालीयो षष्टिकाजीर्णयूषामुद्गकुलुत्थया ।
कारवल्लं(च)कर्कोटबालमूलकवास्तुकम् ॥

End

रसजनिचाविदाहं ततो हेमाद्रुदाहो
मलयति घनसारालेपन मन्दवातम् ।
तरुदधि च तक्रं . . . . . नारिकेले
शिशिरमधुरपानं शीतमन्नं प्रशस्तम् (?) ॥

Colophon:

इति पथ्यापथ्यवर्ग. समाप्तः ॥

No 13170. पारदयोगशास्त्रम्
PĀRADAYŌGAŚĀSTRAM

Pages, 30 Lines, 10 on a page

Begins on fol 10*a* of the MS described under No 7833

Contains 11 Patalas

A treatise dealing with the process of making certain mercurial preparations considered useful for medicinal purposes, for conferring longevity and for converting baser metals into gold by Śivarāmayōgin

Beginning :

देव्युवाच —

देवदेवाखिलाधार भक्तानुग्रहविग्रह ।
बहुधा भवता प्रोक्ता योगाः पारदकर्मणि ॥
तथापि श्रोतुमिच्छामि कौतूहलकरीं क्रियाम् ।
तथा सुलभतस्सिद्धिं भक्तदारिद्र्यभञ्जनीम् ॥

श्रीशिव —

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि विचित्रकरण परम् ।
कदलीकेतकीपूर्वाकेरापामार्गशिग्रव ॥
एतेषामाहृत क्षार षण्मित्रक्षारमीरितम् ।
षण्मित्रक्षारमेकांशं समकश्वासमिश्रितम् ॥
कश्वासतुलितं योज्य चेशलवणमुत्तमम् ।
तन्मञ्जरिक्षारतोये पेषित भावितं पुन. ॥
भानुभानुपरिक्षुण्ण चूर्णं कुर्याद्विचक्षणम् ।
लम्बिकायन्त्रतः पक्वात् द्राव (गृह्णाति) बुद्धिमान् ॥
मित्रादिद्रावसंज्ञं त महायोगैकसाधनम् ।

* * *

Colophon :

इति शिवरामयोगीन्द्रविरचिते प्रथम. पटल ॥

End

शुल्बपत्राणि सलिप्य पूगाच्छामीकर भवेत् ।
एतत्तु दुर्लभ लोके न वाच्यं यस्य कस्यचित् ॥
ततस्तु(त)मुदारेण शङ्खद्रावेण सयुतम् ।
रसगन्धकपर्णं तु मर्दयेत् दिवसत्रयम् ॥

अजक्षीरेण विधिना दद्याच्छिखिपुट तत' ।
एव त्रिधा . . क्रमणात्तद्भङ्ग सूर्यसन्निभम् ॥
* * *
सततज्वलनमग्निर्दीपिका तत्प्रमाणम्
उदयरविसमानं सूतराज गृहीत्वा ।
पणमिति चणमात्र देहलोहेषु योज्यं
परमिति परमायु' काश्चन कायसिद्धिम् ॥

Colophon :

इति एकादश' पटल' ॥

No **13171.** प्रकृतिलक्षणम्
PRAKRTILAKSANAM

Pages, 13 Lines, 20 on a page
Begins on fol 190*b* of the MS described under No. 13078
Complete

On the physical appearance and other characteristics of people according as the one or other of the humours Vāta, Pitta and Kapha is predominent in them and their susceptibility to particular kinds of ailments

Beginning :

अथोदितानां जातीना प्रकृति कथ्यतेऽधुना ।
श्लेष्मला पित्तला चेति वातला चेति सा त्रिधा ॥
निभृतास्थिग्रन्थिगुल्फा मानिनी मृदुभाषिणी ।
स्निग्धदन्ताक्षिनखरस्थिरस्नेहे च कोमला ॥
गाधद्वारातिशिशिरमांसलस्वरमन्दिरा ।
अत्यल्पक्षुत्पिपासा च दीर्घकेशी च सात्त्विकी ॥
दीर्घबाहुलता सत्त्ववचना बुद्धिमत्तरा ।
शरत्काण्डाम्बुदस्वर्णगोरोचनरुचिस्तथा ॥

End

सन्धियुग्रोमहर्षश्च जिह्वाशोषविजृम्भण ।
ज्वरमूर्छासिता भूयात् श्वेतकम्पत्वमस्वरम् ॥
अग्निमान्द्यप्रलाप च निद्रानासा असृक्तकम् ।
किञ्चिच्छ्वासतृषा तन्द्रा सूतिकाज्वरलक्षणम् ॥

Colophon:

समाप्तम् ॥

No 13172. प्रमेहचिकित्सा, कर्णाटकटीकासहिता.

PRAMĒHACIKITSĀ WITH KANARESE MEANING

Pages, 18 Lines, 5 on a page

Begins on fol 18*a* of the MS described under No 13079

Complete

On the treatment of Pramēha (urinary diseases)

Beginning.

नवार्कगु(द)लमद्याम्बुदधिधूमनिषेवणात् ।
दूषित लीनयेन्मेह शुक्लमज्जवसादिगम् ॥

* * *

प्रमेहश्लेष्मदाहाद्या कफवाताश्च पित्तका ।
वातक्षयाप्यसाध्या स्यु कृच्छ्रसाध्यास्त्रिदोषत· ॥

End

सप्तम्यरोचको जाड्यमष्टमी ग्रन्थिसंभव ।
नवमी स्यादतीसार मज्जाया दशमीक्षय ॥
उपेक्षितानामित्येवमवस्थाः स्युः शरीरिणाम् ॥
प्रमेहमित्यपपाठ ।

* * *

Colophon

प्रमेहचिकित्सा ॥

No. 13173. प्रश्नोत्तररत्नमाला.

PRAŚNŌTTARARATNAMĀLĀ

Pages, 39 Lines, 6 on a page

Begins on fol 42*a* of the MS described under No. 13090.

Complete

Same work as that described under No 54 on pages 26, 162 to 164 of M Seshagiri Sastri's Report No. 1 By Śrīśailanātha

---

No 13174 बालग्रहचिकित्सा, आन्ध्रटीकासहिता.

BĀLAGRAHACIKITSĀ WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, $12\frac{1}{8} \times 1\frac{1}{8}$ and $12\frac{3}{8} \times 1\frac{1}{8}$ inches Pages, 14 Lines, 5 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Begins on fol 28*a* The other works herein are Vaidyacintāmani (with Telugu meaning) 1*a*, Vaidyavisayagrantha with Telugu meaning 25*a*, Rasādiyōgagrantha 35*a*

Incomplete

On the pacificatory ceremonies and medicines for curing the ailments of babies

Beginning:

प्रथमदिवसे प्रथममासे बालग्रहादिना वर्षेहान्यज्वरा ।

* * *

कोद्रवान्नषडोशीरशिवनिर्माल्यगोघृतै. ।

न निम्बपत्रमार्जालारोमशैनप्रधूननम् ॥

एव ताम्रादिचूर्णे च एव शान्ति(ज) वारिणा ? ।

ब्राह्मणभुक्तं . . . .

End

नागरामृताजया व्याश्रितकारी चाटकूषका ? ।

काथौ शोभहरादिवकरा . . . . . .

* * *

विजयाबर्बर चैव क्रमुकं . . विकारजित् ? ।

राज

No **13175.** बालचिकित्सा, कर्णाटकटीकासहिता

BĀLACIKITSĀ WITH KANARESE MEANING

Substance, palm-leaf Size, 6⅝ × 1½ inches Pages, 10 Lines, 8 on a page Character, Kanarese Condition, slightly injured Appearance, old

Begins on fol 119a The other works herein are Rasaratnasamuccaya 1a, Kalajñāna 94a, Vaidyayōga (Kanarese) 100a, Vaidyavisaya (Kanarese) 124a

Apparently complete

Similar to the above

Beginning.

रावणमते बालचिकित्सा कथ्यते—

अथास्य प्रथमे दिवसे बालं सङ्गृह्णाति मातृकानामधेय । तया गृहीतस्य प्रथम जायते ज्वरः । नालरव करोति गल मृष्यति स्तन गूहति महाज्वरो भवति ।

End·

अग्निदेशमाश्रित्यापराह्णे पञ्चरात्र बलिं हरेत । ओं नमो रावणाय

* * * *

सर्पनिर्मोकगोघ्नशक्तिशिवनिर्माल्यहरितालमिति विजेयधूप ॥

Colophon:

इति बालचिकित्सा रावणमते समाप्ता ॥

No 13176. बाहटग्रन्थः, आन्ध्रटीकासहित·.

BĀHATAGRANTHAH WITH TELUGU MEANING

Pages, 77 Lines, 25 on a page

Begins on fol 84*a* of the MS described under No 13086

Contains the first two Paricchēdas Bound in two volumes

A treatise dealing with the methods of diagnosing diseases and wit the preparation of different kinds of medicines for curing them It i said to have been revealed by God Subrahmanya, son of Goddess Pār vatī

Name of the scribe Mājēti Sarvēśalinga Date of transcription Tuesday, the 2nd of the dark fortnight or the Adhika (excess) Vaiśākhe month in the year Āngirasa

Beginning.

वागीशाद्यास्सुमनसः . त नमामि गजाननम् ॥
. . . . . यम. पुण्यजनेश्वर ।
य प्रचेता जगत्प्राण श्रीदश्शिव इतीर्यते ॥
यस्य प्रतापात् द्युमणिः अग्रे खद्योतता रविः ।
धत्ते कीर्तिसुधासिन्धोरिन्दुश्च जलबिन्दुताम् ॥
कामोऽपि कलशाम्भोधिकैलासहिमभूमिका. ।

* * *

अस्य श्रीपार्वतीयस्य प्रियसूनुर्गुणोन्नत ।
षण्मुखे रचिते चैव बाहटग्रन्थमुत्तमम् ॥
वैद्याना यशसेऽर्थाय व्याधिताना हिताय च ।
धत्ते धन्वन्तरिप्रोक्त तमस्सूर्योदये यथा ॥

* * * *

आदौ समस्तरोगेषु अष्टस्थान परीक्षयेत् ॥
नाडीस्पर्शस्वरूप च शब्दनेत्रपुरीषयो ।
मूत्रवर्णानि जिह्वा च एता दृश्य(श्या) भिषग्वरैः ॥

* * * *

आलस्य कुरुते जाड्य कासश्वासबलक्षयम् ।
रक्तस्रावो ज्वरश्शोफा पित्त चक्षुष्यलक्षणम् ॥

Colophon ·

इति श्रीगौरीपुत्रकार्तिकेयविरचिते बाहटग्रन्थे निदानयोगो नाम प्रथमः परिच्छेदः ॥

End:

ग्रन्थान्तरे—

औषधस्य पलं दद्याज्जलस्य पलषोडश ।
पलद्वयाविशेषं स्याद्वाने क्वाथ इति स्मृत॰ ॥

* * *

सिद्धसारे—

अष्टभाग चतुर्भागमर्धभागं विशेषतः ।
कषायेषु यवागेषु पानीयेषु यथाक्रमम् ॥

Colophon:

* * *

इति श्रीपार्वतीपुत्रकार्तिकेयविरचिते बाहटग्रन्थे कषाययोगसमाप्तिर्नाम द्वितीय परिच्छेद॰ ॥

No **13177** बाहटग्रन्थ, आन्ध्रटीकासहित॰.

BĀHATAGRANTHAH WITH TELUGU MEANING

Substance, paper Size, 10 × 7 inches Pages, 383 Lines, 26 on a page Character, Telugu Condition, slightly injured Appearance, old

Begins on fol 1*a* The other works herein are Karmavipāka 195*a*, Rasapradīpikā (Telugu) 205*a*

Contains the following Paricchēdas —

१. निदानयोग.
२. कषाययोग.
३. पथ्यापथ्ययोग
४. तैलयोग..
५ घृतयोग.
६. लेह्यवर्गसमाप्ति
७ चूर्णवटकयोगः.
८. औषधयोगः
९. रसयोग॰.

Same work as the above, wherein see for the beginning

Name of the scribe Mājēti Sarvēśalinga Date of transcription: Wednesday, the 15th day of the bright fortnight of the Jyēstha month in the year Āngirasa

End:

मरीच योऽम्लतक्रेण . . . . घटिकात्रयम् ।
लोष्टतप्त घृतं शुद्धिर्भवेद्वैद्यविनिश्चयम् ॥

* * *

अजमोदं शिलाक्षारं जलेनातपपावितम् ।
याममात्र भवेच्छुद्धि रसयोगेषु जायते ॥
* * *

Colophon:

इति श्रीगौरीपुत्रकार्तिकेयविरचिते बाहटग्रन्थे रसयोगो नाम नवमः परिच्छेदः ॥

पञ्चकालवर्ग·—

पुनर्नवीपञ्चकम् ।

पुनर्नवी विदारी च वचा ह्यतिविषामृता ।
* * *

शङ्खद्रावयोग.—

प्रत्येकं पञ्चलवणं बाण तुत्थ च खर्पटम् ।
वट्टुकी कुडबार्धं च तदर्धं नवसारकम् ॥
कासीसं टङ्कण सर्जयवक्षार तदर्धकम् ।
कुडुबं पञ्चभूसारं सर्वमेकत्र योजयेत ॥
* * *

सिता जम्बीरसयुक्तं रसदोषनिवारणम् ।
ब्रह्मरन्ध्रप्रयोगेण बलिजम्बीरमर्दितम् ॥

No 13178. भारद्वाजीयम्.
BHĀRADVĀJĪYAM

Pages, 50 Lines, 5 on a page

Begins on fol 118*a* of the MS described under No 13137

Incomlpete, wants the beginning

The title implies that this work belongs to the medical system attributed to Bharadvāja, the teacher of Ātrēya, the well-known physician The portion contained in this MS deals with मेह, i.e, urinary diseases The author makes reference to the Āyurvēda and other medical works

Beginning:

ग्रन्थान्तरे आयुर्वेदे भारद्वाजीयप्रकरणे मेहशुक्ल आमलक्षणे असाध्यरोग-निर्णय. ।

आमशुक्लं च मेहेन वायुलिप्तेन पैत्त्यगे ।
दारकीले विनाशाय निस्राणं च शरीरगे ॥
वायुबन्धनदेहेन मेहज्वरविलिप्तगे ।
अथातो वीर्यनाशं च आमशुक्ल च लक्षणे ॥

स्वर्धेन मलमूत्रवेदनाच्च समस्तरोगाणि भयानि सद्यः(?) ।
समस्तरोगाः क्षणमात्रनाशयेससेवितद्रोगिप्रवर्तकेन(?) ॥

End:

शिर पूरितमेहाय चलन शिरसस्तथा ।
परशु विकारेणव(प)र्णमूलन्तु उद्धले ॥
मेहन्तरालेन क्षयेन मारुते तिक्तज्वरे लिप्तकमेहदुर्बले ।
स्वर्णे समानेन शरीरतोषणे शरीरमाद्य दधुरुच्छतेन ॥

No **13179.** भेषजकल्पः, सव्याख्यान.

BHĒSAJAKALPAH WITH COMMENTARY

Pages, 162 Lines, 27 on a page

Begins on fol 1*a* of the MS described under No 13078

Complete

On details connected with the preparation of medicines for curing diseases The work is followed by a commentary

Beginning:

अथातो भेषजकल्प व्याख्यास्याम' इत्याह भगवान् भरद्वाज. ।
सिद्धौषधानां केषांचित् पृथक्कल्पप्रसङ्गत' ।
अथ भेषजकल्पोऽयं सामान्येन प्रकाश्यते ॥

अथ शिरोनेत्रवस्तिव्यापत्सिद्धिकल्पानन्तरम् । सिद्धौषधानाम् हरीतक्यादीनाम् । केषाञ्चित् पृथक् पार्थक्येन कल्पनाप्रसङ्गसाधारण्येनाय भेषजकल्पोऽध्यायः प्रकाश्यते । भेषजस्य कल्पः कल्पना क्रिया प्रकटीक्रियते । आदौ तस्य भेषजस्य कल्पनाप्रशसामाह—

देशकालानुगुण्येन सगृहीत यथाविधि ।
स्थापित भेषज तैस्तै. कल्पनैरमृतायते ॥

End:

नातितीक्ष्णं नातिमृदु. श्लक्ष्णपिच्छिलशीघ्रग. ।

* * * *

एवमेव दशगुणः । क्षारशस्त्रस्य यत्कर्म छेदनादिश्च तेजसाज्ञे(मे)रपि यत्कर्म पा(दा)हाच्च करोतीत्यर्थः । लवणपाकमाह । श्लोकार्थ स्पष्ट. ।

Colophon:

इति द्रव्यविशेषकभैषज्यकल्पं सम्पूर्णम् ॥

No 13180. भेषजकल्पः, आन्ध्रटीकासहितः.
BHĒSAJAKALPAH WITH TELUGU MEANING.

Substance, palm-leaf Size, 17¾ × 1¼ inches Pages, 305 Lines, 7 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

A treatise dealing with the nature and characteristics of the different kinds of diseases and with the preparation of suitable medicines for curing them In the beginning the various kinds of fever are described The name of the MS given above is based on the scribe's note at the end

Date of transcription . Tuesday, the 25th of the Puraṭṭāśi month in the year Vasu

Beginning :

ज्वरोत्पत्तिः—

ज्वरो रोगपति पाप्मा मृत्युरोजोऽशनोऽन्तक ।
क्रोधो दक्षाध्वरध्वसी रुद्रोर्ध्वनयनोद्भव ॥
* * *
ततो वक्ष्ये त्रयोदश्याः सन्निपातस्य लक्षणम् ।
तान्त्रिकाश्चान्तिकश्चैव रुग्दाहश्चित्तविभ्रम ॥
शीतं गात्रे तान्त्रिकं च कण्ठकूजनकर्णिका ।

End:

काथस्य कल्कस्य रसस्य याम मासत्रय चाञ्जनवर्तिचूर्णम् ।
षाण्मासकाभ्या गुडलेह्यवीर्यं सवत्सर तैलघृतप्रशस्तम् ॥
* * *

No 13181. भेषजकल्प , आन्ध्रटीकासहित .
BHĒSAJAKALPAH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm leaf Size, 14¼ × 1¼ inches Pages, 81 Lines, 7 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old.

Begins on fol 1*a*. The other work herein is Vaidyaviṣaya (with Telugu meaning) 42*a*

Complete

Slightly different from the work described under No 13179

Beginning .

अथातो भेषजकल्प व्याख्यास्याम· इति ह स्माह भगवान् भरद्वाजः ।
अध्यायारम्भसम्बन्धः ।

सिद्धौषधानां केषांचित् पृथक्कल्पप्रसङ्गत: ।
अथ भेषजकल्पोऽयं सामान्येन प्रशस्यते ॥
देशकालानुगुण्येन सङ्गृहे तु यथाविधि ।
स्थापित भेषज तैस्तै कल्पनैरमृतायते ॥

* * *

देशभेदः—

देशो जाङ्गलमानूपं साधारणयते (मिति) त्रिधा ।

* * *

जाङ्गलदेशः—

जाङ्गलो विरलात्यल्पकण्टकद्रुमकाङ्क्षितः ।
अल्पप्रस्रवणे दूरविगाढविरसोदक ॥

End.

मङ्गलवाद्यादे. फलम्—

घोषणैस्तृप्तिमाप्नोति ब्रह्मविष्णुश्च शान्तिकृत् ।
दीपेन भगवाञ्छम्भुर्दिक्पाला धान्यराशिभिः ।
अश्विनौ पूर्णकुम्भेन मण्टपेन दिवाकर' ॥

* * *

यत्र क्षीरप्रयोगश्च तत्र क्षीरं न योजयेत् ।
इत्याहुरन्यमुनयो स्नेहमित्याह बालकी ॥
स्नेहक्षीरविहीने च कर्ता च रोषणं बहु ।
तस्मात् क्षीरं युजाद लक्तानु क्षिप्ते सर्वदा (?) ॥

Colophon:

इति भेषजकल्पः समाप्तः ॥

No **13182.** भेषजकल्पव्याख्या.
BHĒSAJAKALPAVYĀKHYĀ.

Substance, palm-leaf Size, 15⅝ × 1⅝ inches Pages, 55 Lines, 7 on a page Character, Telugu Condition, slightly injured Appearance, old

Begins on fol. 7*a* The other work herein is Dravyavaiśēṣika 1*a* Incomplete.

A commentary by Vēnkatēśa, son of Avadhānasarasvatī of Ātrēya-gōtra on the Bhēsajakalpa described above

Beginning ·

श्रीमान् दन्तिमुखो देव श्रेयांसि विदधातु नः ।
तत्प्रसादेन निर्विघ्नं सिध्यन्ति कृतिना क्रिया. ॥
अवधानसरस्वत्यास्सूनुरात्रेयशेखरः ।
वेंकटेशो वितनुते द्रव्यकल्पस्य योजनाम् ॥

अध्यायारम्भसम्बन्धमाह सिद्धौषधानामित्यादि । अथ वस्तिव्यापत्सिद्धि-कल्पनानन्तर सिद्धौषधाना हरीतक्यादीना केषाञ्चित्प्रथक् पार्थक्येन कल्पनाप्र-सगसाधारण्येनाय भेषजकल्पोऽध्याय प्रकाश्यते । भेषजकल्पनाक्रिया प्रकटी-क्रियते । तथा तस्य भेषजकल्पनाप्रशसामाह देशकालेत्यादि ।

End ·

सप्तवारात्परमनन्तर प्रभोजसप्तरात्र यवराशौ . . नाह स(न)तीत्यादि । नतीक्ष्णनातिमृदुश्लक्ष्णपिच्छिल क्षिप्रग आशुव्यापी सितः . . . . . त यथा भवति तथा भ्रमयित्वा . . . . अस्मिन् पात्रे निषेच्य तुलादि

* * * *

अच्छिद्रेऽस्मिन् क्षारे पादावशेषिते सति तस्मिन्.

No 13183. भेषजकल्पसारसङ्ग्रह .

BHĒSAJAKALPASĀRASANGRAHAH

Substance, palm-leaf Size, 13⅝ × 1¼ inches Pages, 160 Lines, 4 on a page Character, Telugu Condition, injured Appearance, old.

Incomplete

This work purports to give the essence of what is contained in the different medical treatises of Bāhata, Caraka, Bhōja, Brhadbhōja, Hārīta, Śālihōtra, Yōgārnava, etc, in the matter of preparation of medicines

Beginning

बाहटे चरके भोजे बृहद्भोजे च हारिते ।
शुक्रके सग्रहे शालिहोत्रे योगार्णवे मते ॥
तन्त्रान्तरे नीतिसारे चाक्षुषे चाश्विनीमते ।
इत्यार्थे मूलमन्त्रेषु ततस्सार समुद्धृतम् ॥
लाजापायसनारिकेलसलिल मूत्र जल काञ्चिक
द्वात्रिंशत्पलक तदर्धमुचित प्रस्थं रसं चौषधम् ।
क्षौद्रं शै(तै) लघृतस्य विंशतिपलं क्षीरस्य विंशत्पलं
दध्नः पञ्चकपञ्चक गुडपल चाष्टादश चेष्यते ॥

शुण्ठीधान्यकशूललाजकुसुम मांसं च सध्यं पचेत्
वल्लीकन्दफलत्वचा त्रिदिवस मूल तु पञ्च पचेत् ।
सप्त द्वादशवासरे च स्वपु च काथेषु पश्चात्कमा-
देकाहं त्रिदिनं तु पञ्चदिवसमूर्ध्वं तथा पीडयन् ॥

End:

हिङ्गुल चाभ्रक गन्ध तुत्थतालकटङ्कणम् ।
. . . . . युक्तं मर्दितं कारयेद्बुधः ॥
गुञ्जामात्रवटं कुर्यात जीरकं शर्करान्वितम् ।
एतानि खल्वयोजिकं (त) च क्रियाहीन चतुर्थिकम् ॥
सिताशुकरण नामा तत्क्षणात् . . . श्चिरम् ॥
भागैकं रसगन्धमेव द्विगुण तुल्यं च भागाष्टक
सेलाया त्रयका(ता)लकद्वयमितं शुद्धं च भस्मं त्रिकम् ।
संमर्द्य चतुर्भागव्योषणमिद पद्वय चा (?)

No 13184. मण्डूकब्रह्मीकल्प.
MANDŪKABRAHMĪKALPAH

Pages, 3 Lines, 6 on a page

Begins on fol 100*a* of the MS described under No 5417

Complete

On the preparation of a medicine called Mandūkabrahmīkalpa which is stated to have the efficacy of curing all kinds of ailments.

Beginning:

मण्डूकब्रह्मितां गृह्य शुक्लपक्षे शुभे दिने ।
पत्रमूलान्वितां शोष्य छायायां कृतचूर्णकम् ॥
क्षीरेण पिबतो मासं सर्वरोगनिवारणम् ।
मासद्वयप्रयोगेण निधानानि तु पश्यति ॥

End:

अप्रजाना च नारीणा नराणां स्वल्परेतसाम् ।
घृतं सारस्वतं नाम सारस्वत्या विनिर्मितम् ॥

Colophon.

इति मण्डूकब्रह्मीकल्पं सम्पूर्णम् ॥

No 13185. मदनकामरत्नम्, आन्ध्रटीकासहितम्.

MADANAKĀMARATNAM WITH TELUGU MEANING

Pages, 118 Lines, 18 on a page

Begins on fol 216*a* of the MS described under No 13124

On the preparation of different kinds of medicines, chiefly those considered efficacious in increasing the virile power It is attributed to Pūjyapāda An index of the medicines is given in the end

Beginning.

महापूर्णचन्द्रोदयम्—

घृत सूतलोहाभ्ररौप्य समांश मृतस्वर्णगन्ध शिलाजित्विशङ्के ।
स सर्वं विनिक्षिप्य खल्वे विमर्दे तत स्वर्णतैलोद्भवेन त्रिवारम् ॥
पचेत ततः शाल्मलीसारनिर्यासगुञ्जा प्रयुञ्जीत तज्ज्ञ. सुहृद्यानुपानै. ।
त्रिदोषक्षयं चापि हन्यादन्येषा वयस्तम्भकारी गदोन्मादहारी ॥
वधूगर्वहारी रतौ वृद्धिहारी कृतत्वापहारी कलापूर्णधारी ।
समस्तेषु योगेषु भूमौ विशेषात् प्रसिद्धो महापूर्णचन्द्रोदयोऽयम् ॥

End.

शुक्लवृद्धिकर चैव वन्ध्या च लभते सुतम् ।
वन्ध्यनष्टं पुष्पनष्टं . . . मसृग्धरम् ॥
रक्तपित्त चाम्लपित्तमस्थिस्रावहलीमकम् ।
ह(अ)हन्त्येव रजः स्त्रीणां भवन्ते(ति)प्रियदर्शनम् ॥
वीर्यवृद्धिकर चैव नारीणा रमते शतम् ।
पञ्चबाणरसो नाम पूज्यपादेन निर्मितम् ॥

No. 13186. माधवनिदानम्.

MĀDHAVANIDĀNAM

Pages, 41 Lines, 12 on a page

Begins on fol 3*b* of the MS. described under No 13094

Incomplete Contains up to the end of Śirōrōganidāna

A treatise on pathology by Mādhavakara The work has been printed in the Nirnayaśāgara press with the commentary of Madhukōśa.

Beginning.

प्रणम्य जगदुत्पत्तिस्थितिसहारकारकम् ।
स्वर्गापवर्गयोर्द्वार त्रैलोक्यशरणं शिवम् ॥
नानामुनीनां वचनैरिदानी समासतस्सद्भिषजां नियोगात् ।
सोपद्रवारिष्टनिदानलिङ्गै निबध्यते रोगविनिश्चयोऽयम् ॥
नानातन्त्रविहीनाना भिषजामल्पमेधसाम् ।
सुखं विज्ञातमातङ्कमयमेव भविष्यति ॥
निदानं पूर्वरूपाणि रूपाण्युपशयस्तथा ।
सम्प्राप्तिश्चेति विज्ञानं रोगाणा पञ्चधा स्मृतम् ॥
निमित्तहेत्वायतनप्रत्ययोत्थानकारणै. ।
निदानमाहु पर्यायै. प्राग्रूपं येन लक्ष्यते ॥
उत्पित्सुरामयो दोषविशेषेणानधिष्ठितः ।
लिङ्गमव्यक्तमल्पत्वात् व्याधीनां तद्यथायथम् ॥

End:

त्रिरात्राज्जीवित हन्ति शङ्खको नामत. परम् ।
त्र्यहाज्जीवन्ति भैषज्यं प्रत्याख्यायास्य कारयेत् ॥

Colophon

इति माधवविरचिताया शिरोरोगनिदानम् ॥

सुदृढ मृदुलं चर्म कृत्वाष्टाङ्गुलमुच्छ्रितम् ।
तेनावेष्ट्य शिरोवस्ति मूर्षां कल्केन लेपयेत् ॥
निश्चल चोपविष्टं च तैलमुष्ण प्रपूरयेत् ।
धारयेदारुज शान्तिर्याम यामार्धमेव वा ॥
शिरोवस्तिर्जयेदेषां शिरोरोग हरेद्ध्रुवम् ।

No **13187.** माधवनिदानम्, आन्ध्रटीकासहितम्.

MĀDHAVANIDĀNAM WITH TELUGU MEANING.

Pages, 31 Lines, 24 on a page

Begins on fol 1*a* of the MS described under No. 13110.
Contains 56 stanzas in the Jvaraprakarana
Same work as the above

No 13188. यक्ष्मरोगनिदानम्.

YAKSMARŌGANIDĀNAM

Substance, palm-leaf Size, 15 × 1¼ inches Pages, 14 Lines, 5 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old.

Begins on fol 1*a* The other work herein is Jīrnakālapramāna 7*b* Complete

On the symptoms, description and diagnosis of different kinds of क्षयरोग (consumption)

Beginning:

वातक्षय पैत्त्यनामा कफक्षयत्रयाणि च ।
चतुर्थं वातपित्त च वातश्लेष्मक्षयाणि च ॥
श्लेष्मपित्तक्षयो नाम त्रिदोषक्षयनामकम् ।
राजयक्ष्मणि नामाख्य हरिद्राक्षयविश्रुतम् ॥
शुष्कक्षयविवर्णत्वं मन्दाग्निर्मर्दनानि च ।
उद्धारं क्षयविख्यात शोषमूर्छाक्षयाश्रुणी ॥
सन्तापशोल(फ)सताप हिक्काक्षयमरोचकम् ।
इति वै विंशतिनामा क्षयरोग च पीडितम् ॥

End:

पाण्डुक्षयनिदानम्—

श्वास ऊर्ध्वं मुखे पाण्डु शुक्लाक्ष कर्णघोषणम् ।
मन्दाग्नि च सहृच्छूलकासश्वासगलस्तथा ॥
करपाद च दाहोऽयं मूर्च्छाकासज्वरस्तथा ।
कष्टसाध्य ज्ञेयपाण्डु हृदि सन्तापसेवनम् ॥
कण्ठस्थानं जलूकाख्य शीघ्रं यान्तिं यमालयम् ॥

Colophon:

इति क्षयनिदानं समाप्तम् ॥

No 13189. रक्तपित्तादिनिदानचिकित्सा, आन्ध्रटीकासहिता.

RAKTAPITTĀDINIDĀNACIKITSĀ WITH TELUGU MEANING.

Pages, 27 Lines, 6 on a page

Begins on fol 1*a* of the MS described under No 13130.

Incomplete

On the diagnosis of certain class of diseases which are due to the impurity of blood and on the remedial medicines therefor

Beginning

अष्टद्रव्याम्लवणं कषायक्षारवस्तुभि ।
यकृत्प्लीहाश्रित रक्तमूर्ध्वं चाध प्रवर्तते ॥

* * *

वाताच्छ्यामारुण रूक्ष शोणित तनु फेनिलम् ।
कफतः स्निग्धमापाण्डु पिच्छिल बहुल बहु ॥

* * *

रसा वा खरमञ्जर्या वाशाया वाशितोत्कट ।
निवारयेद्रक्तपित्तमधोऽङ्गं वा किमूर्ध्वकम् ॥

End:

बाह्यवातम्—

शरीर गात्रसर्वाङ्ग सत्य मारुतकोपनम् ।
शूल च रोमकूपालिश्वेत चेति तथा क्रमात् ।
पुलकं श्वासकास च बाह्यवातमिदं क्रमात् ॥

चिकित्सा—

कषाय पञ्चकोलेन पिप्पलीमधुसंयुतम् ॥

No 13190. रत्नाकरौषधयोगग्रन्थ.

RATNĀKARAUSADHAYŌGAGRANTHAH

Substance, paper Size, 10 × 6¾ inches Pages, 302 Lines, 32 on a page Character, Telugu Condition, slightly injured Appearance, old

Begins on foll 13*a* and 122*a* The other works herein are Dhanvantarinighantu 1*a*, Dravyagunapātha 100*a*

Incomplete

A work on the preparation of medicines of various kinds with an enumeration of the ailments cured by them The author gives in the beginning a long list of medical works from which, he says, he has taken the essence and incorporated them in this work There is no authority in the work for the name given to it here

Beginning:

रसार्णवं वाहट च पारिजात च कौमुदी(म्) ।
नागार्जुनं च कापालिं दामोदरमत तथा ॥

रससारं सिद्धसार सूतराज च टङ्कणम् ।
कल्याणं भेषजकल्प सूत्रस्थान च सङ्ग्रहम् ॥
कपालि बिन्दुनादं च गुणचिन्तामणिं तथा ।
शारीर वीरभद्र च वैद्यदीपकमेव च ॥
सोमनाथमहाशास्त्र नन्दिनाथं चिकित्सकम् ।
रससञ्जीवन चैव सहितासारमेव च ॥
योगरत्नावलीसूत यामल रसदर्पणम् ।
वैद्यमुक्तावलि चैव रसरत्नसमुच्चयम् ॥
आश्विनेय तद्रसेन्द्रं चूडामणिमत तथा ।
चन्द्रज्ञानं कृष्णाया वासिष्ठं च पुरातनम् ॥
एतानि वैद्यशास्त्राणि सारमादाय वक्ष्यते ।
ज्ञात्वा श्रुत्वा च दृष्ट्वा च चिकित्सामृतरूपकम् ।
स्वर्ण तार ताम्रनाग वङ्ग कान्त च तीक्ष्णकम् ॥

* * *

हरितालाभ्रक चैव शङ्खचूर्णमनश्शिला ।
मातुलुङ्गरसोपेत जातरोम विनश्यति ॥

End

बहुमूत्रहर चैव तिलपिष्टेन संयुतम् ॥
मार्जालग्रन्थिरोगाणां गुलूचीमरिच तथा ।
शुक्लवृद्धिस्तम्भमूलमिक्षुरस्वरस तथा ॥
आरुची आर्द्रक चैव जीरक चूर्णसयुतम् ।
पेरङ्गी व्याधिमूलेन अपत्य हितमेव च ॥
झरशीचणकाज्येन सर्वरोगो व्यपोहति ।
मार्ताण्डरसनामायमश्विनीदेवनिर्मित ॥

No 13191. रत्नाकराद्यौषधयोगग्रन्थ..

RATNĀKARĀDYAUSADHAYOGAGRANTHAH.

Pages, 422 Lines, 6 on a page

Begins on fol 61*a* of the MS described under No 13108.

Similar to the work described above The work is herein attributed to Pūjyapāda

Beginning:

पुराणराजतं मेदिएला जातिफलं तथा ।
समुद्रौ कोकिलावज्रे सममात्रेण कारयेत् ॥
कनकबीजानि पादांश नागवल्लीपलैर्दिनम् ।
चणप्रमाणवद्रोगी भक्षयेद्वटिकाद्वयम् ॥
वीर्यस्तम्भ' सप्तदिवसे यावन्नालविनाशनम् ।
कामेश्वरस्य विख्यात पूज्यपादेन निर्मितम् ॥

End:

नागरोऽतिविषाहिङ्गुचित्रमूलं वचाभया ।
चूर्णमुष्णेन चूर्णेन अजीर्णातः पिबेच्छिशु ॥

No 13192. रसकच्छपुटम् , आन्ध्रटीकासहितम्.

RASAKACCHAPUTAM WITH TELUGU MEANING

Pages, 129 Lines, 12 on a page

Begins on fol 27*b* of the MS described under No 13094

Incomplete

A treatise on the purification of mercury and on the preparation of different kinds of mercurial powders and medicines The author is Nāgēśa or Nāgārjuna who speaks of a Ganniraja of Bhāradvājagōtra and Vaikhānasasūtra The author gives in the biginning a list of the names of the medical works consulted by him

Beginning:

जगन्मङ्गलं सर्वविद्यागणेश महाभूषित रक्तसिन्दूरवर्णम् ।
जगद्विघ्नविघ्न तमानन्दपूर्ण जगन्मोहन सर्वविद्यास्वरूपम् ॥

* * * *

हंसासनसमारूढां कुमारीं कामरूपिणीम् ।
त्रैलोक्यवरदा देवीं शारदीं चादियोगिनीम् ॥
आम्नाये जगदाराध्य शक्तवि(द्) ब्रह्मविकृतिम् ।
य सिद्धात्मसदेवाख्य त गुरु ज्ञानदर्शनम् ॥
तार्क्ष्यं धन्वतरिव्यास पीयूष पारद शुभम् ।
व्यालिनागार्जुनं चैव गोविन्द लोकनायकम् ॥
नीरन्ध्रं रसराज च रससत्त्व रसार्णवम् ।
रसेन्द्रं मङ्गलं चैव रससिद्ध रसामृतम् ॥
भवानीसुतसोमं च काकचण्डेश्वरीमतम् ।
रसरत्नाकरादींश्च स्वच्छन्द चर्पटीमतम् ॥

जिनेन्द्रस्यामृत राजमृगाङ्करसदीपिकाम् ।
बह्वनि रसशास्त्राणि दृष्ट(ष्ट्वा) लोकहिताय वै ॥
भारद्वाजसमुत्पन्न गोत्राद्द्विजवरस्सुधी ।
गन्निराजो भुवि ख्यातो वैखानसपदाङ्कित ॥
तस्य राजस्सत्यवादी देवद्विजपरायण. ।
रसराजविधिं वक्ष्ये नागेशस्सर्वसिद्धिदम् ॥
वापीकूपतटाकाना विवरं गीतमस्तके ।
कवाटकन्दरं चैव भूमिभासितमस्तके ॥
अष्ट स्थानानि सूतानि दोषस्थानमिति स्मृतम् ।
सकलङ्कं यथा सूतो निष्कलङ्को यथा पुन ।
नमोऽस्तु सूतराजाय येन व्याप्तं जगत्त्रयम् ॥

* * *

इन्द्रगोपानिभं कान्त दरदं रुधिर तथा ।
क्रामण यो न जानीते श्रमस्तस्य निरर्थक ॥

Colophon:

इति रसकच्छपुटे नागार्जुनविरचिते सप्तकञ्चुकादिहिङ्गुल्याकृष्टिदश-सस्कारो नाम प्रथम पटल. ॥

End

Colophon:

इति नागार्जुनविरचिते रसकच्छपुटे घोटबन्धघुटिकाक्षीयजलूकाबन्धकादि-सर्वपाषाणलोहरत्नमारणं नाम अष्टम परिच्छेद' ॥

प्रमेहगजकेसरी—

सूतं च वङ्गभस्म च आकुलीबीजमभ्रकम् ।
अयस्कान्तं शिलाधातुकतकस्य(च) बीजकम् ॥
गुलूचीसत्त्वमित्येषु त्रिफलाक्राथमर्दितम् ।
गुञ्जामात्रं वटीं कृत्वा छायाशुष्क तु कारयेत् ॥
शर्करामधुसयुक्त प्रमेहान् हन्ति विंशतिम् ।

* * *

अग्निमूलं बल पुंसां बलमूल हि जीवनम् ।
एष सारश्चिकित्साया यदग्ने· परिरक्षणम् ॥

No 13193. रसकौमुदी.
RASAKAUMUDĪ

Substance, paper Size, 12 × 9¾ inches Pages, 24 Lines, 18 on a page Character, Dēvanāgarī Condition, good Appearance, new Complete

This work purports to give the origin and properties of mercury, its different varieties, the method of using it in medical preparations, etc., so as to produce the desired effect By Jñānacandra, probably also called Sarvajñacandra, a descendant of Candrasēkhara

Beginning :

श्रीचन्द्रशेखरमुनीश्वरवंशजात सर्वज्ञचन्द्र इति विप्रकुलोत्तमोऽस्ति ।
श्रीमन्त्रशब्दशिवलब्धवरप्रसादात् श्रीमद्यतीन्द्रविबुधेन्द्रवरात्स तस्मात् ॥
लोके सर्वभिषङ्मनोहरभिषक्शास्त्रान्धकारापहा
गुर्वी गर्वमदान्धसर्वगदचोरस्तोमरक्तान्तरा ।
सर्पाद्विवकरूपदग्विषजराजारभ्रमघ्नक्रमा (?)
दारिद्र्याम्बुधितारणी हि रसकौमुदी ह्यक्षयं(य) दीप्यते ॥
सर्वाणि रसशास्त्राणि विमृश्य रसकौमुदी ।
ज्ञानचन्द्रेण रचिता सक्षेपेण महात्मना ॥
कवेर्नाम ज्ञानचन्द्र तच्छास्त्र रसकौमुदी ।
अस्य(न्यैः)रसभिषक्छास्त्रप्रकारै किं प्रयोजनम् ॥
रसकौमुदीशास्त्रं लोकहितार्थं विविच्यते वक्ष्यामः ।
तद्देहलोहसिद्ध्यै शरीरिणां सकलसिद्धशास्त्रोक्तम् ॥
आदौ तावद्रसोत्पत्ति सिद्धि च लयकारणम् ।
तत्स्वरूप च तद्भेदान् क्रमाद्वक्ष्यामि शृण्वताम् ॥

Colophon ·

इति ज्ञानचन्द्रविराचिताया रसकौमुद्या रसोत्पत्त्यधिकार ॥

* * * *

इति ज्ञानचन्द्रविराचितायां रसकौमुद्या रसेन्द्रशुद्ध्यधिकार ॥

End :

श्रीचन्दनाब्जातकोलजातिचूर्णं तथैव च ।
क्षिप्त्वा पश्चान्नारिकेलफलनीरेण भावयेत् ॥
कृष्णगोक्षीरसयुक्तं निष्कमात्र तु सेवयेत् ।
शर्करानवनीतेन सेवयेदेकमण्डलम् ॥

क्षाराम्ललवण तैलं वर्जयेस्त्रीषु सगमम् ।
मधुरेष्टान्नपानानि भोजयेद्दिवसत्रयम् ॥
अतिशुष्कस्य कायस्य पुष्टिं वितनुतेऽपि च ।
स्त्रीणा च पुरुषाणां च कुरुते कायवर्धनम् ॥
आयुष्करी वश्यकरी सत्त्वसन्तानकारिणी ।
रसमात्रेति विख्याता नाम्ना लोके महीयते ॥

Colophon:

इति श्रीज्ञानचन्द्रविरचिता रसकौमुदी समाप्ता ॥

No **13194** रसग्रन्थः.

RASAGRANTHAH.

Substance, palm-leaf Size, 13⅝ × 1¼ inches Pages, 266 Lines, 6 on a page Character, Telugu Condition, injured Appearance, old Incomplete

Similar to the work described above. Contains a Kanarese commentary

Beginning:

अथ सन्धिग.—

शोफवायुकफस्तन्द्रा शूलजागरवेदना ।
सन्धिगेहे सन्निपाते बलहानिश्च जायते ॥
. . . . शिरःकम्पहिंकारोऽथ सविभ्रमः ।
तम·कम्प विजानीयादसाध्यं परिकीर्तितम् ॥

अथ रुग्दाहः—

भयप्रलापमोहाग्निमान्द्यवान्तितृषाश्रमैः ।
रुग्दाह . . भ्यां करमन्योहनूपजा. (?) ॥

* * *

रसो रसेन्द्रस्सूतश्च पारदो मिश्रकस्तथा ।
इति पञ्चविधो . . . . ॥
. . . विप्रस्सितो रक्त. क्षत्रिय. पीत ऊरुजः ।
कृष्णः शूद्र इति ज्ञेयः वर्णभेदश्चतुर्विधः ॥

End:

सूरणस्य पलान्यष्टौ तद्वद्भल्लातकस्य च ॥
गुडेन गुलिकां कुर्यात् अक्षमात्रप्रमाणत
सा भक्षिता हरत्यर्शांस्यम्लतकानुपायिनाम् ॥

काङ्क्षायिनेन कथिता शस्त्रक्षाराग्निभीरुणाम् ।
पथ्याशतद्वयं मूत्रसचयान् हन्ति निश्चय· ॥

No. 13195. रसभेषजकल्पदीपिका.
RASABHĒSAJAKALPADĪPIKĀ

Substance, palm-leaf. Size, 15⅜ × 1¼ inches Pages, 31 Lines, 7 on a page Character, Telugu. Condition, injured Appearance, old

Begins on fol 1*a* The other works herein are Rasavaiśēṣika 17*a*, Vātarōganidāna 24*a*

Complete

On details connected with the preparation of mercurial powders, etc, for medicinal purposes

Beginning :

रसभेषजकल्पदीपिकारहितस्यास्ति कथ प्रवेशनम् ।
भुवि गह्वरभेषजान्तरं प्रथम तत्प्रथित तु कुर्महे ॥

पुटलक्षणम्—

पुटाद्द्रवं पुटात्पाकं पुटात्कालीकनिग्रह ।
मृदुत्व च लघुत्व च पश्चैतानि पुटात्पुटे ॥

पुटपाकलक्षणम्—

भ्रष्टं यदौषधिसिक्त पिण्डीकृत्य शरावके ।
सम्पुटीकृत्य तद्वस्त्रात् सवेष्ठ्य च विवातके ॥

* * *

पारदं दारुपाषाण गगनं तैलमेव च ।
लवणानि च लोहानां सर्वकार्येषु विद्यते ॥

पाठान्तरे—

रसोपरसलोहानां रत्नानां वीर्यमब्रवीत् ।
संवत्सरं विना चोर्ध्वं सहवीर्यं गुणोत्कटम् ॥

End :

वालुकाद्यौषधप्रमाणम्—

पञ्चाशद्भिल्वसिकतापूरितं च घटान्तरम् ।
रसादियष्टि विपचेत् वालुकायन्त्रलक्षणम् ॥
क्वाथे सर्वाङ्गसाराणां पाककालमिहोच्यते ।
आमूलाग्रप्रयोगत्वात् मूलवत्साधु॰साधयेत् ॥

मृदुमध्यमकाठिन्यात् द्रव्यमत्राथ युज्यते ।
तस्मात्सर्वाङ्गसाराणां मूलसारविधिर्हितः ॥

Colophon:

इति रसभेषजकल्प सर्वं सम्पूर्णम् ॥

No 13196. रसरञ्जनम्.
RASARAÑJANAM

Pages, 40 Lines, 15 on a page

Begins on fol 231*a* of the MS described under No 1197.

Incomplete

Restored from the MS described under the next number

On the preparation of certain mercurial mixtures and medicines

Beginning:

कुङ्कुष्ठं गिरिहंसपाकरसिकं जातस्य त्रिमाक्षिकं
लाक्षारोचनकुङ्कुम नवनिशा बिल्वं च राजापलम् ।
नागं कण्डकपत्रवेतनश्रुत छागीमयूरोदित
रक्तं मर्द्य पलाशकाष्ठपुटित नाग· क्षणाद्रञ्जनात् ॥
गन्धकाभ्रमरतैलेन डोलायन्त्रे विपाचयेत् ।
काचपात्रे तु सस्थाप्य लोहपात्रे विनिक्षिपेत् ॥
तद्रसैश्चैकभाग च तद्वत् क्षाराणि निक्षिपेत् ।
मातुलुङ्गाम्लपूरेण तल्लोहग्रासको भवेत् ॥
द्विगुणं गन्धक चैव हिङ्गुल च चतुर्गुणम् ।
पञ्चभागं मनश्शैला षड्भाग च सुदू (हेममा)क्षिकम् ॥

End:

नन्दिस्कन्दकुमाराद्यवक्ष्यमाणं हरन्ति च ।
नष्टच्छायासु दृश्यन्ते हस्ते दधति भस्म च ॥
क्रियमाणं रस तैस्तु मूढबुद्धिर्न दृश्यते ।
कथयेत्सर्वजन्तूनां नयेत्सिद्धिरसायनम् ॥
न(त)योस्तु रससिद्ध्यर्थं तद्वत्क्लेशो मया कृत ।
मानी कृतार्द्रहानी तु दुर्जये मूढचेतसाम् ॥
यादृशो नैव जानाति विधिहीन· तत· कृतम् ।
दृशं नारी एकचित्तं मन्त्रतन्त्र वरानने ॥

सम्प्राप्ते द्रव्यचिन्ता च तपो देवि रहः कृतम् ।
यस्य ताष्य(तुष्ट') शिवस्साक्षात् तस्य सिद्धिर्न संशय· ॥

No 13197. रसरञ्जनम्.
RASARAÑJANAM

Substance, palm-leaf Size, 10 × 1¾ inches Pages, 42 Lines, 7 on a page Character, Telugu Condition, slightly injured Appearance, old.

Contains the same portion as in the MS described under the previous number

Same work as the above.

No 13198 रसरत्नसमुच्चयः.
RASARATNASAMUCCAYAH

Pages, 186 Lines, 6 on a page

Begins on fol 1*a* of the MS described under No 13175

Incomplete.

On the preparation of medicines chiefly from inorganic substances The first stanza given herein is quoted from the Rasaratnasamuccaya of Vāgbhata, the younger

Beginning ·

रसरत्नसमुच्चये—

यस्यानन्दमयेन मङ्गलकलासम्भावितेन स्वयं (स्फुरद)
धामा(म्ना)सिद्धरसायनेन करुणाविष्टासुधासिन्धुना ।
भक्ताना प्रभवप्रसह्वतिजरारोगादिदोषान् (·) ग(क्ष)णात्
शान्तिं यान्ति जगत्पुराणभिषजे तस्मै परस्मै नमः ॥
मिथ्यावादविषादाभ्यां दोषो ह्यामाशय श्रयन् ।
बहिर्निरस्य नष्टाग्नि ज्वरदास्य रसानुगा ॥
श्वेतवर्णोह(ऽङ्ग) सन्ताप· सर्वाङ्गे ग्रहणं तथा ।
युगपद्यत्र रोगे तु रसस्य परिकीर्तितम् ॥

End:

आगारधूमं महिसा(षा)क्षियुक्त सवाजिगन्धं (?) पतण्डुलीयकम् ।
गोमूत्रपिष्टे ह्यगदो निहन्ति विषाण्यपि स्थावरजङ्गमानि ॥

* * * *

तैल तिलानां पलमिङ्गुद च क्षीर तथार्कस्य समासपीलम् ॥
अनन्तपत्र लशुन वचानां हिङ्गुं कुबेराक्षिसमानयोज्यम् ॥

No 13199. रसरत्नाकर.
RASARATNAKARAH

Substance, palm-leaf Size, 16⅛ × 1⅝ inches Pages, 70 Lines, 6 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Contains Upadēśas 1, 2, 3, 4 (duplicate), 5, 6, 7, 9, 10, 12, and 13 complete

Contains the following Upadēśās of the Rasakhanda :—

१. शोधनमारणोपदेशः.
२. शोधनमारणोपदेश. रसेन्द्रखण्डस्थः (duplicate)
३. वज्रवैक्रान्तमारणोपदेश.
४. अभ्रकमारणोपदेश..
५. शुद्धसत्त्वपातनोपदेश.
६. कान्तादिकिट्टमारणोपदेशः.
७. तैलपातनविषशोधनोपदेश..
८. ज्वरनिदानम्.
९. वज्रवैक्रान्तमारणम्.

Same work as that described under R No 1932(c) of the Triennial Catalogue of MSS, Part I-C, wherein see for the beginning

End:

रसमेक द्विधा गन्धं रसतुल्येन गन्धकम् ।
नारीस्तन्येन मर्द्यं तु लोहचूर्णसमन्वितम् ॥
सप्ताहं मर्दितं चैव मूषायन्त्रे विपाचयेत् ।
नीरजं जायते लोह कथित तु रसायनम् ॥

लोहताम्ररसायनम्—

ताम्रभस्म तु संशुद्धं लोहचूर्णं समानकम् ।
रसगन्धकसम्मिश्रं नारीस्तन्येन मर्दितम् ॥
सप्ताहपुटपाकेन लोहताम्ररसायनम् ।

No 13200. रसरत्नाकरः.
RASARATNĀKARAH

Substance, palm leaf Size, 15 × 1¼ inches Pages, 33 Lines, 7 on a page. Character, Grantha Condition, much injured Appearance, old

Begins on fol 1a The other works herein are Mērutantra 18a, Vaidyavişaya (Tamil) 29a

Incomplete and in disorder

Same work as the above

No 13201. रसरत्नाकरः

RASARATNĀKARAH

Substance, palm-leaf Size 10⅛ × 1 inches Pages, 122 Lines, 7 on a page Character, Telugu Condition, much injured Appearance, old

Breaks off in the fifth Uapdēśa in the Rasakhanda

Same work as the above.

No. 13202. रसरत्नाकरः

RASARATNĀKARAH

Pages, 199 Lines, 20 on a page

Begins on fol 1a of the MS described under No 5629

Contains Patalas 1 to 20 of the Mantrakhanda

Same work as that described under No 7779, wherein it appears under the name of Kacchaputatantra Deals with the following topics.—

१. मन्त्रसाधनम्.
२. सर्वलोकवशीकरणम्.
३. राजवश्यम्.
४. स्त्रीवश्यम्.
५. पतिवश्यम्.
६. आकर्षणम्
७. अग्निजलस्तम्भनम्.
८. अशनिस्तम्भनम्
९. मोहनोच्चाटनम्
१०. मारणविधिः
११. विद्वेषणादि.
१२. मन्त्रीकरणम्.
१३. कौतुकविधानम्.
१४. यक्षिणीमन्त्रसाधनम्.
१५. सर्वाञ्जनसाधनम्.
१६. निधिग्रहणम्.
१७. अदृश्यकरणम्.
१८. पादुकासाधनम्.
१९. मृतसञ्जीविनी.
२० साङ्गोपाङ्गकच्छपुटप्रकरणम्.

Colophon:

इति रसरत्नाकरे सर्वलोकवशीकरणं नाम द्वितीयः पटलः ॥

* * * *

Colophon

इति श्रीसिद्धनागार्जुनविरचिते रसरत्नाकरे कच्छपुटे राजवश्यं नाम तृतीयः पटलः ॥

* * * *

Colophon.

इति श्रीपार्वतीपुत्रनित्यनाथसिद्धविरचिते रसरत्नाकरे मन्त्रखण्डे साङ्गोपाङ्ग-कच्छपुटप्रकरण नाम विंशति. पटलस्समाप्त ॥

No 13203 रसरत्नाकर
RASARATNAKARAH

Substance, palm-leaf Size, 13⅞ × 1⅛ inches Pages, 226 Lines, 5 on a page Character, Nandināgarī Condition, injured Appearance, old

Contains the following Upadēśas. Breaks off in the 19th Upadēśa of the Vādakhanda

१ रसदीक्षा
२ रसशोधनम्.
३. वज्रादिशोधनादि
४. ताररञ्जनम्.
५. वर्णोत्कर्षणम्
६. नागरञ्जनादि
७. द्रुतसूतप्रयोग .
८ वङ्गस्तम्भनादि.
९. . do
१०. पक्षबीजबिडवर्गशोधनम्.
११ संस्कारनवकम्.
१२ गन्धकाभ्रादिजारणम्
१३ अभ्रकादिसत्त्वादि
१४. द्वन्द्वसत्त्वादिबीजक्षारणम्.
१५. गर्भद्रावणम्.
१६. स्वर्णक्षरणम्.
१७. द्रुतपारदकथनम्.
१८ मृत्पाषाणादिवेधनम्.
१९. मणिवाद .

Same work as the above

Beginning :

. . . . क्रियतेऽधुना ॥
न क्रमेण विना शास्त्र न शास्त्रेण विना क्रमः ।
तस्मात्क्रमयुतो ज्ञात्वा यः करोति स सिद्धिभाक्
आचार्यो ज्ञानवान् दक्षो रसशास्त्रविशारद ।
मन्त्रसिद्धो महावीरो निश्चल. श्रितवत्सलः ॥
देवभक्तस्सदा धीरो देवता . . . त्सरः ।
सर्वाम्नायविशेषज्ञ कुशलो रसकर्मणि ॥
एवंलक्षणसंयुक्तो रसविद्यागुरुर्भवेत् ।
गुरुभक्तास्सदाचाराः सत्यवाक्या दृढव्रता ॥

End

. . . . कृत्वास्व . . . मर्दयेत्पुनः ।
म्रियते नात्र सन्देहो ध्मातस्तीव्रानलेन तु ॥
शुकचञ्चुगत सूत पुटयेद् ध्मापयेत्तत. ।
शतांश वेधकचि(?)देहसिद्धिकरो भवेत् ॥

* * *

Colophon:

इति श्रीपार्वतीपुत्रश्रीनित्यनाथसिद्धविरचिते वादखण्डे रसदीक्षा नाम प्रथमोपदेश. ॥

End:

सिद्धैर्भूचरसेवनाच्छिवमुखात् प्राप्तामहाजारणा
कृत्वा ताश्च रसे रसातलमिदं स्वर्णेन पूर्णीकृतम् ।
तेषां कर्म विचार्य सारमखिलं स्पष्टीकृतं तन्मया
यः कश्चिद्गुरुतन्त्रमन्त्रनिरतस्तस्यैव सिद्धं भवेत् ॥

Colophon:

इति श्रीपार्वतीपुत्रश्रीनित्यनाथसिद्धविरचिते रसरत्नाकरे वादखण्डे रत्नवज्रक्षारणाक्रमेण मृत्पाषाणवेधपर्यन्तं नामाष्टादशोऽध्यायः ॥

ससारे शास्त्रतन्त्रं स(क)लसुखकरं सुप्रभूतं धनं वै
. . . . तस्य सिद्ध्यै ।
रत्नादीनां विशेषात्क्षरणमिह शुभं गन्धवादं समग्र
. ज्ञात्वा तत्तत्सुसिद्धं ह्यनुथवपदगं पावनं पण्डितानाम् ॥

No **13204.** रसरत्नाकर , आन्ध्रटीकासहितः.

RASARATNĀKARAH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, 16¾ × 1½ inches Pages, 22 Lines, 7 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Begins on fol 225*a* The other works herein are Auṣadhayōgasangrahamu (Telugu) 1*a*, Basavarājīya (with Telugu meaning) 10*a*, Śataślōkī (with Telugu meaning) 178*a*, Vaidyayōgasangrahamu 208*a*, Vaidyacintāmani (with Telugu meaning) 236*a*

Contains the first Upadēśa of the Rasēndrakhaṇḍa

Same work as the above

Beginning.

लोहशुद्धि —

तल्लोहं तिलतैलेन पाचयेद्याममात्रकम् ।
खर्जूरत्वक्कषायेण प्रक्षाल्य शुद्धिमद्भवेत् ॥

* * *

शुद्धलोह मर्दयित्वा जम्बूत्वग्द्रावित पुन ।
त्रयो गजपुटे पाच्य भस्मीभवति निश्चयम् ॥

End:

नाभिशुद्धिक्रमः—

सन्निपाते ज्वरे शोफे क्षयपैत्त्यकविभ्रमः ।
अमृतं तण्डुलीयेन त्रिवार भावयेद्भिषक् ॥

* * *

सोमरोगे मूत्रकृच्छ्रे मेहेषु वटपल्लवे ।
तद्रसे भावयेद्याम विषशुद्धिर्भविष्यति ॥

* * *

विष गोमूत्रसंयुक्तं छागमात्रेण चाथवा ।
आतपे भावित यामं शुद्धिर्भवति निश्चयम् ॥

* * *

Colophon:

रसशुद्धिरसगुणगन्धकदोषगुणगन्धकशुद्धिनाभिजातिगुणशुद्धिस्समाप्ता ॥

इति श्रीपार्वतीपुत्रनित्यानन्दसिद्धविरचिते रसरत्नाकरे रसेन्द्रखण्डे रसप्रशंसानाम प्रथमोपदेशः ॥

No 13205. रसरत्नाकर॰, आन्ध्रटीकासहितः.

RASARATNĀKARAH WITH TELUGU MEANING

Pages, 64 Lines, 8 on a page.

Begins on fol 121*a* of the MS described under No 13144.
Incomplete
Similar to the above

Beginning:

रस च गन्धकं चैव विषं हिङ्गु च चित्रकम् ।
त्रिक्षारं पञ्चलवणं वज्रवल्ली च सूरणम् ॥

मूर्वाच्चिश्चत्कृत चैव तत्समं घृतशर्करम् ।
खादेयं प्रात कालेषु अष्टशूलविनाशनम् ॥

End:

हिक्काया पाण्डुपित्तघ्न वातश्लेष्मकफोद्भवम् ।
अयमग्निकुमारोऽय पूज्यपादेन निर्मितम् ॥
पथ्य चैव प्रदातव्यं दधिक्षीर सशर्करम् ।
गात्र चन्दनलिप्ताङ्ग पश्चात्ताम्बूलभक्षणम् ॥

No **13206.** रसरत्नाकर.
RASARATNĀKARAH

Pages, 35 Lines, 28 on a page
Begins on fol 201*a* of the MS described under No 13143
Incomplete
Same work as the above

No **13207.** रससारसङ्ग्रह, कर्णाटकटीकासहितः.
RASASĀRASANGRAHAH WITH KANARESE MEANING

Substance, palm leaf Size, 14½ × 1½ inches Pages, 24 Lines, 6 on a page Character, Nandināgarī Condition, much injured Appearance, old
Incomplete
Deals with the preparation of mercurial mixtures and medicines
By Gangādhara Pandita

Beginning:

रसशुद्धिः—

नीलकण्ठ नमस्कृत्य श्रीगङ्गाधरपण्डितम्(.) ।
साधनं रसयोगानां सङ्ग्रह सङ्गृहीतवान् ॥
मुक्तित्वाद्धरति रुजं बन्धनमनुभूय मुक्तिदा भवति ।
अमृतीकरोति म(च)मृतः कार्यं करुणारसेन रससूतात् ॥

End:

हिङ्गुलस्य पलान् पञ्च नारीस्तन्येन पेषयेत् ।
तेन लोहस्य पत्राणि लेपयेत्पलपञ्चकम् ॥

* * *

सकलरोगहरम्.

No 13208. रससारसमुच्चय.
RASASĀRASAMUCCAYAH

Substance, palm leaf Size, 15½ × 1½ inches Pages, 104 Lines, 6 on a page Character, Telugu Condition, injured Appearance, old Complete

Similar to the work described under No 13198 The text is followed by a Telugu commentary

Date of transcription 7th day of the dark fortnight of the Śrāvana month in the year Sukla Name of the scribe Rēcayyakumāra Vīrayya

Beginning:

चातुर्थिकं निहन्त्याशु पुराणज्वरनाशनम् ।
पुत्रसन्तानजननं मेदोवृद्धिबलप्रदम् ॥
बृहत्पोतिकनामायमश्विभ्या निर्मित पुरा ।
स्नेहस्य द्विगुण क्षीर क्षीरस्य द्विगुण स्रवम् ॥
स्नेहपादसमं कल्कं सद्यस्नेहेऽप्यय विधिः ।

* * *

लाजापायसनारिकेलसलिलं मूत्र जल काश्विक
द्वात्रिंशत्पलिक तदर्धमुदित प्रस्थ रस चौषद(ध)म् ।
क्षौद्र . . . . . विंशतिपल क्षीर च विंशत्पलं
दध्न. पश्चकपश्चगुडपलं सप्तादशं चोच्यते ॥

End:

गण्डबेरुण्डरसम्—

द्विनिष्कं जातिलिङ्गं च अमृतं निष्कमेव च ।
. . . . चतुर्निष्क च शीततोयेन मर्दयेत् ॥
गौरीक्षीरानुपानं च तथा शर्करसंयुतम् ।
माषमात्रां तु गुलिकां तापज्वरनिवारणम् ॥
गण्डबेरुण्डको नाम तरुणज्वरवारणम् ।

* * *

ब्रह्ममुण्डीवचाशुण्ठीपिप्पलीमधुसंयुतम् ।
सप्तरात्रप्रयोगेण किन्नरः सहि गीयते ॥

No 13209. रसार्णवः.
RASĀRNAVAH

Substance, palm-leaf Size, 16 × 1⅝ inches Pages, 115 Lines, 10 on a page Character, Grantha Condition, good Appearance, old

Breaks off in the 16th Patala

The headings of the Patalas given below indicate the subjects dealt with in the work —

१. तन्त्रावतार .
२. रसदीक्षाविधानम्
३. मन्त्रन्यास..
४ मूषाग्निवर्णनम्.
५ ओषधिनिर्णय .
६. अभ्रकादिलक्षणसस्कारः.
७. रसोपरससस्कारलोहलक्षणादि.
८. बीजसाधनम्.
९. बिडकल्प .
१०. रसशोधनम्.
११. बालजारणम्.
१२. रसबन्धनम्.
१३. श्वेतगुञ्जादिविधिः.
१४. शैलोदकादिविधिः.
१५. विष्ठास्तम्भनम्.
१६. वज्रादिजारणम्.

Beginning .

अधमः खन्यवादस्तु बिलवादस्तु मध्यमः ।
उत्तमो मन्त्रवादस्तु रसवादोत्तमोत्तम ॥
मन्त्रतन्त्रपरिज्ञाने रसवादस्य भू(दू)षका ।
प्रयान्ति नरक सर्वे छित्वा सुकृतसचयम् ॥
रसविद्या परा विद्या त्रैलोक्येऽपि च दुर्लभा ।
भुक्तिमुक्तिकरी यस्मात्(सा प्र)देया गुणान्वितै. ॥
अस्तीति भाषते कश्चित् कश्चिन्नास्तीति भाषते ।
अस्तीति भाषते यस्तु तस्य सिध्यति भूतले ॥
नास्तिकेन तु वादेन नास्ति नास्तीति यो वदेत् ।
तस्य नास्ति प्रिये सिद्धिः जन्मकोटिशतैरपि ॥
ब्रह्मज्ञानेन मुक्तोऽसौ पापीयान् रसनिन्दक' ।
नाहं त्राता भवेत्तस्य जन्मकोटिशतैरपि ॥
श्वयोन्यां जायते सोऽपि याति जन्मसहस्रकम् ।
रसो वीर्यो विपाके च पारदस्त्वमृतोपमः ॥

Colophon:

इति रसार्णवे तन्त्रावतारः प्रथमः पटल. ॥

End:

इति रसार्णवे रससहितायां विष्ठास्तम्भनं नाम पञ्चदशः पटलः ॥

देव्युवाच—

बद्धस्य रसराजस्य कथ द्रावणमीश्वर ।
वज्रादिजारण चापि कथमाज्ञापय प्रभो ॥

श्रीभैरव उवाच—

त खोटं सूक्ष्मचूर्णं तु क्षीरजोभिस्तु भावयेत् ।
पुनर्नवौ द्वौ मीनाक्षीं रम्भाकन्द स्त्रियो रज ॥

* * *

तेनैव रञ्जयेत्पश्चात् सप्तवार पुनः पुन ।
लवणोदनिषिक्त तु लोहसङ्क्रान्तिनाशनम् ॥
बिडे च गुणे बिडकाचेनाम्लवणेन च ।
विषपित्ताम्लपिष्टेन हन्यात्सक्रान्तिकालिकाम् ॥
गैरिक गन्धक सूत तिलतैलेन पेषयेत् ।

No **13210.** रसेन्द्रचूडामणिः.
RASĒNDRACŪDĀMANIH

Pages, 66 Lines, 5 on a page

Begins on fol 24*a* of the MS described under No 13137

Incomplete

On the method of preparing certain mercurial medicines together with a statement of various diseases cured by them There is no authority in the body of the work for the name given to it above

Beginning:

एकभाग रसेन्द्र च द्विभाग तीक्ष्णलोचकम् ।
गन्धक च त्रिभाग च कौमारीरसमर्दितम् ॥
अथः तार्क्ष्यपुट चैव साङ्गुलीतलमुद्धरेत ।
कृष्णखल्वेन निक्षिप्य त्रिकटुरसमर्दितम् ॥
शोफघ्नमाटरूष च गोक्षुरामृतभृङ्गकम् ।
सातलार्द्रकवाराही मूर्वा वज्रलता बला ॥

चित्रमूलरसेनैव भावयेत्स पृथक् पृथक् ।
अनुपानेन ससेव्य इदं लोहरसायनम् ॥
क्षयपाण्डुरशोफघ्न प्लीहागुल्मोदराणि च ।
कामिलाश्वासकासघ्न विंशतिज्वरनाशनम् ॥

End:

वर्षाभूलशुनं चैव स्नुहिक्षीरेण पेषयेत् ।
सूरणाभ्यन्तरे चैव पचेद्गोमयवह्निना ॥
साङ्गशीतलक ज्ञात्वा वटकाश्चनकाकृते ।
सर्वे(र्पि)षा पयसा वापि तक्रेसूक्ष्मोदकेन वा ॥
पश्चगुल्म निहन्त्याशु पश्चशूल तथैव च ।
यकृति प्लीविकानाहप्लीहोदरमहोदरम् ॥
मूर्वाम्लिकादहनसूरणवज्रवल्लीतक्रेण चूर्णकर्ष . . . प्रपित्ता ।
गुल्मोदराकूर्मभगन्धरघ्न पश्चाग्निनामा जठराग्निकारणम् ॥

No **13211.** रहस्यौषधम्.

RAHASYAUSADHAM

Pages, 4 Lines, 6 on a page

Begins on fol 33*a* of the MS described under No 3890

Incomplete

On details connected with the preparation and use of certain medicinal oils, etc

Beginning:

स्थिरवारे तु सायाह्ने सूत्रयेद्द्रोणवाङ्कुरम् ।
उदीचीनं भानुवारे तमादाय प्रदाहयेत् ॥
एरण्डबीजैस्सूचिस्थै तैस्तै. स्यन्दितमानयेत् ।
तैलं तमेनं कृत्वा तु करादिषु विलेपयेत् ॥
पातालाञ्जनमित्युक्त वात निध्यादिसूचकम् ।
कुरवाख्यशलाटुश्च कृतकं जीर्णवस्त्रकम् ॥

End:

भिक्षूत्तभाङ्गपरिकल्पितनामधेयैः तत्पर्णमूलफलदण्डफलादिचूर्णैः ।
तक्रारनालपयसा मधुशर्कराज्यै षण्माससेवितजनस्य जरादि न स्यात् ॥

ब्रह्मी मुण्डी वचा शुण्ठी पिप्पली मधुसयुतम् ।
सप्तरात्रप्रयोगेण किन्नरस्वरमुच्यते ॥

No **13212.** रुदन्तीकल्पः.

RUDANTĪKALPAH

Pages, 5 Lines, 6 on a page

Begins on fol 98*b* of the MS described under No 5417

Complete

On the preparation of a medicine from the leaves of a plant named Rudantī

Beginning:

कैलासशिखरे रम्ये वेदबृन्दनिषेविते ।
वसिष्ठं मुनिशार्दूलमगस्त्य. परिपृच्छति ॥
दारिद्र्यदुःखमज्ञानं मृत्युव्याधि प्रदर्शितम् ।
मनुष्याणा हितार्थाय औषधं कथय प्रभो ॥

ईश्वर उवाच—

साधु साधु महाप्राज्ञ सर्वसत्त्वहिते रत ।
कथयामि यथातथ्य मृत्युदारिद्र्यनाशनम् ॥
ओषधीं शृण्विमां क्षेमा मातेव हितकारिणीम् ।
रुदन्ती नाम विख्यात(ता) मृत्युदारिद्र्यनाशन(नी)म् ॥

End:

ग्रहनागपिशाचा वा यक्षराक्षसमर्दनात् ।
विषलेपेन सर्वेषा प्रीत्या विषाणि भवन्ति हि ॥
चणककला. खदिरमात्र विचित्रापत्राणि ।
सितपीतरक्तकृष्णा भूमिसमो भवति ॥

Colophon:

इति रुदन्तीकल्पस्सम्पूर्ण ॥

No **13213.** रुदन्त्यादिकल्प .

RUDANTYĀDIKALPAH

Pages, 5 Lines, 7 on a page

Begins on fol 16*a* of the MS described under No 13077

Similar to the above. In the end the meaning is given in Telugu.

Beginning:

भैरव उवाच—

श्रृणु देविमि(त्वि)द बाले रुदन्तीं नाममूलिकाम् ।
सर्वं सङ्गृह्य यत्नेन छायाशुष्कं च कारयेत् ॥
ततः चूर्णीकृतं देवि तदर्धं शर्करां क्षिपेत् ।
अक्षप्रमाणवटकान् प्रातःकालेषु भक्षयेत् ॥
बहुमूत्र खण्डमूत्र बद्धमूत्रं प्रवाहकम् ।
स्राव सशर्करोपेतं मेहविशतिनाशनम् ॥
अष्टौ च मूत्रकृच्छ्राणि प्रशस्त रसबन्धने ।
द्विशतवर्ष(नरो) जीवेत् गृध्रचक्षुर्भवेन्नरः ॥
इद गुह्यमहं देवि रुदन्तीचूर्णकल्पनम् ।

End:

वश्यं पुष्टिबलं प्रमेहहरणं सन्तानवृद्धिप्रद-
मभ्यासेन निहन्ति मृत्युपतितं नानामयध्वसनम् ।
भूमौ सर्वजनानुरञ्जनकर श्रीपूज्यपादोदित
तत्तद्रोगहिता(नु)पानसहितं सम्पूर्णचन्द्रोदयम् ॥

No **13214.** रोगनिश्चयः, आन्ध्रटीकासहितः.

ROGANIŚCAYAH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, 18 × 1⅝ inches Pages, 36 Lines, 6 on a page Character, Telugu Condition, slightly injured Appearance, old

Incomplete

On the diagnosis of diseases

Beginning:

अथातस्संप्रवक्ष्यामि सङ्क्षिप्त सूक्तमुत्तमम् ।
आयुर्वेदोपदेशेऽस्मिन् ज्वराणा च निगद्यते ॥

* * *

नानामुनीनां वचने निदानं समासतस्तद्भिषजाभियोगात् ।
सोपद्रवारिष्टनिदानलिङ्गे निगद्यते रोगविनिश्चयोऽग(यम्) ॥

* *

नानातन्त्रविहीनानां भिषजामल्पमेध सम् ।
सुखं विज्ञातुमातङ्कमयमेव भविष्यति ॥

*   *   *

निदान पूर्वरूपाणि रूपाण्युपचयस्तथा ।
संप्राप्तिश्चेति विज्ञानं रोगाणा पञ्चधा स्मृतम् ॥

End :

शिरो लोडयतेऽभीक्ष्णमाहारं नाभिनन्दति ।
कूजन्ति रुद्यते चैव परिनर्तनमीहते ॥
काल प्रभाषते किञ्चिदभि(वि)न्यासमुच्यते ।
प्रत्याख्येयस्स विज्ञेय· कश्चिदेवात्र मुच्यत ॥

*   *   *

कलहं प्रभाषते.

No 13215. रोगसङ्ख्यानिदानम्.
RŌGASANKHYĀNIDĀNAM

Pages, 37   Lines, 8 on a page

Begins on fol 52*a* of the MS described under No 13082

On the diagnosis of the various kinds of ailments mentioned in the Bāhatasaṁhitā.

Beginning .

सोमात्माच(र्काव)निवारिवायुतपनव्योमामतै(त्मकै)रष्टाभ·
शस्योर्ध्वाङ्गजराद्वषाभंकवपुर्भूतोरगादिक्रियाम् ।
योऽष्टाङ्ग विततान शङ्करममु स्वार्गें (र्ङ्ग) प्रणम्याख्यया
वक्ष्ये वाहटसहितो(दि)तरूजासङ्ख्यानिदानक्रमात्(न्) ॥
एकोऽयमानाहगतो नराणां वु(वि)पाच्यु(क्यु)ता(दा)वर्तरुजा सहैका ।
अष्ठीलया च द्विविधोऽस्थिभङ्गस्तन्वामय· कामिलया तथैव ॥

End:

रूक्षस्स वातादबलस्य वातविट् क्षिप्यते तेन सहैव मूत्रम् ।
प्रवर्तते मूत्रपथेन सार्तिविट्तुल्यगन्ध वद विड्विधानम् ॥

वराङ्गविकृतिनिदानम्—

दैवेनातिरते क्षीण विषमोत्कटकासनात् ।
जायते च्यवदोयोदोदुष्ट[2] . . . . ॥

No. 13216. रोगसङ्ख्यानिदानम्.
RŌGASANKHYĀNIDĀNAM.

Substance, palm-leaf Size, 11¾ × 1¼ inches Pages, 66 Lines, 4 on a page Character, Telugu Condition, injured Appearance, old

Incomplete

Same work as the above

No 13217. रोगोत्पत्तिपापचिकित्साविषयः, कर्णाटकटीकासहितः.
RŌGŌTPATTIPĀPACIKITSĀVISAYAH WITH KANARESE MEANING

Substance, palm-leaf. Size, 12⅛ × 1¼ inches Pages, 9 Lines, 5 on a page Character, Telugu and Kanarese Condition, injured Appearance, old

Begins on fol 10*b* The other works herein are Vaidyarājatantra 1*a*, Vaidyaviṣaya (with Kanarese meaning) 14*b*, Ausadhajōga (Kanarese) 21*a*

Deals with the nature of the sinful acts believed to be the remote cause of particular diseases, and with certain miscellaneous medical topics

Beginning :

गवां हत्या वातरोग ब्रह्महत्या च कुष्ठकम् ।
शिशुहत्या भवेद्गुल्मं भ्रूणहत्या च प्लीहकम् ॥
कृत्रिम श्वासरोगं च अन्धकौ विष्णुनिन्दकौ ।
आमपीथं(पित्तं)तथा गेहे दाहक पापकर्मणि ॥
समस्तजीवहिंसाना कासरोग च(स)मुत्कटम् ।
कान्तारं राजरोगं च हृद्रोग शिवनिन्दकम् ॥
सुप्तावध च अर्शांसि अकृत्यं गण्डमालकम् ।

End:

दुग्धमत्यन्तमधुरं सौम्य जिह्वनिबर्हणम् ।
स्वर गुरु वयोवृद्धि बलमेधाविवर्धनम् ॥
जलदोष(ात्)मनुष्याणामामवृद्धि प्रजायते ।
आमाधिक्येन मन्दाग्निर्मन्दाग्नेरजीर्णसम्भव ॥
अजीर्णेन ज्वरोत्पत्तिः जायते चोत्तरोत्तरम् ।

No. 13218. वैद्यग्रन्थः.
VAIDYAGRANTHAH

Pages, 8 Lines, 12 on a page

Begins on fol 24*a* of the MS described under No 13094

Deals with the description of maladies and their treatment

Beginning.

शूलस्योपद्रवाः—

वदनादितृषा मूर्धा कासश्च गुरुतारुचि· ।
आनाहक्लमहिक्का च शूलस्यैत उपद्रवा ॥

उदरस्य—

अजीर्णान्मलिनैश्चान्नैर्मन्दाग्नौ मलसचयात् ।
रुद्ध्वा स्वेदाम्बुवाहादि जनयत्युदर नृणाम् ॥
आध्मानमग्निमान्द्यं च रतिरल्पा कृशाङ्गता ।
शोभस्वेदनमङ्गानां दाहस्तन्द्रा विवर्णता ॥
सङ्गो विद्वांश्च पङ्क्त्यां च श्वयथुश्चाग्रलक्षणम् ।

वातोदरस्य—

तत्र वातोदरः शोभा पाणिवन्नाभिकुक्षिषु ।
उदरं वातसम्पूर्णं सव्यथं च कृशाङ्गता ॥

End

रसाञ्जन तु पीताभ नेत्रदोषमलापहम् ।
स्रोतोऽञ्जन पाण्डुवर्णं चक्षुषो· सर्वरोगजित् ॥
सौवीरं पाटलं नेत्रं मदात्ययविषापहम् ।
अञ्जनानि विशुध्यर्थं भृङ्गस्वरससेचनात् ॥

No 13219. वैद्यग्रन्थः, आन्ध्रटीकासहितः.
VAIDYAGRANTHAH WITH TELUGU MEANING.

Substance, palm-leaf Size, $13\frac{7}{8} \times 1\frac{5}{8}$ inches Pages, 180 Lines, 4 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Incomplete

Gives details for the preparation of certain medical decoctions for curing fever of different kinds, of certain cooling drinks for quenching thirst, etc

Beginning:

धान्यं च मुस्ता त्रिफलं गुलूची पटोलनिम्बा मधुकं च काथम् ।
श्रातेन पीत्वा मधुशर्कराणा सर्वज्वरं हन्ति त्रिभिर्दिनेषु ॥

* * *

कण्टकार्यमृता भार्ङ्गी नाग इन्द्रजवाचकम् ।
भूनिम्बा चन्दना मुस्ता पटोलकटुरोहिणी ॥
शर्करामधुसंयुक्तं वातपैत्यज्वरं हरम् ।

* * *

धान्यकं जीरकं व्योषमुशीर चन्दन घनम् ।
शीताकर्पूरक कोष्ठमधुक च मृणालकम् ॥
पञ्चत्वक्पल्लव पञ्चधात्रीफलगुलूचयो ।
एतेषा दाहशान्त्यर्थमनुपाना प्रकीर्तिता· ॥

End:

शरीरशुष्क गमनेन श्वासमूरुव्यथानामरुचि करोति ।
भुक्ते अजीर्णे च क्षुधानुहन्ति नाडीश्च धूत्वास्थिगतज्वराणाम् ॥
अच्युतानन्तगोविन्दनामोच्चारणभेषजात् ।
नश्यन्ति सकला रोगा सत्य सत्य वदाम्यहम् ॥

No 13220. वैद्यग्रन्थ, आन्ध्रटीकासहित·.

VAIDYAGRANTHAH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, 15¾ × 1⅛ inches Pages, 419 Lines, 5 on page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Similar to the work described above

Name of the scribe Mājēti Sarvēsalinga Date of transcription Wednesday, the 1st day of the bright fortnight of the Kārtika mont in the year Kīlaka

Beginning:

सुश्वेतगुञ्जानेपाल गिरिकन्यारसेन तु ।
तन्मर्द्य नाभिलेपेन राजयोग्यविरेचनम् ॥

* * *

तुत्थमेकं त्रयं तालं शिलाक्षार चतुर्गुणम् ।
कुमारीरससंपिष्टं कुक्कुटीपुटपालितम् ॥
तुलसीशर्करसंयुक्तं सर्वशीतनिवारणम् ।

End:

वाशागलूचीनिर्गुण्डी बृहतीद्वयभृङ्गराट् ।
कासमर्दोऽपि भूनिम्बावर्षाभूवज्रवल्लिका ॥
समूलपत्रं निष्पीड्य कुडुबेन पृथक् पृथक् ।
घृतेनानेन तुल्येन समानानेव पाययेत् ॥
कासान् पञ्चविधान् . . . यानेकदस्स्मृतः ।
दशसारमिद सर्पि. ब्रह्मणा निर्मित पुरा ॥

No **13221.** वैद्यग्रन्थ., आन्ध्रटीकासहितः.

VAIDYAGRANTHAH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, 9¼ × 1⅛ inches Pages, 16 Lines, 6 on a page Character, Telugu Condition, fair Appearance, old

Begins on fol 1*a* The other work herein is Rasapradīpikā (Telugu) 9*a*

Similar to the work described above

Beginning.

मृतसूत तथा गन्ध कान्त चाभ्रकमेव च ।
ताम्रभस्मं कृत सम्यक् मर्दयित्वा समांशकम् ॥
पुनर्णवीगुलूचाम्भि . रसा त्र्यूषण तथा ।
एतेषा स्वरसेनैव भावयेत् त्रिदिनं पृथक् ॥
दत्वा लघुपुटे पाच्या साङ्गशीतलमुद्धरेत् ।
वातराक्षसनामाय वातरोगे प्रयोजयेत् ॥

End:

मणिराजमृतं नाग वैंगन्धरस समम् ।
स्वर्णप्रभ गन्धकार्धं तदर्धं करवीरकम् ॥
सु . . . . कुसुमद्रावैः कुमारीरसमेव च ।
जम्बीराम्लेन प्रत्येकं मर्दित च दिने दिने ॥
मूषाया निक्षिपेत्सर्वं वालुकायन्त्रपाचितम् ।
गुञ्जामात्रप्रयोगेण विंशतिर्मेहकुष्ठकम् ॥
मूत्रकृच्छ्राणि सर्वाणि द्वादश क्षयमेव च ।
* * *
बालसूर्योदयं नाम अश्विनीदेवनिर्मितम् ॥

No 13222 वैद्यग्रन्थः, आन्ध्रटीकासहितः.

VAIDYAGRANTHAH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, 13½ × 1¼ inches Pages, 8 Lines, 5 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Begins on fol 70*a* The other work herein is Abhidhānaratnamālā 1*a*

Similar to the work described above

Beginning:

घृत सूतलोहप्ररौप्यं समांशं मृत स्वर्णगन्ध शिलाजिद्धिलङ्के ।
स सर्व विनिक्षिप्य खल्वे विमर्देत् ततः स्वर्णतैलोद्भवेन त्रिवारम् ॥

* * * *

समस्तेषु योगेषु भूमौ विशेषात् प्रसिद्धिर्महापूर्णचन्द्रोद(योऽ)यम् ॥

End

पथ्यं च दधि तक्र च कदलीफलदाडिमम् ।
जम्बीरादिफल दद्यात् तिन्त्रिणीफलवर्जितम् ॥

No 13223. वैद्यग्रन्थः, आन्ध्रटीकासहितः.

VAIDYAGRANTHAH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, 12⅝ × 1⅛ inches Pages, 24 Lines, 5 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Incomplete.

Gives details on the treatment of asthma, etc, by the inhalation of smoke or vapours of various substances, and also on the preparation of certain medicines, etc

Beginning:

गवा सितानां वातघ्न कृष्णानां पैत्त्यनाशनम् ।
कफघ्नं रक्तवर्णाना त्रिविध कपिलापयः ॥

धूमपानम्—

बदरीदलहरितालकव्योषशिलास्मिकम(जतू) ।
राजानं पिष्ट्वा घुटिकाकासान् श्वासान् हन्ति धूमयोगिनः ॥

* * * *

शोधयेदेलि(दाखु)पाषाण माक्षिकान्ते विपाचितम् ।
याममात्रे समुद्धृत्य सूक्ष्मचूर्ण तु कारयेत् ॥

* * * *

एकमूर्तिरसो नाम शीतज्वरनिवारण· ॥

*   *   *

अर्कमूल शमीपत्रं नृकेशास्सर्पकञ्चुकम् ।
मार्जारचर्मसर्पिश्च धूपन हितमर्शसाम् ॥

End:

वल्लमात्रमौषध समामदीकयोजये(त्) ?
सन्निपातदोषरोगच्छर्दिशूलप्रशान्तये ।
सूतिकादिवातरोगतापकोपनाशये
सूचिकाभरण्ययोगमन्त्रिजेन कथ्यते ? ॥

No **13224.** वैद्यग्रन्थ., आन्ध्रटीकासहित:.

VAIDYAGRANTHAH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, 18⅛ × 1½ inches Pages, 37 Lines, 7 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Begins on fol. 74*b* The other works herein are Dravyaniscaya-sārasangraha (with Telugu meaning) 1*a*, Nādīvijñāna (with Telugu meaning) 65*b*, Ksayarōganidāna 93*a*, Astāngahidaya (with Telugu meaning) 97*a*

Similar to the above On the preparation of certain medicines with the help of Harītaki, the supposed divine origin of which is also given

Beginning:

सुरासुरैर्मथ्यमानदण्डेन मन्दराद्रिणा ।
उद्ययौ पारिजातादिवस्तु जातं हि नामकम् ॥
आधित्सुस्तदुपादाय स्वर्गलोकं जगाम ह ॥
सुधां पिबत्सु देवेषु वायुनापहृत तदा ।
ततः पपात सहसा सुधाया बिन्दुसप्तकम् ॥
हिमाद्रौ मेरुशिखरे मन्दरे निषधाचले ।
लोकालोके नीलशैले ह्यौषध गिरिसप्तके ॥
हेमाद्रावभया जाता रोहिणी मेरुपर्वते ।
मन्दरे पृथुनामाभा अमृतं निषधाचले ॥

*   *   *

शोधित गौरिपाषाण तुल्यं स्याद्भिन्नकद्वयम् ।
तुत्थं भिन्नकमेकं स्यादर्कक्षीरेण मर्दयेत् ॥

मल्लातकीबीजतैल तुत्थ तुल्येन मर्दयेत् ।
गुडेन पलिकायुक्तं गुलिका मुनिसङ्ख्यया ॥
एकैक भक्षयेन्नित्यं रस व्रणविशोधकम् ।
सर्वव्याधिविनिमुक्तस्सर्वव्रणविशोधनम् ॥
शाल्यन्नतक्रभुक्त स्यात् स्नानमुष्णोदक तथा ॥

End:

जीरक पलिनी कान्तितक्कोल दारुकारवि ।
सर्वज्वरान्तकमिद चूर्णमुष्णाम्बुना पिबेत् ॥

No 13225. वैद्ययोगसङ्ग्रह, आन्ध्रटीकासहित.

VAIDYAYŌGASANGRAHAH WITH TELUGU MEANING

Pages, 140 Lines, 6 on a page

Begins on fol 52*a* of the MS described under No 13129

Wants the beginning and end

On the preparation of certain medicines and their efficacy in the treatment of particular kinds of diseases

Beginning.

भस्मेश्वररसः—

एकभागं वत्सनाभं त्रिभागं म(रि)चान्वितम् ।
भस्म षोडशभागं च काननोत्पलसम्भवम् ॥
सूक्ष्मचूर्ण कृत सर्वं नस्य स्यात्सन्निपातनुत् ।
अयं भस्मेश्वरो नाम शम्भुना परिकल्पितम् ॥

* * *

अर्केश्वररसः—

पलमात्र शुद्धभस्म काननोत्पलकोद्भवम् ।
अर्कक्षीरेण समर्द्य पादांश मरिच क्षिपेत् ॥
सूक्ष्मचूर्णं कृत खल्वे नस्य स्यात्सन्निपातजित् ।
अयमर्केश्वरो नाम सन्निपातकुलान्तकः ॥

End:

गन्धकं त्रिकटुकं चाथ(भ्रं) रोहिणी तालकं समम् ।
पञ्चकोलकषायेण मर्दयेद्दिवसत्रयम् ॥

माषयेद्भू(मूषायां भू)धरे पाच्य साङ्गशीतलमुद्धरेत् ।
मधुना चानुपानोऽयमुब्बसं च विनश्यति ॥

No 13226. वैद्यराजतन्त्रम्, कर्णाटकटीकासहितम्.

VAIDYARAJATANTRAM WITH KANARESE MEANING

Pages, 20 Lines, 5 on a page

Begins on fol 1*a* of the MS described under No 13217

Contains the first Kāiana only

This work is apparently a comprehensive medical treatise The portion contained in this MS gives details for feeling the pulse and is stated to have been revealed by Paramasiva to Pārvatī

Beginning

कैलासशिखरे रम्ये नानारत्नविभूषिते ।
नानाकल्पद्रुमाकीर्णे गुल्फसम्बाधवर्जिते ॥

श्रीपार्वत्युवाच—

देवदेव जगन्नाथ देवदेव मम प्रिय ।
देवदेव त्रिलोकेश नमस्ते परमात्मने ॥
लोकाना नाडिशास्त्राणि मम प्रीत्यर्थकारणम् ।
तस्मात्कारण सर्वेश ब्रूहि मे परमेश्वर ॥

श्रीईश्वर उवाच—

साधु साधु महादेवि साधु माहेश्वरप्रिये ।
साधु कल्याणि देवेशि साधु मातङ्गिनि प्रिये ॥
साधु पृष्टं त्वया देवि भक्ताना हितकारणम् ।
नाडीशास्त्र महेशानि शृणु कौलस्य नायकि ॥
पञ्चभूतात्मको देहः त्रिदोषः सप्तधातवः(तुक)

* * *

एतानि सर्वदुःखानि प्राणमारुतसम्भवम् ॥
नित्यं प्रवर्तते प्राण इति ग्लानं कुतः प्रिये ।

End :

पूर्वं पीथ(पित्त)गतिप्रभञ्जनगतिश्लेष्माणमाभिप्र(बिभ्र)ती-
मत्यन्तभ्रमणी मुहुर्विदधतीं चक्राधिरूढाजि(श्व)वा ।
भीष्मत्व दधतीं कलापरहित सर्वे गति चाश्रुतां
नो साध्य धमनीं वदन्ति सुधियो नाडीगति ज्ञानिन· ॥

Colophon.

इति श्रीपार्वतीसवादे वैद्यराजतन्त्रे नाडीज्ञान प्रथमकारण सम्पूर्णम् ॥

No 13227. वैद्यविषयः.

VAIDYAVISAYAH

Substance, palm-leaf Size, 13½ × 1⅝ inches Pages, 2 Lines, 8 on a page Character, Telugu Condition, slightly injured Appearance, old

Begins on fol 27*a* The other works herein are Vaidyavisaya (Telugu) 1*a*, Stōtra 28*b*, Bālāmantra 29*a*, Mantra 29*a*, Mantra 30*a*, Śābaramantra 31*a*, Stōtra (Telugu) 34*a*.

A treatise dealing with the preparation of medicines and stating the diseases cured by them

Beginning :

प्रस्थं जम्बीरनीरं बदरपरिमृ(मि)त काकतुण्डीसमूल
कर्षार्धं स्वर्चिकाया त्रिपटुपलमित नव्यसार पलार्धम् ।
तद्भृत्या सूर्यताप्योमुशिदिनयुगल काचकुप्यानिधाय
अन्यं तीव्रगुल्म सतीव्रजतरमपितुजा शङ्खयोर्द्रावनैश्च(?) ॥

End :

आध्मातं च कुष्ठं च मूत्ररोगांश्च नाशयेत् ।
बलवान् कुरुते नित्यं वाजीकरणमेव च ॥
स्त्रीणा च वल्लभो नित्यं यामं यामं च द्रावयेत् ।
नराणामुपकाराय पूज्यपादेन निर्मितम् ॥

No 13228. वैद्यविषयः.

VAIDYAVISAYAH.

Pages, 12 Lines, 6 on a page

Begins on fol 45*a* of the MS described under No 13077.

Wants the beginning and end.

Deals with the method of preparing medicinal powders, together with directions for taking medicines

Beginning:

गर्भयन्त्रं प्रवक्ष्यामि पेष्टकाभस्मकारका ।
चतुरङ्गुलदीर्घं तु त्रिगुणोन्नतविस्तरम् ॥
मृन्मयी सुदृढ मूषा वर्तुलस्य च कारयेत्
लवण विशतिर्भागं भाग योग तु गुग्गुलु ॥
शुक्लाक्षपेषयित्वा तु वार वारं पुन. पुन ।
मूषालेप दृढ कृत्वा लवणार्धं मृदाम्बुभि ।
गर्ते तुषाग्निना भूमौ स्वेदयेन्मृदुमानवत् ।
अहोरात्र त्रिवार वा रसेन्द्रो भस्मता व्रजेत् ॥

End.

औषध सेवयेद्रोगी तस्माद्दक्षिणनायक ।
वामभागे . . . . पीत्वा अग्निः प्रजायते ॥
तस्मात्तेनैव पार्श्वेन भुञ्जयेत्सुविशेन्नरः ।
औषधं सेवयेद्रोगी मातृभार्याविवर्जितम् ॥
अन्यस्त्रीणा पाकयोग्यमारोग्य स्याद् द्विजो भिषक् ।
भोजनान्ते रतान्ते च पानीय प्रभवेन्नरः ॥
तयोराद्य तयोरन्त्य जलपान त्यजेत्सुधी. ।
अन्न च कुक्षौ द्वौ भागौ पानादेकं प्रपूरयेत् ॥
वायुसचारणार्थाय चतुर्थमवशेषयेत् ।
कार्पासमेकरात्र तु काषायं दशरात्रकम् ॥
दुकूलं सप्तरात्रं तु अजिन तु सदा शुचि ।

No 13229. वैद्यविषय..
VAIDYAVISAYAH

Substance, palm-leaf Size, 11½ × 1¼ inches Pages, 40 Lines, 4 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Begins on fol 66*a* The other work herein is Dravyagunapātha 1*a*.

Gives directions for the preparation of mercurial salts, electuaries, medicinal powders, etc., and for the diagnosis of certain diseases, etc.

Beginning:

रसभस्मक्रमः—

पारद पलमेक च सैन्धव च चतुःपलम् ।
इष्टकाचूर्णमेकं स्यान्निष्कार्ध वटकी स्मृता ॥
एतान् सयोज्य कुम्भे तु ऊर्ध्वपातेन पातयेत्
तत्क्षणात् जायते भस्म चन्द्रकान्तसमप्रभम् ॥
रसभस्मेति विख्यात सर्वरोगकुलान्तकम् ।

* * *

रास्ना भार्ङ्गीविष चव्यं चातुर्जातमरीचकम् ।
मागधीशुण्ठिद्राक्षारेणुक . . . . . ॥
मासीमञ्जिष्टमधुक सम्यक्. तालीशपत्रकम् ।
जातीफल कठोर च खर्जूरो नीरधा . . . ॥
कर्षमात्रमिद चूर्णं सम्यग्वस्त्रेण घातितम् ।
चूर्णमर्धमिद योज्यमश्वगन्धीरज क्षिपेत् ॥

End

दरदं चूर्णितं कृत्वा शृङ्गिबेरसमर्दनम् ।
भाण्डमध्ये विनिक्षिप्य . . . ॥
प्रहृत्य बर्बरं तस्य जलजात प्रकारयेत् ।
दिवाशी दिवस प्रोक्तं साङ्गशीतलमुद्धरेत् ॥
पक्षक्लेदमथोयन्त्र पुटपाकविमर्दितम् ।
सर्वकर्माणि दोषाणि निवृत्तिर्जायते दृढम् ॥

No **13230.** वैद्यविषयः, आन्ध्रटीकासहितः.

VAIDYAVISAYAH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, $14\frac{1}{8} \times 1\frac{1}{8}$ inches Pages, 43 Lines, 6 on a page. Character, Telugu Condition, good Appearance, new

Incomplete

A medical treatise describing the good effect caused by purgatives and other medicines, etc.

Beginning:

विरेचनगुणः—

विरेकं शूलशोफं च पाण्डुगाकलि(कामिल)नाशनम् ।
दीपनं पाचनं चैव सर्वपित्तनिवारणम् ॥

టీకా.—వాంతి నివర్తకంబగును.

कुष्ठं पीनसरोग च श्लेष्मयुक्तज्वरापहम् ।
अपस्मारं च पानीयं वान्तिभ्रान्तिहरं शुभम् ॥
अन्नदाहे(तथा)मासमम्बुदाहे व(च)शोणितम् ।
कामदाहेन चक्षुष्यमनिद्रारोगकारणम् ॥

पञ्चकर्मविवरम्—

वमन प्रसव चैव निर्यूहमनवासनम् ।
नस्यकर्म तथा प्रोक्त कर्म पञ्चविध बुधै ॥

End:

सूतं गन्ध हृत तुल्य विषहिङ्गुलयुग्मकम् ।
निर्गुण्डीस्वरसेनैव याममात्र तु मर्दयेत् ॥
मुद्गप्रमाणवालर्कमर्धे(न)समुपानयेत् ।
तैलाभ्यङ्गं जलस्नानं क्रोधोत्रितकसेवनम् ॥
गात्रे चन्दनलेप च कुर्यात्ताम्बूलसेवनम् ।
यैष्टिमोदफल चैव वासांसि विविधानि च ॥
राजचण्डेश्वरो नाम साध्य हन्ति ज्वरं क्षणात् ।

* * *

श्रीगन्ध समूलम् . . . देवदारुसमूलम् ।

No 13231. वैद्यविषय, आन्ध्रटीकासहितः.

VAIDYAVISAYAH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, 15 × 1⅜ inches Pages, 35 Lines, 6 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Begins on fol 19*a* The other works herein are Śārīraka 1*a*, Nāḍīcakravidhi 11*a*, Bhaiṣajyakalpa 17*a*

Incomplete

On the preparation of medicines and on certain details connected with it, such as the proper time for their preparation, the appropriate kind of metallic vessels to be used, etc

Beginning:

अंशेऽप्यनुक्त विहित तु मूल भागेऽप्यनुक्तं समभागयुक्तम् ।
कालेऽप्यनुक्त दिवसेषु पूर्वे खादेऽप्यनुक्त जलसयुतं च ॥

कालेऽनुक्ते प्रभातं स्यादशेऽनुक्ते जलं भवेत् ।
भागेऽनुक्ते च सौम्ये च पात्रेऽनुक्ते च मृन्मये ॥

पात्रनिर्णयः—

वाते कास्य कफे ताम्र पित्ते स्वर्णे प्रकल्पयेत् ।
लोहाभावे च मृत्पात्र स्थालीभेदात्प्रशस्यते ॥

* * *

एकमात्रौषध योगे यस्मिन् यत्पुनरुच्यते ।
वातजेषु विकारेषु प्राग्भुक्त व्याधयिष्यते ॥
मध्ये भुक्त पित्तजेषु भुक्तान्ते कफजेषु च ।
प्रातः सेव्यं तु भैषज्य जीर्णे नैव प्रशस्यते ॥

End:

सर्वेषु सन्निपातेषु रसमानन्दभैरवम् ।
हिङ्गुलं मरिच गन्ध पिप्पली टङ्कणं विषम् ॥

कनकश्वासभञ्जनरसो नाम—

No **13232.** वैद्यविषय', आन्ध्रटीकासहित..

VAIDYAVISAYAH WITH TELUGU MEANING

Pages, 90 Lines, 6 on a page

Begins on fol 4?*a* of the MS. described under No 13181
Incomplete
Similar to the work described above

Beginning:

मङ्गलैर्मणिभिर्लक्ष्मीः सोमपुष्पाक्षतादिभि. ।
ताम्बूलदान सर्वेऽपि तस्मादुक्त न लङ्घयेत् ॥

* * *

औषधस्थापनफलम्—

अभ्यर्च्य गन्धपुष्पाद्यैर्भाण्ड धौताम्बरावृतम् ।
गजस्कन्ध समारोप्य पूर्णकुम्भपुरस्सरम् ॥
प्रदीप्तदीपिकाचक्रं प्रथितच्छत्रचामरैः ।
शङ्खदुन्दुभिनिर्घोषै. सर्वतो मुखरीकृतम् ॥

* * *

अयमेव विधिः कार्य' सर्वारिष्टाभयादिषु ।

* * *

विशेषः पुनरेतेषा विस्तारेणोपदिश्यते ।

* * *

निर्दिष्ट रिष्टमशुभमरिष्टं रिष्टवर्जितम् ॥

* * *

अरिष्टमासव क्षौद्र गुड लेह्य विधीयते ।

* * *

तत्सान्द्रच्छत्वभेदेन(?) लेह्यपेयमिति द्विधा ॥

End:

हरीतकीना सर्वासामूर्ध्वं मासत्रयात्पुन॰ ।
क्षौद्रप्रक्षेपण कार्यं तदा पाक सुनिश्चितम् ॥

No. 13233 वैद्यविषय, आन्ध्रटीकासहित॰.

VAIDYAVISAYAH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, 12 × 1⅛ inches Pages, 232 Lines, 5 on a page Character, Telugu Condition, slightly injured Appearance, old

Incomplete

A treatise describing the diagnosis of certain diseases and laying down the method of preparing medicines of various kinds, such as powders, oils, electuaries, etc

Beginning:

शङ्ख चक्र . . . श्च करयोर्द्विर्व्यौषधं दक्षिणे
वामेशान्ये करेण सभृतसुधाकुम्भ जलूकावटम् ।
बिभ्राणः करुणामृदु सुखकर सर्वामयध्वसक.
सर्वं मे दुरित छिनत्तु भगवान् धन्वन्तरि सन्ततम् ? ॥

* * *

कोट्यर्धत्रयरोमकूपजनितं चाष्टाशत शल्यक
नाडी सप्तनव नखद्वयदशं द्रोण च मूत्र मलम् ।
रक्तेनैव शिवद्वय च सलिलं शुक्लं च कुडुद्वय
हृत्पित्त कुडुबद्वय त्रिकुडुबं श्लेष्मामरुत्पर्वतम् ॥

* * *

कटुजं दाडिम मुस्ता धातकी बिल्ववालुकम् ।
लोध्रचन्दनपादानि कषाय मधुना पिबेत् ।
आमे सशूलरक्ते च अतीसारप्रवाहिकान् ॥

* * * *

कण्ठकूजनसन्नि(पात)निदानम् ।

शिरोतिकण्ठग्रहमोहतापदाहज्वरारोचकवातपित्तः ।
अनुग्रहस्तापविलापमूर्च्छा स्यात्कण्ठकूजः किल कष्टसाध्यः ॥

* * * *

रसभूपतियोगः—

तुल्यौ पारदगन्धकौ मधुकरं तुल्योंऽशतुल्यं तयोः
खल्वे हसपदीरसादिनयुग समर्दयेत् तादृशम् ।
पिष्ट्वा काचघटे वटीकृतवतस्सूनांशशुल्बेन तत्
कुप्यास्य विनिरुध्य वासरयुगं गाढाग्निमुद्दीपयेत् ॥

End:

श्वेतगुञ्जार्क्षसंयुक्त शमीबीजेन मासतः ।
आत्मासर्वसम तोयं पिता पुत्रेण मोहिनी ॥
द्राविं द्राविं महाद्राविं मधुकर्पूरटङ्कणम् ।

No **13234.** वैद्यविषयः, आन्ध्रटीकासहितः

VAIDYAVISAYAH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm leaf. Size, 16 × 1¼ inches Pages, 59 Lines, 5 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Gives the treatment of diseases and the method of preparing certain medicines, etc

Beginning:

भगन्धरचिकित्सा—

गुदस्य ह्यङ्गुले भागे दीपक स्याद्भगन्धर. ।
विशेषात्प्राणनिर्दिष्टं तत्र कार्यं विजानतः ॥

* * *

उदयमार्ताण्डरसः—

पारदं द्विगुण गन्ध गन्धतुल्यने तालकम् ।
तालकं च शिलायोज्यं शिलाद्विगुणहिङ्गुलम् ॥
हिङ्गुलार्धं मृतं ताम्रं ताम्रतुल्येन टङ्कणम् ।
टङ्कण छत्रिणं व्योषं व्योषद्विगुणममृतम् ॥
अर्कमूलकषायेण दिव्यमार्ताण्डनामयो(युक्) ।

गुञ्जाप्रमाणं वटक सन्निपाता. त्रयोदश ॥
सर्वरोग निहन्त्याशु सर्वानुपानसम्मतम् ।

End:

विश्वं धान्यगुड चिश्वा समुस्तोशीरचन्दनै ।
काथ क्षौद्रेण सपीत्वा तृतीयज्वरसाधनम् ॥

* * *

धात्रीविलङ्ग त्रिकटु च मुस्ता व्योषश्च पथ्या त्रिवृतत्रिभागम् ।
चूर्ण सम शर्करया समेतमुष्णोदकेन पिबते नराणाम् ॥

No **13235.** वैद्यविषय , कर्णाटकटीकासहित.

VAIDYAVISAYAH WITH KANARESE MEANING

Pages, 2 Lines, 8 on a page

Begins on fol 140*a* of the MS described under No 2421

Similar to the above , with Kanarese meaning.

Beginning:

दुर्गन्धे चर्मेति(देहे) व्रणमु(जु)षि सुषिरे मूत्ररेत'प्रवाहे
मांसासृक्कर्दमार्द्रे क्रिमिकुलनिचये दुर्गमे दुर्निरीक्ष्ये ।
विष्ठाद्वारोपकण्ठे गुदविवरगलद्वायुधूमात्तधूपे
कामान्धा कामिनीना कटितटनिकटे गर्तवत्युत्थमोहा ॥

कल्क वरालकणदीप्यकबिल्वशुण्ठी मोचास्थिधात(कि)ससैन्धवजीरकाणाम् ।
तक्रेण चैव न(व)नाथमपाकरोति सर्वातिसारमरुचिं ज्वरमाशु पीतम् ॥

दाडिम्याम्रकपित्थबिल्वफलक मोचारस धातकी
साजामोदकशुक्लकन्दकटुजासाविश्वमारग्वधम् ।
मुस्तादीप्यकमिन्द्रणाह्विचरणालोध्र सहास(युत)
दाडिम्यादिगणा दशाष्टकमिदं सेव्यं दधि माहिषम् ॥

End:

अजीर्णवात गुदगुल्मवातं वातप्रमेयं(हं)विषम च वातम् ।
विषूचिकाकामिलपाण्डुरोग श्वास च कास च हरिप्रणीतम् ॥

No **13236.** वैद्यविषय:, कर्णाटकटीकासहित'

VAIDYAVIṢAYAH WITH KANARESE MEANING.

Pages, 13 Lines, 5 on a page

Begins on fol 14*b* of the MS described under No 13217.

On the treatment of maladies affecting the eyes, the head, the stomach, etc., and of certain loathsome diseases, such as leprosy, etc

Beginning:

नञ्जुण्डेशमितिख्यात लोकेषु [प्रार्थि]वाञ्छित(प्रदम्) ।
कुक्षिरोगशिरोरोगनेत्रशूले भगन्धरः ॥
एतेऽपस्मारकुष्ठादिकर्णजा दोषजापि वा ।
तत्स्थानमृत्तिकास्पर्शात् सद्यो नश्यन्ति(न्य)सशय. ॥
वर्षादो देवकुसुममीश्वरी सहजेरिता ।
वन्ध्या कर्कोटकी धान्यं वचात्वक्कु(ष्ठ)नागरम् ॥

End:

मुस्त्येलाग्निविलङ्गयष्टिरजनीमाञ्जिष्ठपाठावचा
शुण्ठी रोहिणिका फलत्रयतृषा मृद्वीकदार्वीयुतम् ।
गव्येषु प्रतिपादित घृतमिदं शान्तिप्रद पुष्टिद
पुत्रायुष्यकरं महाग्रहहरं भूतामयघ्न परम् ॥

No 13237. वैद्यविषयः, आन्ध्रटीकासहित'.

VAIDYAVISAYAH WITH TELUGU MEANING

Pages, 200 Lines, 6 on a page

Begins on fol 137*a* of the MS described under No 1724

Incomplete

Deals with the preparation of various medicines with an enumeration of the diseases cured by them

Foll 38 to 157 contain in Telugu the process of preparing certain medicines

Beginning:

रसहिङ्गुलतालैश्च कान्त कनकमभ्रकम् ।
माक्षिकं कुनटी गन्ध ताम्र नेफालतुत्थकम् ॥
सैन्धवं ह्याखुपाषाण पिप्पलीमरिचटङ्कणम् ।

* * *

त्रिकटुक सर्षप च अजामोद हरीतकी ।
जीरकं च समोपेत तिलतैलेन पेषयेत् ॥

* * *

कबलग्रहप्रमाणेन आर्द्रक्षौद्रेण संयुतम् ।
वातपैत्त्यश्लेष्मपैत्त्यसर्वपैत्त्यकुलान्तकम् ॥

End:

बिडालमूषकः सर्पवृश्चिकः कुक्कुटश्च सः ।
मर्कटीधूतचिह्नानि ज्वरैते मरणान्तिकम् ॥
कृष्णकल्पे बलारोग्य श्वेतकल्पे बलक्षयम् ।
रक्तकल्पे त्रिदोषघ्नं पीतकल्पे त्रिदोषजित् ॥
लोहजङ्गादिनिर्मुक्त कान्तकल्पे विशेषत. ।

No **13238.** वैद्यविषयग्रन्थः, आन्ध्रटीकासहित .

VAIDYAVISAYAGRANTHAH WITH TELUGU MEANING

Pages, 5 Lines, 6 on a page

Begins on fol 25*a* of the MS described under No 13174

Incomplete

Gives details regarding the worship to be conducted at the time of the preparation of medicines, etc

Beginning.

अतः पर प्रवक्ष्यामि रहस्यं भेषजोत्तमम ।
औषधारम्भसमये पुटपाकान्तरेऽपि च ॥
रसशुद्धिकृताकारि आदौ पूज्यो गणाधिप. ।
रसपूजा तत. कुर्यादघोरागममन्त्रगै ॥

* * *

ब्राह्मणान् भोजयेद्विश्वानौषध पञ्चभागकृत् ।
धर्मभाग मित्रभागं द्रव्यभागं दशाशकम् ॥
एकं धन्वन्तरीभाग वैद्यानां ददते नृप. ।
एवं न कुर्याल्लोभेन चिकित्सा निष्फल भवेत् ॥

End:

पद्म सुगन्धिक कुष्ठा धात्रीकतकसमन्वितम् ।
शर्कराद्विगुणं चैव भक्षयेच्छीतवारिणा ॥
हस्तपादाङ्गदाहेषु नेत्रदाहं विशेषत. ।
पैत्त्यमूर्च्छाज्वरो हन्ति . . . चन्द्रभाषितम् ॥

No **13239** वैद्यसारसङ्ग्रह..

VAIDYASĀRASANGRAHAH

Substance, palm leaf Size, $13\frac{1}{8} \times 1\frac{1}{4}$ inches Pages, 142 Lines, 6 on a page Character, Telugu Condition, slightly injured Appearance old

Wants the beginning and end

A medical treatise on diseases and their treatment In the beginning the different varieties of fever are described

Beginning.

वातज्वरो वातपित्तज्वरः श्लेष्मज्वरस्तथा ।
वातपित्तज्वरः श्लेष्मवातजं श्लेष्मपित्तजम् ॥
सन्निपातज्वरागन्तुज्वर दाहादिकज्वरम् ।
पित्तज्वरं चाभिन्यासं कण्ठकुब्जहुताशनम् ॥
ततः प्रायोत(स्रायोदशं)जं दोष पाकज्वरहरं परम् ।
तत्र ज्वर च विततं ज्वर चैव प्रलापकम् ॥
वैकल्याभं चाभिघात ज्वर चैव भिषग्वरम् ।
तापज्वराभिघातं च ग्रहावेशज्वर तथा ॥

End:

खदिर सारचूर्णं च कुड्डपद्वयनिक्षिपेत् ।
नारिकेलस्य पानीय भावयेद्दिवसाष्टकम् ॥
तद्विधं क्षीरभाव्योऽय मर्दयेत्तद्विध क्रमात् ।
आ . . . . . क्षिपेत्तस सूक्ष्मचूर्णं निधापयेत् ॥
बराल मधुक कुष्ठं कस्तूरीकुङ्कुम हिमम् ।
जातीफलं जातिपत्र ये . . . . . . ॥

No **13240.** वैद्यसारसङ्ग्रह, कर्णाटकटीकासहित.

VAIDYASĀRASANGRAHAH WITH KANARESE MEANING

Substance, palm-leaf Size, 17 × 1⅜ inches Pages, 107 Lines, 7 on a page Character, Nandināgarī and Kanarese Condition, injured Appearance, old

Incomplete

Similar to the above In the beginning the method of examining the patients, with a view to diagnosing the diseases, is given.

Beginning:

सारः सर्वेषु रोगेषु नाडी जिह्वा च मूत्रकम् ।
परीक्षेत् सतत वैद्यो(द्य)स्तद्विधानं निगद्यते ॥
करं तु दक्षिणं पुंसां वामबाहौ तु योषिताम् ।
प्रकोष्ठमणिबन्धाध साराणित्रित्रिरङ्गुले ॥

* * * *

शिवशक्त्यात्मकत्वाच्च पुरुषाणां च योषिताम् ।
शिवांशो दक्षिणो भागो वामभागस्तु शक्तिजः ॥
तस्मात् पुसां दक्षहस्ते वामे स्त्रीणा परीक्षयेत् ॥

End:

उत्तराभाद्रपद्या वै अष्टाविंशतिरात्रकम् ।
अहिर्बुध्न्यां भवेद्भावो गन्धमाल्यैर्बलिं हरेत् ॥

* * * *

त्रिदिनं(विध) जन्म(नि)धन प्रत्यमा(रा)ख्ये विपत्करे ।
नक्षत्रे व्याधिनः पुस क्लेशाय मरणं यथा ॥

No **13241.** वैद्यसारसङ्ग्रहः.

VAIDYASĀRASANGRAHAH

Substance, pal -leaf Size, 14⅜ × 1¼ inches Pages, 550 Lines, 6 on a page Character, Kanarese Condition, injured Appearance, old Incomplete

Similar to the above

Beginning:

समुद्रं सैन्धवं काच बिन्दुसौवर्चल तथा ।
टङ्कणं सान्धिकक्षार तुल्य चूर्णं विपाचयेत् ॥

* * *

हिङ्गुलं च विषं व्योष टङ्कणं मागधीक्षुमम् ।
श्लक्ष्णपिष्टं गुञ्जयुक्तं रसमानन्दभैरवम् ॥

End

शोफप्लीहोदराग्निज्वरमदविषमं गुल्मशूलामवाता
. . . . मिति रचितमिदं भाषितं पूज्यपादैः ।

No **13242.** व्रणचिकित्साग्रन्थः.

VRANACIKITSĀGRANTHAH.

Pages, 7 Lines, 25 on a page

Begins on fol 122*b* of the MS described under No 13086.

Wants the beginning and the end

Deals with the treatment of wounds, etc , and the surgical operations

Beginning :

उदयं शस्त्रकालेऽपि मध्याह्ने शृङ्गकालयेत् ।
अपराह्णे जलूकाभि त्रिविध रक्तमुच्यते ॥
शृङ्गं षडङ्गुलं रक्त जलूक द्वादशाङ्गुलम् ।
शस्त्रमङ्गुलमात्रेण ब्रह्मणा निर्मितं पुरा ॥

पक्वापक्वनिदानम्—

कूर्माकारं च पक्वानि मत्स्याकारमपक्वकम् ।
बर्बर च महाघोर शस्त्रकर्म परीक्षयेत् ॥
श्वेतं च चर्मकुष्ठं च नेत्रवायुधनञ्जय ।
डमरुक. स शिरोवायुः सर्पमार्जारव्याश्वकम् ॥

End.

गुग्गुलदशिगोदन्तस्वर्णक्षीरीकपोतविट् ।
त्रिवृद्दन्तीनिम्बपत्रलाङ्गलीमधुसैन्धवै. ॥
व्रणं विशोधयेद्वस्त्रं सूक्ष्मस्थान् सन्धिमर्मगान् ।

No. 13243. शारीरम्
ŚĀRĪRAM

Pages, 19. Lines, 5 on a page

Begins on fol 1*a* of the MS described under No. 13231
Contains the following Prakaranas —

१. चक्राध्यायः.
२. पिण्डोत्पत्तिः.
३. गर्भोत्पत्तिः.
४. त्रिदोषोत्पत्तिः.
५. मर्मस्थानानि.

A medical treatise dealing with the development of fœtus in the womb and with the various kinds of ailments which a human being is subject to and their origin

Beginning :

वागीशाद्या सुमनसः सर्वार्थानामुपक्रमे ।
यं नत्वा कृतकृत्या. स्यु· तं नमामि गजाननम् ॥
षट्चक्रं षोडशाधारं त्रिर्लक्ष्यं व्योकमञ्चपम् ।
स्वदेहे यो न जानाति कथ वैद्यः स उच्यते ॥
आधारं गुदमूर्धे च स्वाधिष्ठानं च लिङ्गकः ।

मणिपूर नाभिमध्यमनाहतं हृदस्तथा ॥
विशुद्धं कण्ठदेशे तु आज्ञास्थानं बृधोदिशः(?) ।
ये ते षट्चक्रस्थानं च ज्ञात्वा वैद्य स उच्यते ॥

* * * *

रोमं मांसम् अस्थि चैव नाडी चर्म तथैव च ।
एतेषु पृथिवी गुण्यं शारीरेण स उच्यते ॥
मूत्रश्लेष्म स्वेदकं च रक्त शुक्ल च दीपिका ।
एतेषु(षा)मुदक गुण्य शारीरेण स उच्यते ॥

* * *

Colophon:

इति शारीरकग्रन्थे चक्राध्याय सम्पूर्णः ॥

अथ पिण्डोत्पत्तिप्रकरणम्

पश्चादशाधिकं पीतं मासमेक शिरोद्भवम् ।
द्विमास बाहुयुग्म च त्रिमास चोदर भवेत् ॥
चातुर्मासं तु सर्वाङ्ग जीवपूर्ण तु पञ्चमम् ।

End:

एक एकेन दोषेण त्रयो दोषत्रयोद्भवम् ।
त्रिदोषरविजैकश्च इति सप्तविधा मत. ॥
शिरोरोगाष्टशतक चक्षूरोगाष्टविंशति ।
दन्तरोगाश्च पञ्चैते श्लेष्मदशशताश्च सा ॥
कर्णरोगा दश प्रोक्तं कण्ठेऽशीतिगतायुषा ।
वक्षस्स्थले च त्रिदश हृद्दले सहस्रपञ्चकम् ॥
नाभित्रीणि सहस्र च पादे द्विशतपञ्चकम् ।
चर्मे दशषडां भेदा मासे रक्तगता शतम् ।
हस्ते रोगाश्च पञ्चैते मद्यष्टदशविंशतिः? ।
शुक्लसप्तदशं वायू(यो)रोगक्रान्तशरीरभृत् ॥

No 13244. सकलरोगचिकित्साग्रन्थः, आन्ध्रटीकासहितः.

SAKALARŌGACIKITSĀGRANTHAH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, 13⅜ × 1¼ inches Pages, 302 Lines, 5 on a page Character, Telugu Condition, good. Appearance, old

On the preparation of medicines for various kinds of diseases.

Beginning:

पिप्पली पिप्पलीमूल समं शुण्ठीविभीतकम् ।
कर्षैक मधुना लेह्य सर्वकासापनुत्तये ॥
अर्कैरण्डस्य पत्राणा रस पीत्वा स कासजित् ।
मरीच च पुराणाज्य न क्षौद्र कासजिद्भवेत् ॥
दाडिम त्रिफलाव्योष त्रयाणां च गुड समम् ।
चूर्णितं भक्षयेत्कर्षं सर्वकासापनुत्तये ॥

End:

शिग्रुपुष्परसो मर्द्य वटकान् गुञ्जमात्रकम् ।
एकमात्रेण भुक्तं वा वातातीसारनाशनम् ॥
स्त्रीदोष वातदोष वा सर्वदोषनिवारणम् ।
शाम्भवीरसविख्यात सर्वरोगकुलान्तक. ॥

No 13245. सद्वैद्यजीवनम्.
SADVAIDYAJĪVANAM

Pages, 33 Lines, 6 on a page

Begins on fol 25*a* of the MS described under No 13090

Contains the Ullāsas one to five complete

Same work as that described under No 53 on pages 26 and 161 of M Seshagiri Sastri's Report No. 1

No 13246. सद्वैद्यजीवनम्—आन्ध्रटीकासहितम्.
SADVAIDYAJĪVANAM WITH TELUGU MEANING.

Substance, palm-leaf Size, 12⅜ × 1½ inches Pages, 32 Lines, 5 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Wants the beginning and the end

Same work as the above

No 13247. सद्वैद्यजीवनम्.
SADVAIDYAJĪVANAM

Substance, paper Size, 8½ × 6⅝ inches Pages, 56 Lines, 10 on a page Character, Telugu Condition, good. Appearance, new.

Begins on fol 1*a*. The other work herein is Nidānaviṣaya 29*a*

Contains the following Ullāsas —

१. ज्वरप्रतीकारः.
२ ग्रहिणीप्रतीकार..
३ कासश्वासविलासिनीकुसुमरोग-
प्रतकिारः.
४. राजयक्ष्मप्रतीकारः.
५. अनुपानादिविधानम्.

Same work as the above

No 13248. सन्निपातचन्द्रिका, पदचन्द्रिकाऽव्याख्यासहिता.

SANNIPĀTACANDRIKA WITH THE COMMENTARY PADACANDRIKĀ

Substance, paper Size, 8 × 4⅛ inches Pages, 29 Lines, 12 on a page Character, Dēvanāgarī Condition, good Appearance, old Incomplete.

This work gives the characteristics and other details regarding सन्निपातज्वर or cephalitis, such as its duration, etc, and also the mode of treatment of it The commentary is by Mānikya, son of Padmanābha

Beginning:

. . . . . साम्यं स्यात्पात्रेऽनुक्ते च मृन्मयम । एवं पानमानादिकमपि चान्यता बोद्धव्यम् ।

(मू) अमृतारुरुककरास्ना सुरतरुावश्वा हरीतकीकाथः ।
सकलसमीरणरोगान् प्रातः पीतो हरेत्सद्य. ॥

(व्या) अमृता गुडूची रुरुकमेरण्डमूलम् अङ्के अनुक्ते जटा भवेत् इति वचनात् रास्ना प्रसिद्धा सुरतरु· विश्वा शुण्ठी हरीतकी प्रसिद्धा एषां काथः

* * * *

Colophon

इति सन्निपातचन्द्रिकायां सन्धिकसन्निपातचिकित्सा प्रथम प्रकरणम् ॥

(मू) दाहं करोति परितापनमातनोति मोह ददाति नुदतीति शिरःप्रकम्पम् ।
हिक्कां करोति श्वसनारुचिमङ्गभङ्ग जानीहि त विबुधवर्जितमन्तिकस्स्यात् ॥

(व्या) अथ त्रिकसन्निपातलक्षणमाह—दाहेति । दाहः प्रतीतः तं करोतीति पुनः परितापनमातनोति परितापनं सन्तापः ।

End:

अथ सन्निपातावधिमाह—

(मू) सन्धिके सप्तदिवसानन्तिके दशवासरा. ।
रुग्दाहे विंशतिर्ज्ञेयास्त्रीण्यब्दानि च जिह्वगे ।

शीतगे पक्षमेकं तु तान्द्रिके पञ्चविंशतिः ।
हारिद्रे वासरा सप्त कण्ठकुब्जे त्रयोदश ॥
कर्णके तु त्रयो मासा भुग्ननेत्रे दिनाष्टकम् ।
रक्तष्ठीवे दशाहानि प्रलापाख्ये चतुर्दश ॥
जिह्वगे षोडशाहानि अभिन्यासे तु पक्षकम् ।
परमायुरिति प्रोक्तं तदर्वाग्वा मृतिर्भवेत् ॥

(व्या) वा पक्षान्तरे, तदर्वाग्वा मृतिर्भवेद्वा पक्षान्तरे तदवधेर्वा मृतिर्मरणं भवेत् । सान्धियुग्मम् ।

टिप्पणं सन्निपातादेर्माणिक्येन कृतं खलु ।
पद्मनाभात्मजेनैषा नामतः पदचन्द्रिका ॥

Colophon:

इति सन्निपातचन्द्रिकायां सन्निपातार्णवं समाप्तः ॥

No **13249.** सन्निपातादिरोगनिदानम्

SANNIPĀTĀDIRŌGANIDĀNAM

Substance, palm-leaf. Size, 13⅝ × 1½ inches Pages, 61 Lines, 7 on a page Character, Kanarese Condition, slightly injured Appearance, old

Begins on fol. 1*a* The other work herein is Astāngahrdaya 32*a*
Incomplete

On the diagnosis of the different varieties of सन्निपातज्वर or cephalitis

Beginning:

कण्ठकुब्जा—

मूर्छामोहप्रलापप्रपतनगुरुतादाहसन्तापकम्प-
दाहः कर्णार्तिमोक्षौ गलहनुयुगलस्तम्भनं मस्तकार्तिः ।
कण्ठश्शूकैरिवार्तः प्रबलतरलसद्वातपित्ते बलासि
मन्दे स्यात्कण्ठकुब्जेत्यधिकदशदिन मोचनाकष्टसाध्ये ॥
आद्यं श्लेष्मप्रमाण श्वसनकसनसर्वाङ्गरुक्शोफदाहः
श्लेष्मस्तापो विनिद्रा तनुविगलबल सान्धिबन्धाङ्गभङ्गः ।
स्वल्पभ्रान्तिर्विशेषाच्छिथिलतरतनुः श्लेष्मवाते प्रकुपे
मन्दे पित्ते सुसाध्ये मुनिदिवसगतिः सन्धिगे सन्निपाते ॥

End.

रोगिण. काल आक्रान्त्या चिर क्रीडा करोति च ।
बिन्दुस्तरति नोन्मज्जेत् भ्रान्तश्चोपरि सर्वत· ॥
न जीवति ध्रुव रोगी यदा सर्वज्ञभाषितम् ।
तैलबिन्दुर्यदा मूत्रे चालिनी सदृशो भवेत् ॥
स प्रेत एव विज्ञेयः ध्रुव वैद्यविशारदैः ।
शस्त्रं खण्डं धनुर्दण्ड त्रिशूलं मुसल हलम् ॥
तैले च लगुडाकारं श्मशानं तत्क्षणाद्भवेत् ।
हंसनाकश्च सम्पूर्णं तटाक दृश्यते यदि ॥
पद्मरूप फलाकार तैलबिन्दुश्रियायुषम् ।

No **13250.** सारस्वतघृतादियोगः, आन्ध्रटीकासहितः.
SĀRASVATAGHṚTĀDIYOGAH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, 10⅝ × 1¼ inches Pages, 22 Lines, 6 on a page Character, Telugu Condition, slightly injured Appearance, old

Incomplete

On the process of preparing of a medicinal ghee named Sārasvataghṛta which is considered to be efficacious in enabling one to speak clearly

Beginning:

समूलपत्रमादाय ब्राह्मीं प्रक्षाल्य वारिणा ।
उलूखलेन सम्पीड्य रसं वस्त्रेण गोलयेत् ॥
चतुर्गुणं रसे तस्मिन् घृतप्रस्थं विपाचयेत् ।
हरिद्रामल्कलं चैव चन्द्रिनामाभय तथा ॥
एतेषां पलिकान् भागान् शेषेण पलिकान् क्रमात् ।
* * * *
एतत्सर्वं समालोड्य शनैर्मृद्वग्निना पचेत् ।
ततः प्राशितमात्रेण वाग्विसिद्धिर्विजायते ॥

End:

हिङ्ग्वग्रगन्धाविडशुण्ठिजाजीहरीतकीपुष्करमूलकोष्ठम् ।
भागोत्तरं चूर्णितमेत(व) पिष्टं हिङ्ग्वष्टकं गुल्मगदे ग्रहिण्याम् ॥

No 13251. सिद्धयोग.
SIDDHAYŌGAH

Pages, 84 Lines, 12 on a page

Begins on fol 99*a* of the MS described under No 13094

Breaks off towards the end of the Visādhikāra (the 68th chapter) Wants three leaves in the middle.

A treatise on the treatment of diseases It consists of 82 chapters according to the printed edition published in the Ānandāśrama Sanskrit Series The author is Brndamuni The work is also called Brnda-mādhava, apparently from the name of the auhor According to the India Office Library Catalogue, he refers to the Rugviniścaya of Mādhava

Beginning:

ध्यात्वा मतं परमतत्त्वविचारवैद्यमात्रेयमुग्रतपस मनसा प्रणम्य ।
नानामतप्रथितदृष्टफलप्रयोगप्रस्ताववान्सह(वाक्यस)हितैरपि सिद्धयोग ॥
बृन्देन मन्दमतिनात्महितार्थिनायं सलिख्यते गदविनिश्चयजक्रमेण ।

(रोगमादौ) परीक्षेत ततोऽनन्तरमौषधम् ।
तत॰ कर्म भिषक्तच्च ज्ञानपूर्वं समादिशेत् ॥
यस्तु रोगमविज्ञाय कर्माण्यारभते भिषक् ।
पुण्यौषधिविधानज्ञस्तस्य सिद्धिर्यदृच्छया ॥
यस्तु रोगविशेषज्ञः स हि भैषज्यकोविद ।
देशकालप्रमाणज्ञ तस्य सिद्धिर्न संशय॰ ॥
आदावतो रुजाज्ञानप्रयत्नेन चिकित्सक ।
साध्यासाध्यविशेषज्ञः तत कुर्याच्चिकित्सितम् ॥
नास्ति रोगो विना दोषै॰ यस्मात्तस्माद्विचक्षणः ।
अनुक्तमपि दोषाणा लिङ्गैर्व्याधिमुपाचरेत् ॥

* * * *

व्यायामं च व्यवायं च स्नान चक्र(ङ्क्र)मणानि च ।
ज्वरमुक्तो न सेवेत यावन्न बलवान् भवेत् ॥

Colophon:

इति ज्वरचिकित्सा ॥

End:

वचाहिङ्गुविडङ्गानि सैन्धवं गजपिप्पली ।
पाठा प्रतिविषा व्योष कश्यपेन विनिर्मितम् ॥

दशाङ्गमगद पीत्वा सर्वकीटविष जयेत् ।
कीटदष्टविषा सर्वे समाना स्युर्जलौकसाम् ॥
नेत्रं जर्जरपाणिश्च चरेद्रात्रौ तथा दिवा ।
सच्छाया: शब्दवित्रस्ता: प्रणश्यन्तीह पन्नगा ॥

वर्ज्यं ॥

विरुद्धाध्यशनक्रोधक्षुद्भयायासमैथुनम् ।
वर्जयेद्विषमुक्तोऽपि दिवा स्वप्नं विशेषत ॥
सोत्कम्प. पुल.

No 13252. सिद्धसारसहिता.

SIDDHASĀRASAMHITĀ

Substance, palm-leaf (Śrītāla) Size, $13\frac{1}{8} \times 1\frac{3}{8}$ inches Pages, 166 Lines, 7 on a page Character, Kanarese. Condition, good Appearance, old.

Wants the beginning and end

Same work as that described under R No 799 of the Triennial Catalogue of MSS , Vol I, Part I-C, which was restored from this MS

No. 13253. सूतप्रदीपिका.

SŪTAPRADĪPIKĀ

Substance, palm-leaf Size, $16 \times 1\frac{1}{4}$ inches Pages, 98 Lines, 5 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old.

Incomplete

On the preparation of certain mercurial medicines

Beginning:

बिभ्राणं शुभ्रवर्णं द्विगुणवनभुजं पञ्चवक्त्र त्रिनेत्रं
दानं सूतेन्द्रशस्तं सममहिममृत शङ्खभैषज्यचापम् ।
शूलं खट्वाङ्गबाण डमरुमसिगदे वाह्निमारोग्यमाला
सर्वाभीतिं च दोर्भ्यां भजत रसा महाभैरव सर्वसिद्ध्यै ॥
अस्ति नीहारनिलयो महानुत्तरदिङ्मुख ।
उत्तुङ्गशृङ्गसङ्घातलङ्घिताभ्रो महीधर ॥
धर्मज्ञैश्शिवतत्परैः विजरतैर्भूपैर्महासाधकः
सम्यग्दिव्यरसायधीन(नादि) सतत कल्पान्तसीमार्थि(भिः) ।

रक्षेत् देहमनन्तपुण्यनिचयै मुक्तिश्च यस्माद्भवेत्
तद्वैक्ष्ये परमाद्भुतं सुखकरं साम्राज्यद धीमताम् ॥
मूषौषधक्लेदविशेषदोष लोहौषध दाह्यमृतस्थिर च ।
एतद्गुणं व्यस्तगुण रसेन्द्र दीर्घायुरारोग्यकृत भजध्वम् ॥

End:

सर्वाणि तिक्तानि समीरणानि अम्लानि सर्वाणि च पित्तहानि ।
मधूनि सर्वाणि कफानि हन्ति पटोलमश्वामलकौ च पथ्यम् ॥

* * *

अलर्ककुसुम पत्रं फलं च कटुतिक्तकम् ।
कासश्वासहरं पथ्य व्रणघ्नं दीपनं लघु. ॥

(C) MATERIA MEDICA.

No 13254. अभिधानचूडामणिः.
ABHIDHĀNACŪDĀMANIH

Pages, 204 Lines, 8 on a page

Begins on fol 1*a* of the MS described under No 13137

Contains the Vargas 1 to 7 and 11 to 16 complete and the 17th incomplete

A dictionary of materia medica by Narasimha Pandita, pupil of Śrikantha, son of Īśvarasūri The work is also called Rājanighaṇṭu or Nighanturāja The author states that he consulted various dictionaries such as the Dhanvantarinighantu, the Madananighantu, the Halāyudhanighantu, the Amarakōśa, etc

Beginning:

श्रीकण्ठाचलमेखलापरिणमत्कुम्भेन्द्रबुद्ध्या रथ-
प्रान्तोत्तम्भितसंहताब्दगलितै शीतैरपां शीकरै ।
निर्वाणा मदसंक्षये प्रमुदितास्तेनातपत्रश्रिय
तन्वानेन निरन्तरा दिशतुनः श्रीविष्णुराजो मुदम् ॥
कर्पूरक्षोदगौर धृतकपिलजलं(ट) तीक्ष्णचन्द्रार्धमौलिं
सौगन्धं च कुरङ्गं वरयुतमभयं दोश्चतुष्कैर्दधानम् ।

वामोत्सङ्गे वहन्त विविधमणिगणालङ्कतामुज्ज्वलाङ्गीं
शर्वाणीं स्वानुरूपां तमनिशममृतेशाख्यमीश स्मरामि ॥
श्रीमन्महेशनलिनासननिर्जरेन्द्रस्तत्राश्विनावथ ततोऽत्रितनूद्भवश्च ।
धन्वन्तरिश्चरकसुश्रुतसूरिमुख्या तेऽस्यायुरागमकृतः कृतिनो जयन्तु ॥

[भक्त्या ।

शम्भुं प्रणम्य शिरसा स्वगुरूनुपास्य पित्रोः पदाब्जयुगले प्रणिपत्य
विघ्नेशितारमधिगम्य सरस्वतीं च प्रारम्भि भेषजनिकायनिघण्टुराज. ॥
धन्वन्तरीयमदनादिहलायुधादिविश्वप्रकाशयमरकोशसशेषराजौ ।
आलोक्य लोकान्विदिताश्च शब्दान् द्रव्याभिधासङ्ग्रह एव सृष्ट ॥
आयु कृतीनामतुलोपकार धन्वन्तरिग्रन्थमतानुसारम् ।
आचक्ष्महे लक्षणलक्ष्यसार नाम्ना स्वयं सर्वरुजापसारम् ॥
निर्देशलक्षणपरीक्षणनिर्णयेन नानाविधौषधविचारपरायणो य. ।
सोदि(ऽधी)त्य यत्सकलमेनमुपैति सर्वं तस्मादय जयति सर्वनिघण्टुराजः ॥
नानाविधौषधिजवीर्यविपाकभावप्रस्तावनिस्तरणपण्डितचेतनोऽपि ।
मुह्यन्त्यवश्यमनपेक्ष्य निघण्टुमेन तस्मादय विरचितो भिषजा हिताय ॥

निघण्टुना विना वैद्यो विद्वान् व्याकरणं विना ।
अनभ्यासेन धानुष्कस्त्रयो हास्यस्य भाजनम् ॥
नानादेशविशेषभाषितवशाद्यत्संस्कृतप्राकृता-
पभ्रंशादिकनाम्नि शब्दगणनाद्द्रव्याश्च यस्याहृतौ ।
तस्मादत्र तु यावदप्युपकृतिस्तावन्मया गृह्यते
पाथोधि परिगृह्यते किमखिलं तद्वारि वारांनिधि ॥
आभीरगोपालपुलिन्दतापसा. पान्थास्तदन्येऽपि च पत्रचारका ।
परीक्षितव्या विविधौषधाभिधा रसादिलक्ष्याणि तत. प्रयोजयेत् ॥

* * * *

वर्गानुक्रमणिका —

आनूपादी सदास्मादवनिरुहगडूचीशताह्वादिकौ द्वौ
तत्प्रान्ते हाटकादिस्तदुपरि पठित पिप्पलीमूलकादिः ।
शाल्मल्यादिप्रभद्रादिकमनु करवीरादि चाम्रादिक स्यात्
तस्याग्रे चन्दनादिस्तदनु निगदितः कोमल. काञ्चनादिं. ॥

पानीयक्षीरधान्यादिकमनुकथिता मांसमानुष्यकादि
सिंहादिस्स्यात् गजादिस्तदनुभवति सत्त्वादिको मिश्रकादि ।
एकार्थादिस्तदेतैः सततपरिचितैः प्रातिभोऽन्नेन सर्गं
वर्गैस्त्वा साद्यवैद्यो निजमतिहृदय निस्तरां निश्चिनोति ॥
काश्मीरण कपर्दिपादकमलद्वन्द्वार्जुनोपार्जित-
श्रीसौभाग्यवश प्रतापपदवी दाम्ना प्रतिष्ठापिता ।
सोऽय श्रीनरसिंहनामविदुषा सद्वैद्यविद्यास्थिति-
प्रीत्या प्राप्य सुवर्णराजरचना चित्रोज्ज्वला पीठिका ॥
अन्यत्र विद्यमानत्वादुद(प)योगानपेक्षणात् ।
वृद्धा विस्तरनित्यार्चनोक्तो गुणगणो मया ॥

इति ग्रन्थप्रस्तावना ।

* * * *

Colophon:

इति श्रीवैद्यपतिमूर्धन्यरत्नाभरणश्रीमद्दि(दी)श्वरसूरिसूनुश्रीकण्ठचरणारविन्द-सेवासेवकराजहसश्रीकाश्मीराद्यवशाचार्यपरम्परान्वयश्रीनरसिंहपण्डितविरचिते निघण्डुराजापरनामधेयपर्यायवति अभिधानचूडामणौ अनूपादिवर्ग. प्रथम ॥

End:

इत्थं प्रसिद्धधनधान्यगुणस्य वीर्यभेदाभिवर्णन(वि)शृङ्खलवाग्विलासम् ।
आम्नायवर्ग इति कथितम् ।

एता चारणमाषमुद्गमधुरश्रीशारिणस्सन्महा-
नानार्हाबहुधान्यसम्पदुचितानन्तायते सन्ततम् ।
तेन श्रीगुहरेचि यद्विरचिते नामोक्तिश्चूडामणौ
वर्गोऽयं स्थिति मतिनून्नरचनाधान्याह्वय षोडश ॥

Colophon:

इति श्रीवैद्यराजराजराजहसश्रीमदीश्वरसूरिसूनुश्रीमदमृतकरगदाशूला-लङ्कारचरणकोमलकनदनिष्यन्दनप्रसादमकरन्दस्वादनीयसुन्दरीन्दिरावेदचित्तसू-त्कारश्रीकाश्मीराद्यवंशाचार्यपरम्परान्वयश्रीनृसिंहपण्डितविरचिते निखण्डुराजा-परनामवति भोज्यवर्गापरनामधान्यवर्ग षोडशः ॥

मांसम्—

मासं तु पिशित क्रव्यं पलल रसमग्रजम् ।
पलं जाङ्गलकं कीशमामिष च तदुच्यते ॥

*　　*　　*

शल्यमांसं गुरु स्निग्ध दीपनं श्वासकासजित् ।
अस्य द्विप्रसवा वै स्यु· कोङ्कणे तुन्दकापथ· ॥
गर्हित तस्य मास तु मेध्यं गोरवदुर्ज्वरम ।
इति मृगा· ॥
अथ पक्षिण: ॥
अरण्यकुक्कुटद्रव्यं हृद्य श्लेष्महर परम् ।

No 13255. अभिधानचूडामणि:.

ABHIDHĀNACŪDĀMANIH

Pages, 45　Lines, 5 on a page

Begins on fol 1*a* of the MS described under No 13137

Contains the Vargas one to three

Same work as the above

No 13256 अष्टाङ्गनिघण्टु, आन्ध्रटीकासहित:.

ASTĀNGANIGHANTUH WITH TELUGU MEANING

Pages, 46　Lines, 6 on a page

Begins on fol 1*a* of the MS described under No 1724.

Complete

This work purports to give the synonymous names of the medical substances mentioned in the Astāngasangraha of Vāgbhaṭa.

Beginning:

सर्वज्ञाय नमस्कृत्वा द्रव्याणां गुडभाजितम् ।
अष्टाङ्गसङ्ग्रहोक्ताना निघण्टुरभिधीयते ॥

*　　*　　*

विदारी गजवारिष्टा वृषगन्धेक्षुगन्धक. ।
वल्ली पलशगक्षीरा विदारी श्रेष्ठगन्धकम् ॥

*　　*　　*

पश्चाङ्गुलावर्धमानाश्चिद्रो गन्धर्वहस्तका: ।
ऊरुभूकास्तवैरण्ड आमण्डो वातनाशन ॥
रक्तैरण्डो द्वि·ीयस्तु व्याघ्रो व्याघ्रतलोपम: ।
नकायुदष्ट्काकोलिवृश्चिकाव्योष्ट्रधूमक ॥

End:

प्रसून कुसुमं नामा पुष्प च कुसुमं स्मृनम् ।
वशरालो पुष्पसंयुक्तं पक्क फलमुदाहृतम् ॥

शुष्केन रसकं चैव दलोदं दलजं रसम् ।
औषधं भेषजं पथ्यमगदञ्च भिषज्यितम् ॥
क्रियामचिकित्सितं शस्तं प्रायश्चित्तं समाहितम् ।
रोगहारोऽगदङ्कारो भिषग्वैद्यश्चिकित्सक. ॥
शीतांशुमृदुलक्ष्मीभिर्योषासाधनसङ्गतम् ।
क्षीरोधाचयोनिजव पायाद्धन्वन्तरिस्तथा ॥
नासत्यावश्विनौ दस्रावाश्विनेयौ च तावुभौ ।
रक्षतां देवभिषजौ वैद्यपुत्रस्य राजसा ॥

Colophon:

इति अष्टाङ्गनिघण्टुः समाप्तः ॥

No. 13257. अभिधानरत्नमाला.
ABHIDHĀNARATNAMĀLĀ.

Pages, 77 Lines, 6 on a page

Begins on fol 24*a* of the MS described under No. 1724.

Complete

Same work as that described under R No 321(*a*) of the Triennial Catalogue of MSS, Vol I, Part I-A

Name of the scribe Mājēti Sarvēśalinga

No 13258. अभिधानरत्नमाला, कर्णाटकटीकासहिता.
ABHIDHĀNARATNAMĀLĀ WITH KANARESE MEANING.

Substance, palm-leaf. Size, 15⅝ × 1⅝ inches Pages, 90 Lines, 7 on a page. Character, Kanarese Condition, fair Appearance, old

Complete

Same work as the above

The scribe adds—

अब्देऽसौ विकृतौ च वृश्चिकगते सूर्ये सिते पक्षके
श्रोणाद्योडुनि जीववारसहिते लग्ने धनुष्यालिखत् ।
श्रीमद्वेङ्कटनायकस्य कृपया श्रीश्रीनिवासार्यक.
ग्रन्थं सद्गुणपाठषड्रसनिघण्ट्वाख्यं विपाश्चिन्मतम् ॥

विश्वामित्रान्ववाये भवदवतरणो विश्वविद्याविहारी
तार्तीयस्वाम्यशाली गुणगणजलधि. सन्निधौ रङ्गधाम्नः ।
श्रीरङ्गाचार्यसूनुः सह गुणकथनैः षड्साख्य निघण्टुं
व्यालेखीद्वैद्यविद्याविशदतरमतिः श्रीनिवासार्यवर्य ॥

No 13259. अभिधानरत्नमाला, आन्ध्रटीकासहिता.
ABHIDHĀNARATNAMĀLĀ WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, 16⅜ × 1⅜ inches Pages, 18 Lines, 7 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Begins on fol 96*a* The other works herein are Ausadhayōgamu 1*a*, Vaidyavisaya (Telugu) 18*a*, Ausadhayōga with Telugu meaning 27*a*, Vaidyacintāmani 37*a*, Ausadhayōga (with Telugu meaning) 105*a* and 155*a*, Sahadēvapaśuśāstramu 146*a*, Prativisanighantu (Telugu) 162*a*

Breaks off in the fifth Skandha

Same work as the above, and with meaning in Telugu

No 13260. अभिधानरत्नमाला, आन्ध्रटीकासहिता.
ABHIDHĀNARATNAMĀLĀ WITH TELUGU MEANING

Substance, paper Size, 8⅝ × 5½ inches Pages, 33 Lines, 23 on a page Character, Telugu Condition, slightly injured. Appearance, new

Breaks off in the fifth Skandha

Same work as the above

No. 13261. आभिधानरत्नमाला, आन्ध्रटीकासहिता.
ABHIDHĀNARATNAMĀLĀ WITH TELUGU MEANING.

Substance, paper Size, 11 × 8¾ inches Pages, 21 Lines, 18 on a page Character, Telugu. Condition, good Appearance, new

Begins on fol. 74*a*. The other works herein are Kālahastiśatakamu 1*a*, Kāñcīpuspamañjarī 26*a*, Arunācalamañjarī 42*a*, Vētālapañcaviṁśati 57*a*.

Incomplete

Same work as the above

No. 13262. अभिधानरत्नमाला.
ABHIDHĀNARATNAMĀLĀ

Pages, 138 Lines, 5 on a page

Begins on fol 1*a* of the MS described under No 13222

Complete in six Skandhas

Same work as the above

Date of copying Friday, the 30th day of the bright fortnight of the Māgha month in the year Khara

---

No 13263. गुणपाठः.
GUNAPĀTHAH

Substance, paper Size, 13⅛ × 8⅛ inches Pages, 28 Lines, 20 on a page Character, Grantha Condition, good Appearance, new

Begins on fol. 1*a* The other works herein are Vaidyacintāmani (with Tamil meaning) 14*b*, Jatakayōgārnava 141*a*, Jātakakalānidhi 159*a*

Complete.

A treatise in materia medica by Arunagiri son of Rāmacandra of Bhārgavagōtra The author is stated to have been well-versed in Vēdānta He salutes Arunādrīsa and is probably a native of Tiruvannāmalai in the South Arcot district or of some place near it

Beginning:

श्रीमन्मानसपङ्कजान्तरलसन्माणिक्यपीठान्तरे
नत्वा पीनकुचासमेतमरुणाद्रीश मनोऽभीष्टदम् ।
वेदान्ताब्धिनिशाकरोऽरुणगिरि श्रीरामचन्द्रात्मज
सत्सार दिनकृत्यवैभवगुण वक्ष्याम्यह प्रस्फुटम् ॥
विश्वोत्पत्तिरुदाहृता प्रथमत· साक्षात्परब्रह्मण.
चिच्छक्तिस्त्रिगुणात्मिका प्रभविता ताभ्यामभूत्पुष्कलम् ।
आकाशादनिलस्ततोऽग्निरनलादापश्च ताभ्यां मही
मह्या ओषधयस्ततोऽन्नमभवल्लोकस्तथीतास्त(थासीत्त)त. ॥
तत्पञ्चीकृतपञ्चभूतजनितैस्तैस्तै शरीरं भवेत्
आधिव्याधिजराविपद्भयरतीनिद्राशनै. सयुतम् ।
प्राक्कर्मानुभवैककारणवपु· प्राप्त भवेज्ज्यानवै
हीनाद्यण्डजपिण्डजो भजवरस्वेदोद्भवः प्राणिनाम्(?) ॥

नरदेहप्रमाणम् —

धातुश्चर्ममलादिवायुदशभिः सप्तै शतै स्नायुभि
सूक्ष्म सायुतलक्षलक्षगुणितं स्थौल्य चतुर्विंशतिः ।
कोट्यर्धत्रयरोमकूपनिचय मांस शत शल्यकं
सन्धिश्चाष्टसहस्रक पृतुचतुर्मर्माणि स शोडश(?) ॥

* * *

श्लेष्मप्रकृति—

दूर्वारोचनपद्मकाञ्चनानिभः कृष्णालकश्चाल्पभुक्
पुष्टिस्सिहरव करीन्द्रगमन काठिन्यकायो नरः ।
सौम्य सत्त्वगुणान्वितोऽतिविमलो धीर सुखी साहसी
द्वात्रिशद्वपुलक्षणैरभिमत श्लेष्मप्रकृत्यान्वित ॥

End

श्रीमद्भार्गवगोत्रसम्भवमहावेदान्तवार्धीन्दुना
सद्वाक्यैररुणाचलाह्वयभिषक्छ्रेष्ठव(ष्ठेन)चोक्त मया ।
इत्थ सर्वभिषक्प्रमोदजनकं तच्छास्त्रसारानुग
कृत्याकृत्यसमस्तवस्तुसुगुण सर्वोपकारात्मकम् ॥

Colophon

गुणपाठस्समाप्तः ॥

No 13264. गुणपाठः.

GUNAPĀTHAH

Substance, paper Size, 9 × 6⅝ inches Pages, 3 Lines, 30 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Begins on fol 22*a* The other work herein is Cārucaryā 1*a*

Wants the beginning and the end

Gives chiefly the medical properties of substances A stanza in the beginning contains salutation to Jina and proposes to describe the qualities of the shades of various trees

Date of transcription Thursday, the 5th day of the dark fortnight of the Caitra month in the year Virōdhi

Beginning:

जम्बीरं फलमग्निदीपनकर श्लेष्मानिलघ्नं लघु
श्वासारोचकनाशनं क्रिमिहर रूक्ष सुगन्धि प्रियम् ।

वृष्य, छर्दिकर तथासुजननं भुक्तस्य शूलापह
तृष्णाघ्न मुखशुद्धिकृद्वितनुते पैत्त्यस्य वृ(व्य)द्धिं परम् ॥

*   *   *   *

भोजनादौ घृतापोशं मल्ल(चुल)कप्रमितं वनम् ।
आयुरारोग्यवृद्धि च करोति परिशीतलम् ॥
श्रीमाद्य जिनमानम्य कायजेषु निवारणम् ।
आयुर्वेदार्थमुत्पन्नच्छायावर्गो निगद्यते ॥
रम्भामनोहरच्छाया तृष्णापैत्त्यविनाशिनी ।
शीतला लघुदोषघ्नी नेत्रयोश्चन्द्रशीतला ॥

End:

धारोष्णममृत गव्यं धा(रा)शीतं त्रिदोषलम् ।
पाणिशर्करया युक्तं पातव्य प्रस्थमात्रकम् ॥
निरुक्तवर्गे फलनारिकेलजले विनिक्षिप्य मुहूर्तमात्रम् ।
पचेत् गृहीत्वा हिमवालुकेन निक्षिप्य यामद्वयमात्रमेव ॥

No **13265.** गुणपाठः.
GUNAPĀTHAH

Substance, paper Size, 11 × 8⅜ inches Pages, 4 Lines, 17 on a page Character, Dēvanāgarī and Grantha Condition, good Appearance, new.

Begins on fol 30*a* The other works herein are Cārucaryā 1*a*, Vakulāranyamāhātmya 33*a*

Incomplete

Same work as the above

No **13266.** गुणपाठः.
GUNAPĀTHAH

Pages, 19 Lines, 6 on a page

Begins on fol 126*a* of the MS. described under No. 1724.

Wants the beginning and the end.

Deals with the following topics —

१. क्षीरवर्ग.
२. दधिवर्ग.
३. तक्रवर्ग.
४. वृक्षवर्ग with meaning

Beginning :

साधारणक्षीरगुण.—

स्वादुपाकरसास्निग्धमोजस्य धातुवर्धनम् ।
वातपित्तहर वृष्य श्लेष्मल गुरु शीतलम् ॥
प्रायः पयो विशेषेण शुक्रधातुविवर्धनम् ।

*   *   *

ग्रन्थान्तरे—

गवां सितानां वातघ्न कृष्णानां पित्तनाशनम् ।
कफघ्न रक्तवर्णानां कपिलाना त्रिदोषजित् ॥

End :

सुरकाष्ठ भद्रदारु देवपर्यायवाचकः. ।

सुराणा काष्ठ सुरकाष्ठं, भद्र च तत् दारु च भद्रदारु, देवानां दारु देवदारु । एते देवदारुवृक्षनामानि.

No. **13267.** **चारुचर्या.**

CĀRUCARYĀ.

Pages, 59 Lines, 17 on a page

Begins on fol 1*a* of the MS described under No 13265

Complete

Same work as that described under No 51, on pages 102, 103, 260 and 261 of M Seshagiri Sastri's Report No 2. By Bhōjadēva

For the end see under the next number

The scribe adds—

भवाब्दचैत्रमलिननवम्यां रविवासरे ।
तातदेशिकदासेन लिखितं चारुचर्यकम् ॥

No **13268.** **चारुचर्या.**

CĀRUCARYĀ.

Pages, 42 Lines, 30 on a page.

Begins on fol 1*a* of the MS. described under No 13264.

Complete

Same work as the above

End :

स्नानानुलेपनहिमानिलखण्डखादे. शीताम्बुदुग्धदधियूषरसाः प्रसन्नाः ।
सेवेत चानुशमन विरतौ रतस्य तस्यैवमाशु वपुष. पुनरेति धाम ॥

हिताय राजपुत्राणां सज्जनानां तथैव च ।
चारुचर्यमिद श्रेष्ठं रचित भोजभूभुजा ॥

Colophon :

इति श्रीमहाराजाधिराजदेवभोजविरचित चारुचर्य(र्या) समाप्त (प्ता) ॥

No 13269. चारुचर्या.

CĀRUCARYĀ

Substance, paper Size, 8 × $6\frac{1}{4}$ inches Pages, 11 Lines, 20 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, new

Begins on fol 92*b* The other work herein is Dravyagunapātha 1*a* Complete

Similar to the above This work is also attributed to Bhōjadēva

Beginning :

सुनीतिशास्त्रसद्वैद्यधर्मशास्त्रानुसारतः ।
विरच्यते चारुचर्या भोजभूपेन धीमता ॥

अथ शौचविधि, दन्तधावन च—
ब्राह्मे मुहूर्ते उत्तिष्ठेत् (. . .) कृतशौचविधिस्तत ॥
प्रातरुत्थाय विधिना (. . .) अत ऊर्ध्वं क्रमेण तु ॥
आयुर्बलं यशो वर्च. प्रजा. पशुवसूनि च ।
ब्रह्म प्रज्ञां च मेधां च त्वं नो देहि वनस्पते ॥

End :

शुश्रूषणं गुरुस्त्रीणां तपस्तीर्थेषु मज्जनम् ।
विद्याया' सेवन चैव सतत साधुसङ्गमः ॥
दीनान्धकृपणाना च भ्रातणा चैव पोषणम् ।
कारयेत् सततं भक्त्या कीर्तिलक्ष्मीविवृद्धये ॥
हिताय राजपुत्राणा (. . .) रचिता भोजभूभृता ॥

Colophon :

इति भोजराजचारुचर्या समाप्ता ॥

No. 13270. दक्षिणामूर्तिनिघण्टुः.

DAKSINAMŪRTINIGHANṬUH.

Pages, 21 Lines, 5 on a page.

Begins on fol. 85*a* of the MS. described under No. 1724.

Contains the first two Skandhas

A dictionary of materia medica, attributed to Daksaṇāmūrti

Beginning:

गोकण्टकोष्पदङ्ग(ष्ठगन्ध)श्च स्थलशृङ्गाटकक्षुर ।
वनशृङ्गाटकश्चैव फलश्च स्वादुकण्टक ॥
त्रिकण्टको गोक्षुरको गोक्षुर कटगोक्षुरः ।
भक्ष्यशाका भक्ष्यरश्च भक्षरच्छत्रकण्टकः ॥

* * *

Colophon:

इति दक्षिणामूर्तिनिघण्टुप्रथमस्कन्ध. ॥

End:

सहस्रवेधिपिण्याको रामठ भस्म सिंहकम् ।
अगूढगन्धमत्युग्र जरण धूपसूपकम् ॥
सुगन्धिक च बाह्लीक रक्षघ्नो भूतनाशनम् ।
जन्तुघ्नं केसरो हिङ्गु जन्तुग परिकीर्तितम् ॥

कर्कटशृङ्गी—

शृङ्गी कर्कटकीशृङ्गी वराङ्गी कासनाशनी ।
कुलीरशृङ्गी कर्काटी शृङ्गीति परिकीर्तितः ॥
गजाह्व कृत्रिमा कोला वल्ली च करिपिप्पली ।
श्रेयसी कपिवल्ली च वसुरश्वविकाफलम् ॥

Colophon:

श्रीदक्षिणामूर्तिनिघण्टौ द्वितीयस्कन्धः ॥

No 13271. देहलक्षणम्.
DĒHALAKSANAM

Pages, 9 Lines, 7 on a page.

Begins on fol 21*a* of the MS described under No. 7991, wherein this work has been omitted to be mentioned in the list of other works given therein.

Incomplete

On the properties of the various parts and organs which go to make up the human body and which are considered to be the modifications of the five elements (Pañcabhūtas)

Beginning:

शिरो मासास्थिरोमाणि त्वक् च पश्च महीगुणाः ।
मद्यशुक्लोऽप्यसृङ्मेदो मूत्राण्येता अपां गुणाः ॥

निद्रादाहक्षुधालस्यमैथुनान्यनले गुणा' ।
वायोस्यचलदानस्थिनिधावनचकुमारिणाम ॥
वेगं वैर पथं लोह जीवनं वीर्यतो गुणा. ।
तत्त्वानि षण्णवत्यत्वात् तानि स्पष्टं विचक्षते ॥
पञ्च ज्ञानेन्द्रियाण्याहु तथा कर्मेन्द्रियाणि च ।
चतुष्कमन्त करणं प्रकृति सप्तधा भवेत् ।
पञ्चकोश सप्तधातु' वायवश्च चतुर्दश ॥

* * *

समं कुर्याच्च सर्वत्र समानस्तत्र चोदित ।
स्तम्भनच्छर्दिजृम्भादि नागवायो क्रिया मता ॥
हास मुखविकारश्च रोमाञ्चाक्षिनिमीलनम् ।
कूर्म' प्रकुरुते नित्य ककरेन्द्रद्दिरोचकः ॥
रोदनक्षुतकर्ता च देवदत्तास्तुदा(धा)वकः ।
विहङ्गे वायसानां च ग्रहे वा पक्षिसकुले ॥
मात्राद्यशुचिभावेऽपि तथा पथ्यादिसेवने ।
यस्मिन् काले तु निष्क्रान्ता यात्रा सा वेश्मनेऽबला ॥
पक्षिग्रहेण यो ग्रस्तस्तेन बालं प्रबाधते ।

End

पलाशपुष्पैर्वि(ः पि)ष्टैर्वा पुष्पै सहचरस्य वा ।
मृत्पिण्डेनाग्निवर्णेन क्षीरसिक्तेन सोष्मणा ॥
स्वेदयेदुच्छ्रित नाभितुदस्तेन प्रशाम्यति ।
क्षीरादेकपालंक्षरान्नादस्ततोपरोश्चल ॥ (?)
अन्नादश्चाप्यपरस्मात् गृह पूज्यताद्दिधाप्राय: (?) ।

Colophon:

इति समाप्तः ॥

No. 13272. द्रव्यगुणपाठः.

DRAVYAGUNAPĀTHAH

Pages, 130 Lines, 4 on a page

Begins on fol 1*a* of the MS. described under No. 13229

Incomplete.

Gives the properties of various substances, such as water, milk, curds, buttermilk, butter, etc

Beginning :

श्रिय त्रिलोकीतिलकायमानामात्यन्तिकी ज्ञातसमस्ततत्त्वाम् ।
सुवागति (?) सम्मतिमुज्ज्वलोक्ति वन्दे सुरेन्द्र हतमोहतन्त्र(न्द्र)म् ॥
नत्वा पञ्च गुरून् भक्त्या वैद्यपुत्रहिताय च ।
सर्वशास्त्रानुसारेण लिख्यन्ते द्रव्यनिश्चया ॥
प्रणिपत्य गणाधीश नत्वा देवीं सरस्वतीम् ।
तन्त्रेभ्य. सारमुद्धृत्य वक्ष्ये द्रव्यगुणावलिम् ॥
एकविंशतिभिर्वर्गैर्वक्ष्यमाणै क्रमादिभि· ।
प्राणिनां मूलमाहारसरसा षडधिष्ठित ॥
ते द्रव्यं तद्द्विधा भेदा द्रव्याद्रव्यमिति स्मृतम् ।
चराचरस्य लोकस्य द्रव्यमेव हि कारणम् ॥
प्रधानमम्बु तत्रापि विश्वं जलमय तथा ।
तस्मात्तोयस्य वर्ग प्राक् प्रोच्यते तदनन्तरम् ॥
क्षीरस्य दध्नस्तक्रस्य नवनीतस्य सर्पिषः ।
मूत्रस्य तैलस्य क्षोस्य (?) पृथक् स्यान्मधुमद्ययोः ॥
शूकशिम्बिजधान्यानां पक्वान्नस्यामिषस्य च ।
मत्स्यशाकप्रसूनाना मासपक्वफलस्य च ॥
विविधस्यौषधस्यात्र जलभेदं निरूप्यते ।
अथात. सम्प्रवक्ष्यामि तोयवर्ग सुविस्तरम् ॥
आपः प्राणस्तु सर्वेषां तस्मादादौ विलिख्यते ।

End :

प्रावृत्य खर्पर तस्य जलजात प्रकारयेत् ।
दीपाग्निदिवसं प्रोक्तं साङ्गशीतलमुद्धरेत् ॥
पक्षक्लीथमघोयन्त्वं प्रथपौरवउदधिम् (?) ।
सर्वकर्माणि दोषांश्च निर्वर्त्य जायते दृढम् ॥

No **13273.** द्रव्यगुणपाठः, आन्ध्रटीकासहित .

DRAVYAGUNAPĀTHAH WITH TELUGU MEANING.

Pages, 21 Lines, 32 on a page

Begins on fol 100*a* of the MS described under No. 13190

Incomplete.

Similar to the above.

Beginning:

सुरासुरशिरोरत्नमरीचिखचिताङ्घ्रये ।
विघ्नान्धकारसूर्याय विघ्नेशाय नमो नमः ॥
ब्रह्मणो म(ह्य)श्विनीपुत्रादत्र्यादिमुनिपुङ्गवात् ।
नत्वा गुरुपदाम्भोज लिख्यते पाठ्यसङ्ग्रह ॥
काले कापदयस्सन्ति तेन जीवन्ति जन्तव ।

* * *

जलसमुदायगुण·—

जीवन तर्पण हृद्य ह्लादि बुद्धिप्रबोधनम् ।
तन्वव्यक्तरस मृष्ट शीतलध्वमृतोपमम् ॥
कर्षं गृहीत्वा द्रव्यस्य तोयस्य प्रस्थमापचेत् ।
अर्धावशेष तद्ग्राह्य तोयपाकेष्वय विधि ॥
नेहल्लीहज्वरे कुष्ठे पानीय मन्दमाचरेत् ।

End:

चन्द्रकान्तजल ह्लादि ज्वरदाहविनाशनम् ।

No **13274.** द्रव्यगुणपाठः.

DRAVYAGUNAPĀTHAH.

Pages, 50 Lines, 5 on a page

Begins on fol 111*a* of the MS described under No. 13106

Incomplete

Similar to the above

Name of the scribe Mājēti Sarvēśalinga Date of transcription· Saturday, the 10th day of the dark fortnight of the Śrāvana month in the year Nala

Beginning:

जलवर्गः—

जीवनं तर्पण हृद्य ह्लादि बुद्धिप्रबोधनम् ।
तनु(न्व)व्यक्तरसं हृष्टं शीतलघ्वमृतोपमम् ॥

गङ्गोदकम्—

शीतं स्वादु स्वच्छमत्यन्तरुच्यं पथ्यं चाक्यं पाचकं पापहारि ।
तृष्णामोहध्वसनं दीपनं च प्रज्ञां धत्ते वारि भागीरथीया(यम्) ॥

End :

तदेव शूलिकाप्रोतमङ्गारेषु विपाचितम् ।
यमधूततरं मास तत्पुष्टिबलवर्णकृत् ॥

Colophon :

इति मत्स्यवर्ग. समाप्त ॥

No **13275.** द्रव्यगुणपाठ .
DRAVYAGUNAPĀTHAH

Pages, 184 Lines, 20 on a page

Begins on fol 1*a* of the MS described under No 13269

Incomplete

Same work as the above, and with the following additional stanzas in the beginning

Beginning .

लक्ष्मीनारायणौ वन्दे युक्तौ द्रव्यगुणाविव ।
यो सेवन्ते जना सम्यगायुरारोग्यवृद्धये ॥
विघ्नान्धकारमार्ताण्ड प्रज्ञोत्पलनिशाकरम् ।
अघौघकक्षज्वलन वन्दे वैनायक मह ॥
शरण करवाणि शर्मद ते चरण वाणि चराचरोपजीव्यम् ।

No **13276.** द्रव्यगुणपाठ .
DRAVYAGUNAPATHAH

Substance, palm-leaf (Srītāla) Size, 19¾ × 1⅜ inches Pages, 35 Lines, 5 on a page Character, Kanarese Condition, injured Appearance, old

Begins on fol 1*a* The other works herein are Jainamantrapūjavidhāna 19*a*, Ārōgyasadana 66*a*, Jainajātakarmādiprayōga (Kanarese) 72*a*

Incomplete

Similar to the above

Beginning :

बीज श्रुतीना सुजन मुनीना जीव जना(डा)नां महतोषि(दादि)कानाम् ।
आग्नेयमस्त्र भवपोत . . . . मह श्यामलमाश्रयामि ॥
तत्रापि पूर्वं ज्ञातव्या द्रव्यनामगुणागुणा ।
अतस्तयोः . . . . तैर्ज्ञान हि क्रियाक्रमाः ॥

हरीतकी शिवा पथ्या चेतकी विजयाभया ।
प्रपथ्या प्रमथामोघा कायस्था व्रणदामृता ॥
जीवनीया हैमवती पूतनामृतनाभया ।

End:

पौष्कराह्व पद्मपत्र पौष्कर पुष्कराग्निकम् ।
काश्मीरपुष्करजपावीरं सौतन्धिपावकम् ॥
पौष्करं कटुक तिक्तमुष्ण वातकफज्वरान् ।
हन्ति शोफारुचिश्वा.

No 13277. द्रव्यगुणसङ्ग्रहः.
DRAVYAGUNASANGRAHAH.

Pages, 101 Lines, 5 on a page

Begins on fol 50*a* of the MS described under No 13106

Incomplete

Slightly different from the above

Beginning.

प्रणिपत्य गणाधीशं नत्वा देवीं सरस्वतीम् ।
तन्त्रेभ्य· सारमुद्धृत्य वक्ष्ये द्रव्यगुणादिभिः ॥
एकविंशतिभिर्वर्गै· वक्ष्यमाणैः क्रमादिभिः ।
वक्ष्ये द्रव्यगुणैषीणां प्राचीनामूलमाहर· ॥

End

रुद्राक्षधारणगुणः—

शिखामेक मस्तकवलये षट्त्रिंशत्तु कर्णयोरेकैकम् ।
कण्ठहारे द्वात्रिंशत् बाहौ . . . .

No 13278. द्रव्यनिश्चयसारसङ्ग्रह, आन्ध्रटीकासहित·.
DRAVYANIŚCAYASĀRASANGRAHAH WITH TELUGU MEANING

Pages, 128 Lines, 8 on a page

Begins on fol 1*a* of the MS described under No 13224.

Incomplete

A treatise on materia medica It is accompanied by meaning in Telugu

Beginning

शाक वा वास्तुमत्युष्णं कृमिघ्न दीपन लघु ।
दोषघ्न च बलं . . . . . ॥
शुकाख्यशाकं सुस्वादु सक्षार श्लेष्मकोपनम् ।
वातपित्तहरं वृष्यं चक्षुष्यं ग्राहि रोचनम् ॥
* * *

ग्रन्थान्तरे—

अग्निदीप्तिकरं शीत वातश्लेष्मकर परम् ।
जीर्णामपित्तमेह च निहन्ति स्वादु शाकुटम् ॥
* * *
कटण्णं गुल्मशूलघ्नं पित्तलं दीपन परम् ।
कासाश्मरीगदहर कलुक पुष्पपल्लवम् ॥

Colophon:

इति द्रव्यनिश्चयसारसङ्ग्रहे पुष्पवर्ग ॥

End:

फाणित गुर्वभिष्यन्दि चयकृन्मूत्रशोधनम् ।
* * *
दग्ध गुरु शकृन्मूत्र स्यादभिष्यन्दि बृंहणम् ॥
* * *
नातिश्लेष्मकर वातसृष्टमूत्रशकृन्मलम् ।
* * *
नातिश्लेष्मकर धौतकृष्टमूत्रशकृन्मलम् ? ॥

No 13279. द्रव्यनिश्चयसारसङ्ग्रहगुणपाठ.

DRAVYANIŚCAYASĀRASANGRAHAGUNAPĀTHAH

Pages, 3 Lines, 32 on a page

Begins on fol 11*a* of the MS described under No 13190

Wants the beginning

The portion contained herein explains how substances and other things effect the predominance or otherwise of the different humours in the human body

Beginning:

अथ कटुतिक्तकषायरूक्षाल्पप्रमिताशनै समीरणाक्षुत्पिपासारतिच्छर्दिनिद्रा क्षिप्तावजृम्भमधुकासश्रमस्वातिसारनिरूढै शैत्यभागरना(भोगानारत)क्रियाशोक-चिन्ताव्यग्रायुर्भयोच्चभाषणजलक्रीडातिलङ्घनैर्व्यायामयानेत्यष्टाशनसेवनैः स्त्रीणा प्रसूतिवैषम्ये च ग्रीष्मेऽनहोरात्रभुक्तं ते वायु. प्रकुप्यन्ति ? ।

* * * *

मधुरास्यताशोफारुचिकण्डूनि श्लेष्मचिह्नानि कथितानि । अथ कटुतिक्तकषायकदुष्णरूक्षाहारस्वेदनिष्ठीवनवमनपाचनमामनस्यगण्डूषै. हरिद्रमञ्जिष्ठपीताम्बरादिकोलाहलधूपितवाशितवस्त्रवर्गैः ।

End

मकरकेतनराज्यलक्ष्मीविलासमानानां मदनकेलीकलापकौतूहलविलासिनामत्यन्तप्रगल्भानां शङ्किनीना सङ्गमैः सत्कथादान . . राष्ट्रविचारै. श्लेष्म श्लथमापद्यते ॥

Colophon:

इति द्रव्यनिश्चयसारसग्रहगुणपाठस्सम्पूर्ण ॥

* * *

वमन वमनार्हस्य शस्त कुर्यात्तदन्यथा ।
श्वासातिसारसमोहहृद्रोगविषमज्वरान् ॥

No 13280. द्रव्यरत्नावलि.

DRAVYARATNĀVALIH

Substance, palm leaf Size, $15\frac{3}{4} \times 1\frac{3}{8}$ inches Pages, 186 Lines, 7 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Incomplete

Similar to the work described under No 13272, but the substances herein are classified under certain groups

Beginning:

प्राणो भवेत्प्राणभृता तु नीर तस्माद्विना नश्यति जीवलोक
तेनैव नित्य सचराचर च जगत्सजीव भवति क्षणेन ॥
तोयक्षीरेक्षुतैलाना वरै . . . ।
. . . देशोऽय यथा स्थूलमुदाहृतम् ॥
अविस्तृतमसाक्षिप्त तोयादिद्रव्यवर्गितम् ।
असमृष्टमसन्दिग्धं रसवीर्यविपाकतः ॥
जलमेकविधं सर्व पतत्यैन्द्र नभस्स्थलात् ।
तत्पतत्पतित चैव देशकालादपेक्षते ॥
खात्पतत्सोमवाय्वर्कैः सृष्टं कालानुवर्तिभिः ।
शीतोष्णस्निग्धरूक्षाद्यै. यथासन्नमहीगुणै. ॥

* * *

Colophon:

इात द्रव्यरत्नावल्यां तोयवर्ग ॥

Colophon:

इति द्रव्यरत्नावल्या समस्तद्रव्यवर्ग ॥

क्षिराश्रितपात्रगुण —

ताम्रे वातहरं क्षीर सौवर्णे पित्तनुत्सदा ।
रौप्ये श्लेष्मप्रशमनं कास्ये रक्तप्रसादनम् ॥

* * *

गुदपाके मेदूपाके मुखपाके हलीमके ।
गर्भिण्यां च विशेषेण वर्जयेदुष्णदो. यत ॥
धातुक्षये रक्तविकारदोषे वान्तिश्रमस्तोदविषग्रहेषु ।
जीर्णज्वरे शैथिलसन्निपाते जल प्रशस्त कृतशीतल तु ॥
उष्ण शीत च सलिल विरुद्ध मिश्रित च यत् ।
ताटाक चाम्बु कू(कौ)प च न द्वय मिश्रित पिबेत् ॥

No **13281.** द्रव्यरत्नावलिः.

DRAVYARATNĀVALIH

Pages, 136 Lines, 26 on a page

Begins on fol 1*a* of the MS described under No 13117

Wants the beginning and the end

Same work as the above

No **13282.** द्रव्यवैशेषिकम्.

DRAVYAVAIŚESIKAM

Pages, 11 Lines, 6 on a page

Begins on fol 1*a* of the MS described under No. 13182

Complete

Gives the special properties of substances according as they undergo certain changes and also the various kinds of measures as well as weights to be used when mixing the substances in proper proportions for medicinal purposes

Beginning:

शुष्कमार्द्रं द्रव चेति द्रव्य त्रेधा द्रवं पुनः ।
निरामं साममिति च द्वेधा तैलं घृत मधु ॥

निरम्रमन्ये तु रसः क्राथादित्य(पि)मन्यते ।
सामन्तु मूत्रपानीयकाञ्चिकादि . . . ॥
उन्मानं च तुलामानमिति मान द्विधा मतम् ।
उन्मानं कुडुबादि स्यात् तुलामान पलादिकम् ॥
एवं च नित्यशुष्काणामुक्ता तु तदलाभतः ।
द्विगुणं योजयेद्द्रव्यमार्द्रं सद्य समुद्धृतम् ॥
नित्यार्द्रं . . . तु शुष्क च द्विगुण ततः ।
उक्ता तु नित्यमार्द्रस्य नित्यार्द्रं द्विगुण न च ॥

End:

आढकं चषक पात्रं भाजन कदल मुखम् ।
पाद्य समुद्रक खं च उच्यते दश नामभिः ॥
शिव तद्द्वितय ते द्वे . . . . घट ।
उन्मानो नल्वणश्चक्रचतुराढकमर्मणः ॥
द्रोणद्वय तु कलशी तद्द्वयं वहमुच्यते ।
तुलापलशत तानि विंशतिर्भारमुच्यते ॥

Colophon

इति द्रव्यवैशेषिक सम्पूर्णम् ॥

No **13283**. धन्वन्तरिनिघण्टुः.

DHANVANTARINIGHANTUH

Substance, palm leaf Size, $16\frac{1}{3} \times 1\frac{1}{4}$ inches Pages, 96. Lines, 6 on a page Character, Grantha Condition, good Appearance, old

Begins on fol 1*a* The other work herein is Rasanighantu 49*a*, Vaidyavisaya 53*a*

Contains the Vargas one to six

A work giving the synonymous names of substances as well as their medicinal properties The work is attributed to Dhanvantari It has been printed in the Ānandāśrama Sanskrit Series.

Beginning

क्षीरोदमथने जातमभय दक्षिणे करे ।
सव्ये च सुधया पूर्णं बिभ्राण कलशं शुभम् ॥
नीलाम्बरधरं देवं दिव्याभरणभूषितम् ।
राजीवाननमासीनं सर्वैर्देवैरुपासितम् ॥
धन्वन्तरीति विख्यात चिन्तयेत्सुसमाहित. ।

नमामि धन्वन्तरिमादिदेवं सुरासुरैर्वन्दितपादपद्मम् ।
लोके जरारुग्भयमृत्युनाशं दातारमीशं विविधौषधीनाम् ॥
अनेकदेशान्तरभाषितेषु सर्वेष्वथ प्राकृतसंस्कृतेषु ।
गूढेष्वगूढेषु च नामसङ्ख्या द्रव्याभिधानेषु तदौषधेषु ॥
प्रयोजनं यस्य तु यावदेव तावत्स गृह्णाति यथाम्बु कूपात् ।
तथा निघण्ट्वम्बुनिधेरनन्तात् गृह्णाम्यहं किञ्चिदिहैकदेशम् ॥
नामोक्तमेकस्य यदौषधस्य नामापरस्यापि तथैव चोक्तम् ।
शास्त्रेषु लोकेषु च यत्प्रसिद्धं संगृह्यतेऽसौ पुनरुक्तिदोषः ॥
तुल्याभिधानानि तया(था)वशिष्टद्रव्याणि योगेषु निवेशितानि ।
अर्थाधिकारागमसम्प्रदायैः विधाय शास्त्रेण च तान् नियुञ्ज्यात् ॥
किरातगोपालकतापसाश्च वनेचरा ये कुशलास्तथान्ये ।
वदन्ति नानाविधभावमेषां प्रमाणवर्णाकृतिनाममी(जा)ति ॥
तेभ्य. सकाशादुपलभ्य वैद्यः पश्चात्स्वशास्त्रेण विमृश्य बुद्ध्या ।
विकल्पयद्द्रव्यरसप्रभावा विपाकवीर्याणि तथा प्रयोगात् ॥
प्रयोजना. सन्ति वनेचरास्ते गोपादय प्राकृतनामतज्ज्ञा' ।
प्रयोजनार्था वचने प्रवृत्ति यस्मादतः प्राप्त(कृ)तमित्यदोषः ॥

* * *

तस्मान्निघण्टुरित्येषा नातिसङ्क्षेपविस्तरम् ।
हिताय वैद्यपुत्राणां यथावत्सम्प्रकाश्यते ॥
द्रव्यावलिविशिष्टाना द्रव्याणा नामनिर्णयम् ।
लोकप्रसिद्धं वक्ष्यामि यथागमपरिक्रमम् ॥
क्वचिदुक्तं विपर्यस्तमिष्टनामैषु तद्यथा ।
मधुपर्णी वेतसारो रोहिणीकटुकादिका ॥
द्रव्यावलि विना वैद्यास्ते वैद्या हास्यभाजनम् ।
निघण्टुर्वैद्यपुत्राणा तृतीयमिव लोचनम् ॥
पीठिकाधिकार' ॥

* * *

गुळूच्यतिविषा मूर्वा मञ्जिष्ठा धन्वयादकः ।
वाशा खनिरनिम्बैश्च पिबेत् क्वाथं कफज्वरे ॥

* * *

Colophon :

इति धन्वन्तरीयनिघण्टौ शतपुष्पादिको नाम द्वितीयवर्गः ॥

See under the next number for the end

No **13284**. धन्वन्तरिनिघण्टुः.

DHANVANTARINIGHANTUH

Substance, palm-leaf Size, 14⅓ × 1⅝ inches Pages, 107 Lines, 6 on a page Character, Kanarese Condition, injured Appearance, old

Contains the Vargas one to nine

Same work as the above, but herein the last Varga, viz, Miśraka Varga, is split up into three Vargas, viz, Miśraka, Visōpavisa and Viṣaghna In the summary given at the beginning only six Vargas are given

See under the previous number for the beginning

End :

शङ्खमूला कद्वटिका वालिनी शङ्खबीजया ।
शूर्पपर्णी महाकृष्णसहाक्षी सूकरीति च ॥
एते चान्ये च बहवो ये चान्ये प्रथिता भुवि ।
* + *
विषादिसहवर्गोऽयं नामत परिकीर्तितम्( ) ।
हिताय सर्वजन्तूना दिव्यौषधसमन्वितः ॥
गलूच्यादि शताह्वादि तथान्यैश्च(न्यच्च)न्दनादि च ।
करवीरादिराम्रादि सुवर्णादिविमिश्रकः ॥
विषोपविषवर्गास्तु विषघ्नास्तु तथैव च ।
इत्येतत्क्रमशो वर्गनाम चैव प्रकीर्तितः ॥

Colophon :

इति धन्वन्तरीयनिघण्टौ नवमो वर्ग ॥

इति धन्वन्तरीयनिघण्टु. समाप्त. ॥

No **13285** धन्वन्तरिनिघण्टु .

DHANVANTARINIGHANTUH

Pages, 28 Lines, 6 on a page

Begins on fol. 96*a* of the MS described under No 1724

Breaks off in the second Varga

Same work as the above.

No 13286 धन्वन्तरिनिघण्टु, आन्ध्रटीकासहितः.

DHANVANTARINIGHANTUH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, 15⅝ × 1¼ inches Pages, 34 Lines, 7 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Breaks off in the second Varga

Same work as the above

No 13287 धन्वन्तरिनिघण्टु.

DHANVANTARINIGHANTUH

Substance, palm-leaf Size, 16½ × 1⅜ inches Pages, 121 Lines, 6 on a page Character, Kanarese Condition, much injured Appearance, old

Contains the Vargas one to seven

Same work as the above

Date of transcription Sunday, the 2nd day of the bright fortnight of the Āsādha month in the year Khara, 1690 Śālivahana Śakha

Name of the copyist · Alagasingarāyalu

No 13288. धन्वन्तरिनिघण्टु., आन्ध्रटीकासहित.

DHANVANTARINIGHANTUH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, 11¼ × 1¼ inches Pages, 116 Lines, 5 on a page Character, Telugu Condition, injured Appearance, old

Contains the Vargas one to three, but the second Varga is incomplete and the third Varga wants the beginning

Same work as the above

No 13289. धन्वन्तरिनिघण्टुः, आन्ध्रटीकासहित.

DHANVANTARINIGHANṬUH WITH TELUGU MEANING

Pages, 12 Lines, 32 on a page

Begins on fol 1*a* of the MS described under No. 13190

Contains the Vargas one to six

Same work as the above

No 13290. धन्वन्तरिनिघण्टु.

DHANVANTARINIGHANTUḤ.

Pages, 13 Lines, 5 on a page

Begins on fol 44*a* of the MS described under No 13083.

Wants the beginning in the first Varga and the end in the second Varga

Same work as the above

No 13291. धन्वन्तरिनिघण्टुः.
DHANVANTARINIGHANTUH.

Substance, palm-leaf Size, 16 × 1¼ inches Pages, 89 Lines, 5 on a page Character, Grantha Condition, good Appearance, old

Contains the Vargas one to six

Same work as the above

This manuscript is said to have been copied by Cāganti Gavaraya and given to Mājēti Sarvēsalinga Date of transcription Sunday, the 1st day of the dark fortnight of the Caitra month in the year Akṣaya

The following colophon is found herein —

इति धन्वन्तरिनिघण्टौ योगगणसमुच्चयः समाप्त ॥

No. 13292. धन्वन्तरिनिघण्टु, आन्ध्रटीकासहित॰.
DHANVANTARINIGHANTUH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, 14¾ × 1⅛ inches Pages, 114 Lines, 6 on a page Character, Grantha Condition, very much injured Appearance, old

Breaks off in the fifth Varga, but wants the introductory stanzas

Same work as the above.

No 13293. धन्वन्तरिनिघण्टुः, द्राविडटीकासहितः.
DHANVANTARINIGHANTUH WITH TAMIL MEANING.

Substance, palm-leaf Size, 15½ × 1¼ inches Pages, 66 Lines, 6 on a page. Character, Grantha and Tamil. Condition, injured Appearance, old.

Contains the Vargas three and four only.

Same work as the above It is accompanied with meaning in Tamil.

No 13294. धन्वन्तरिनिघण्टुः.
DHANVANTARINIGHANTUH

Pages, 7 Lines, 32 on a page

Begins on fol 7*a* of the MS described under No 13190

Complete

Herein the names of substances are arranged in order according as they are capable of giving one meaning, two-fold meanings, three-fold meanings or more This work is also attributed to Dhanvantari

Beginning:

निघण्टुरन्तरा वक्ष्ये नानाद्रव्याश्रितानि तु ।
एकार्थद्वित्रयार्थानि नानार्थानि तथैव च ॥
यथाक्रमेण वक्ष्यामि सावधानमना. शृणु ।
अथैकार्थानि वक्ष्यन्ते शृणु मे कथित शुभम् ॥
शतपुष्पा शतसुमा दन्तहस्ती च नागरा. ।
भाण्डा गौरीति मञ्जिष्ठा सर्वरसः बहुस्रवा ॥

Colophon.

इत्येकार्थानि ॥

End:

पद्मगन्धोत्पलाकाशे हस्तं हस्ताग्रवादिषु ।
वाद्यभाण्डमुखे चैव प्रोक्तं प्राच्येषु पुष्करम् ॥
यमानिलेन्द्रचन्द्रार्ककपिमण्डूकवारिषु ।
शुककेशवसिहेषु भुजङ्गेषु हरिः स्मृतः ॥

इति नानार्थानि ।

Colophon:

इति धन्वन्तरिनिघण्टौ नानाद्रव्यार्थज्ञानबोधायां नानार्थान्तः सम्पूर्णः ॥

No 13295. पथ्यापथ्यवर्ग', आन्ध्रटीकासहितः.
PATHYĀPATHYAVARGAH WITH TELUGU MEANING

Pages, 31 Lines, 6 on a page

Begins on fol 110*a* of the MS described under No. 1724.

Incomplete

A treatise on dietetics.

Beginning

नमः श्रीवर्धमानाय एकद्रव्यस्य लक्षणम् ।
पथ्यापथ्य प्रवक्ष्यामि सर्वशास्त्रानुसारणी(त) ।
सैन्धवामृतधान्याकजीरकार्द्रकसयुतम् ।
तण्डुलीयकवार्ताकपटोलालाबुसाधितम् ।
गोधूमजीर्णशाल्यन्न गव्य क्षीर घृत दधि ।
हसोदकं मुद्गरस रसेन्द्रस्य हित विदुः ॥

* * *

कास्य च गुरु विष्टम्भि तीक्ष्णोष्ण च भृश तथा ।
अपथ्य सूतराजस्य विहित कथ्यते बुधै ॥

End:

तुषाहीना विषा मुद्गा सतुषा आढकी विषा ।
कुलुत्थं भर्जितविषा चणका सर्वतो विषा ॥
वार्ताकं कोमल पथ्य कूष्माण्ड कोमल विषम् ।
कपित्थ सर्वदा पथ्यं कदली न कदाचन ॥

No **13296.** भोजनकुतूहलम्
BHŌJANAKUTŪHALAM

Substance, paper Size, 13¾ × 8¼ inches Pages, 260 Lines, 17 on a page Character, Grantha Condition, good Appearance, new

Contains the first Paricchēda only

A treatise on medicine by Raghunātha, pupil of Anantadēva, describing what kind of substances may be taken as food and what their properties are as well as how they should be used as food and other connected subjects

At the end there is an index of subject-matter extending over 42 pages

Beginning:

नमः प्रचण्डवेतण्डतुण्डाय मृडसूनवे ।
प्रत्यूहतिमिरध्वंससमुद्यत्करभानवे ॥
तस्मै नमः परानन्दमकरन्दरसाश्रये ।
श्रीगुरोः पादपद्माय यत्र मे निश्चलं मनः ॥

नत्वा तत्त्वविदो मुनिमुख्यान् धन्वन्तरिसुखभोज्यगुणज्ञान् ।
भोजनकौतूहलमथ तत्त्वेनानेन जनो निपुणो मुदमीयात् ॥

अथ भोजनविधि । तत्र —"जीर्णो हित मित चाद्यात्" इत्यायुर्वेदोपदेशात्, "भोक्तव्य सघृत सोष्ण हित पथ्य मित तथा" इति व्यासस्मरणाच्च भोज्यद्रव्याणि तद्गुणाश्चाभिधीयन्ते । तत्र धान्यप्रकरणम् । तच्च त्रिविधम्— तदुक्त निघण्टुराजे—"प(धा)न्य भोज्य च भोगार्हमनघ जीवसाधनम्" इति । वृद्ध्याद्युपजीवन भोगः जीवसाधनमोषधीभ्योऽन्नम् अन्नात्पुरुष इति श्रुते. ।

End:

तृष्णाशोषविभेदन धृतिकरं कान्तिप्रद श्लेष्मल
क्षौम शुक्लमतीव हृद्यममल पित्तामयध्वसनम् ।
माञ्जिष्ठ च विदाहिक च कफकृच्चोष्ण च वातामय
बार्हरुचिर सुखश्च कुरुते श्लेष्मापह च स्मृतम् ॥

इत्युपभोग्यवस्त्रगुणाः ।

इत्थ विमथ्य गुणपांसुसुधाम्बुराशि लब्धापरामृतरस सुरत च तस्मात् ।
निर्मायि भोजनकुतूहलमीश्वराणा तोषाय तेन परितुष्यतु शेषशायी ॥
ससेविता नरवतस्तरवश्च दृष्टा यैर्न क्षितौ जनपदेषु च तेषु तेषु ।
भैषज्यतन्त्रमपि नैव कृत स्वतन्त्र तेषा कृतेऽपि च कृत रघुनाथनाम्ना ॥
अनन्तदेवान्मनसा विधायाप्यनन्तदेवस्य विधाय सेवाम् ।
योऽनन्तदेवः प्रथित. पृथिव्यामनन्तदेव. परितोषमेतु ॥

Colophon:

इति श्रीमद्विद्वद्वृन्दवन्द्यपादारविन्दश्रीमदनन्तदेवदयोदयस्य रघुनाथविदुषः कृतौ भोजनकुतूहले द्रव्यगुणागुणकथन नाम प्रथमः परिच्छेदः ॥

भोः पटुवादाः(ण्डिताः) कृतधियः शृणुतामलां नो
वाच विविच्य विभवाय चिरं प्रसूताम् ।
संसेवयन्तु विमलं कमलान्तरङ्ग-
मेनं रस न रसितु प्रभवन्तु भेका ॥
यदि पूतिगन्धबहुले वारिणि बद्धादरः पोत्री ।
स्पृहयति पा(वा)रि न गाङ्ग गुरु गीर्वाणैरपाकृत किं स्यात् ॥

No 13297. भोजनकुतूहलम्.
BHŌJANAKUTŪHALAM

Substance, paper Size, 11 × 8¾ inches Pages, 127 Lines, 20 on a page Character, Grantha Condition, good Appearance, new

Contains the third Paricchēda complete

Same work as the above This Paricchēda deals as to how people should conduct themselves during night time It begins with the conduct and duties of woman under various conditions

Beginning:

अथ आदौ स्त्रीधर्मा —तत्र प्रोषितभर्तृकाधर्माः ।

विज्ञानेश्वरीये—

क्रीडा शरीरसंस्कार समाजोत्सवदर्शनम् ।
हास्य परगृहे यान त्यजेत् प्रोषितभर्तृका ॥

* * *

न स्थातव्य न गन्तव्य वृक्षमूलेषु सर्वदा ।
न [illegible] सदा तिष्ठेत् खट्वाच्छायां विवर्जयेत् ॥
शोक रक्तविमोक्ष च साध्वस कुक्कुटासनम् ।
व्यवायं च दिवास्वापं रात्रौ जागरणं त्यजेत् ॥
अतिक्षार तु नाश्नीयादत्यम्लमतिभोजनम् ।
अत्यम्लमतितीक्ष्ण च दुष्टाहारं परित्यजेत् ॥
यस्तु तस्या भवेत् पुत्रश्चिरायुर्वृद्धसमतः ।
अन्यथा गर्भपतनं समाप्नोति न संशयः ॥

End:

इति विविधनिबन्धाब्धीनगाधान् विगाह्य
प्रबलगुरुसमीक्षानौकया निर्विशेषम् ।
रुचिरतरललामग्राममासाद्य तत्त-
द्विहितविधिविधेय सभृतं भूतयेऽस्तु ॥
शाखायाः पारिजातस्य कौस्तुभस्या(पि) दीधितेः ।
हेमाद्रेरिव वा सानोरस्तु ग्रन्थस्य गौरवम् ॥
अनेन ग्रन्थरूपेण कौस्तुभश्रीविभासिनी ।
हरेर्वक्षस्स्थले लक्ष्मीः प्रसन्नास्तु महोमयी ॥

प्रमाणविधिरत्नालिसंभृत सुमनोयुत ।
ग्रन्थरूपोऽञ्जलिर्भूयाल्लक्ष्मीपतिपदार्पित ॥
जननीक्लेशकर्तारः सन्त्वन्येषा सुतोच्चया ।
जननीतोषभूषायै भूयादेष मदङ्गज ॥

Colophon

इति हरपादारविन्दगोविन्दभजनावासविद्यावैभवस्य नतदेवदयोदयस्य श्रीरघुनाथसूरिणः कृतौ भोजनकुतूहले विभावरीविलासस्तृतीयः परिच्छेदः ॥

No 13298. भोजनकुतूहलम्.
BHŌJANAKUTŪHALAM

Substance, paper Size, $8\frac{5}{8} \times 6\frac{7}{8}$ inches . Pages 92 Lines, 24 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Contains the third Paricchēda complete

Same work as the above

No 13299. मदननिघण्टुः.
MADANANIGHANTUH

Substance, palm-leaf. Size, $14\frac{1}{4} \times 1\frac{1}{4}$ inches Pages, 51 Lines, 5 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Wants the beginning and the end

Gives the synonymous names of certain substances and then describes their medicinal properties

Beginning:

यवक्षारः स्मृतं पाक्ये यवजो यवसूकज. ।
यवसूको यवाह्वश्च यवापथ्यो यवाग्रजः ॥

गुणः—

यवक्षारोऽग्निकं श्लेष्मश्वासकासगदामयान् ।
आमार्शग्रहिणीगुल्मं यकृत्प्लीहरुजां जयेत् ॥

सद्यः क्षारगुणः—

स्वर्जिकास्वर्जिकापाख्या सुखवर्चा सुवर्चिका ।
स्वर्जिका तद्गुणा प्रोक्ता विशेषाद्गुल्मशूलनुत ॥

End:

शाकं बर्बरमीषमुष्टिमनिलाश्लेष्मादहं चाग्निकृत
दम्पुंसाधु क्रिमिव्रणा सरकरं दुर्नामगुल्मापहम्(?) ॥

पुष्णन् कुरातातबलानुगुल्मा क्रिमिं जयेदाशु गुदाङ्कुरांश्च ॥
गौळीशाक तु वातघ्न कफपित्तकर परम् ।
शोफदुर्नामहृद्यत्व मूत्रघातेषु सम्मतम् ॥

No 13300. रसनिघण्टु
RASANIGHANTUH

Pages, 8 Lines, 7 on a page

Begins on fol 49a of the MS described under No 13283

Complete

A dictionary giving the synonymous names of mercury and other inorganic substances and other connected things

Beginning:

शिवबीज सूतराज पारद च रसेन्द्रकम् ।
रसराज रसस्सून रुद्ररेतो महारस ॥
हरवीर्य रसाग्र्य च रसनादो रसोत्तम ।

महारस —

अभ्र(वै)क्रान्तमाक्षीकविमलाद्रिजसस्यकम् ।
चपलो रसकर्मे(श्रे)ति ज्ञात्वा(ष्टौ) रससङ्ग्रह ॥

* * *

अथोपरसाः—

गन्ध गैरिककासीस काङ्क्षिकाश्चिसुराष्ट्रजम् ।
ताल नीलाञ्जन चैव कङ्कुष्ठ चेत्युपारसाः ॥

End:

सिकता वालुका शुक्ता शीतला सूक्ष्मशर्करा ।
प्रवाहोत्था महाश्लक्ष्णा सूक्ष्मा पानीयशर्करा ॥

मृत्तिका—

मृन्मृत्तिका च मृत्स्ना च मृत्सा मृत्स्ना च मृत्तिका ।
कृष्णमृत्कृष्णमृत्स्ना च पाण्डुमृत्स्ना च पाण्डुमृत् ॥
वल्मीके रक्तमृत्स्ना च क्रिमिजं वामलूरुकम् ॥

Colophon

रसनिघण्टुः समाप्तः ॥

No 13301. रसनिघण्टुः.

RASANIGHANTUH

Pages, 6 Lines, 8 on a page

Begins on fol 106*b* of the MS described under No 13082

Complete

Same work as the above

Colophon:

इति महारसनिघण्टु संपूर्णं ॥

No 13302 वस्तुगुणकल्पवल्ली, आन्ध्रटीकासहिता.

VASTUGUNAKALPAVALLĪ WITH TELUGU MEANING.

Pages, 13 Lines, 5 on a page

Begins on fol 41*a* of the MS described under No 13122

Wants the beginning and the end

On the medical properties of substances used in medical preparations and in dietary

Beginning:

क्षीर पट्वम्लादियोगाद्विपाके तोय किट्ट तद्भवेत् द्वि.प्रकारम् ।
प्रोक्त वैद्य क्षीरपिण्डाह्वय तत्सर्वान्दोषान् नीत(नाश)येत्स्वादुभेदि ॥

* * *

क्षीरसन्तानिका स्निग्धा मधुरा वह्निनाशिनी ।
चक्षुष्या सर्वदोषघ्नी वृष्या गुरुतरा मता ॥

* * *

Colophon:

इति क्षीरवर्गः ॥

End:

वातघ्न कफकृत् स्निग्धं बृहणं नातिपित्तकृत् ।
कुर्यादन्नाभिलाष च दधिमस्तु परीसृतम् ॥

No 13303. वस्तुगुणकल्पवल्ली, आन्ध्रटीकासहिता.

VASTUGUNAKALPAVALLĪ WITH TELUGU MEANING

Pages, 14 Lines, 6 on a page

Begins on fol 103*a* of the MS described under No 13115

Complete

Same work as the above,

No 13304. वस्तुगुणानिर्णयः, आन्ध्रटीकासहितः.

VASTUGUNANIRNAYAH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, 12¼ × 1½ inches Pages, 24 Lines, 9 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old.

Incomplete

Similar to the above

Beginning.

रुचिकरबलकारी पैत्त्यउन्मदहारी
ज्वरहरकृमिहारी श्लेष्यशूलानिवारी ।
वम(न)दअ(नुद)तिसारी सर्वगुल्मापहारी
जनयति जठराग्निं जीरकं दीप्यकारी ॥
दिव्यदो दीपनी वृष्यदिव्यतेजो बिलोन्नतः ।
कुष्ठगुल्मरुतं(ज)हन्ति कफशोफकृमिं जयेत् ॥
प्राणवातगतारोगांश्चाष्टशूलनिवारणम् ।

जाजीपत्रगुणम्—

जाजीपत्र च पुष्प च वीर्यवृद्धिकर परम् ॥
मधु मेहं च नाश च करपादविदाहनुत् ।
त्वक्क्षीरी शुक्रमेहानां सर्वमेहनिबर्हणम् ॥

End:

गौलिशाकं तु वातघ्न कफपित्तकर स(प)रम् ।
शोफदुर्नामहृत्कृच्छ्र मूत्रघातेषु सम्मतम् ॥

No 13305. वैद्यनिघण्टुः, आन्ध्रटीकासहितः.

VAIDYANIGHANTUH WITH TELUGU MEANING

Pages, 148 Lines, 7 on a page

Begins on fol 173*a* of the MS described under No. 13126.

Apparently complete

Contains an alphabetically arranged list of the names of medical substances with Telugu equivalents for the same

Name of scribe Mājēti Sarvēśalingam Date of transcription Thursday, the 13th day of the bright fortnight of the Āśvija month in the year Rudhirōdgāri.

Beginning.

अर्कलता—యురువుడు, సురువుడు.
अर्कपुष्पिका—కోలపాల, పాల.
अर्कपर्णी—జిల్లేడు.
अर्कपुष्पी—అంబాళం
अलर्क—వుచ్చిత.
अकुष्ठवाक्—ధూసర.
अङ्कुरम्—చిగురు.
अङ्कोल—ఊడుగు.
अङ्कोलपुष्पी—చామ.
अङ्घ्रिपर्णिका—ముయ్యాకుపొన్న.
अखिला—దొండ్డ
आखुपर्णी—ఎలుక చెవి

End:

क्षुद्राम्लिका—పులిచించిలం
क्षुद्रा—వ్రాంకుడు
क्षुद्राग्निमन्था—తక్కెల
क्षुद्रोत्पलम्—కాకకల్వ.
क्षुद्विबाधक—భూం తాపుర-శం.
क्षुरा—కీచగ.
क्षुर—పల్లేరు
क्षेत्रभूति—(క)ర్యారముల్ర.

No 13306. वैद्यनिघण्टु.

VAIDYANIGHANTUH

Substance, (Śrītāla) palm-leaf Size, 9 × 2 inches Pages, 120 Lines, 10 on a page Character, Kanarese Condition, injured Appearance, old

Wants the portion up to टवर्ग in the beginning.

Gives the names of medical substances arranged in alphabetical order with Kanarese meaning for the same

Beginning

तूणीर, तूष्णीं, तृट्, तृष्णा, त्र्यूषण, त्रिकटुक ।

End:

सौराष्ट्रम् । हरियोगी । हयमूला ॥

No 13307 शतश्लोकी, आन्ध्रटीकासहिता.

ŚATAŚLŌKĪ WITH TELUGU MEANING

Substance, paper Size, 7⅝ × 6 inches Pages, 80 Lines, 13 on a page Character, Telugu Condition, injured Appearance, old

Incomplete Contains the stanzas 1 to 71

A treatise prescribing certain medical substances for curing various kinds of diseases

Beginning.

मुस्ता पर्पटधन्वयौषधानिकाभूनिम्बविश्वामृता
मृद्वीका दशमूलनिम्बसहदेव्यारग्वधव्याधय ।
सेव्याम्भस्सु निषण्णचन्दनबलापाठावरीशारिबा
खर्जूरत्रिफला मधूकमधुकान्यश्वत्थज वल्कलम ॥
रास्नानिर्जरदारुचव्यचपलामूलानिमूर्वोत्पलं
मञ्जिष्ठाकणवेणुपत्रकटुकाभार्ङ्गीपटोला निशा ।
स्तन्यक्षोणिभुजङ्गपुष्पलतिकारुद्राक्षगोरोचना
वाशाकेरजलाजवत्सकसितास्सर्वान्निहन्ति ज्वरान् ॥

See under the next number for the end

No. **13308.** शतश्लोकी, आन्ध्रटीकासहिता.

ŚATAŚLŌKĪ WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, 14¾ × 1⅝ inches Pages, 112 Lines, 5 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Complete

Same work as the above

Copying was made by Subbaiaya, son of Gunnayya, and was completed on Friday, the 2nd day of the Bhādrapada month in the Rāksasa year

See under the previous number for the beginning

End:

योनिरोगस्य—

रास्नासैन्धवपञ्चकोलमरिचाजाजीद्वयावृश्चिका
गीर्वाणद्रुमहिङ्गुदीप्यकयवक्षाराब्दपाठासिता ।
उग्रागोक्षुरमातुलुङ्गकशिफातैल तथैरण्डज
तैलं क्षीरघृतानि च प्रशमयन्त्य . योन्यामयान् ॥

Colophon:

शतश्लोकी सम्पूर्णा ॥

No **13309.** शतश्लोकी, आन्ध्रटीकासहिता.

ŚATAŚLŌKĪ WITH TELUGU MEANING.

Pages, 48. Lines, 20 on a page

Begins on fol 1*a* of the MS described under No 12065

Contains the stanzas 1 to 72 only

Same work as the above

No 13310. शतश्लोकी, आन्ध्रटीकासहिता.

ŚATAŚLOKĪ WITH TELUGU MEANING

Substance, paper Size, $9\frac{7}{8} \times 6\frac{3}{4}$ inches Pages, 37 Lines, 34 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Begins on fol 84*a*

Contains the stanzas 1 to 99 only

Same work as the above

Name of scribe Mājēti Sarvēśalingam Date of copying Wednesday, the 3rd day of the bright fortnight of the Āśvayuja month in the year Svabhānu

---

No 13311. शतश्लोकी, आन्ध्रटीकासहिता.

ŚATAŚLŌKĪ WITH TELUGU MEANING

Pages, 57 Lines, 7 on a page

Begins on fol 178*a* of the MS described under No 13204.

Contains the stanzas 1 to 99 only

Same work as the above

No 13312. शतश्लोकी.

ŚATAŚLŌKĪ

Pages, 18 Lines, 5 on a page

Begins on fol 29*a* of the MS described under No 13083

Incomplete

Same work as the above

No. 13313. शतश्लोकी.

ŚATAŚLŌKĪ

Substance, palm-leaf Size, $13\frac{3}{8} \times 1\frac{1}{8}$ inches Pages, 14 Lines, 5 on a page Character, Telugu Condition, injured Appearance, old

Begins on fol 225*a* The other work herein is Vaidyaviṣaya 1*a*

Incomplete

Same work as the above

No 13314. शतौषधानि.

ŚATAUṢADHĀNI

Pages, 8 Lines, 6 on a page Character, Nandināgarī

Begins on fol 130*a* of the MS described under No 2898

Purports to give the names of one hundred substances having valuable medical properties At the end of the work is an index covering four pages of the names of certain medical substances with a few

Beginning:

काश्मीर्यमघमूल च सहदेव्यास्तथा परम् ।
अपराजित्तथा गुञ्जा उशीरकरवीरकौ ॥
अघपारी शङ्खपुष्पी यष्टिकोष्ठककौचकम् ।
असिता विष्णुकान्ता च मयूरस्य शिखा तथा ॥

End:

वचा खर्जूरमुस्ता च सर्वौषध्य. प्रकीर्तिता ।
मूलानि मानिनीक्षिप्तमध्ये तेषा तु हेमजम् ॥
मूल विधाय यत्नेन दीर्घेण चतुरङ्गुलम् ।

No 13315. सारसङ्ग्रह, द्राविडटीकासहितः.

SĀRASANGRAHAH WITH TAMIL MEANING

Substance, palm leaf Size, $17\frac{7}{8} \times 1\frac{3}{8}$ inches Pages, 54 Lines, 6 on a page Character, Grantha Condition, slightly injured Appearance, old

Contains up to the end of the Mānavarga

Apparently a compilation about the medical properties of substances and their relative importance A chapter on measures and weights is found at the end of the work

Beginning:

रागादिरोगान् सततानुषक्तान् अशेषकायप्रसृतानशेषान् ।
औत्सुक्यमोहारतिदान् जघान यः पूर्ववैद्याय नमोऽस्तु तस्मै ॥
वर्गा' पारदलोहरत्नविविधैर्येद्रव्यकन्दाश्मस-
त्वक्पत्रैः कुसुमै फलैश्च लतिकासारैश्च मूलैरपि ।
निर्यासैश्च पयःपटुद्रुमपचै. कीर्णैश्च पश्वादिभिः
शारीरामयकालमाननिकरैर्युक्ता चतुर्विंशति. ॥

आदौ रसोत्कर्ष उच्यते——

अल्पमात्रप्रयोगत्वात् उत्प्रसङ्गो भवेन च ।
क्षिप्रमारोग्यदानत्वात ओषधीभ्यो रसोऽधिक. ॥
यन्मूर्छयेत्तस्य निहन्ति मूर्छा बध्नाति यस्तस्य च पाशबन्धनम् ।
यो मारयेत्तं सकरोत्यमारं कस्तेन सूतेन समः कृपाद्रे. ॥
रकारोऽग्निस्वरूपत्वात सकार. सोम उच्यते ।
अग्निष्टो(सो)मात्मकत्वाच्च रस इत्युच्यते बुधैः ॥

रसो नाम—

रसेन्द्रः पारद सूतो रस पादरसः शिवः ।
अयोनिजो रुद्रतेजोऽस्कन्नस्कन्दाकोमर (?) ॥

End:

माषा द्वादश तोला स्यात् अष्ट तोला पलं भवेत् ।
द्वात्रिंशत्पलक विद्यात् शुभ तु परिकीर्तिता ॥
शुभस्य तु सहस्रे द्वे भार एव प्रकीर्तितः ।
तिर्यग्यवोदराण्यष्टौ ऊर्ध्वं वा व्रीहयश्च स ॥
प्रमाणमङ्गुलस्योक्तं प्रादेशो द्वादशाङ्गुल ।
प्रादेशद्विगुणोऽरत्नि तस्मात्किष्कुस्ततो धनु ॥
धनुस्सहस्र द्वे क्रोशो चतु क्रोशस्तु योजनः ।
सम तुल्यं समाशं यन्मानमात्रं विधीयते ॥

Colophon:

इति मानवर्ग ॥

No 13316. हरीतकीभेदा, आन्ध्रटीकासहिताः
HARĪTAKĪBHEDĀH WITH TELUGU MEANING.

Pages, 7 Lines, 6 on a page

Begins on fol 63*a* of the MS described under No 1724

Incomplete

On the characteristic properties of the various kinds of Harītakī (a medicinal plant)

Beginning:

विजया रोहिणी चैव पूतना चामृता तथा ।
जीवन्ती त्रिवृता चैव अभया सप्त कीर्तिता ॥

End.

अलर्ककुसुमं पत्रं फलञ्च कटुतिक्तकम् ।
कासश्वासहरं कण्ठ्यं व्रणघ्नं दीपनं लघु ॥
अयोग्यः पुरुषो नास्ति अमन्त्रकमनक्षरम् ।
निरौषधलता नास्ति प्रयोगास्तत्र दुर्लभाः ॥

(D) VETERINARY, ETC.

No 13317. अश्वप्रशंसा.
AŚVAPRAŚAMSĀ

Substance, paper Size, $12\frac{1}{8} \times 9\frac{1}{2}$ inches Pages, 4 Lines, 17 on a page Character, Dēvanāgarī Condition, good. Appearance, new

Begins on fol 1*a* The other works herein are Mānapriyamata 2*b*, Aśvāyurvēda 17*a*

Complete

A short essay on the importance of horses said to have been taught by Śālihōtra to Suśruta

Beginning :

शालिहोत्र मुनिश्रेष्ठ सुश्रुतः परिपृच्छति ।
अश्वप्रशसामाहात्म्य न ज्ञात तत्त्वतो मया ॥
तदह श्रोतुमिच्छामि विस्तरेण वदस्व मे ।
साधु पृष्टं त्वया पुत्र नृपाणा हितकाम्यया ॥
शृणु सुश्रुत सर्वज्ञ तत्प्रभाव प्रचक्ष्महे ।
अश्वैर्हस्तगता पृथ्वी श्रीरश्वैर्विम(लं यश.) ॥
विजयश्च भवेदश्वै. अश्वैर्हर्म्यादिभूषणम् ।
तस्य राज्यं यशो लक्ष्मीधर्मकामार्थसम्पद. ॥
वाजिनो यस्य तिष्ठन्ति सर्वलक्षणसयुताः ।
अश्वेभ्यः परम नास्ति राज्ञो विजयकारणम् ॥
तैर्विना न जयस्तस्य वैरिणो वारणैरपि ।

End .

मोक्षात्परा गतिर्नास्ति नास्ति वेदात्परा श्रुतिः ।
नास्ति कृष्णात्परो देवो नास्ति यानं हयात्परम् ॥
वाजिनो यत्र तत्राह यत्राह तत्र वाजिनः ।
न ते यत्र न तत्राहं नाह यत्र न तत्र ते ॥

Colophon :

इति अश्वप्रशसाध्यायः ॥

No 13318. अश्वलक्षणशास्त्रम्, आन्ध्रटीकासहितम्.
AŚVALAKSANAŚĀSTRAM WITH TELUGU MEANING

Pages, 150 Lines, 20 on a page

Begins on fol 101*a* of the MS described under No. 859.

Complete in eight Adhyāyas dealing with the following topics —

१. अश्वपरीक्षा.
२. वर्णपरीक्षा.
३. पुण्ड्रपुष्पगन्धादिवर्णनम्
४. शुभाशुभावर्तविचारः.
५. हयवयोज्ञानम्.
६. रेखायुर्ज्ञानादिवर्णनम्.
७. अश्वपोषणविधिः.
८ मर्मविभागः.

A treatise on the different breeds of horses and their characteristics with hints for finding out, the good specimens among them, the duration of their lives, the marks on their bodies, their vital parts, etc, and for feeding them, etc The work is attributed to Śālihōtra Reference is also made to a big treatise on this subject by Simhadatta A Telugu rendering is added The name of the Telugu translator is not given, but he gives introductory and concluding stanzas in Sanskrit

Date of transcription Friday, the 7th day of the bright fortnight of the Śrāvana month in the year Svabhānu

Beginning

श्रीहयग्रीवाय नमश्चन्द्रिकाकान्तकान्तये ।
उपासकजनाज्ञानतमिस्रासप्तसप्तये ॥

शुक्लाम्बरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम् ।
प्रसन्नवदनं ध्यायेत्सर्वविघ्नोपशान्तये ॥

अभङ्गुरकलादानस्थूललक्षत्वमीयुषे ।
तुङ्गाय महसे तस्मै तुरङ्गाय मुखे नमः ॥

आरभ्यास्मद्गुरुभ्यस्तां ध्यात्वाचार्यपरम्पराम् ।
अश्वलक्षणशास्त्र तद्व्याकरोम्यान्ध्रभाषया ॥

पुस्तकान्तरदौर्लभ्याद्विशोध्येद यथामति ।
क्रियतेऽद्याश्वशास्त्रस्य टीका प्रतिपदात्मिका ॥

*   *   *

शालिहोत्रमह वन्दे वेदवेदाङ्गपारगम् ।
अश्वशास्त्रार्थतत्त्वज्ञ शिवध्यानपरायणम् ॥

*   *   *

अश्वशास्त्रसमुद्र त सिंहदत्तेन भाषितम् ।
वक्ष्यामि लक्षण कृत्स्नमश्वाना च विशेषत. ॥

*   *   *

आदौ ब्रह्मण आनन्दाश्रुजातास्तु तुरगा मुखात् ।
तस्माद्ब्रह्मसमुद्भूता इति ख्यातास्तथाभवन् ॥
ब्रह्मणो नाभिजातास्ते ह्यतश्चैवाग्निसम्भवा ।

* * *

दैवैश्च राक्षसैश्चैव मिलित्वा मथिता ध्व(य)तः ।
जाताः समुद्रात्तत्ख्याता अश्वा अमृतसम्भवाः ॥

* * *

Colophon:

इति शालिहोत्रीये परीक्षा नाम प्रथमोऽध्याय ॥

* * *

वातपित्तश्लेष्महरा सप्तधातुविवर्धनी ।
इन्द्रियाणां बलकरी गुप्तिशाला च वक्ष्यते ॥

* * *

निशापामार्गसिद्धार्थनिम्बलोध्रवराटिका ।
कुबेराक्षी दारुनिशा कस्तूरी केसरं तथा ॥
मधूकारग्वध मोहगुग्गल्वगरुलोचनम् ।

* * *

देवालयस्य मृत्स्ना च दन्तिवल्मीकमृत्तिका ।
एतानि पिष्ट्वा लेप च शरीरे कारयेदनु ॥

End:

वदन च पुर. पादौ पूर्वकाय इति स्मृतम् ।
तन्मध्यो मध्यकायः स्यात् तत्पश्चिम इति स्मृत ॥

* * *

शिरोनेत्रमुख कण्ठकर्णौ वृषणमेहनौ ।
चरणाश्च दश स्थान तुरगाणां बल स्मृतम् ॥

* * *

यानि स्थानानि वर्तन्ते तुरगाणां विशेषत. ।
सामान्यत. शास्त्रकारैरुक्तानि सुबहूनि च ॥
ज्ञातानि ज्ञायमानानि त्वज्ञातानि स्मृतानि च ।
तानि सर्वाणि विज्ञाय ह्युक्तानि च मयाधुना ॥

* * *

Colophon:

इति शालिहोत्रीये मर्मविभागो नामाष्टमोऽध्याय' ॥
अश्वलक्षणशास्त्रस्था शालिहोत्रर्षिभाषिता ।
विवृतीयं यथामूलमष्टाध्याय्यान्ध्रभाषया ॥

हयग्रीव· प्रसीदन्तां(देतु) व्याख्यामाख्यापयन्मया ।
विचिन्त्यैतां प्रसीदन्तु सन्त. सारस्य चिन्तका ॥
अश्वशास्त्रं सम्पूर्णम् ॥

No 13319. अश्वायुर्वेद:
ASVĀYURVĒDAH

Pages, 30 Lines, 20 on a page

Begins on fol 1a of the MS described under No. 3886

To the end of the Vayōjñāna portion in the Laksanasthāna

A work on the characteristics of horses and the treatment of their diseases in six Sthānas by Gana who professes to summarize the treatises of Śālihōtra, Suśruta, Garga, etc, and calls the work Siddhasangraha The names of the Sthānas are—(१) लक्षणम्, (२) रसव्याकरणम्, (३) कल्पसूत्रम्, (४) निदानम्, (५) चिकित्सा, (६) रहस्यम्. Each Sthāna consists of a number of chapters, the topics dealt with therein being given in the introductory stanzas extracted below

Beginning

अथ अश्वशास्त्रारम्भ·—

अत· पर प्रवक्ष्यामि तन्त्रस्यास्य यथाक्रमम् ।
स्थानानां चैव नामानि सूत्राणां च यथाक्रमम् ॥
प्रथम लक्षण स्थानमस्मिस्तन्त्रे प्रकीर्तितम् ।
ततो रसव्याकरणं कल्पसूत्र तथैव च ॥
निदान च चिकित्सा च रहस्यं षष्ठमेव च ।
स्थानानि तु षडेतानि शृण्वध्यायस्ततः परम् ॥
प्रशसा वाजिना पूर्वमावर्ताध्यायमेव च ॥
सर्वाङ्गानां परीक्षा च मिश्रकं वाजिलक्षणम् ॥
तत्र वर्णाश्च पुष्पाणि स्वरा गन्धाश्च वाजिनाम् ।
छाया गतिश्च सत्त्वानि निर्दिष्टानि समन्तत ॥
महादोषास्तालुरागाः कुलानि च वयस्तथा ।
वर्णो राजोपबाह्यश्च प्रदेशा पुण्डूलक्षणम् ॥
लक्षणस्थानमित्येतत् प्रथमं परिकीर्तितम् ।
ततश्च व्याधिनिर्देशः क्रियासूत्र तथैव च ॥

शाला षड्ऋतुकं देशाः कल्पस्कलवणस्य च ।
परिचर्या तुरङ्गाणां सस्यानां च विधिस्तथा ॥
विनिश्चयो रसानां च र(स)वीर्यविनिश्चयः ।
द्रव्याणां गुणदोषाश्च खादनानि तथैव च ॥
दशमूलविधिश्चैव रसव्याकरण स्मृतम् ।
कल्पसूत्रं स्नेहकल्प तथैव कटुपिण्डिका ॥
प्रतिपानविधिश्चैव भोजनानां विधिस्तथा ।
स्वेदानामक्षिरोगाणां कल्पौ (तु) समुदाहृतम् ॥
क्षीरवस्तिश्च वाहानामुत्तरो विस्तरेऽपि च ।
वस्तिर्निरोहकल्पश्च कल्पसूत्र प्रकीर्तितम् ॥
वायोर्निदान प्रथमं पित्तस्य च कफस्य च ।
रक्तस्यैव तु वाहानां निदान परिकीर्तितम् ॥
वातपित्तकफाना च रक्तस्य च समासत ।
साधारणी क्रिया प्रोक्तावर्तांना च चिकित्सितम् ॥
विविध चोर्ध्वावर्तश्च क्रियावर्तातिसारिण ।
चिकित्सा मूत्ररोगाणा स्तम्भानां च चिकित्सितम् ॥
एकाङ्गरोगस्य तथा मुखरोगचिकित्सितम् ।
कासानां च चिकित्सोक्ता स्नेहस्य लवणस्य च ॥
धान्यस्य च सुरायाश्च क्षीरस्य सलिलस्य च ।
नाड्याश्च व्यापदासन्नक्रिमिक्रोष्टुचिकित्सितम् ॥
विदुरग्रहरूप च हृद्रोगश्च निराणुक ।
अञ्जलीकारिका चैव कर्णरोगचिकित्सितम् ॥
अश्रुपातचिकित्सा च तथापातबलासक ।
आमण्डकस्तथोन्नीतः अण्डस्कन्नचिकित्सितम् ॥
अण्डचालिचिकित्सा च पीताण्डस्य चिकित्सितम् ।
रक्ताण्डस्य कफाण्डस्य पूयाण्डस्य चिकित्सितम् ॥
अर्शस्या . . काराणां वालादकाचिकित्सितम् ।
उदराणां तथाष्टाना प्रस्कन्दस्य चिकित्सितम् ॥
अनुस्कन्दचिकित्सा च रात्रिवातचिकित्सितम् ।
कुष्ठानां चैव दद्रूणा पामायाश्च चिकित्सितम् ॥

दशपैत्तिकत्वग्दोषाश्वयथुर्द्रौणिकास्तथा ।
मुखजा द्रौणिका हिक्का श्वासाश्चैव तु वाजिनाम् ॥
अतिसारा' कोष्ठराजिशिरोरोगाश्च लिङ्गगाम् (') ।
पादरोगाश्च वाहाना प्रकुब्वकप्रकोटकौ ॥
उलूकपादिस्तानरुक् गुदभ्रशस्तथैव च ।
भाराभिषण्णदोषाश्च योक्राभित्ताप एव च ॥
अभितापो रक्तपित्त विद्युत्क्षिप्तस्तथैव च ।
अग्निदग्धचिकित्सा च ज्वराणा च चिकित्सितम् ॥
शिङ्घाणिकचिकित्सा च प्रावारकचिकित्सितम् ।
प्रतितूर्णस्तथाण्डाक्षो बुद्बुद काच एव च ॥
पटलश्च परिस्रावि स्वच्छन्दश्चैव वाजिनाम् ।
नार्यं प्रेक्षितयः प्रोक्तो नेत्राभिष्यन्द एव च ॥
मुञ्जश्च मुञ्जजालश्च नेत्ररोगाः प्रकीर्तिताः ।
द्विव्रणीया च नाडी च पुण्डरीकग्रहस्तथा ॥
अर्बुदश्चाल्पविज्ञान नष्टशल्मस्तथैव च ।
भग्नलक्षणमश्वानां भग्नस्य च चिकित्सितम् ॥
विषतन्त्र च वाहाना तथैव च रसायनम् ।
वाजीकरणसूत्र च ग्रहा अप्येकविंशतिः ॥
एव चिकित्सित प्रोक्त रहस्यमधुना शृणु ।
प्रत्याख्यानीयनामानि स्पष्टस्यारिष्टमेव च ॥
उपसर्गश्चतिर्यस्तु शास्त्रसङ्ग्रहसाज्ञितम् ।
रहस्यस्थानमित्येतत् षष्ठ सम्परिकीर्तितम् ॥
एव षडेव स्थानानि सम्प्रवक्ष्याम्यत परम् ।
लक्षण प्रकृतीना तु चातुर्वर्ण्यं तथैव च ॥
आयुर्ज्ञान प्रोथरेखासम्भव सारलक्षणम् ।
अनूकलक्षण चैकशरीरस्य च लक्षणम् ॥
विकृता(विकृतं) मिश्र . . . शेषलक्षणम् ।
गर्भसम्भवविज्ञानं शरीरनिचयस्तथा ॥
सूतिकोपक्रम चैव तुलामान शरीरजम् ।
प्रजार्थोद्देशविज्ञानं द्रिष्योपक्रम (²) एव च ॥

. . . लक्षणं चैव वन्ध्यायाश्चाप्युपक्रमः ।
हेषितं चैव वाहानां वालप्रकिरण तथा ॥
ज्वलितं चैव यात्रा च तथैवोत्पात . . ।
मात्राज्ञानं तथा योगाः शोभा सूकरधाविकम् ॥
कयाश्वपरिवेधाश्वस्वातीसम्पातिकस्तथा ।
उत्तमं सप्तम . . . सम्परिकीर्तितम् ॥

Colophon:

इति गणकृते सिद्धयोगसङ्ग्रहे शास्त्रसङ्ग्रहाध्यायः ॥

प्रणिपत्य धवलतनुमघतिमिरहर गोपतिं सशशाङ्कं च ।
अश्वायुर्वेदनिधिं महामतिं शालिहोत्र च ॥
ये शालिहोत्रसुश्रुतगर्गै. . . . महर्षिभि. पुरा कथिताः ।
स्वे स्वे तुरङ्गशास्त्रे योगाश्चान्ते विकाराणाम् ॥
तेषां मध्ये राजन् सारतरं हयहितार्थमुद्धृत्य ।
रचितस्त्वय समासेन सङ्ग्रहः सिद्धयोगानाम् ॥
धर्मार्थकामसिद्धिर्यथा तुरङ्गैर्भवेत्तथा पूर्वम् ।
कथित च महामुनिभिः ततोऽपि वक्ष्ये समुद्देशम् ॥
अश्वैर्हस्तगता ष्ष (पृथ्वी) श्रीरश्वैर्विपुलं यशः ।
विजयश्च भवेदश्वैरश्वैर्हर्म्यादिभूषणम् ॥

* * *

Colophon:

इत्यश्वायुर्वेदे गणकृते सिद्धसङ्ग्रहे षट्सहस्रसहितायां प्रथमोऽध्यायः ॥

End

कृष्णा अष्टमवर्षाणि हरिण्येकादश स्मृत ।
मक्षिका विंशतिश्चैव त्रयोविशतिशङ्खजः ॥
षड्विंशतिउलूखश्च चलनं नवविंशति· ।
वितनव्यञ्जन प्रोक्तं द्वात्रिंशत्परमायुषः ॥

इति वयोज्ञानम्

Colophon:

भावे तु कन्यास्थितभास्करे च शुक्ले नवम्यां भृगुवासरे च ।
अश्वस्य शास्त्रं व्यलिखत् नृसिंहः प्रभोर्गणानामधिपस्य तुष्ट्यै ॥

No 13320. अश्वायुर्वेदः, कर्णाटकटीकासहितः.
AŚVĀYURVĒDAH WITH KANARESE MEANING.

Substance, palm-leaf Size, $9\frac{3}{8} \times 1\frac{3}{8}$ inches Pages, 56 Lines, 4 on a page Character, Kanarese Condition, injured Appearance, old

Begins on fol. 1*a* The other works herein are Aśvalaksana (Kanarese) 29*a*, Asvacikitsā (Kanarese) 33*a*

Wants the beginning and the end in the Laksanasthāna

Same work as the above.

No 13321. अश्वायुर्वेद.
AŚVĀYURVĒDAH

Pages, 320 Lines, 17 on a page

Begins on fol 17*a* of the MS described under No 13317

This is the first of the three volumes in which the work is written, the other two being described under the next two numbers The work is apparently not complete in three volumes This treatise in Asvasāstra appears to be a compilation from various previously existing works dealing with the origin, characteristics and the treatment of diseases, etc, of horses There is a commentary for the third stanza only

Volume I contains—

लक्षणस्थान—

आवर्ताध्याय.

वर्णपुष्पपुण्ड्राध्याय.

सत्त्वाध्याय.

गतिभारयोजनप्रमाणलक्षणाध्याय

शरीरलक्षणाध्याय.

सर्वाङ्गलक्षणाध्याय.

भद्रमन्द्रमृगराजादिलक्षणाध्याय.

अन्धादिसप्तदोषलक्षणाध्याय

विकृताविकृतलक्षणाध्याय.

शोभालक्षणाध्याय.

कुलाध्याय.

देशभेदचिकित्सननिरूपणाध्याय.

अभिषेकविधानाध्याय.

महादोषाध्याय

हेषितलक्षणाध्याय.

शान्तिप्रकरण.

वालुप्रकरणज्वलनधूमोल्कोत्पात-यात्रालक्षणाध्याय.

वयोऽवस्थाज्ञानाध्याय.

क्षेत्रदशाध्याय.

क्रयविक्रयाध्याय.

प्रदेशाध्याय.

स्थानसंस्थानावर्तनिरूपणाध्याय.

अष्टादशवर्णभेदनिरूपणाध्याय.

घृतपानाध्याय.

Volume II contains—

सिद्धिस्थान—
गर्भोत्पत्तिवर्णनाध्याय.
उत्तरे तृतीयस्थाने—
शरीरनिचयाध्याय.
शरीरे तृतीयस्थान्—
कायोत्पत्त्यध्याय.

Volume III contains —

सिद्धिस्थान—
शरीरदेशप्रमाणाध्याय.
हीनातिरिक्ताध्याय.
आध्यात्मिकस्थान.
भूताद्युत्पत्तिस्थान—
नवाश्वविभागाध्याय.
शारीरस्थान—
आध्यात्मिकाध्याय.
सिद्धिस्थान—
कार्याकार्याध्याय.
शालाविधिपटल.
यवसपानविधिपटल.
धान्यगुणनिर्वचनपटल.
शारीरस्थान—
अन्नपानाध्याय.
अधिकारचिकित्सितपटल.
सिद्धिस्थानशारीर—
अधिकारचिकित्सितपटल.
शारीरस्थान—
जडादिलक्षणाध्याय.
रसस्कन्धाध्याय.
शारीरस्थान—
यवसरसाध्याय.
श्वयथ्वध्याय.
द्विव्रणीयोगाध्याय.
मूढगर्भचिकित्सनाध्याय.
शल्यनिर्हरणाध्याय.
व्रणाष्टशल्यहरणाध्याय.

Beginning:

नमामि धन्वन्तरिमादिदेव सुरासुरैर्वन्दितपादपद्मम् ।
लोके जरारुग्भयमृत्युनाशनं दातारमीश विविधौषधीनाम् ॥
शङ्ख चक्रमुपर्युदस्तश(क)रयोः दिव्यौषध दक्षिणे
वामेनान्यकरेण सम्भृतसुधां तोडीजलूकावलीम् ।
बिभ्राण. करुणाकरः सुखकरः सर्वामयध्वंसक.
सर्वे मे दुरित वि(भि)नत्तु भगवान् धन्वन्तरिः सन्ततम् ॥
श्रियदेवीं वन्दे सततशुभसम्भाविफलदां
यतः कान्ता जाता जितपवनवेगा हरिवराः ।

श्रियं लीलाकृष्णा(ष्टा)मपि च बलिनः सर्गपतये
ददुर्येना(ऽमी)भूयः प्रवरगुणगम्भीरगुरव. ॥

अत्र श्रिय लक्ष्मी वन्द इति क्रियाकारकयोजना । वन्द इति उत्तमपुरुषप्रयोगादेवाहमिति लभ्यते । वदि अभिवादनस्तुत्योरिति धातो. तस्य स्तुतिरपि कर्तव्येत्यर्थः । ननु विशिष्टाधिकृता हि देवता वन्दनीया भवति ।

यतः कान्ता जाता इत्यनेन मनोहरतुरङ्गमा तस्या सकाशात्सम्भूताः । तथा चोक्तम्—

पुरा कृतयुगस्यादौ यजतः परमेष्ठिन. ।
दृशोस्तु धूमावृतयोरापतन्नस्रबिन्दवः ॥
तान्पाणिपल्लवे लक्ष्मीर्दधाराशु हयास्तदा ।
जातास्ततस्ते तुरगा सर्वलक्षणलक्षिताः ॥

* * *

वेधाप्यधात्सद्गुणिनो हि वाहिनिबन्धबुध्यामरदानवानाम् ।
सर्वार्थदांस्तानधिकृत्य भानुप्रस्थानदुस्थ. किमभूदनन्ते ॥
असमसमरचैत्रश्रीविलासैकवासः
कृतदितिसुतस(त्रः) प्राप्य दिव्याश्वरत्नम् ।
निबिडयति बिडौजाः केवलं त्यक्तचित्त.
रहसि च सह शच्या शश्वदालिङ्गनानि ॥
ये वास्तोष्पतिसम्पदं मखमुखे गत्वा सु(ख) भूभुजा-
माजौ सद्विजय परश्रियमवस्कन्द्येव मन्ये मुदम् ।
सत्कीर्तिं वितरन्ति कार्तिकसुधाज्योतिर्द्युतिद्योतिनी
दिव्यत्वं तुरगा यदिष्टमिह तां किं किं (हि) तै. प्राप्यते ॥

स्मृत्वा विभो रूपगत हयाना तत्प्रेरिताज्वलनशास्त्रमुखं विशन्ति ।
पूर्वोक्ततन्त्रा(न्त्र)कलनाकलित हि तेषामाचक्ष्महे जननलक्षणमल्पमादौ ॥

कालभेदेन वाहाना चत्वारः सम्भवा मता. ।
द्विविधं सम्भव केचित्सप्त चाष्ट तथापरे ॥
अग्निबाष्पाण्डपीयूषत्रिदशाशनिसामतः ।
गर्भादष्टविधोत्पत्तिरश्वाना परिकीर्तिता ॥

* * *

बह्वन्नभक्षी क्षणदाप्रद्वेषी क्षुद्रो हरिच्छिद्रविघातकारी ।
पिशाचसत्त्वस्तुरगो हि शूद्रवासप्रिय. क्रूरकुरूपभीरुः ॥

Colophon:

इति हयायुर्वेदलक्षणस्थाने सत्त्वाध्यायः ॥

* * * *

मतान्तरे अर्धमात्राप्रमाणम्—

योजनानि दशायाति दिनैकेन हयोत्तमः ।

मध्यमाष्टौ समायाति षट्सु याति न दुःखितः ॥

Colophon :

इत्यश्वायुर्वेदे शालिहोत्रे लक्षणस्थाने गतिभारयोजनप्रमाणलक्षणाध्यायः ॥

See under No 13323 sequent for the end

No 13322. अश्वायुर्वेदः.
AŚVĀYURVĒDAH

Substance, paper Size, 11¼ × 8¾ inches Pages, 344 Lines, 18 on a page. Character, Dēvanāgarī Condition, good Appearance, new

This is the second of the three volumes referred to under the previous number, wherein see for contents

Same work as the above

No 13323 अश्वायुर्वेदः.
AŚVĀYURVEDAH

Substance, paper Size, 12⅛ × 9⅞ inches Pages, 156 Lines, 18 on a page Character, Dēvanāgarī Condition, good Appearance, old

This is the third of the three volumes referred to under No 13321 ante, wherein see for contents

Same work as the above

See under No 13321 for the beginning

End

यस्य नासास्यतोऽङ्गल्यौ योषिण्या चापि दूरगम् ।

प्रणष्ट यश्च कालेषु तच्छल्यं व्यञ्जने हितम् ॥

तत्पाचयित्वा कालेन मार्गापन्न विनिर्दिशेत् ।

व्रणशल्य(स्य)मीमांसा यथावत्परिकीर्तिता ॥

Colophon :

इत्यश्वायुर्वेदे शालिहोत्रीये शारीरे तृतीयस्थाने व्रणाष्टशल्यहरणं नामाष्टदशोऽध्यायः समाप्तः ॥

सङ्ग्रामजातशल्यविघातक्षतशमनविधिरुच्यते—

सुश्रुत उवाच—

सर्ववेदान्तविदुषं तपस्वी वाग्विदा वरम् ।

शालिहोत्रमृषिश्रेष्ठं गान्धारारष्टनैषधा. ॥

* * *

वयमश्वहितार्थाय भवन्तं शरण गता ।
ततोऽब्रवीच्छालिहोत्र' सुश्रुताय महामुनि ॥

* * *

अश्वाना नेत्राञ्जनानि—

तिनसीपिप्पलीचारुमरीचीबारहरीतकीबीजसुबीजम् ।
आमलकारसघट्टनघट्टनयोजदृष्टिसीनसमानम् ॥
महादोषप्रदावर्तानामग्निचिकित्साविधिरुच्यते ।

No 13324. मातङ्गलीला.

MĀTANGALĪLĀ

Pages, 67 Lines, 10 on a page

Begins on fol 43*a* of the MS described under No 13031

Breaks off in the 11th Adhikāra

An elementary treatise in 12 chapters as detailed below, dealing with the origin and characteristics of elephants, the duration of their life, their prices and the operations for catching them, etc The work has been printed in the Trivandrum Sanskrit Series, wherein the authorship of the work is attributed to Nīlakantha —

१. नागोत्पत्तिः.
२. शुभलक्षणम्.
३. अशुभलक्षणम्.
४. आयुर्लक्षणम्.
५. वयोलक्षणम्.
६. माननिर्णयः.
७. मूल्याधिकार .
८. सत्त्वलक्षणम्.
९. मदभेदः.
१०. गजग्रह'.
११. गजरक्षणदिनर्तुचर्या.
१२. आधोरणगुणादि.

Beginning.

नृसिंहयादवौ दैत्यसमूहोग्राटवीदवौ ।
राजमानौ भजे राजराजमङ्गलवासिनौ ॥
मातङ्गवक्त्रं प्रणिपत्य दृष्ट्वा मातङ्गशास्त्रं मुनिपुङ्गवोक्तम् ।
मातङ्गलीलाचलितान्तरात्मा मातङ्गलीलां रचयामि तावत् ॥
उत्पत्तिः शुभलक्षणान्यशुभलक्ष्मायुर्वयोलक्षणं
मानं मूल्यविशेषसत्त्वमदभेदाश्च क्रमाद्दन्तिनाम् ।
वन्यानां ग्रहण च लक्षणविधिस्त्वाचारभेदादिक
नागाध्यक्षगुणादिक च सकलं सङ्क्षेपतो वक्ष्यते ॥

आसीदङ्गाधिराजः सुरपतिसदृशो विश्रुतो रोमपादो
गङ्गातीरे कदाचित्परिजनसहित सोऽथ पम्पानगर्याम् ।
आसीनो रत्नपीठे विपिनगजकृतं सर्वसस्यादिनाश
कैश्चिद्विज्ञापितोऽचिन्तयदवनिपतिः किं नु कार्यं मयेति ॥
कालेऽस्मिन् गौतमो नारदभृगुमृगचर्माग्निवेश्यारिमेदा
काव्यो मातङ्गचर्यादय ऋषिवृषभा दैवताना नियोगात् ।
पम्पां प्राप्ता नृपेणासनकुसुमजलाद्यैः समाराधितास्ते
वन्यान्नागान् ग्रहीतु प्रददुरथ वरं नारदादङ्गपाय ॥

* * * *

शुश्रूषाद्य च कृत्वा मुनिरथ जनकस्याश्रमात्पालकाप्य
त देशं प्राप्य यत्र स्थितमपि गजयूथं त्त(च)तस्मिन्नदृष्ट्वा ।
सर्वत्रान्विष्य पम्पां मुनिरथ गतवान् स्नेहतो व्याकुलात्मा
नागाना दुःखितानां व्रणशमनचिकित्सादिरक्षा चकार ॥
कश्चिन्नातिचिराद्भविष्यति मुनिर्मातङ्गबन्धु. परम्
आयुर्वेदपरायणोऽतिनिपुणो व्याधीन् हरिष्यत्यसौ ।
इत्युक्त्वा दिगनेकपाश्च विधिना याता यथास्वं दिश
दिग्मातङ्गकुलोद्भवाश्च पृथिवीं याताः परे शाव(प)तः ॥

See under the next number for the end

No **13325.** मातङ्गलीला, केरलटीकासहिता.

MĀTANGALĪLĀ WITH MALAYĀLAM MEANING.

Substance, paper Size, $11\frac{5}{8} \times 8\frac{5}{8}$ inches Pages, 48 Lines, 18 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, new

Breaks off in the 11th Adhikāra

Same work as the above.

See under the previous number for the beginning

End.

गर्तं हस्तचतुष्कनिम्न(म्न)करयुगा(ग्म)व्यासदोःप ञ्चका-
यामं वेणुदलैः कटैश्च विहित कृत्वा मृदाच्छाद्य क(तम्) ।
तस्मिन्भक्ष्यपरिस्तृते तु कलभानापातयित्वा भटा
बध्नीयु. सुदृढं गजग्रह इति प्रोक्तोऽवपाताह्वय ॥

Colophon:

इति गजग्रहाधिकारो दशमः ॥

वन्यांस्तत्र सुखोषिता विधिवशाद्ग्रामावतीर्णा गजा
बन्ध(द्धा)स्तीक्ष्णकटूग्रवाग्भिरतिशुग्भीमोहबन्धादिभिः
उद्विग्नाश्च मनश्शरीरजनितैर्दुःखैरतीवा(क्षमा)
प्राणान्धारयितुं चिरं नरवश प्राप्ता· स्वयूथादथ ॥

*   *   *   *

बालातपः शशिकलारुचिरश्च शाली·
गोधूमधान्यमपि यत् कृमिभिर्न दुष्टम् ।
स्विन्नैरमीभिरुपकल्पित(क्लृप्त)मनल्पमास
भोज्यं गजस्य विनियोज्यमिदा(भा)गमज्ञै· ॥

No **13326.** मातङ्गलीला, केरलटीकासहिता.

MĀTANGALĪLĀ WITH MALAYĀLAM MEANING

Substance, palm-leaf (Śrītāla) Size, $9\frac{1}{8} \times 1\frac{7}{8}$ inches Pages, 59 Lines, 10 on a page Character, Malayālam Condition, good Appearance, old

Breaks off in the 11th Adhikāra

Same work as the above

No **13327.** मानप्रियमतम्.

MANAPRIYAMATAM

Pages, 29 Lines, 17 on a page

Begins on fol 2*b* of the MS described under No 13317

Breaks off in the sixth Adhyāya

A treatise on the characteristics of good and bad horses with hints for ascertaining their age, etc The name of the author is not given

Deals with the following topics —

१. अश्वप्रकृतिलक्षण.
२. अश्वशरीरावयवप्रमाण.
३. अश्ववयोज्ञान.
४. अश्ववर्णनिरूपण
५. मिश्रलक्षण.
६ अश्वावर्तादि.

Beginning:

अमृतात्पूषणाद्वह्ने देवाद्य(द)ण्डाश्र(च्च)गर्भतः ।
साम्नो हयानामुत्पत्तिः सप्तधा परिकीर्तिता ॥

कृते युगेऽश्विजे मासि शुक्लेऽ(थ)प्रतिपत्तिथौ ।
सोमवारेऽश्विनीऋक्षे ब्रह्मा लोकपितामह ॥
मन्त्रकल्परहस्येन कृत्वा देयमतच्छुभाम् ।
वेदोक्तेनैव मार्गेण जुहुयादग्निदानतः ॥

End:

ये तेन चिरायुषा शुभकरा यत्नात्परीक्षा(क्ष्या)हयाः
गन्धान्मूत्रशकृन्मलेषु नवसु द्वारेषु कर्णेऽपि च ॥

Colophon:

इति मानप्रियमते अश्वशास्त्रे उत्स्मयस्थाने गन्धलक्षणं नाम पञ्चमोऽ-
ध्याय. ॥

तत्र प्रधाना ह्यावर्ता शुक्तिशुक्तिसमो भवेत् ।
वत्सजा स्वावलीढेव हशोह्यवलीढकम्(?) ॥
* * *
अपानक्रोष्ठनाभिना दुर्मर शन्द्रमाण्डक. ।
शिवने प्रलजानां च सर्पाक्षः पर्ति कुम्भक (?) ॥

MEDICINE—SUPPLEMENT

No 13328. अष्टाङ्गहृदयम्.

ASTĀNGAHRDAYAM

Substance, palm-leaf Size, 14⅝ × 1¼ inches Pages, 360 Lines, 5 on a page. Character, Telugu Condition, slightly injured Appearance, old

Contains the Adhyāyas one to seven in the Nidānasthāna

Same work as that described under No 13072

No 13329. अष्टाङ्गहृदयम्, आन्ध्रटीकासहितम्.

ASTĀNGAHRDAYAM WITH TELUGU MEANING.

Pages, 10 Lines, 34 on a page

Begins on fol. 103*a* of the MS described under No 13310.

Contains the 15th Adhyāya in the Sūtrasthāna

Same work as the above

No 13330. अष्टाङ्गहृदयम्, आन्ध्रटीकासहितम्.
ASTĀNGAHRDAYAM WITH TELUGU MEANING

Pages, 28 Lines, 8 on a page.

Begins on fol 97*a* of the MS described under No 13224
Breaks off in the Dinacaryādhyāya of the Sūtrasthāna
Same work as the above

No 13331. अष्टाङ्गहृदयम्.
ASTĀNGAHRDAYAM

Pages, 15 Lines, 6 on a page

Begins on fol 32*a* of the MS described under No. 13249.
Contains the first Adhyāya of the Cikitsāsthāna
Same work as the above

No 13332. आयुर्वेदः.
ĀYURVĒDAH

Pages, 5 Lines, 6 on a page

Begins on fol. 4*b* of the MS described under No 13122
Incomplete
Same work as that described under No. 13086 ante

No 13333. आयुर्वेदः.
ĀYURVĒDAH

Pages, 6 Lines, 5 on a page

Begins on fol 59*b* of the MS described under No 13115
Incomplete.
Same work as the above

No 13334. आयुर्वेदः, आन्ध्रटीकासहितः.
ĀYURVĒDAH WITH TELUGU MEANING

Substance, paper Size, $9\frac{1}{4} \times 7\frac{5}{8}$ inches Pages, 18 Lines, 26 on a page Character, Telugu Condition, slightly injured Appearance, old

Begins on fol 1*a* The other works herein are Vaidyavisaya 9*b*, Nidānavisaya 24*b*

Same work as that described under No 13086 ante, wherein see for the beginning

End

अथातस्सम्प्रवक्ष्यामि सङ्क्षिप्त सूक्ष्ममुत्तमम् ।
आयुर्वेदोपदेशे ऽस्मिन्नष्टधातुर्निगद्यते ॥

* *

सद्यः स्नान च भुक्तस्य क्षुत्तृष्णातपशीलिता ।
व्यायामाकान्तभीतस्थो भूतवेगश्च रोदनम् ॥
सुन्दरीणा च सयोगे मद्यपानमतिभ्रम ।
गान्धारीभक्षकश्चैव पवनाभ्याससाधक ॥
अपस्मारश्रान्तदेही नाडी सम्यग्न विद्यते ।

No 13335. औषधयोगग्रन्थ, आन्ध्रटीकासहित.

AUSADHAYŌGAGRANTHAH WITH TELUGU MEANING

Pages, 28 Lines, 5 on a page

Begins on fol 35*a* of the MS described under No 13174

Wants the beginning and the end

Similar to the work described under No 13110

Beginning:

न्यग्रोधादिघृतम्—

न्यग्रोधपिप्पलसदाफललोध्रयुग्म जम्बूद्वयार्जुनक . . मवल्काः ।
वृक्षाम्रवञ्जुलप्रियालुपलाशनन्दि काशिकभसरलामधुक मधूकैः(?) ॥

* * * *

आदौ न प्रतिकर्तव्य व्याधिदोषेण दुर्जय ॥
मधूकपीठं सितया च युक्त स्तन्येन नस्य विनिहन्ति मूर्च्छाम ।
स्तन्येन इक्षुस्वरसेन नस्य न चन्दनेन विनिहन्ति मूर्च्छाम् ॥
कुङ्कुम शर्करायुक्त घृते वा पयसस्तथा ।
मूर्च्छामदविकारघ्न वायुनोन्मादपैत्त्यजित् ॥

End:

तालीसपत्र गजकेसराणा लवङ्गत्वक्क्षीरिकटुत्रय च ।
भृङ्गं विलङ्गात्रिफला च क्षौद्रैरेतानि चूर्णानि समांशकानि ॥

* * * *

No **13336.** क्षयरोगनिदानम्
KSAYARŌGANIDĀNAM

Pages, 9 Lines, 7 on a page

Begins on fol 93*a* of the MS described under No 13224

Incomplete

Similar to the work described under No 13188 ante

Beginning .

क्षयरोगनिदानम्—

क्षयरोगज्वरो राजा तस्य पत्नी च कामिला ।
चमूपति· पाण्डुरोगी(ग) रक्तपित्तं तु पुत्रिका ॥
सखा शोफातिसारं च मन्त्रिण· श्वासकासकाः ॥

* * *

निदानम्—

वातपित्तकफ चैव वातश्लेष्मक्षयानि च ।
वातपित्तक्षय नाम पित्तश्लेष्मक्षयानि च ॥

* * *

विविधा विंशतिर्नाम क्षयरोगश्च दारुण ॥

End :

धात्रीखर्जूरद्राक्षा च मरिचं चणकानि च ।
शिग्रशाकं च मत्साक्षी शोकिनी शाकलुङ्कम् ॥
चक्रवर्तं मेघनादं शोफघ्नी चाम्लकानि च ।
एतानि पथ्यमाप्नोति विंशतिक्षयरोगजित् ॥

No **13337** गन्धककल्पः.
GANDHAKAKALPAH

Substance, paper. Size, 6⅜ × 4⅜ inches Pages, 12 Lines, 20 on a page. Character, Telugu Condition, good Appearance, old.

Begins on fol. 8*a* The other work herein is Visavaidya 1*a*

Complete.

On the medicinal properties of sulphur and on details connected with the preparation of medicines from it.

Beginning :

गन्धकोत्पत्ति.—

गन्धकस्यापि माहात्म्य तद्ब्रुह वद मे प्रभो ।

ईश्वर उवाच—

श्वेतद्वीपे पुरा देवि सर्वरत्नविभूषिते ।
सर्वकाममये रम्ये तीरे क्षीरपयोनिधौ(धे) ॥

* * *

क्षीराब्धिमथने चैव अमृतेन सहोदितम् ।
निजगन्धेन सर्वाणि हर्षयन् सर्वदानवान् ॥
ततो देवगणैर्युक्तं गन्धकाख्यो भवेत् स्वयम् ।
योगस्ते पारदप्रोक्तं ते चैवात्राभवन्निति ॥
इति देवगणै प्रीति. पुरा प्रोक्ता सुरेश्वरि ।
तेनेम गन्धकं नाम विख्यात क्षितिमण्डले ॥

* * *

मृत गन्धकमादाय भाव्य च तथैव च ।
. . . . तथैव च भगन्धरम् ॥
येन सर्वप्राणिरोगास्त्वग्दोषाजनितस्तथा ।
नश्यन्ति वेदनाः सर्वे गन्धकस्य प्रसाधितम् ॥
षण्मासिकप्रयोगेण श्रृणु वक्ष्यामि तत्फलम् ॥
हसवर्णेन केशाश्च भवन्त्यलिसमप्रभा. ।
व्रणवातं च गुल्म च कफवात च कण्डुताम् ॥

End :

तदुपरियन्तरकाश्यापात्रे निहित सर्वक्रिमिनाश च ।
वातपैत्त्यकफरोगविनाश तन्नामेवागन्धकसारम्(?) ॥

इति धन्वन्तरिमुखोद्भववाक्यम् ।

शुद्धगन्ध हरेद्रोगान् कुष्णो मृत्युजरापह ।
भूतशोफानिलश्लेष्म वीर्यवृद्धिं करोति च ॥
ब्राह्मण सर्वलोहघ्न. क्षत्रियो धातुवादकृत् ।
रसे रसायने वैश्य शूद्रो जन्मजरापहा ॥

द्विसप्ततिसहस्राणि तासां मुख्याश्चतुर्दश ।
सुषुम्णा पिङ्गला तद्वदिडा चैव सरस्वती ॥

* * *

Colophon:

इत्यादिनाडीचक्रविधिर्नाम एकादशोऽध्याय ॥

End:

सहसा यो विमु योद्यो[2] विवक्षुर्न स जीवति ।
स्वरस्वरूपो लाभो वा हानिं च बलनिर्णय. ॥
रोगस्य.

No **13342.** नाडीविज्ञानम्, आन्ध्रटीकासहितम्.

NADĪVIJÑĀNAM WITH TELUGU MEANING

Pages, 19 Lines, 7 on a page

Begins on fol 60b of the MS described under No 13224

Incomplete

See in the work described under No 13154 for the beginning

End:

प्रात श्लेष्मवती नाडी मध्याह्ने चातिपित्तगा ।
अपरावातक ज्ञेय सन्निपाते विलक्षणा ॥

* * *

No **13343.** नाडीशास्त्रम्.

NĀDĪŚĀSTRAM

Pages, 7 Lines, 5 on a page.

Begins on fol 25*a* of the MS described under No 13083

Complete

A treatise bearing on the science of feeling the pulse.

Name of the scribe Śēsayya, son of Sōlē Muttayyan , **Date of** transcription 26th of Panguni in the year Rudhirōdgāri

Beginning:

नाडीशास्त्रं प्रवक्ष्यामि सर्वं विस्तारसांप्रतम् ।
शारीरमूलमाधार वातमाश्रित्य देहिनाम् ॥
आदौ वातं मध्यपित्तमन्त्यश्लेष्मं प्रवर्तते ।
मायूरगजहंसकुक्कटगतिं गम्यं स्थिरं वातज
मण्डूकपिककालावुकगतिं पित्तस्य द्दयं गतम् ।
कूर्मसर्पजलूकजलचरगतिं श्लेष्मं महन्निश्रितम् ॥

End.

गतौ मन्दा तथा सूक्ष्मा त्रिभेद नाडिलक्षणम् ।

सततं नाडिरूपेण रोगकाल भविष्यति ॥

* * *

रक्तमामातिसारं च सरुज प्रतिमेहनम् ।

दाडिमद्रि(मादि)प्रयोगोऽयमतिसारकुठारकः ॥

Colophon:

नाडीकालं सम्पूर्णम् ॥

No **13344.** निदानविषय.

NIDĀNAVIṢAYAH

Pages, 23 Lines, 10 on a page

Begins on fol 29*a* of the MS described under No 13247

Contains the first Ullāsa only

Same work as that described under No 13166, wherein see for the beginning

End·

वृद्धानामतिसारिणां ग्रहणिना निर्वीर्यहृद्रोगिणां

बालानामपि गार्भिणीक्षयरुजा संवर्जयेल्लङ्घणम् ।

पूर्वं रोगनिदानमत्र नितरा ज्ञात्वा चिकित्साक्रियां

कुर्यात्कालवयोऽतिरेकमतिमान् प्रत्यक्षधन्वन्तरिः ॥

* * *

आयुर्वेददवाहटप्रमुखशास्त्रार्थेषु दक्षं शुचिं

सद्वंश्य गतमत्सरामृतकरं सत्योक्तिमल्पोत्सुकम् ।

शान्तं कान्ततनुं युवानमरुजं वैद्यं चिकित्साकरं

विश्वासोपगतं समीक्ष्य विपदो गच्छन्ति तद्दर्शनात् ॥

Colophon

इति निदाने प्रथमोल्लासः ॥

* * * *

धर्मिष्ठ सत्यवान् विद्वान् देवपूजापरायण ।

सदयः पद्महस्तश्च स योग्यो रसवैद्यके ॥

No **13345.** निदानविषयः, आन्ध्रटीकासहितः.

NIDĀNAVIṢAYAH WITH TELUGU MEANING.

Pages, 23 Lines, 26 on a page

Begins on fol 24*b* of the MS described under No 13334

On the diagnosis of diseases and on their treatment

Beginning:

भिषक् तु भेषज वारि स्वायत्त लिङ्गने शुचि ।
सिद्धसौख्य धृते रेखा शरीर नादिम भवेत् ॥
इन्द्रियाणि प्रसन्नानि बुद्धि प्रकृतिमागता ।
शरीरे यस्य नैर्मल्य स रोगी नैव नश्यति ॥

* *

वातज्वरनिदानम्—
रोमाञ्चलोचननिमीलितकम्पकाक्ष्य
व्यजृम्भणानि नखरेषु॰तनौ च कुष्ठम् ।
श्वासभ्रमो प्रदिवन मधुर मुख च
वातज्वरे भवति कुक्षिशिरोव्यथा च(?) ॥

End:

चिकित्सासारसङ्ग्रहे—
ज्वर शुष्क च शीतं च स्वेदमूर्च्छातिकम्पितम् ।
मन्दाग्निर्मलबन्ध च कासश्वासबलक्षयम् ॥
शिरोऽक्षिवेदन शूलमरोचकविरेचनम् ।
निस्सत्त्वं कान्तिहीनत्वमुद्गारवमनानि च ।
जिह्वावदनतिक्त च ज्वरं मांसगतानि च ।

चिकित्सा—
ममाभिषेकनिरतं महालङ्केश्वरीरसम् ।
मांसगतज्वर हन्ति हन्ति सत्यं न सशयः ॥

No **13346**. परहितसहिता.

PARAHITASAMHITĀ

Substance, palm-leaf (Śrītāla) Size, 17⅛ × 1⅜ inches Pages, 128 Lines, 9 on a page Character, Nandināgarī Condition, good Appearance, old

Contains the Aṣṭāngakāṇḍa complete in eight Adhikāras, the beginning being wanting in the first Adhikāra The headings of the Adhikāras are given thus

१.	५ शल्याधिकार॰.
२. कौमारतन्त्राधिकार॰.	६ सर्वशल्याधिकार .
३. भूतविद्याधिकार॰.	७. रसायनाधिकार.
४. दाहचिकित्साधिकार..	८. वाजीकरणाधिकार॰.

This comprehensive medical work consists of many Kāndas of which this MS contains the Astāngakānda treating of the eight topics dealt with in Vāghbhata's Astāngahrdaya The author is Śrīnāthapandita

Beginning:

तृट्क्षुधाहर्षशोकमैथुनभि . . घः बद्धचित्रोक्तम् ।[1]
छोमुखा शय्या सत्त्वौदार्यं तमोजष. ॥[2]
रूक्षान्न चाहित निद्रां वारयन्तीं प्रसङ्गिनीम् ।
एत एव च विज्ञेया निद्रानाशस्य. हेतव ॥
को . . . . घ क्षयो व्याधिवृद्धिश्चानिलपित्तयो॰ ।
निद्रानाशादङ्गमर्दगौरवादास्यजृम्भिता ॥

* * *

जाड्यग्लानीक्लमापत्तितन्द्रारोगाश्च वातजा ।
शोधयन्मन्दनिद्रस्तु क्षीरमिक्षुरस रसान् ॥
अनूपौदकमाज्यान्न भक्ष्यागौडिकपैष्टिकान् ।
शालिमद्यानि माषाश्च किलाट माहिषं दधि ॥

* * *

Colophon:

इत्यष्टाङ्गकाण्डे प्रथमाधिकार ॥
अथ कौमारतन्त्र —
रजोयोनिगतैर्दोषैः पाप्मभि कर्मभिस्तथा ।
वन्ध्या भवेद्वधूस्तद्वत् पुरुष शुक्रगैर्मलै ॥

रसरत्नसमुच्चये—

भेदा वन्ध्यावधूना हि नवधा परिकीर्तिना ।
तत्रादिपापकर्मेण . . . निमित्ता ॥
उक्तैरथ पृथग्दोषै समस्तै पञ्चधा स्मता ।
भूतदेवाभिचारैश्च तिस्रो वन्ध्या. प्रकीर्तिता. ॥
पुमानपि भवेद्वन्ध्यो दोषैरेभिश्च शुक्रत. ।
गर्भस्रावी ता(भवेत्)पूर्वा मृतवत्सा . . . . ॥

End:

नारिकेलफल . . . भावितं माषचूर्णपिटकं मृते श्रितम् ।
भक्षयन् पिबति यो गवां पयो यात्यपूर्वमिव योषितां शतम् ॥
चरितैर्निर्विकारा या विकारैरिव निर्मिता ।
कान्तानुवर्तिपरमा सा स्त्री वृष्यतमा मता ॥
यत्किञ्चिन्मधुरं स्निग्धं बृहणं गुरु शीतलम् ।
मनसो हर्षणं यच्च तत्सर्वं वृष्यमुच्यते ॥
स्रोतस्सु शुद्धेष्वमले च चित्ते वृष्यं यथा यो मितमत्ति काले ।
वृषायते नानपरं . . . . ॥

Colophon:

इति श्रीनाथपण्डितस्य कृतौ परहितसहितायामष्टाङ्गकाण्डे अष्टमोऽध्यायः ।

अष्टाङ्गकाण्ड समाप्त ॥

No **13347.** बसवराजीयम्, आन्ध्रटीकासहितम्.

BASAVARĀJĪYAM WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, 17⅜ × 1⅜ inches Pages, 196 Lines, 6 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old.

Breaks off in the sixth Prakarana

A complete system of medicine The author is Nīlakanthakōttūru Basavarāja, son of Namassivāya and disciple of Rāmadēsika of Nidimāmidi family This work is printed in Telugu character. It is also called Vrsabharājīya

Date of copying Friday, the 8th day of the dark fortnight of the Bhādrapada month in the year Rāksasa

Beginning.

श्रीनीलकण्ठ भुजगेन्द्रभूष नागाजिन राजकलावतसम् ।
गौरीश्वरं देवमुनीन्द्रसेव्य देवं भजे श्रीगिरिराजनाथम् ॥
श्रीनीलकण्ठवंशाब्धिचन्द्रमा बसवाह्वय ।
वक्ष्यामि वृषराजीयमहावैद्यशिखामणिम् ॥

* * * *

उवाच देवमहारोगविनाशनाय नानाविधाय भवचित्तविनिर्मिताद्यैः ।
ब्रह्मादिविष्णुसुरसिद्धविलोलचित्तैर्ज्ञात्वा विजृम्भणमहावृषक स्मरामि ॥

* * *

कृतेषु चरक प्रोक्त त्रेते सिद्धरसार्णवम् ।
द्वापरे सिद्धविद्याभूः कलौ बसवक स्मृतम् ॥

* * *

श्रुत्वा समस्तं क्रियते च सार धन्वन्तरोक्तं बहुजालयुक्तम् ।
कायादिबालग्रहरोगसङ्घान् चिकित्सकाद्या रसधातुशोधनम् ॥
कषायचूर्णघुटिकानुपाने तैलादिलेह्य घृतयन्त्रमन्त्रान् ।
रत्नादिशुद्धि विषमर्भवारणं पाषाणमाद्य सकल च शुद्धिम् ॥
अस्य प्रवक्ष्ये अथ देशकालान् लिङ्गाख्यदेहान् विकृतिं मलादीन् ।
सनाडिकारव्ये अथ दूतचिह्न कुपथ्यपथ्यानधमामयादीन् ॥
ज्वरादिमूलान् सकलांश्च रोगान् ज्ञात्वा भिषक् कर्म समारभामहे ॥

ज्वरोत्पत्ति·—

युगक्रमा धर्मवरस्य नाशो तथाक्रमा जीवगतश्शरीरे ।
कृतौ युगे मस्तिगतस्सजीवो त्रेतायुगे मज्जगतो विधेय· ॥
द्वापारके मासगतस्सजीवो कलौ युगे तिष्ठति चान्नपानै ॥
ज्ञात्वा प्रयोग क्रियते. बुधो कलौ प्रयोगमिच्छा सुतरां सवैद्यम् ।

* * * *

Colophon

इति श्रीनीलकण्ठचरणारविन्दतीर्थप्रसादपारावारभोगविहारपारीणानिडिमामिडिभगीयसत्सम्प्रदायकाराध्यरामदेशिकशिष्योत्तमनमश्शिवायसत्पुत्रपवित्रकविताचमत्कारवैद्यजनशिरोभूषणनीलकण्ठकोड्डूरु(बसवराज)नामधेयप्रणीत श्रीबसवराजीयमष्टधातुनिदान ज्वरनिदानसाध्यासाध्यलक्षणपथ्यापथ्यतच्चिकित्सालक्षण नाम प्रथम प्रकरणम् ॥

See under the next number for the end

No 13348. बसवराजीयम्, आन्ध्रटीकासहितम्.

BASAVARĀJĪYAM WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, 18 × 1⅝ inches Pages, 68 Lines, 5 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, new.

Begins on fol 1*a* The other works herein are Vaidyacintāmani (with Telugu meaning) 36*a*, Śatayōgagrantha (with Telugu meaning) 53*a*

Contains the 25th Prakarana only.

Same work as the above, wherein see for the beginning

Date of copying Monday, the 13th day of the dark fortnight of the Caitra month in the year Īśvara

End:

एकनिष्कं तु मरिचं द्विनिष्कं टङ्कणं तथा ।
त्रिनिष्कं पारदं चैव चतुर्निष्कं तु मागधी ॥
गन्धक पञ्चनिष्कं तु षण्णिष्कं तु महौषधि ।
सर्वे एते सम कुर्या . . . . ॥
इच्छाभेदिरसो नाम गुञ्जामात्रप्रयोगिकम् ।
गुल्मोदावर्तशूलानि शोफवातकफानिला ॥
हन्ति सर्वाणि शूलानि सुखोपायविरेचनम् ॥

Colophon

इति श्रीनीलकण्ठचरणारविन्दतीर्थप्रसादवारभोगविहरनिडिमामिडिबगितत्सा-म्प्रदायकाराध्यरामदेशिकशिष्योत्तमनम शिवायसत्पुत्रकविताचमत्कारवैद्यजनशिरो-भूषणनीलकण्ठकोडूरुनामप्रणी(ते) (बसवराजीये) नवरत्नशुद्धिप्रकार नाम पञ्च-विंशतिप्रकरण समाप्तम् ॥

No **13349.** बसवराजीयम्, आन्ध्रटीकासहितम्.

BASAVARAJĪYAM WITH TELUGU MEANING

Pages, 138 Lines, 24 on a page

Begins on fol 1*a* of the MS described under No 13310

Contains the Prakaranas 19 and 8 complete, 10 and 4 (incomplete)

Same work as the above

No **13350.** बसवराजीयम्, आन्ध्रटीकासहितम्.

BASAVARĀJĪYAM WITH TELUGU MEANING

Pages, 47 Lines, 5 on a page

Begins on fol 21*a* of the MS. described under No 13129.

Contains the 25th Prakarana

Same work as the above

No **13351.** बसवराजीयम्

BASAVARĀJĪYAM

Pages, 11. Lines, 5 on a page

Begins on fol 77*a* of the MS described under No 1724
Contains the third Prakarana only
Same work as the above

No 13352. बसवराजीयम्, आन्ध्रटीकासहितम्.
BASAVARĀJĪYAM WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf. Size, $15\frac{7}{8} \times 1\frac{1}{4}$ inches Pages, 292 Lines, 6 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Contains six Prakaranas only
Same work as the above

No 13353. बसवराजीयम्, आन्ध्रटीकासहितम्
BASAVARĀJĪYAM WITH TELUGU MEANING

Pages, 158 Lines, 7 on a page.

Begins on fol 10*a* of the MS described under No 13204
Contains the 17th Prakarana incomplete
Same work as the above

No 13354. भेषजकल्प.
BHĒSAJAKALPAH

Pages, 3 Lines, 5 on a page

Begins on fol 17*a* of the MS described under No 13231
Incomplete
Same work as that described under No 13181 ante

No 13355. मदनविनोदननिघण्टुः.
MADANAVINŌDANANIGHANTUH

Pages, 7 Lines, 5 on a page

Begins on fol 18*a* of the MS. described under No 13174
Wants the beginning in the second Varga and the end in the third Varga
Same work as that described under No 13299 ante

No 13356 रसादियोगग्रन्थ, आन्ध्रटीकासहित
RASĀDIYŌGAGRANTHAH WITH TELUGU MEANING

Pages, 48 Lines, 8 on a page

Begins on fol 108*a* of the MS described under No 13082.

On the purification of mercury and oth in organic substances for medicinal purposes and on the preparation of medicines therefrom for curing different kinds of diseases, the names of which are also mentioned

Beginning

अभ्रमाक्षिकवैक्रान्त विमलाद्रिजनस्यकम् ।
चपला रसकश्चेति एषां शुद्धिर्विधीयते ॥
पिनाकं दर्दुरं नाग वज्रं चेति चतुर्विधम् ।
प्रत्येकं तस्य भेदस्य वज्रं द्राव्यं नभापरम् (?) ॥

* * *

पुनर्नवेन चूर्णेनं शोफघ्नं परमौषधम् ॥
शतधा तेन गगनं यक्ष्मकासप्रशान्तये ।
गगनं सर्वरोगघ्न वृष्यबृंहणमुत्तमम् ॥

End.

सुवर्णवसन्तमालिनीरसम्––

सुवर्णयुक्त दरदं मरीचं . . भागवृद्ध्या प्रदेयम् ।
खर्परयष्टौ प्रथमं नावनीते तेन निम्बाम्बुमर्धम् ॥
एवं मेहं व्रजति विलयं नीयते तेन मर्चं
गुञ्जाद्वन्द्वं मधुकरयुतम्.

No 13357. विषवैद्यम्, आन्ध्रटीकासहितम्.
VISAVAIDYAM WITH TELUGU MEANING

Pages, 12 Lines, 15 on a page

Begins on fol 1*a* of the MS described under No 13337.

On the mode of using different kinds of poisonous substances after necessary purification in the preparation of certain medicines

Beginning:

कोलाहलं वत्सनाभं कालकूट महाविषम् ।
बालं कर्दमकं मुस्ता पुण्डरीक विराटकम् ॥
सर्षकं मूलकं शृङ्गी मर्कटी चेति कन्दजम् ।
विषं त्रयोदशविषमिति धन्वन्तरीमतम् ॥

* * *

ग्रन्थान्तरे—

चतुर्थं वर्णभेदेन विज्ञेयं तन्मनीषिभिः ।
ब्रह्मक्षत्रियविट्छूद्रे श्वेतरक्तश्च पीतक ॥
कृष्णवर्णक्रमज्ञेयं वर्णानामानुपूर्ववत् ।

* * *

विषं गोमूत्रसंयुक्तं छागमूत्रेण चाथ वा ।
आतपे भावितं यामं शुद्धिर्भवति निश्चयम् ॥

विषप्रयोगः—

कस्तुकाद्या प्रयुञ्जीत सर्वरोगे रसायने ।
तुर्येण टङ्कणेनैव म्रियते पेषयेद्भिषक ॥

* * *

विषं पादाश्व(श्व)गन्धा च वचा तालिसपत्रकम् ।
मरीच पिप्पली निम्बमजामूत्रेण तुल्यकम् ॥
वटका पूर्ववत्कार्यं जयन्ति योगवाहकाः ।

इति । रसरत्नाकरे.

End:

कटु सतिक्ताम्लरसा लवणा रुचिप्रदा च ज्वरहारिणी च ।
कफास्रकण्डूतिमदोषहन्त्री वक्त्रामयध्वंसकरी च शल्या ॥

मालवे प्रसिद्धाः.

No 13358. वैद्यग्रन्थ.
VAIDYAGRANTHAH

Pages, 8 Lines, 6 on a page

Begins on fol 56*a* of the MS. described under No 13115, wherein this work has been omitted in the list of other works

On the different diseases resulting from the predominence in the human body of any one of the three humours वात, पित्त or कफ.

Beginning

अशीतिर्वातजा रोगा जायन्ते वातकोपनम् ।
रुक्तो(द)भेदसङ्कोचशोषवेष्टनलक्षणः ॥
सर्वाङ्ग चोदरं पार्श्वे विकटाङ्ग कटिस्थलम् ।
हस्तपादं च एकैक पादहस्तद्वयान्वितम् ॥
अङ्गुलीजत्रुकावर्तनेत्र चैव शिरोरुजान् ।

End:

कफप्रकोप वमन च नस्य ससर्गदोषा भिषजेन तज्ज्ञा ।
बाहुश्चरणयो सन्धौ नाभिश्च द्व्यङ्गुला तथा ।
मस्तक हस्तयोर्मूले मध्ये च स्तनकक्षयो. ॥

* * *

असाध्यं सन्निपाते च व्रणवातनिवारणम् ॥

No 13359. वैद्यग्रन्थः
VAIDYAGRANTHAH.

Pages, 8 Lines, 7 on a page

Begins on fol 1a of the MS described under No 13122

Same work as the above

Date of copying 10th day of the dark fortnight of the Jyēṣṭha month in the year Manmatha

---

No 13360. वैद्यग्रन्थ, आन्ध्रटीकासहित..
VAIDYAGRANTHAH WITH TELUGU MEANING

Pages, 28 Lines, 8 on a page

Begins on fol 90a of the MS described under No 13082

Deals with diseases and their treatment, gives also the properties of mercury and the method of purifying it, etc

Beginning.

शुष्कमांस स्त्रियो वृद्धा बालार्कस्तरुणी दधि ।
प्रभाते सङ्गमे निद्रा सद्य प्राणहराणि षट् ॥
सद्योमांस नवान्न च बालस्त्री क्षीरभोजनम् ।
घृतमुष्णोदक चैव सद्य प्राणकराणि षट ॥
सद्यो बलकर त्रीणि वारि वारिचरा पय ।
सद्यो बलहर त्रीणि तैलमातपसङ्गम. ॥

* * *

ग्रन्थान्तरे—

लवण सर्षप तैलमाम्लमायानमानभम्(?) ।
असह्यं सङ्गमक्रोध. अनृतं सर्वरोगकृत् ॥

* * *

एषा रससमुत्पत्ति यो जानाति स धार्मिक ।
आयुरारोग्यसन्तान नरस्सिद्धि च विन्दति ।
रसाना सर्वधातूना रसेन्द्र इति कीर्तित ।
देह लोहमय सिद्धि सूते सूत इति स्मृत ॥

End.

रसनियमगुण —
सर्पाक्षीवन्ध्यकर्कोटी कञ्चुकी जलशम्बुका ।
शतावरी भृङ्गराज शरपुङ्खी पुनर्नवी ॥
मण्डूकपर्णी मत्स्याक्षी ब्रह्मदण्डी शिखण्डिनी ।

* * *

एषा नियामकौषध्य मूलपुष्पफलान्विताः ।
क्षालने स्वेदने चै(व)मूषा च वचपूजितम् ॥

No **13361.** वैद्यचिन्तामणि, आन्ध्रटीकासहित.
VAIDYACINTĀMANIH WITH TELUGU MEANING

Pages, 50 Lines, 5 on a page.

Begins on fol 171*a* of the MS described under No 13115.
Breaks off in the second Vilāsa
Same work as that described under No 13095 *ante*

No **13362.** वैद्यचिन्तामणि.
VAIDYACINTĀMANIH

Pages, 41 Lines, 6 on a page

Begins on fol 106*a* of the MS described under No 1312?
Contains the first Vilāsa complete and the second almost complete
Same work as the above

No **13363** वैद्यचिन्तामणि, आन्ध्रटीकासहितः.
VAIDYACINTĀMANIH WITH TELUGU MEANING

Pages, 94 Lines, 5 on a page

Begins on fol 5*a* of the MS described under No 13129
Contains the second Vilāsa complete and the third incomplete
Same work as the above

No 13364. वैद्यचिन्तामणिः, आन्ध्रटीकासहित.
VAIDYACINTĀMANIH WITH TELUGU MEANING

Pages, 64 Lines, 28 on a page

Begins on fol 120*a* of the MS described under No 13117.

Contains the first Vilāsa only

Same work as the above

No 13365. वैद्यचिन्तामणिः, आन्ध्रटीकासहित..
VAIDYACINTĀMANIH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, 13¾ × 1⅛ inches Pages, 231 Lines, 5 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Contains the first Vilāsa complete

Same work as the above

No. 13366. वैद्यचिन्तामणिः, आन्ध्रटीकासहितः.
VAIDYACINTĀMANIH WITH TELUGU MEANING

Pages, 38. Lines, 5 on a page

Begins on fol 1*a* of the MS described under No. 13174

Contains the first Vilāsa only

Same work as the above.

Name of the scribe Rāmayyan, son of Cāmarti Narvanna Date of transcription Saturday, the 15th day of the bright fortnight of the month of Phālguna in the year Plavanga

---

No 13367. वैद्यचिन्तामणिः, आन्ध्रटीकासहितः.
VAIDYACINTĀMANIH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, 13⅛ × 1⅛ inches Pages, 30 Lines, 7 on a page Character, Telugu Condition, slightly injured Appearance, old

Contains the first Vilāsa incomplete

Same work as the above

No 13368. वैद्यचिन्तामणिः, आन्ध्रटीकासहितः.
VAIDYACINTĀMANIH WITH TELUGU MEANING

Pages, 131 Lines, 7 on a page

Begins on fol 236*a* of the MS described under No 13204

Contains the third Vilāsa complete and the fourth incomplete

Same work as the above

Name of the copyist Mājēti Sarvēśalinga Date of transcription Friday, the 10th day of the dark fortnight of the Adhika (excess) Śrāvana month in the year Akṣaya

---

No 13369 वैद्यचिन्तामणि , आन्ध्रटीकासहितः.

VAIDYACINTĀMANIH WITH TELUGU MEANING

Pages, 92 Lines, 24 on a page

Begins on fol 169*a* of the MS described under No 13110.

Incomplete

Same work as the above.

No. 13370. वैद्यचिन्तामणिः, आन्ध्रटीकासहितः.

VAIDYACINTĀMANIH WITH TELUGU MEANING

Pages, 80 Lines, 8 on a page.

Begins on fol 1*a* of the MS described under No 13157.

Contains the first Vilāsa incomplete.

Same work as the above

No 13371 वैद्यचिन्तामणि., आन्ध्रटीकासहितः.

VAIDYACINTAMANIH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, 14⅞ × 1⅜ inches Pages, 374 Lines, 6 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old.

Incomplete Pages 17 to 32 contain the same matter as is found in pages 1 to 16

Same work as the above

Name of the copyist Mājēti Sarvēśalinga Date of copying Monday, the 10th day of the dark fortnight of the Bhādrapada month in the year Saumya

---

No 13372. वैद्यचिन्तामणिः, आन्ध्रटीकासहितः.

VAIDYACINTĀMANIH WITH TELUGU MEANING

Substance, palm-leaf Size, 10¹ × 1⅓ inches Pages, 314 Lines, 5 on a page Character, Telugu Condition, good Appearance, old

Begins on fol 1*a* The other works herein are Mantravisaya 158*a* (Telugu), Ausadharōgagrantha (Telugu) 163*a*

Incomplete

Same work as the above

No **13373.** वैद्यचिन्तामणि:, आन्ध्रटीकासहित..

VAIDYACINTĀMANIH WITH TELUGU MEANING

Pages, 34 Lines, 5 on a page

Begins on fol 36*a* of the MS. described under No 13348

Contains the fourth Vilāsa only.

Same work as the above

No **13374** वैद्यचिन्तामणि:, आन्ध्रटीकासहित.

VAIDYACINTĀMANIH WITH TELUGU MEANING

Pages, 28 Lines, 7 on a page

Begins on fol 1*a* of the MS described under No **13126**

Contains the second Adhyāya without beginning and breaks off in the third Adhyāya.

Similar to the work described under No 13095 By Yallubhatta of Śrivatsagōtra The portion contained in this MS deals with the treatment of diseases, etc

Beginning

लालजालयुता जिह्वा शिरोर्तिर्हृदि वेदनम् ।
आम्लगन्धा त्वनिद्रा च पित्ताजीर्णस्य लक्षणम् ॥

* * *

वदहीनं निम्बगुत्तापटलात्रिकटूनि च ।
एकैक कर्षमात्रेण समाश शरपुङ्खितम् ॥
भ्रष्टा निरसारसर्पेण जलद्रोणे विपाचयेत् ।
अष्टभागावशेष तु अवतार्यैकभृत् सुधी (?) ॥
पित्ताजीर्णं निहन्त्याशु अन्धकार यथा रवि ॥

* * *

Colophon:

इति वैद्यविद्यापारङ्गतश्रीवत्सगोत्रतिलकएल्लुभट्टप्रणीताया वैद्यचिन्तामणौ चिकित्सासारसग्रहो नाम द्वितीयोऽध्याय. ॥

End

पाठा दार्वी च रजनी मूर्वा वचा जातिपल्लवै ।
मृदुपक्वमिदं तैलं नश्यन्ति पक्वपीनसे
अग्निं पुनर्नवाबर्बरमूल व्योषफलत्रयहिङ्गुविलङ्गम् ।
क्वाथमिदं सकलं हृदि शूलहर प्लीहामहोदरगुल्मकुठारम् ॥

No 13375. वैद्यविषय, आन्ध्रटीकासहित..
VAIDYAVISAYAH WITH TELUGU MEANING

Pages, 382 Lines, 5 on a page

Begins on fol 1a of the MS described under No 13313
Wants the beginning and the end
Similar to the work described under No 13284

Beginning.

पिप्पल्यादिघृतम्—

पिप्पलि. द्वयवधावनितिक्ताशारिबामलकतामलकीभि. ।
बिल्वनिम्बहिममालतिनीपैर्द्राक्षयाति विषयास्थिरया च ॥
घृतमाशु त्रिसाधित . . . . . . मकम् ।
. भृशतापमसयोर्वमथु पार्श्वशिरोरुज क्षयापहम् ॥

* * *

पारद शुल्बभस्म च विष मरिचनागरे ।
त्रिक्षारान् पञ्च लवणान सम्यगार्द्रगजद्रवै ॥
काचकुप्यान्तरे क्षिप्त्वा मृदा सलेपयेत् बहि. ।

* * *

प्रतापाग्निकुमारोऽय सर्वरोगहर परम् ॥

End

पिप्पल्याश्च रज' प्रस्थ शर्करायास्तदर्धकम् ।
विलङ्गं नागरम्भा च जीरक मरिच पृथक् ॥
चतुष्पलं तदर्धं स्यात् पिप्पलीमूलमेव च ।
चव्यं च ति(द्वि)पल चैव चित्रकस्यारजस्तथा ॥
अया . . . द्विपलं भृङ्गस्य च रजस्तथा ।

एकादशात्मकं शोषं छर्दिंगुल्ममरोचकम् ।
वमन श्वासकास च मन्दाग्निं च नियच्छति ॥

No. 13376. वैद्यविषय, आन्ध्रटीकासहितः.
VAIDYAVISAYAH WITH TELUGU MEANING

Pages, 31 Lines, 26 on a page

Begins on fol 9b of the MS described under No 13334

Deals with the following subjects —

१. मूत्रपरीक्षा.
२. मलपरीक्षा.
३. जिह्वापरीक्षा.
४. शब्दपरीक्षा.
५. स्पर्शपरीक्षा.
६ देहस्वरूपपरीक्षा.
७. नेत्रपरीक्षा.
८. स्वेदपरीक्षा.
९. ज्वरोत्पत्तिनिदानचिकित्सादिनिरूपणम्.

On the different methods of diagnosing diseases and treatment of fever

Beginning:

ततो मूत्रपरीक्षित्व वक्ष्यते शास्त्रनिश्चयम् ।
रजन्या अन्त्ययामस्य घटिकानां चतुष्टयम् ॥
वृद्धादिरोगिणींवैद्यं मूत्रोत्सर्गं च कारयेत् ।
आदिधारां परित्यज्य मध्यधारा परिग्रहेत् ॥
अन्त्यधाराश्च निस्सार तच्चाज्यं भिषगुत्तमै ।
शुद्धं कास्यादिक पात्र मृन्मये वातपे दृढे ॥

* * *

Colophon.

इति मूत्रपरीक्षा समाप्ता ॥

End:

ग्रन्थान्तरे—

आदावामविकारार्थं लङ्घन प्रथमं नरः ।
द्वितीयं पित्तनाशाय तृतीये वातनाशनम् ॥

चतुर्थे श्लेष्मनाशाय पञ्चम क्षुद्विनाशनम् ।
षष्ठ तु लघुगात्राणि सप्तम ज्वरनाशनम् ॥
अष्टममाग्निघात च नवम रसवर्जितम् ।
अभूमिजमनाकाशमनर्घे रसवर्जितम् ॥
सर्वदोषहर पथ्य लङ्घनं परमौषधम् ।

* * *

नखयो करेरेखान्ते रक्तसम्पूर्णपूरितम् ।
जानात्येवंविध साध्य चिकित्सा कुरु पण्डित ॥

No 13377. वैद्यशास्त्रम्, आन्ध्रटीकासहितम्.

VAIDYAŚĀSTRAM WITH TELUGU MEANING

Pages, 165 Lines, 7 on a page

Begins on fol 89*a* of the MS described under No 13204.

Incomplete

Deals with the preparation of various medicines for curing different kinds of diseases

Beginning.

एलालवङ्गतालीसग्रन्थिरोषणनागरैः ।
सरसाचव्यारो भार्ङ्गिकर्कट च सुजीरकम् ॥
एभिस्समांशमाकृष्णा त्रिगुण शर्करांशकैः ।
एतेषा चूर्णित प्रात. काशश्वासक्षतक्षयम् ॥
हृद्रोगारुचिहल्लासश्वासश्यामोर्ध्वमारुतान् ।
विसर्पिकामिलाच्छर्दिप्रतिश्यायगलग्रहा ॥
हिक्कार्शोग्रहिणीदोषा पित्तगुल्मविकारजित् ।
सन्तताभ्यासयोगेन रसायनपरा नृणाम् ॥

End:

उष्णोदकानुपानेन इच्छाभेदी रसस्स्मृतः ।
अय पतिरसो नाम अश्विनीदेवनिर्मितम् ॥

मधूकतैलम्—

मधूकयष्टिकल्काभ्यां गुडूच्याः स्वरसेन वा ।
तैलं हन्ति शिरस्तोदं वातपित्तकफं हरेत् ॥

No 13378. शतयोगग्रन्थ , आन्ध्रटीकासहित

ŚATA YOGAGRANTHAH WITH TELUGU MEANING

Pages, 112 Lines 6 on a page

Begins on fol 53a of the MS. described under No 13348

Incomplete

Deals with the preparation of medicines of various kinds for curing diseases

Beginning:

चिकित्सतन्त्रस्य गृहीतधाम्ना चिकित्सका ह्विप्रकृतिस्वदूरम् ? ।
विदग्धवैद्या प्रतिपूजितस्य करिष्यते योगशतस्य वि(वै)धम् ॥
परीक्ष्य हि त्वामयलक्षणानि चिकित्सितज्ञानचिकित्सकेन ।
निरामभेदान्वयभेषजानि भवन्ति युक्तान्यमृताद्भवानि ॥
छिन्नोद्भवाह्म्बुधधन्वयदाशानविश्वा दुस्पर्शपर्पटमेघकिरातनिक्तै
क्वाथ पिबेदनिलपित्तकफज्वरेषु ॥

End.

विषताम्र बलि चैव गौरीपाषाणक समम् ।
नाभिसूत द्वय भाग निर्गुण्डीतुलसीरसम् ॥
रसेन मर्दितव्योऽत्र तिलमात्रप्रमाणकम् ।
हुताशनरसो नाम सान्निपातकुलान्तक ॥
* * *
द्वन्द्वजं चातकज्वरं हन्ति सत्यं न सशयः.

No 13379. सिद्धमन्त्रः, प्रकाशव्याख्यासहित .

SIDDHAMANTRAH WITH THE COMMENTARY PRAKĀŚA

Substance, paper Size, 12 × 9¾ inches Pages, 36 Lines, 28 on a page Character, Dēvanāgarī Condition, good Appearance, new

Contains the following Vargas —

१. वातघ्नवर्ग
२ पित्तघ्नवर्ग.
३. कफघ्नवर्ग.
४. वातपित्तघ्नवर्ग.
५ कफवातघ्नवर्ग.
६. कफपित्तघ्नवर्ग
७. दोषघ्नवर्ग
८. हितवर्ग.

Complete

A treatise of the nature of materia medica. Herein the substances are grouped according as they are considered efficacious in removing

वात, पित्त, कफ or a combination of any of these The text is by Kēśavapandita, son of Mahādēva The commentator is his son, Vōpadēva

Beginning:

मू ॥ आयुर्वेदसुधाम्भोधिसारसारणिका गिर' ।
उल्लासितौषधग्रामा जयन्त्यमृतजन्मन ॥

व्या ॥ आरोग्यवैद्यनाथाख्य नम सत्त्वादि सद्मनाम्(?) ।
मातापितृभ्यां दातृभ्यामायुःसुखसितामिदम्(?) ॥
येनोच्चारितमात्रेण पुरः स्फुरति भेषजम् ।
सोऽय भिषग्वरप्रीत्यै सिद्धमन्त्र प्रकाश्यते ॥

ग्रन्थारम्भे ग्रन्थकृदभीष्टदेवतमभिष्टौति, जयन्ति सर्वोत्कर्षेण वर्तन्ते । का, गिर वाच. । कस्य, अमृतजन्मन अमृत पीयूष जन्म उत्पत्तिस्थानं यस्य अमृतस्य जन्मेति वा ।

* * * *

आयुर्वेदोपदेशप्रशमितसमस्तातङ्को धन्वन्तरिरेव सर्वोत्कृष्टा देवता इति स्तुतिवाक्यार्थ ।

अथ प्रयोजनमभिधेयमभिधत्ते—

मू ॥ ग्रन्थ सग्रथ्यतेऽत्यल्प सिद्धमन्त्राह्वयो मया ।
वैद्या सुखेन द्राग्द्रव्यशक्तितत्त्व विदन्त्विति ॥

व्या ॥ सग्रथ्यते सम्यक् विरच्यते । केन, मया । क, प्रबन्ध । कथभूत, अत्यल्पः प्रतिसक्षिप्त । किन्नामा, सिद्धमन्त्राह्वय सिद्धमन्त्र इत्याह्वयोऽभिधा अस्येति तथा । सा चाभिधा सिद्धमन्त्रवदल्पायाससमाध्यत्वात् बहुफलप्रदत्वाच्चान्वर्था

* * * *

मू ॥ रसवीर्यविपाकैर्हि द्रव्यशक्तिर्विविच्यते ।
कोपे शमे वा दोषाणा सात्र स्पष्टा न तेनने ॥

व्या ॥ ननु प्राचीनेषु ग्रन्थेषु रसवीर्यविपाकपूर्वको द्रव्यशक्तिविवेक कृत. । इह तु कथ न तथेत्याह । हि यस्मात् रसादिभि द्रव्यशक्तिर्विविच्यते, नतु रसादिविवेक एव फलम् । क विषये द्रव्यशक्ति दोषाणा कोपे शमे वा दोषाः वातपित्तकफा कोप· संक्षाभ शम साम्यम् सा द्विविधा शक्ति अस्मिन् ग्रन्थे स्पष्टा शब्दोपात्ता ।

मू ॥ वाते पित्ते कफे वातपित्ते वातकफे क्रमात् ।
कफपित्ते त्रिषु हिताः वर्गा सप्त हितोऽष्टम. ॥

व्या ॥ अथ प्रकरणशुद्ध्यर्थं वर्गानुद्दिशति—त्रिषु वातपित्तकफेषु हिताः वातादिषु प्रकुपितेषु सत्सु सेव्यमानं यत् स्वास्थ्यं करोति तद्धितं द्रव्यम् । तत्प्रकाशनाद्वर्गा अभि(पि)हिताः । एवमष्ट हिताः । इत्यष्टवर्गोऽयं सिद्धमन्त्रः ॥

Colophon:

इति बोपदेवीये सिद्धमन्त्रप्रकाशे नवश्लोकी ।

* * *

Colophon:

इति बोपदेवीये सिद्धमन्त्रप्रकाशे वातघ्नवर्गः ॥

End:

मू ॥ लेभे जन्म महादेवादायुर्वेद च भास्करात् ।
सम्मानं सिंहराजाद्यः केशवः कारकोऽस्य सः ॥

व्या ॥ अथ ग्रन्थकृच्छ्रोतृणामादरार्थमात्मान ख्यापयति—

अस्य सिद्धमन्त्रस्य केशवनामा भिषक् कारकः कर्ता । यो महादेवा जन्म लेभे लब्धवान्, महादेवशब्दस्वाच्च महादेवो देवपदाभिधानमहाग्रहारनिवासी विप्रः । अथवानेकजन्माराधनसन्तुष्टान्महादेवा . . . . . परोपकारक्षमं जन्म लभे । यश्च भास्करादायुर्वेद लेभे ।

* * *

धनेशाध्यापितो देवपक्षके पितृकर्तृकम् ।
सिद्धमन्त्र विवृतवान् बोपदेव. सतां मुदे ॥

Colophon:

इति श्रीबोपदेवपण्डितविरचिते सिद्धमन्त्रप्रकाशे भिषक्केशवपण्डितविरचितसिद्धमन्त्रप्रबोध समाप्तिमगात् ॥

No **13380** सिन्दूरविषय आन्ध्रटीकासहित.

SINDŪRAVISAYAH WITH TELUGU MEANING

Pages, 19 Lines, 27 on a page

Begins on fol 70*a* of the MS. described under No 13310, wherein this work has been omitted to be given as other work

Incomplete.

On the preparation of certain medicinal powders

Beginning:

श्रीनीलकण्ठवंशाब्धिचन्द्रमा बसवाह्वय. ।
वक्ष्यामि वृषराजीय महावैद्यशिखामणिम् ॥

* * *

विजयसिन्दूरम्—

शुद्धसूत शुद्धगन्ध प्रत्येक च चतु.पलम् ।
त्रिदिन मर्दयेत् खल्वे यावत् कदिरसन्निभम् ॥
द्विपल नवसार च वत्सनाभ समांशकम् ।
शुण्ठीमरिचपिप्पल्यावथ कर्ष नियोजयेत् ।.

* * *

वरपुण्यतम पुसा स्त्रीसेवा लभते मुदा ॥
अश्वातिथि(वि)निर्दिष्ट नाम्ना विजयसिन्दुरम् ॥
नृणा हि कौतुकार्थाय भिषग्जीवनहेतवे ।

End.

सूर्याग्निलेपितश्चैव मन्दमध्यखराग्निना ॥
दिनत्रयेण सरस भावे सिन्दूरसन्निभम् ।
नानानुपानयोगेन सर्वरोगं निहन्ति च ॥

No **13381.** सूपशास्त्रम्, कर्णाटकटीकासहितम्.

SŪPAŚĀSTRAM WITH KANARESE MEANING

Substance, palm-leaf Size, $14\frac{1}{8} \times 1\frac{3}{8}$ inches Pages, 108 Lines, **6 on a** page Character, Kanarese Condition, good Appearance, old Incomplete.

A treatise bearing on cookery The work is attributed to Bhīmasēna Foll. 12 to the end are written in Kanarese language

Beginning:

निवसत्सु पाण्डुसूनुर्विराटनगरे पुरा पवनपुत्र ।
चक्रे पितु प्रसादात्तन्त्रमिद सूप . . . . . ।

* * * *

प्रथम द्रुतिति फलाना घृततक्रपयो पितृप्रसादतः (?) ।
दधिविकार च नवनीतकरणमेषा तदिविश्रुतसारपूपकारणं च ।
. . . . ॥

शिग्रुमूलस्य चूर्णेन मर्दित पानस फलम् ।
द्रुतं स्याद्रागल पक्षपलमौदुम्बरत्वचा ॥

*　　*　　*

पक्क कपित्थ लवण लशमूषातपे स्थितम् ।
शालमूलस्य चूर्णेन पक्क फलं च द्रुत स्यात् ॥

*　　*　　*　　*

End:

इत्थ समीरणसुत सकलौषधीना सार विचार्य रसवीर्यविपाकयोगम् ।
राजानमन्वहमतोषयदश्वपूर्वे . . . र्द दाम चकार च सूपतन्त्रम

GENERAL INDEX

[NOTE —The names printed in *italics* are those of the works described]